Z G O D O V I N A F A R E M E N G E Š

Z G O D O V I N S K I P O D A D K I

Z G O D O V I N A R

J O Ž E F J A N K O V I Č

L O K A pri M E N G Š U?, 24. 5.I972.

P R E D G O V O R

Z G O D O V I N A. Nekaj podadkov pod Io. naslovi o zgodovinskih podadkih za faro M E N G E Š.

Sem laik in ne strokovnjak in kljub temu sem se lotil tega dela, da bi ostalo svojim faranom zapisano in ohranjeno. Prav lepo se zahvalim gospodu župniku Francu - u Campu, gospodu župniku Štefanu Babiču iz Mengša in tudi drugim Mengšanom za razne kake podadke.

Ako je v katerem oziru kaka napaka ali pogreška naj mi cenjeni bralci te knjige oproste!

Spisal in uredil Jožef Jankovič Loka pri Mengšu meseca maja leta 1972.

Z G O D O V I N A F A R E M E N G E Š!

O P I S F A R E !

Mengeška fara je že zelo stara! Tu pa hočem navesti obseg fare in pod katero oblastjo je bila v prejšnjih stoletjih in naša podružnica v Loki?, ki spada pod mengeško faro.

Obseg in starost fare in to iz knjige: Dr. Josip Gruden: Zgodovina Slovenskega naroda I9I2. leta-v knjigi stran I55.

/Onstran Save je stara in prostrana mengeška župnija obsegala vso pokrajino tja do Pogorja Karavank in Štajerske meje. Misijonsko okrožje župnije sv. Petra v Ljubljani se raznamje menda prvo in najstarejše poleg mengeške na Kranjskem/

Nadalje jo opisuje isti pisatelj Dr. Josip Gruden: Najstarejši cerkveni patroni na Slovenskem. Voditelj IV. I9oI, stran 65, 67. V knjigi najstarejši stran 3o.

/Na Kranjskem spada gotovo v dobo po kristijanjenju Slovencev, če ne v Rimsko dobo! Nadžupnijska cerkev v Mengšu katere okolis je segal do Žagarja in Čemšenika ob Štajerski meji/.

To domnevo bi potrjevalo dejstvo, da je mengeška cerkev posvečena sv. nadangelu M I H A E L U.

Sv. Mihael je namreč veljal v prvi vrsti za bojevnika zoper satana. Po znamenju sv. cerkve pa jo vre malikovamje češčenje rata novo. Zato so se še v rimski dobi patudi ne časa pokristjanjevanje Slovencev - v 8 in 9 stoletju - po naših krajihzelomnožile cerkve v čast sv. Mihaelu. Bile so znamenja krščanstva nad poganstrom/.

Nadalje Anton Kobrar; Letopis Matice Slovenske I884 stran I4o!

/Nasplošno trdijo zgodovinarji, da je mengeška cerkev v 9. stoletju že stala. Seveda so bile večinoma vse te cerkve iz 8 i n 9. stoletja lesene. Vsled vednih vojska in neprestanih sovražnih izpadov tedaj pač še ni kazalo cerkve zidati/.

Patronstvo nad mengeško faro. O tem piše v svoji knjigi g. Franc Bernik župnik: Zgodovina fare Domžale ali z nekdanje Goričice II.del I925. L. V knjigi stran 37, poročilo od Kablarja:

/Patronstvo nad mengeško faro so sprva imeli oglejski patrijarhi. Patrijarh Gregor de montelongo je leta I255, izrečno zatrdil, da je fara Mengeš pod njegovim patronatom/.

Nadalje piše Franc Bernik župnik: Zgodovina fare Domžale ali z nekdanje Goričice II.del I925. L. V knjigi stran 37.

/Pod patronstvom avstrijskih vladarjev.

Pozneje v letih od I35o dalje, so se pa avstrijske vojvode pričele lastiti tega patronata.

9. oktrobra 1356 ga je patrijar Nikolaj tudi res podelil nadvojvodi Albrehta II/.

Nadalje piše Franc Bernik župnik: Zgodovina fare Domžale ali z nekdanje Goričice,II.del I925 L. V knjigi stran 38 - 39, od deželni muzej v Ljubljani Anton Koblar:

/Pod patronstvo cistercijanskega samostana v Dunajskem Novem mestu -.Glasom listine iz leta 1654/.

Dalje piše Franc Bernik župnik: Zgodovina fare Domžale I.del I923. 1. V knjigi stran I9.

/Do srede I8. stoletja je ostala ta fara podduhovno oblastjo njenih ustanoviteljev, oglejskih patrijarhov. Takrat so jo dobili v oblast goriški nadškofije, ki so oblastili odnosno obiskali Mengeš trikrat: L.I752 I775 in I78o.

Leta I787 šele je prišla mengeška fara pod ljubljanskoškofijo/.

Že iz tega kradkega poročila se vidi, da ima mengeška fara veliko zgodovino za seboj. Imela je tudi čast, ki je sprejela že toliko visoke osebnosti v svojo sredo, zato smo lahko ponosni na svojo starodavno mengeško faro na njeno lepo cerkev sv. MIHAELA. /Iz knjige prepisal I8.I.7o.

Jankovič.

Ž U P N I J K M E N G E Š C E R K E V I N C E R K V E N E

Z N A M E N I T O S T I

Mengeš spada med prafare naselbine - cerkveno pa je prafara - . V zgodovinsko luč stopi Menegeš šele leta II54, ko se imenuje Ditrih iz Mengša /Kos, Gradivo...IV., 338/. Najstarejši znani župnik v Mengšu pa je Konrad iz leta 1215. /Schumi URB., II. 2o./ Gotovo je bila tedaj v Mengšu že cerkev, zidana v romanskem slogu od katere pa danes ni nobenega sledu. Verjetno pa je bila v Mengšu cerkev že tudi v predromanski dobi, saj je bil Mengeš "misijonsko središče med Karavankami in Savo tja do Štajerske" /J. Gruden DIS 19o2 stran 293/. Tudi cerkveni patron sv. Mihael zelo priča o zgodnjem nastanku mengeške prafare.

Cerkveno je spadal Mengeš prvotno pod Oglej do leta 1255, ko je prešel pod avstrijske vojvode, ki so ga leta 1462 podelili cistercijanskemu samostanu v Dunajskem Novem mestu. Od tega ga je leta 1668 prevzel cistercijanski samostan Stična, od njega ga je pa kupil 12. oktobra 1773. Jožef Schifferstein. Leta 1787 je prišel MENGEŠ pod Ljubljansko škofijo. /Stele, Umetnostni spomeniki Slovenije: Politični okraj Kamnik stran 424 do425./ / Friderik III. je ob ustanovitvi Ljubljanske škofije 1462. prodal mengeško faro samostanu v Dunajskem Novem mestu in sicer v samemu Ljubljanski sv. Peter, ki je stem postal fara Ljubljanske škofije/.

F A R N A C E R K E V S V. M I H A E L A.

Sedanja farna cerkev je ohranila prezbiterij svoje prednice godske cerkve, ki pa tudi ne sega preko 15.stoletja nazaj. Množica oltarjev /Valvazor Ehre... viii. 763-64 poroča, daje imela 8 oltarjev/ veliki arhitektonsko lepi prezbiterij z oporniki zunaj in velikimi okni nam govori zato, da si moramo to prejšnjo godsko cerkev predstavljati kot veliko bržkone več ladijsko stavbo /Stele 425/ 4/Dr. Ivan Veider: Verjetno so zunanji zidovi ladje še ostanek troladijske bazilike - seveda sedaj baročno prezidani/.

S T A R O S T.

Letnice ni ohranjene nobene. E. Cevc domneva /v 8oo let Mengša stran 63 do 65/ iz dejstva, da je v prezbiteriju ohranjena še stroga kristalinično čista oblika križnega svoda, karkršnega je uveljavilo pri nasže zgodnje 14. stoletja, iz znamenja v ščitu na konzoli pod služnikm na severni strani y v katerem domneva, da je nedvomno znamenje stavbarja, ki je prezbiterij delal, nadalje iz/dejstva/ primerjave z bogatejšim stilom škofjeloške župnijske cerkve, kjer je upodobljeno isto znamenje stavbarja, da smemo godski prezbiterij /in vso gorsko cerkev?/ v Mengšu datirati proti sredi 15. stoletja./In to po Dr. Ivanu Weiderju/. In še dalje po Dr. Ivanu Yeiderju / Nastanek prezbiterija v tem času po levzu dokazujejo tudi freske na severni strani prezbiterija /odkrite l. 1932. ob priliki splošne prebelitve/, ki da jih je naslikal okoli leta 146o.,eden od učencev Janeza Ljubljanskega. Prezbiterijpa ni bil poslikan takoj, ko je bil pozidan. Pod plastjo freske se je ohranila starejša, neposlikana plast onata, ki je bila preprešena le zmrežo, tankih pravokotno se križajočih črt. Zato lahko sklepamo, da je prezbiterij "nekoliko starejši od ohranjenih fresk". /Cevc, o. c. 66/

Datacijo fresk in posredno prezbiterijo, / Dr. Ivan Yeider/ pa nam omogoča še nek zgodovinski moment. Leta 1462 je namreč postal lastnik Mengša cistercijanski samostan v Dunajskem Novem mestu. Zelo verjetno je, da je novi lastnik dal na novo poslikati tudi cerkev, ter je to delo poveril delavnici majstra, ki je bil nekak "dvorni slikar"kranjskega cistercijanskega samostana v Stični. Računati moramo namreč, da je stiški opat pri umetnostnih naročilih cistercijanom iz Dunajskega Novega mesta pomagal s svojim nasvetom. /Cevc 66/.

V drugi polovici 17. stoletja nam poroča Valvazor, da je imela župnijska cerkev v Mengšu tehle 8 oltarjev: sv. Mihaela, sv. Nikolaja,

naše Ljube Gospe, Sv. Lovrenca, Sv. Štefana, Sv. Boštjana, Sv. Janeza Evangelista in Sv. Trojice. Razen tega je imela še kapelo Sv. Ane.

Prezidavo gotske stavbe v novem baročnem okusu je povzročil nedvomno Jožef Anton Schiffer, /ohranjen portret v župnišču!/, ki je 12. oktobra 1733. kupil Mengeš in portal mengeške nadžupnije.

C E R K V E I N C E R K V E N E Z N A M E N I T O S T I

Ž U P N I J E M E N G E Š.

Mengeš spada nad prastare naselbine, cerkveno pa je prafara. V zgodovinsko luč stopi Mengeš šele leta 1154, ko se imenuje D I T R I H iz Mengsa /Kos, Gradivo. . ., IV. e398/. Najstarejši znani župnik v Mengšu pa je Konrad iz leta 1215. /SCHUMI URB., II. 20./ Gotovo je bila tedaj v Mengšu že cerkev, zidana romanskem slogu od katere pa danes ni nobenega znanega sledu. Verjetno pa je bila v Mengšu cerkev že tudi v predromanski dobi, saj je bil Mengeš "misijonsko" središče med Karavankami in Savo tja do Stajerske" / J. Gruden Dis 1902 stran 293/. Tudi cerkveni patron sv. Mihael zelo priča o zgodnjem nastanku mengeške prafare. / 2. ker ima zmaja /poganstvo/, kot Jurij, Marjeta in Magdalena/;svetniki z zmajem/.

Cerkveno je spadal Mengeš prvotno pod Oglej do leta 1255 ko je prešel pod avstrijske vojvode, ki so ga Leta 1462 podelili cistercijanskemu samostanu v Dunajskem Novem mestu. Od tega ga je leta 1668 prevzel cistercijanski samostan Stična, od njega ga je pa kupil 12. oktobra 1773. Jožef Schifferstein. Leta 1787 je prišel Mengeš pod Ljubljansko škofijo. / Stele, Umetnostni spomeniki Slovenije: Politični okraj Kamnik stran 424 do 425. / 3. Friderik III ; je ob ustanovitvi Lj. škofije 1462. prodal mengeško faro samostanu v Dunajskem Novem mestu in sicer v zameno Ljubljanski Sv. Peter, ki je stem postal fara Lj. škofije

S T A R O S T M E N G E Š K E F A R E!

Iz knjige"Dom in svet" xv. letnik l. 1902.

Kakor piše v tej knigi je mengeška fara najstarejša za faro sv.Petra v Ljubljani in takoj za to župnijo so sledeče:

Onkraj Save kaže stara in prostrana mengeška župnija , da je bila misijonsko središče za vso pokrajino med Karavankami in Savo, tja do štajerske meje? /

To pod naslovom - Dr. Jožef Gruden: Akrilejska cerkev med Slovenci. / V dobi njihovega pokrščevanja/ STRAN 289 odnosno 293.

V njenem okrožju so kmalu nastale tri samostojne župnije: Nevjle pod starim kamniškim gradom, Moravče in pozneje Dob.

/Prepisal 1o.1o.L.1949/.

F A R A M E N G E Š O P I S F A R E!

"Kronika Duhovnije Trzin" /Do leta 1938, spisal Kragelj Viktor/ stran 21!

Trzinska cerkev spada pod župnijo Mengeš, ki je do leta 1255.pripadala OGLEJU in od tedaj naprej do L. 1462 avstrijskem vojvodom. -Friderik IV.jo je podaril L. 1462 cistercijanskemu samostanu v Dunajskem Novem mestu kot odškodnini za letem odvzeto Šentpetersko župnijo v Ljubljani, ki jo je ob ustanovitvi Ljubljanske škofije podaril prvemu Ljubljanskemu škofu Lambergu.

Leta 1787 je župnija Mengeš pripadla Ljubljanski škofiji.

F A R A M E N G E Š P O D D E K A N I J O!

Jas dal naslov iz knjige Šmarna gora, spisal Josip Novak, Ljubljana, 2. marca 1948 prepisal jas. Spisal Josip Novak stran 22 vrsta 4: Leta 1928.

Zanimivo je, da se je v letih 1812 do 1825 imenovala dekanijo, v katero so spadale duhovnije: Smlednik, M E N G E Š, Vodice, Šmartno pod Šmarno goro, Dob, Sv. Helena, Sv. Jakob ob Savi, Črnuče, Homec in Zapoge, dekanija Šmarna gora?, dasi je bil takratni dekan smledniški župnik Janez Kuhar in ne kak šmarnogorski duhovnik.

F A R A M E N G E Š - O D K O T I M E M E N G E Š!

Po g. Veiderju!

Iz novo mašniškega govora dr. Ivana Veiderja, dne 6. julija L.1958.
Ob priliki nove sv. maše, ki je bila v Mengšu, dne 6. julija L.1958 od gospoda Krivca iz Jarš mu je govoril razpriznice profesor dr. Ivan VVeider, ki je imel zgodovinsko pfidigo je omenil, da je bila v Mengšu /meniška hiša/ in od tega je nastala beseda Mainßsburg - Mengeš. Je še nekje kraj isto z imenom Mengeš in je razizkana zgodovina, ki je nastal iz meniške hiše. Naselitev Slovencev v šestem stoletju in so bili Irci prvi duhovni izgojiterji kršanske vere na Slovenskem in v osmem stoletju je bila že misijonska postaja v MENGŠU in leta looo je bila že ŽUPNIJA MENGEŠ. Bil je prenos po zvočniku, da so vsi navzoči verniki slišali. /Osebno navzoč Jankovič 6. julija L. 1958./
/po g. Mušiču: ne Monchsburg ampak Mönchshaus /t.j. meniška hiša/. V srednjem veku večkrat Monsburg,- .Dali g. Mušič zgornji dve vrsti./

Starost mengeške fare - prvi župnik Leta 1215.

Iz knjige: Na Bregovih Bistrice L. 1938 na strani 66 beremo pod drugim se v starosti mengeške fare.
Posebno pa slovi Mengeš zaradi svoje prastare dušno pastirske postaje - najstarejše v Kamniškem okraju in ene najstarejših v Sloveniji sploh. Vendar se prvi znani župnik KONRAD omenija šele L.1215. Prvotni obseg mengeške vele župnije je bil ogromen - segala daleč preko meja kamniškega okraja, do štajerske meje in je sledečih sedanjih župnij:
Čemšeniška /izločen pred L.1262. kot vikarijat oziroma L.1596. ~~oznoma L.~~ kot župnija: iz nje je nastala L.176o. oznoma L.185o. šentgotarska župnija/, Črnuče izločene L.1768.oz.1875/, Doba izločen pred L.1296: iz Doba je nastala brdske in pred L.1341 Krašenska fara iz župnijami : Zlato polje, Blagovica, Češnjice, Št. Ožbalt. Dob izločen pred L.1262. oz. L.1627.; iz njega je nastala L.1788. župnija Sv. Helena /Domžal/izločene L.18o1,oziroma 19o8/,Homec/izločen L.1787. oz.L.1875/,Ihana /izločen pred L.1296./Sv.Jakoba ob Savi /izločen L.1787./, Vač izločene pred L.1262. oz.L.1392.; iz njih so nastale župnije Hotič, Kolovrat, Sv. Gora in Št. Lambert /iz Zagorja/ izločeno pred letom, 12896;iz njega je nastala župnija Sv.Planina/ /prepisal 15. 11. 53.

STAROST MENGEŠKE FARE - fara Dob pod faro Mengeš.

Iz knjige "Na Bregovih Bistrice" L. 1938 ! Na strani 57 v 23 vrsti pisano sledeče"
"Dob Vam je pa znan kot dušno pastirska postaja, ki je imel svojo cerkev že v 12. stoletju in urejeno župnijo že pred L. 1296. Prvotno je bila podrejena že starejši mengeški fari". /Prepisal 15. nov. L.1953.J.

Ustanovitev župnij MENGEŠ in druge!

Iz knjige "Slovenija zemlja" ~~IV~~ četrti del, stran 79 !.
"1. Stara Loka... L. 1o74, 2. Šentvid pri Ljubljani... L. 1o85, 3. Predvor... L. 1156, 4, Mošnje... L. 1156, 5. Komenda... L. 1156, 6. Cerklje... L. 1158, 7. Kamnik... L. 12o7, 8. Šenčur pri Kranju... L.1222 9. Kranj... L. 1226, 1o. Nevlje pri Kamniku... L. 1232, 11. M E N G E Š... L. 1 2 3 8, 12. Velesovo... L. 1238, 13. Vodice... L. 1256, 14.Tržič... L. 1261."
/Prepisal 23.aprila L. 1954.J

Župnija MENGEŠ!

/Župnija Mengeš - dek. Kamnik, škof. Ljubljanska,/ ima 379o duš,. Pokopališče. Prastara župnija, ena najstarejša na Slovenskem. Prvi znani župnik Konrad se omenja šele L. 1215. Njen prvotni obseg je bil ogromen. Župnija je segala do štajerske meje in je imela sledečiš sedanjih župnij: Čemšenika, Črnuče, Dob, Domžale, Homc, Hotiča, Ihan, Kolavrata, Save, Sv. Gore, Sv. Helena, Sv. Jakob ob Savi Sv. Planine, Št. Gotanda, Št. Lamberta, Vač iz Zagorja. Pripadala je do L. 1751 Ogleju, nato do L. 1787 Gorici, od 1787 ljubljanski škofiji. Oglejski patriarhi so bili njeni cerkveni patroni do 1355, ko je patriarh Nikolaj izročil patronat

avstrijskemu vojvodi Albrehtu X II; in 1448 papeš Nikolaj V. cesarju Frideriku III. Cesar je potrdil 1462 župnijo s tedanjimi vzhariati cistercijanom v Dunajskem Novem mestu, ki so od tedaj pošiljali sem svoje vikarje. Vzameno je pa dobil od tega samostana župnijo Sv. Petra v Ljubljani, katero so prikljućili novi ljubljanski škofiji. L.1668 je kupil župnijo stiški samostan. Ta jo je prodal Jožefu pl. Schiffersteim, župniku v Laa na Avstrijskem. Ko je izumrla rodbina Schiffersteinov, so patronatske pravice prešle na verski sklad. Mengeški župniki so večkrat vršili posle gorenjskih vrhidiakanov. V prvotni župni cerkvi Sv. Mihaela nagelang, nimamo podatkov. Od poznogtske stavke, zidaneskon 15. stol. pta. ohranjena prevzbiterij in masivni, zase stojže zvoniku, ki je imel tudi ohromben pomen v nekdanjem taboru, ki je do nevporušen. Sodeč po prostornem inarhitektonsko uspelen stiku prezbiterija, je bila v baročnizlog 174o v dobi Schiffersceina prezidana cerkev lepa in mogočna. ✓ Iz nje je ohranjen krazen kip sv. Mihaela /18. stol./, danes na konzoli na desni strani. Baročna dvorana je imela do požara 1834 eno ladjo z vencev kapelic, od 1879 pa napravlja, po odstratranitvi vmesnih zidov, vtis prolodijske stavbe.

Prepisal marca Leta 196o.Jankovič.

D U H O V N I Š K A B R A T O V Š Č I N A S V; M I H A E L A

V M E N G Š U O D L. 1667 - 1779.

/Ponatis is Zgod. Zbornika v Ljubljani 1895
založil J. Zorec.

D U H O V N I Š K A B R A T O V Š Č I N A S V; M I H A E L A

V M E N G Š U /od leta 1667 - 1799/

Ledena zopa "Jožefinizma" samorila je tudi po slovenskih pokrajinah kakor drugod mnogo prekrasnega cvetja, ki je prikrilo iz tal za časa "protiseformarije" ko je katoliški duh z novo močjo preveval duhuve naših pradedev. To cvetje se je kazalo med drugim tudi v premnogih cerkvenih bratovščinah, ki so bolj kot kedaj poprej se rasnijale primažale obilo najplemenitejšega sadu v obnovljenem krščanskemu življenju.

Kar velja o bratovščinah one dobe sploh, isto opazimno še prav v posebni meri pri duhovniški bratovščini sv. Mihaela v Mengšu. Duh, ki je preveval njo nam kaže vzorno gorečnost tedanjih duhovnikov, a da nam tudi sklepati na globoko versko prepričanje, ki je moralo vsled delovanja takih dušnih pastirjev prešinjati tedanje verne Slovence.

/Farni arhiv v Mengšu/ hrani nekaj listin, ki zadevajo to bratovščino ter nam podajejo vkljub svoji pomanjkljivosti precej jasno sliko v njej. Jeden del le-teh, ki obsega dvanast papirnatih listov podaje nam pravila te bratovščine ali kongregacije in pa prepise nekaterih pisem na cistercijenska opata v Dunajskem novem mestu in v zatičini in da ne odgovore. Papir je že močno preperel. Skrajni čas je bil, da so se te listine prepisale in rešile neizogibnega pogina. Drugi del pa je pisan na krepah papir, le škoda, da je spredaj mnogo listov popolnoma ali deloma odtrganih. Najbolj zanimivo je v njem zapisnih vseh udov duhovnikov, ki so bili vpisani v bratovščino od njene ustanovitve L. 1799. Ta zapisnik ima mnogo zgodovinskih drobtinic o raznih duhovnikih, zato hočemo v nastopnem oba dela objaviti in sicer v redu; kakor je tvanina v njih završčena?

1/Nadžupnik mengeški, čas. gos. Ivan Nep. Zore, nam je druge volje prepuatil v porabo to bratovščino redavijoče listine za kar nam iskrena zahvala, kakor tudi čas. gos. muskemu katehetu Roku Mevčunu, ki nam je pomagal pri prepisovanju./

NAČELNIŠTVO DUHOVNIŠKE BRATOVSCINE V MENGŠU! - prosi /L. 1667/ cistercijanskega opata Mateja v Dunajskem novem mestu, naj potrdi na novo ustanovljeno kongregacijo ter jo vzame pod svojo pokroviteljstvo. /v knji žici stran 2"/

Ta prošnja sledi pisana v latinskem jeziku S podpisi štirih visokih cerkvenih dostojanstvenikov kakor sledi;

1/ Lavrentius Frivat,	2/ Matthias Parenta,
Supremus Manspurgi Vizarius, pro tempore Pracfectus.	Parochus Zirclenris et S. Thomal ibid benef. p. t. Assistens.
3/ Jacobus YYubitsch, Parochus ad S. Petrem in Commenda, Beneficiatus Crainburgensis. pro tempore Assistens.	4/ M. Jacobus Pinter, SS. Theol. Baccal. form. et pro suprema lanrea liantiatus Covperator Manspurgesis p. t. Secretarius.

Sledijo v latinici pisana pravila od prošnje duhovniške bratovščine v Mengšu na opata v Dunajskem novem mestu. /v knjižici stran 6/.

Odgovor na prošnjo! / moja opomba - jas dal naslov /Knjižica stran 14/

Matej, opat cistercijanskega samostana v Dunajskem novem mestu, potrdi dne 1. januarja leta 1668 ustanovitev in pravila duhovniške bratovščine v Mengšu.

/Pod tem naslovom sledi pisano v latinici/

DUHOVNIŠKA BRATOVŠČINA SV. MIHAELA V MENGŠU

Od leta 1667 - 1779.

Ponatis iz zgod. zbornika

V ljubljani 1895 - Založil J.Zorec.

Duhovniška bratovščina sv. Mihaela v Mengšu.

/Od leta 1667 do 1799/

Ledena ropa "Jožefinizma" zamovila je tudi po slovenskih pokrajinah, kakor drugod, mnogo prekrasnega cvetja, ki je pribilo iz tal za časa "protireformarije" ko je katoliški duh z novo močjo preveval duhohove naših pradedov. Tocvetje se je kazalo med drugim tudi v premnogih cerkvenih bratovščinah, ki so bolj kot kedaj poprej se raznijale ter prinašale obilo naj plemenitejšega sadu v obnovljenem krščanskenom življenju.

Kar velja o bratovščinah one dobe sploh, isto opazimo še prav v posebni meri pri duhovniški bratovščini sv. Mihaela v Mengšu. Duh, ki je preveval njo, nam kaže vzorno gorečnost tedanjih duhovnikov, a da nam tudi iz sklepa na globoko versko prepričanje, ki je moralo vsled delovanja takih dušnih pastirjev prešnijati tedanje verne Slovence.

/1.Farni arhiv v Mengšu/, hrani nekaj listin, ki zadevajo to bratovščino ter nam podajejo vkljub svoji pomanjkljivosti precej jasno sliko v njej. Jeden del le teh, ki obsega dvanast papirnatih listov podaje nam pravila te bratovščine ali kongreganje in pa prepise nekaterih pisem na cistercijenska opata v Dunajskem novem mestu in v zatičini in dane odgovore. Papir je močno preperel. Skrajni čas je bil, da so se te listine prepisale in rešile neizogibnega pogina. Drugi del paje pisan na krepah papir, le škoda, daje spredaj mnogo listov popolnoma ali deloma odtrganih. Najbolj zanimivo je v njem zapisnik vseh udov duhovnikov, ki so bili vpisani v bratovščino od njene ustanovitve L. 1667 do L. 1799. Ta zapisnik ima mnogo zgodovinskih drobtinic o raznih duhovnikih, zato hočemo v nastopnem oba dela objaviti in sicer v redu; kakor je tvarina v njih razviščena.

1/ Nadžupnik mengeški, č. g. Ivan Nep. Zore, nam je druge volje prepustil v porabo to bratovščino sedavojoče listine, za kar mu iskrena zahvala,kakor tudi č. gosp muskemu katehetu Roku Merčunu, ki nam je pomagal pri prepisovanju. /Prepisal 28.avgusta L.1955.Jankovič/.

Dalje: Potrdilo, da je prepis predstoječih listin popolnoma soglasen stehtam, ki se nahaja v dunajskem novemeškem samostanu. -

Ljubljana, 25. februarja 1669.

Pod tem naslovom sledi pisano v bratinici, knjižica stran 19. s podpisi.

Dalje: Predstojništvo bratovščine sv. Mihaela v Mengšu prosi novega gospodarja mengeške fare, zatiškega opata Maksimilijana, naj potrdi to bratovščino.

P/Podtem naslovom sledi pisano v latinici, knjižica stran 21/.

Dalje: Zatiški opat Maksimilijan potrdi duhovniško bratovščino sv. Mihaela v Mengšu, ter jo sprejme pod svoje pokroviteljstvo. - O veliki noči L. 1669.

/Podtem naslovom sledi pisano v latinici, knjižica stran 23/.

Dalje: Kakor je dalje zabeleženo, potrdilo sta to bratovščino tudi zatiška opata Anton in Aleksander, kar je pisano v latinici s podpisi stiških prestojnikov 25. avgusta L. 1719, stran 25.

Dalje: Papež Klemen 9ti. potrdi duhovniško bratovščino sv. Mihaela ter ji podeli odpustke - Rim, 1. septembra 1667.

/Pod tem naslovom sledi pisano v latinici, stran 25 v knjižici/

Dalje: Papež Inocencij 11ti. podeli bratovskemu oltarju sv. Mihaela v Mengšu oltarni privilegij. - Rim, 27. maja 1689.

/Pod tem naslovom sledi pisano v latinici, v knjižici stran 28/.

Dalje: Kolikor je iz našega rokopisa razvidno, bil je ta priviligij še štirikrat - vselej na 7 let - podaljšan, kar je zabeležino v latinici - privilegij 23. marca 1696, 2. maja 17o3, 15.maja 171o in 17. decembra 1717. V knjižici stran 29.

Dalje: Sodeč po duhu predstoječih pravil preč opravičeno trdimo, da je morala biti ta bratovščina velikanskega pomena za duhovno življenje njenih udov. Sadovi njeni niso se razznanjali svetu a gotovo so zabeleženi v knjigi življenja. Imamo pa vendar vsaj jeden spoznanih, ki nam kaže, kakšno hrano je dajala bratovščina svojim udom in to je knjižica z naslovom: Septimana sancta...dalje pisano v latinici$! - V knjižici stran 29.

Prepisal 28. avgusta L.1955. Jankovič.

Poddrobnim naslovom v knjižici stran 3o. sledi v slovenskem jeziku.

V našem rokopisu nahajajo se nadalje prepisi nekaterih dolžnih pisem in drugih listin, ki zadevajo denarstveno stanje naše bratovščine.V nastopnem zabeležimo le glavno vsebino teh listin!

1/ Anton, opat in nadduhovnih v Zatičini, rimskega ces. Veličanstva svetnik, prijor in cel konvent spričujejo, da jim je bratovščina sv. Mihaela v Mengšu posodilo 15oo gld. n. v. proti trimesečni odpovedi in petodstotnim obrestim, katere bodo plačal vsako leto župnik mengeški v priliki kongregacije, dne 8. majnika - Zatičina, 2o. junija 1693.

2/ Opat Anton, prijor in cel zatiški konvent svedoči, da je duhuvniška bratovščina v Mengšu zatiškemu samostanu posodila 5oo gld.n.v.proti pet odstotnim obrestim. - Zatičina, 2o. januarja 17o1.

3/ Kupno pismo, s katerim se spričuje, da je Jernej Cerar,z jednim zemljiščem pod Mekine spadajoč podložni, prodal duhovniški bratovščini v Mengšu travnih "pod zhesto" /v Buhovize/ za 12o gld. stare deželne veljave proti temnu, da mu da bratovščina ta travnik v najem, zakar bode dajal vsako leto dva voza sena in 3 gld. 11 kr. v gotovini - Samostan Mekine, 24. marca 17oo. Podpisna je opatica: Catharina von Olthembs.

4/ Predstojništvo duhovniške bratovščine v Mengšu se zaveže skrbeti za to, da se opravite v farni cerkvi v Mengšu vsak mesec 2 večni sv. maši za Ludovika Schreiberja, /A.A. L.L.' Phlize Mgr. Protonotarius Aplicus/, župnika v Skocijanu na dolenskem, ter spričuje, da mu je gospa Premkove /Premikhin/? rojena SCHREILERJEVA, kot dedinja po njem izplačala 2oo srebrnih kron, katere je bratoščina pri Zatiškem samostanu plodonosno naložila? - Mengeš, 2 . januarja 17o1. - Podpisani: Andreas Golleseij, pro tempore. Rector; Glorgius Wetstain. Assistens; Andreas Hudozuth, Assistens; Fridericus Skerpin, Secretarius.

5/ Dolžno pismo, s katerim spričuje Janes Andrej Flachenfeldski,župnik v Mengšu in nadduhovnik na Gorenjskem, da je dolžan duhovniški bratovščini loo gld. n.v. - Mengeš, 24. februarja L. 17o1_ To v knjižici stran 31/.

6/ Dolžno pismo istega župnika s katerim spričuje, da mu je posodila bratovščina loo gld., proti petodstotnim obrestini za poddružnico Ma-

tere Božje na Holmcu / KHLEIN Khallenberg/. Mengeš, 19. februarja 17o6. To v knjižici stran 31/.

7/ Nadaljno dolžno pismo za 1oo gld. n. v.., katere je posodila bratovščina župniku mengeškemu Janezu Andreju Flachenfeldskemu, da je poplačal dolg, ki ga je naredila podružnica Matere Božje na Holmcu, ki je napravila novo stfeho. - Mengeš, 15. decembra 17o6. To v knjižici stran 31/.

8/ Friderik Skherpin, tajnik duhovniške bratoščine v Mengšu, naznanja, da je vrnil nadžupnik mengeški Janez Andrej Flachenfeldski 1oo gld. ter, da ji razn tega dolguje z onimi 2oogld., ki so bili posojeni za podružnico sv. Nikolaja v Podgorju, še 4oo gld., da pa pet odstotne obresti natančno plačuje. - Mengeš, 19. maja 1714. To v knjižici stran 31/.

9/ Reverz predstojništva duhovniške bratovščine sv. Mihaela s katerim se zavezuje, da hoče v smislu oporoke 1/ pokojnega Andreja Tallmeinerja /bivšega župnika pri sv. Štefanu na Koroškem kuzultorja te BRATOVŠČINE/ za voljeno žitno desetino 8 zemljišč na Beli /Zgornji in Spodnji/ pri Kranju opraviti vsak mesec jedno sv. mašo, in vsako leto okoli praznika sv. Andreja jedno obletnico z biljami. - Mengeš, 16. januvarija 1715. - Podpisani so: Joannes Andreas a Flachenfeldt, Carnioliae Superioris Archidiaconus, p. t. Rector; Andreas Hudazuth, Porochus Locopolitanus, Assitens primus : Bartholomaeus Jenko, Parochus Naklensis, Assistens ; Friderius Skerpin, p. t. supra memoratre Sodalitatis Secretarius . To v knjižici stran 31/.

1/. Dotični odlomek Andrej Talemeinerjeve oporoke z dne 1o. avgusta 1713 slove: /latinsko/ Deciman in Vellach, sine na Belle cum instrumento emptam a Dno basperino ad octo fundos sese extendentem, et annuatim importantem triginta loronatos umune pro 1o libris nominatum cum uno Impenali Germanicae, sine duobus florenis germ. mon. in utrogne pago, in superiori et in Leriori Vellach elocandum subditis, sine decimarus in domo provinciali pro annuis steuris, et cotributione pro 2 fl. et 1/2 pro tempore landemi andum ab lllmis Dnis a Lamberg.

/Prepisal 29.avgusta 1955.J.J.

Dalje: V knjigi stran 93./ Razven tega zapisnika lmela je bratovščina tudi še posebno knjigo v katero je zapisala vse svoje dohodke, svoje glavnice in ustanove, sploh celo svoje preje premoženje. Posamezni odlomki te knjige, ki so se nam ohranili, kažejo nam deloma, gmotno stanje naše bratovščine. Iz teh zapiskov razvidimo, da je imela n. pr. 1763.leta 8225 gld. 17 kr. premoženja, ki je od tega časa naprej vsled vsakoletnega čistega preostanka navaščalo za okroglih 5oo gld. Koliko je znašalo njeno premoženje tedaj, ko je posegla po njem roka cesarja Jožefa II drugega, iz ohranjenih listin in razvidno.

Njeno premoženje šlo je namreč v verski zaklad, ki je prevzel ob enem nalogo, skrbeti za izpolnjevanje ustanovnih dolžnoštij, katere je imela duhovniška bratovščina. V ta namen izložila je vlada svoj čas glavnico 1183 gld. 2o kr., naloženo v posebni obligaviji. Prvotnih 142 sv.maš skrčil je verski sklad - kedaj, s kako pravico in pod katerimi pogoji, nam ni znano - na 35 in sicer takole: 1. Za AlešaY YYetzsteina bile so opraviti na leto 4 sv. maše, verski zaklad skrčil jih je na eno samo, katero opravlja duhovnik v Podstenjah: 2. Za Josipa Bala, njegovo sorodstvo in njegove dobrotnike, bilo je opraviti prvotno 5o. sv. maš, verski zaklad je skrčil ustanovo tako, da se jih bere sedaj samo i3 in sicer jih opravlja ekrpozit v Podstenjah 3, kapelan v Cerkljah na Dolenjskem 5, župnik na Preloki pa 5?, 3. Za Frančiška Ludovika Schreiberja in njegove sorodnike, bilo je opraviti 24 sv. maš, verski zaklad jih je škrčil samo na 6 ter jih naložil župniku na Preloki; 4. Za Katarino Dinslin opravljalo se je prvotno letnik 52 sv. maš, a skrčili so jih na 12 in tudi naložili župniku na Preloki; 15. Za Andreja Dollmeiner-ja /Tollmainer, gl. Zgod.zbornik 383/ opravljala je bratovščina 12 sv. maš, verski zaklad skrčil jih je na 3 in naložil župniku na Preloki. - To malo število svetih maš, ki se opravljajo na skrajnih mejah škofije, je sedaj edini sled nekdaj slovečе duhovniške bratovščine sv. Mihaela v Mengšu.

Končano! Ta tiskana knjižica obsega 94 strani popisanih katero sem

dobil pri gos. Johanu VVeiderju in sem izročil župnemu uradu v Mengšu!
/Prepisal 6. januarja 1956. J.J.

FARA MENGES - OBSEG !

Is knjige: Krajevni Leksikon Dravske banovine, v Ljubljani, dne 3o. aprila 1937, stran 177.

Cerkveno je na prvotno pripadal Sres Kamnik oglejskim patriarhom in gorenjskemu arhidiakonatu. L. 1461 je fara Mengeš pripadla tedaj ustanovljeni ljubljanski škofiji tudi Vodiška. Leta 1518 še Dobska prafara s podrejenimi vihanati in podružnicami. Ostale župnije so ostale pod patriarhom do 1751, ko so pripadle goriški nadškofiji. Ta jih je 1787. odstopila ljubljanskemu škofu. Prve dušno pastirske postaje so bile ustanovljene morda že v 11. ali 12. najkasneje, najkasneje pa v začetku 13. stol. Bile so mnogo bolj gosto posejane kot v ostalih delih Slovenije. Iz mengeške segala daleč je preko meja današnjega zreza, dobske, krašenjske, kamniške oziroma nevèljske, moravške, ihanske, komenske in vodiške prafare so se izločile vse ostale župnije v tem zrem.

Fara Dob pod prafaro Mengeš! /V knjigi stran 18o v 5l. vrsti sledeče:

Župna cerkev sv. Martina je bila prvotno podružnica mengeške prafare. Iz nje se je izločila pred 1296, ko jo kot župnijo omenja deretinski zeznam oglejske dilceze. Iz 1323 je znan prvi župnik Nikolaj, 1345. VVeigasnd. Večkrat so bili dobski župniki celo arhidiakoni za vso Gorenjsko. Patronatske pravice so dobili pred 1485. avstrijski vladarji. L. 1518. je bila prafafa in karpozirana ljubljanskemu stolnemu kapitlju, ki izvršuje še danes nad župnijo patronatske pravice. Obseg prvotne župnije je bil velik, dobska veležupnija je znati sledečiš sedanjih župnij: Brda, Krašnje, Zlatega polja, Blagovice, St. Užbalta in Češnje. Pripadala je Oglejskim patriarhom do 1518, ko je prešla s podrejenimi ukanjati in podružnicami pod ljubljansko škofijo. /Prepisal 9. februarja 196o. J. J.

Fara Domžale pod prafaro Mengeš! /V knjigi stran 182 v 46. vrsti sledeče:

Župna cerkev Vnebovzetja D. M. na Goričici je bila prvotno podružnica mengeške prafare. Iz nje vse je izločila kot vikariat 18ol. radi žive tedanje trgovine, ki je šla skozi Domžale: da bi vozniki imeli priložnost biti pri sv. maši ob nedeljah in praznikih. V samostojno župnijo od tedaj sedaj imenovano Domžale je bila povzdignjena 19o8. Staro ime Goričica je ohranila te kapelice Matere Božje, ki je bila na novo zgrajena L. 19o6. Prvič jo omenja šele 1526. zapisnik cerkvenih "dragocenosti"

Št. Pavel pod prafaro Mengeš! /V knjigi stran 182 v 27. vrsti desni sledeče:

Podružna cerkev sv. Pavla je že stala l. 1469, ko se kraj prvič omenja. Cerkev prvič navaja L. 1526 zapisnik cerkvenih dragocenosti. Bila je podružnica mengeške prafare. L. 1787. je bila podajena novo ustanovljeni župniji pri sv. Jakobu ob Savi. /Prepisal 11.februarja 196o. J. J.

PRIPADNOST MENGEŠKE FARE - VELIKOST MENGEŠKE FARE !

To iz nekega sporočila, ki je isledil gospod Anton Mušič duhovnik v Mengšu, ki mi je pismeno sporočil, dne 6. julija L. 1954./

"Habzburžani so vzeli oglejskim patriarhom oblast na Kranjskem. Ozemlje mengeške župnije so jim vzeli 1355 L."

~~Cerkev~~ Cerer Friderik 3. ustanovi 1461 Ljubljansko škofijo. Tedaj ima mengeška župnija pod seboj 4. župnije: Dob, Važe, Čemšenik in Zagorje. - Podružnic je bilo 14; dve v Podgorju, Šmafca, Homec, Groblje, Goričica, Pšata, Dragomelj, Št. Jakob, Črnuče, Nadgorica, Rašica, Trzin, Loka.

Friderik 3. je 1444. dal Šent petdrsko župnijo cistercijanom v Dunajskem Novem mestu. Ker pa je ob ustanovitvi Ljub. škofije dal šentpetersko župnijo škofiji, je samostan dobil nadomestilo v mengeški župniji. O tem govori listina Papeža Pija 11. t.j.2. lo.septembra L. 1462, - 4 dni potem, ko je papež potrdil ustanovitev Ljub. škofije.

/Prepisal iz njegove listine 19.1.1956, J.J.

C E R K V E I N C E R K V E N E Z N A M E N I T O S T I
Ž U P N I J A M E N G E Š /G; Č A M P A F R A N C,
iz njihovega popisa,/

Mengeš spada med prastare naselbine /Dr. Weider: cerkveno pa je prafara/. V ZGODOVINI luč stopi Mengeš šele leta 1154, ko se imenuje Ditrih iz Mengša /Kos, Gradivo ... IV ...338/. Najstarejši znani župnik v Mengšu pa je KONRAD iz leta 1215. /Schumi URB.,/II/t.j.2gi/ odnosno točno 2o.seti! Gotovo je bila tedaj v Mengšu že cerkev, zdana v romanskem slogu od katere pa danes ni nobenega znanega sledu. Verjetno pa je bila v Mengšu cerkev že tudi predromanski dobi, saj je bil Mengeš "misijonsko središče" med Karavankami in Savo tja do Štajerske /J.Gruden Dis 19o2 str. 293/ Tudi cerkveni patron sv. MIHAEL priča o zelo zgodnjem nastanku mengeške prafare. /DR. Weider: ker ima zmaja /poganstvo/, kot Jurij, Marjeta in Magdalena /-svetniki z zmajem-/.

Cerkveno je spadal Mengeš prvotno pod OGLEJ do leta 1255,ko je prešel pod Avstrijske vojvode, ki so ga leta 1462 podelili cisterci-janskemu samostanu v Dunajskem Novem mestu. Od tega ga je L. 1668prevzel cistercijanski samostan Stična, od njega ga je pa kupil 12. oktobra 1733. Jožef Schifferstein. Leta 1787 je prišel MENGEŠ pod Ljubljansko škofijo. /Stele, Umetnostni spomeniki Slovenije: Politični okraj Kamnik stran 424 do 425/. - /Dr. Weider: FRIDERIK 3. je ob ustanovitvi Ljubljanske škofije 1462. prodal mengeško faro samostanuv Dunajskem Novem mestu in sicer v zameno za ljubljansko sv. Petra, ki je stem postal fara ljubljanske škofije.

FARA CERKEV SV; MIHAELA!

Sedanja farna cerkev je ohranila prezbiterij svoje prednice gotske cerkve, ki pa tudi ne sega preko 15. stol. nazaj. "Množica oltarjev /Walvazor... VIII. 763-64 poroča, da je imela 8 oltarjev/ veliki arhitektonsko lepi prezbiterij z uporniki zunaj in velikimi okni nam govori-zato, da si moramo to prejšno gotsko cerkev predstavljati kot veliko brškone več ladijsko stavbo. /Stele 425/ /Dr. Weider: verjetno so zunanji zidovi ladje še ostanek troladijske bazilike - seveda sedaj baročno prezidani/.

O D K O D I M E M E N G E Š
Po Dr. Weiderju Janezu gospod.

Ime mengeš najbrž od monc Gaburg /meniška utntva/, po meje večkrat bermo Mansburg. Prvi so bili Irski nato Sabzburški misijonarji.Morda drugih hiš niti ni bilo, ali pa sem in tjà kaka koča. Ker so bili predniki še precej divji, zato samostan utrjen. Najstarejsa misijonska središča - kakor Mengeš - imenġino prva fara. Odkod so misijoni večinoma na konjih obiskovali daljne okoliče, - Najstarejše cerkve radi posredovali sv. Mihaela ali sv. Marjete: /Vidice/ ali sv. Jurija /Senčur/.koj z zmaje - z hudobnim duhom in z poganstvom. Začetki fare: 1o. stoletja, morda celo v 9 stoletju.

To so sporočili gospod Mušič 2o.oktobra 1957 od dr. Weiderja.!

N A D Ž U P N I J S K A C E R K E V
V M E N G Š U!

Is časopisa: Rod grintovci - T. j. glasilo za kamniški okraj-leto 1. z dne 12. januarja 1940, piše urednik - prva stran!

Med župnijskimi cerkvami našega okraja prednjači tako po lepoti kot po prostornosti mengeška, ki jo po pravici prištevamo med najlepše cerkve v škofiji. Staroslovenski grobovi nam pričajo o prastari naselbiši na kraju sedanje cerkve. Mengeš se prvič imenuje v l. 1154, prvi župnik pa Konrad v letu 1215. Prva mengeška cerkev je bila misijonsko središče za pokristjanjenje Slovencev med Karavankami in Savo tja do Stajerskega. Cerkveno je Mengeš spadal pod oglejske patriarhe do leta 12655, ko je prišel pod oblast avstrijskih vojvod, ki so ga podelili cisterci-

janskemu samostanu v Dunajskem Novem mestu. L. 1668 ga je prevzel stiški samostan. 12. okt. 1733 pa je mengeško faro kupil od stiških menihov znani prošt Jožef pl. Siferštajn. Potomci njegovih sorodnikov imajo še vedno pravico do mengeške fare.

Oglejmo si veličastno mengeško cerkev. Tu opazimo na prvi pogled dva njena sestavna dela: prezbiterij in ladjo ali prostor za vernike. Oba sta nastala v različni dobi. Najstarejši del je ladja, o kateri zmotno pišejo, da je nastala šele l. 1740. Nasprotno, Prav ladja je ostanek če ne prve, pa vsaj še predgotske cerkve. Le poglejmo cerkev od zunaj iz pokopališke strani. Takoj zaslutimo v bistvu še odlično troladijsko romansko baziliko, ki bi mogla segati nazaj v konec 13. stoletja. Že zunanje stene nam kažejo starodavno zidavo. Prvotno je torej imela cerkev tri ladje, katerih srednja je še danes širša od stranskih in tudi višja. Zato imata stranki nižjo streho in puščata zunanji vrhni zid srednje ladje prost. V tem zidu so bila prvotno mala polkrožna okenca, ki so razsvetljevala srednjo ladjo. Vsaka teh ladij se je v romanski dobi končala s polkrožno kapelico /absidá/ za oltar. V gotski dobi, kmalu po l. 1400 so odstranili omenjene tri apside in dogradili sedanji krasni prezbiterij. Zvonik je ostal kar romanski in je stal na strehi med prezbiterijem in ladjo. Zanimivo je, da se nam je ohranila celo slika cerkve v tej dobi in sicer na freski v prezbiteriju. To sliko posljedne sodbe in oastale gotske freske je izgotovil Janes Ljubljanski okrog l. 1450. Koncem gotske dobe okoli l. 1500 so zgradili okrog cerkve tabor proti ~~t~~ Turkom. Tedaj so postavili tudi sedanji prostostoječ zvonik in starega odstranili iz vrh strehe. V gotski dobi je stal tebernakelj ob levi steni pri velikem oltarju, na kar spominjajo gotske freske sv. Mihaela, Marije in evharističnega Kristusa. L. 1686 je Valvazor naštel 8 oltarjev in kapolo sv. Ane. Taka je bila cerkev do l. 1740. Tedaj pa jo je omenjeni Schifferstein temeljito predelal. V novem baročnem slogu. Mesto romanskih okenc v ladji je ustavil sedanje, gotske v prezbiteriju je zamenjal s štirioglatimi. Zavrgel je dotakratne zlate oltarčke in postavil nove. Veliki oltar je bil zidan in ga je naslikal domačin Ilovšek. V sredi je bil rumeno razsvetljen tron s kipom sv. Mihaela, ki stoji sedaj nasproti prižnice. Obe stranjski ladji pa je razdelil v kapelice s tem, da je stebre srednje ladje z zidom zvezal z zadnjo podolžno cerkveno steno. V vsako kapelo je postavil po en nov oltar z lepimi kipi in še lepšimi Metzingerjevimi slikami. Oltarji so bili sledeči: sv. Ana, Štefan, Smrt sv. Jožefa, Andrej, Janez Nepomuk in 14 pomočnikov. Po cerkvi je bilo vse polno zanimivih nagrobnih plošč. Ta oprema se je ohranila do l. 1879. Tedaj so stranske ladje spet odprli v dolžino in odstranili omenjene oltarje. Tedaj so postavili sedanje stranske oltarje in vložili nov tlak. V l. 1906-7 so odstranili še Ilovškov veliki oltar in ga nadomestili s sedanjim, ki ga je iz kararskega marmorja a napravil Toman, kipe pa Zajc. Znova so vpostavili v prezbiteriju gotska slikana okna. Tudi monumentalna fasada izvira od takrat. Pred leti so cerkev znova vso prenovili. Ob tej priliki so odkrili prezanimive gotske freske v prezbiteriju, ki so mengeško cerkev napravilo še bolj zanimivo. Omenimo še da je svetovna vojska pobrala zvonove, kiso jih nadomestili z novimi Leta 1922, ki mogočno obvladajo bljižnjo in dalje okolico. /sem prepisal/

1/CERKEV SV; NIKOLAJA V PODGORJU- mengeška podružnica:

V 16. stol. so imeli Luterani veliko moč v naši deželi, tudi v Kamniku, kjer je nekaj časa deloval Trubarjev sodelavec Jurij Jurišič. Luterani so imeli shode tud v Podgorju, kjer je bila tedaj mengeška podružnica!

2/ZAGORJE CERKEV- spadala pod faro Mengeš:

Pridiga gospoda župnika Čampa, dne 16. 8. 1964v obhajilu so lmeli tudi, da je Zagorje spadalo pod mengeško faro nekako pred 400 leti in da, so kaplani jahali s konja obhajali kraje!

3/PRAFARANJE ŽUPNIJ V LJUB. SKOFIJI:

Z današnjim dnem so po odloku nadškofijskega ordinarijata prefarane vasi: Rodica in Spodnje Jarše v Domžale in hiše, ki stoje onstran Bistrice v faro Dob. Oznanjeno v župni cerkvi, dne 1. januarja 1963 v Mengšu!

Zapisal 19. lo. 196 3 Jankovič;

4/ŽUPNIJA KAMNIK: Še predno je bila ustanovljena je spadala pod mengeško faro in se je nekako v 13. stol. odcepila od mengeške fare! To je obseg mengeške fare - izjavil gospod Anton Mušič iz Mengša, dne 26. maja 1954. leta.

5/POSTAVLJENJE MENGEŠKEGA ŽUPNIKA: Pravico nad postavljenjem mengeškega župnika je ime cesar Jožež II., ki so bili tudi državno plačani. - izjavil gospod Anton Mušič iz Mengša, dne 26. maja 1954. leta.

Ž U P N I J E I N P O D R U Ž N I C E

V Valvazorjevi dobi /ca 1650. LA
Gorenjska.

Prepis iz knjige: "Die Ehre des Kerzogtums Krain" 4. knjiga - 8 zvezek! Opomba: Iz original Valvazorjeve knjige je prepisal Selan iz Suhadol št. 18, Komenda! Od njega prepisal Jankovič Loka štev. 103 z dne 1. marca leta 1954.

1/ DOB: 7. DOB, župnija, sv. Martin far. pod podružnice: - 1.Krtina - sv. Lenart, - 2. St. Vid - sv. Vid, 3. Sv. Kancijan, 4. Prapreče - sv. Lucija, 5. Rafolče - sv. Katarina, 6. Brdo - sv. Marija, 7. Zlato polje - sv. Marija Magdalena!

2/ ŽELEZNIKI: - 32. Železniki - sv. Anton, "Eremitens" brez podružnic!

3/ ALP : - 43. sv. Janez "Baptist" Zasip pri Bledu - podružnice: 1/ Hom - sv. Katarina.

4/ JESENICE: - 44. Jesenice - sv. Lenard! Podružnice: 1/ Koroška Bela, sv. Ignacij? 2/ Sava - Mar. Vnebovzetje, 3/ Blejofen - sv. Barbara, 4/ Planina - sv. Križ!

5/ KRANJ: - 27. Kranj - sv. Kancijan! Podružnice: 1/ Rožnivenska Marija, 2/ sv. Boštjan na Pungartu, 3/ sv. Florjan in Valentin /v bolnici/, 4/ Dev. Marija.

6/ KRANJSKA GORA: - Kranjska gora - N. Lj. Gospa, podružnice: 1/ sv. Andrej /Podborcu/ 2/ Rateče - sv. Tomaž apostol, 3/ pri Ratečah sv. Duh.

7/ KROPA: - Kropa sv. Lenard!

8/ SMLEDNIK: Smlednik - s. Urh, 1/ Trboje - Marija Brezmadežna, 2/

9/ PREDVOR: - Predvor - sv. Peter in Pavel, 1/ podružnice: Breg sv. Lenard, 2/ Bela - sv. Igidij, 3%/ Tupaluči - sv. Klemen , 4/ Mače - sv. Nikolaj, 5/Peterška gora - sv. sv. Jakob na Gori, 6/ POD STORŽIČEM - sv. Lovrenc, 7/ SUHA - sv. Štefan, 8/ Kokra - Dev. Marija, 9/ Trstenik - sv. Martin, 10/ Predoslje sv. Sikst, 11/ Britof - sv. Tomaž, 12/ Kokrica - sv. Lovrenc, 13/ Tenetiše - sv. Dominik, 14/ Rupa - sv. Magdalena, 15/ Primslovo - sv. Dev. Marija, 16/ Čiržiče - sv. Andrej.

~~10~~/ IHAN: Ihan - sv. Jurij, 1/ Tabor - sv. Kunigunda, 2/ Na Peči - sv. Nikolaj,.

11/ ŠENČUR: - Šenčur - sv. Jurij, 1/ Alševeh - sv. Mihael, 2/Luže - sv. Janez "Baptist", 3/ Vklo - SV; Bartolonaj, 4/ Vogle - sv. Simon in Juda. 5/ Hrastje - sv. Matevž, 6/ Prebačevo - sv. Križ, 7/ Visoko - sv. Vid, 8/ Hotemaže - sv. Urh, 9/ Srednja vas - sv. Radegund, 10/Srednja vas - SV; Katarina, 11/ Iluje - sv. Jožef.

12/ KOVOR: - Kovor - sv. Janez "Babtist"!

13/ KRAŠNJA: - Krašnja - sv. Tomaž, apostol! 1/ Češnjice - Dev.Marija, 2/ Pišajnovica - sv. Lenard, 3/ Trojana - sv. Ožbalt, 4/ Blagovica - sv. PETER?, 5/ Golčaj - sv. Neža.

14/ KRIŽE pri Tržiču: Križe - sv. Križ, 1/ Stenično - sv. Bartolonij, 2/ Žiganja vas, - sv. Urh, 3/ Sv. Martin na "Plehu", 4/ Brezje -sv. Neža, 5/ Bistrica - sv. Jurij, 6/ Gozd - sv. Nikolaj!

15/ DOVJE: Dovje - sv. Boštjan, 1/ Mojstrana - SV. Janez "Babtist".

16/ LJUBLJANA: Ljubljana - sv. Nikolaj.

17/ M E N G E Š: MENGEŠ - Sv. MIHAEL, 1/ Podgorje - sv. Nikolaj, 2/ cerkev sv. Janeza Euthauptung v Podgorju, 3/ Šmarca - sv. Maricij, 4/Homec - Dev. Marija. 5/ Groblje - sv. Mohor in Fortunat, 6/ Goričica - Dev. Marija, 7/ Št. Pavel - sv. Pavel, 8/ Pšata - sv. Peter apostol, 9/St.Jakob, 10/ Nadgorica - sv. Janez "Bartist", 11/ Črnuče - sv. Simon in Juda, 12/

Rašica - sv. Križ, 13/ Trzin - sv. Florjan, 14/ Loka - sv. Primož in Felicijan /in sv. Anton/.

18/ ŠMARTNO pod Šmarno goro: Šmartno - sv. Martin, 1/ Sr. Gameljne - sv. Andrej, 2/ Sp. Gameljne - sv. Lenard.

19/ ŠMARTNO pri Kranju: Šmartno - sv. Martin, 1/ na Sarškem polju - sv. Uršula, 2/ Breg ob Savi - sv. Marija, 3/ Podreče - sv. Kancijan, 4/ Mavžice - sv. Pavel, 5/ Praše -sv. Marija Magdalena, 6/ Jama - sv. lenard 7/ Sv. Jošt /na gori/ 8/ Avsiše - sv. Nikolaj, 9/ Bitnje - sv. Tomaž, 1o/ Drulovka - sv. Mihael, 11/ Češnjica - sv. Tomaž, 12/ Strašišče - sv. Bartolonij, 13/ Dev. Marija /kje/, 14/ Spod. Besnica - sv. Janez Babtist, 15/ Zgor. Besnica - sv. Egidij, 16/ Šmarjetna gora - sv. Marjeta, 17/ Grajska Kapela št. Peterskega gradu /Schvottenm/ - sv Peter.

2o/ ŠMARTNO v Tuhinju: Šmartno - sv. Martin, 1/ Sela - sv. Neža, 2/ Loke - sv. Tomaž, 3/ Sv. Nikolaj na Grebenu, 4/ Kostanj - sv. Doroteja, 5/ Sv. Anton pri gradu Neuthal, 6/Sv. Nikolaj.

21/ ZG. TUHINJ: Zg. Tuhinj - Mar. Vnebovzetje, 1/ Sv. Vid.

22/ VELESOVO: Velesovo - sv. Marjeta, 1/ Velesovo - Rožnivenska Marija!

23/ MORAVČE: Moravče -sv. Martin, 1/ Drtija - Dev. Marija, 2/ Vrh - sv. Nikolaj, 3/ Zagorica - Sv. Križ, 4/ Vrhpolje - sv. Peter, 5/ Sp. Kozeze - sv. Lovrenc, 6/Zg. Kozeze - sv. Andrej, 7/ Gradišče - sv. MARJETA, 8/ Sv. Mohor nad Prekirnico, 9/ Zgornje Koseze - sv. Štefan, 1o/ Peče - sv. Bartolonej, 11/ Kandrše - sv. Mihael, 12/ Limbarska gora - sv. Valentin!

24/ MOŠNJE: Mošnje - sv. Andrej, 1/ Dobrova - sv. Križ, 2/ Brezje - sv. Vid /t.j.glavni oltar/, 3/ Otoče - sv. Janes Babtist!

25/ MOTNIK: Motnik - sv. Jurij!

26/ NAKLO: Naklo - sv. Peter, 1Strahinj - sv. Nikolaj, 2Zgor. Duple - sv. Mihael, 3/Zalog - sv. Lambert!

27/ NEVLJE: Nevlje - sv. Jurij, 1/ ~~GAD~~ Gad sv. Ana, 2/ Kališče ~~S~~ - sv. Agata, 3/ Vranja peč - sv. Urh, 4/ Rova - sv. Katarina, 5/ Radomlje - sv. Marjeta, 6/ Volčji Potok - sv. Ožbalt, 7/ Stranje - sv. Benedikt, 8/ Za Kalom - sv. ~~sv.~~Lenard, 9/ Sv. Peter - tik nad cerkvijo, sv. Primož nad Kamnikom!

28/ TRŽIC: Tržič - sv. Trojica, 1/ sv. Andrej - v trgu, 2/ Sv.Ana - na Plazu, 3/ Sv. Katarina - Lom!

29/ KOMENDA: Komenda - sv. Peter, 1/ Križ - sv. Pavel, 2/ Moste - / v knjigi zu Prikla / sv. Boštjan, 3/ Zapoge - sv. Nikolaj, 4/ Tunjice - sv. Ana, 5/ Suhadole - sv. Klemen, 6/ Pšata / pri Cerkljah / SV. Marija Magdalena!

3o/ Sv. PETER V LJUBLJANI: Sv. Peter v Ljubljani, 1/ Slape - sv. Jakob /ni več/, 2/ Devica Marija v Polju, 3/ Sv. Duh v Polju /ni več/, 4/ Kašelj - sv. Andrej, 5/ Zadobrova - sv. Tomaž, 6/ Šmartno pri Ljubljani - sv. Martin, 7/ Tomačevo - sv. Marjeta, 8/ Stožice - sv. Jurij, 9/ Ježica - sv. Kancijan /a v knjigi "Usanlah"/, 1o/ Sv. Krištoff - Ljubljana, 11/Štefanja vas - sv. Štefan, 12/ Birovih - sv. Nikolaj, 13/ Dobrunje - sv. Urh, 14/ Zavoglje - sv, Urh, 15/ Javor - sv. Ana, 16/ Lipoglav - sv, Nikolaj/sedaj sv.Pavel/,17/ Rudnik - sv. Simon in Juda, 18/ Rožnik - sv. Dev. Marija, 19/ Vič - Simon in Juda, 2o/ Podsmreka - sv. Martin, 21/ Brezovica - sv.Anton puščavnik, 22/ Dragomev - sv. Lovrenc, 23/ Log - sv. Janez "Babtist", 24/ Notranje gorice - sv. Martin, 25/ Vnanje gorice - sv. Duh!

31/ PODBREŽJE: Podbrežje - sv. Jakob, ~~32~~ 1/ Tabor - sv. Benedikt, 2/ Ljubnjo - sv. Lovrenc, 3/ Otoče - sv. Anton!

32/ POLJANE nad Škofjo Loko: Sv. Martin, 1/ Log - sv. Valbenk, 2/Buhov vrh - sv. Sobota, 3/ Lučne - sv. Vid, 4/ Sv. Urban, 5/ Stranska vas - sv. Janez Babtist, 6/ Kotovlje - sv. Lovrenc, 7/ Oselica - sv. Pavlin, 8/ Leskovica - sv. Urh, 9/"V Zakrazeh" - sv. "Gertrudis", 1o/ Brezje - sv.Križ, 11/ Malenski vrh - Dev. Marija, 12/ Javorje - sv. Egidij, 13/ Zelene Ravni - sv. Bric, 14/ Jarčje brdo - sv. Jakob, 15/ Guberska gora - sv. Primož in Felicijan, 16/ Navorje - sv. Jurij!

%33/Dalje pišem samo fare in koliko ima podružnc! To je 33/ RADOVLJICA - sv. Peter t.j. 15 podružnic, 34/ ŽERI fara podružnic ?, 35/JEZERSKO - sv. Ažbolt t.j.1 podružnica, 36/ SELCA nad Škofjo Loko - sv. Peter t.j.1o

podružnic, 37/ Kamnik - Marija"Heimsuchumg", t.j. 3 podružnic, 38/ Sora - sv. Štefan, t.j. 9 podružnic, 39/ Cemšenik - Marija Vnebovzetje, t.j. 6 podružnic, 4o/ Št. Vid nad Ljubljano, t.j. 12 podružnic, 41/ Škofja Loka - sv. Jurij, t.j. 1 podružnica, 42/ Bled - Otok Marija in Veith, 43/ Bled - sv. Martin, t.j. 7 podružnic, 44/ Vodice - sv. Marjeta, t.j. 5 podružnic, 45/ Bohinj _ sv. Martin t.j. 8. podružnic, 46/ Vače - sv.Andrej, t.j. 21 podružnic, 47/ Cerklje - Marijino Vnebovzetje t.j. 14. podružmic!

"Čas cerkvenih žegnan" /cerkvenih zborov/ Valvazorjeve dobe /ca 168o/ /Prepis iz knjige "Dic Ehre des Herzog tums Krain" 4. knjiga/.

1/ MENGEŠ - ned. po sv. Mihaelu. 2/ Podgorje - ned. po sv. Mihaelu. 3/ Šmarca - na križevo nedeljo/nad križev tedna/, 4/ Homec - ?, ni navedeno 5/ Groblje - ned. po sv. Marjeti. 6/ Goričica - na Mali Šmaren. 7/ Loka - ned. po sv. Ožboltu. 8/ Trzin - ned. po sv. Jakobu odnosno pred sv. Jakobom. 9/ Rašica - Psinst Mönstage.

/prepisal 2. 5. 1954. L. Jankovič/

PODRUŽNA CERKEV V PODGORJU

je spadala pod faro Mengeš.

Iz knjige: Na Bregovih Bistrice, L. 1938, in to na strani 88 v 5. vrsti sledeče:

Nadvojvoda Karel je leta 1574. izdal izkas, naj se preprečijo protestantovski seztanski v Podgorju pri Kamniku. Ukas je moral izvršiti kamniški mestni sodnik Jurij Kramar. Temu pritisku so se protestanti na vides udali, a v resnici so ustali pri svoji veri, ker so imeli v mogočnem plemstvu zaščito. Še dalje so prihajali med nje prediskasti, tako na primer L. 1588. Murko Kumprecht, služabnik kriškega grofa Tucna. Ker župnik Mercina ni pustil protestantom poko parati mrličev na kamniškem pokopališču, so jih pokopavali pri podružnici mengeške fare v Poggorju. Groh Turn je pri svojem gradu na Križu zgradil za protestante posebno pokopališče. V veži v gradu, kjer so se učili včasih tudi plesi, so bili seztanki, kjer so prolestanti poslušali predikanta iz Ljubljane. Tudi v Lambergovem gradu na Zapricah so se vršili taki sestanki.

Na 89. strani v tretji vrsti sledeče:

Leta 1594. se pučne nov pogon za protestanti. Meseca avgusta je prišla v kamniški okraj posebna uformacijska komisija pod vodstvom deželnega svetnika dr. Grišena. V Mekinjah je našla dva odločna protestanta, Urbana Kosa in Jurija Kriškarja. V Kamnik je povabila 38 oseb. Povabilu se jih je oduvalo le 28. Vsem , ki so ostajali pri svoji veri in izjavljali, da je v verskih rečeh treba Boga bolj poslušati kakor ljudi, je komisija zažugala z denarno kaznijo /1o do 2o zlatnikov/, če bodo še hodili iz protestanskim pridagano. Neko poznejše poročilo iz Kamnika /17. ~~XI~~ XI.1596/ ~~POZNA~~ pozna samo še 12 trdovratnih protestantov, med temi sta Wila in Avnič. Vse te so sedaj zaguli,pa jih za Božič zopet izpustil. Kmalu nato so kamniški probranti~~še~~ že zopet svoje zreli v Podgorju. Tedaj so se pa dvignili na pobudo mengeškega župnika pod katerega je spadala podružnica v Podgorju, kmetje in so mrliče izkopali obenem se pa tudi pritočili zoper samolastav ~~zovnonje~~ ravnanje protestantov. Toda ko so leta 1599, zborovali deželni stanovi Kamniku, so imel s seboj predikanta Marka Kumprechta, ki je zopet pridigoval na Križu. Nadvojvoda Ferdinand je sedaj ukazal grofu Turnu, naj pod kaznijo 5ooo cekinov predikanta izroči derehnemu sodniku!

Delje: Farne matrike v knjigi na strani 9o v prvi vrsti!

Leta 16o2. je izšel ukas naj cerkveni ordinaciji pri podajenih župnikih in vikarjih poshbe, da se vsi župljani, ki so nad 16. let stari z ženami in otroki skrbno popišejo in naj se vestno pazi kdo od njih v določenem času ne pride k izpovedi in sv. obhajilu. To pa tudi redno spisovanje farnih matrik, ki se je v tem času pri vseh farah pričelo, je mnogo uplivalo na ves duševni napredek ljudstva.

/prepisal 23.nov.1953! Jankovič/.

Z G O D O V I N S K I P O D A T K I F A R N E C E R K V E S V. M I H A E L A V M E N G Š U!

/Lepo oskrbljena/

1/NOV MALI KOSTEN ZA CERKVENE PARAMENTE: Nabavili so manjši kosten za plajša na Mihaelovo nedeljo L. 1948. Ker jde je potreba pokazala so ob tej priliki tudi pobelili v cerkvi in v zakristiji. Prejšnji plečalnik /da se zapira/ so odstranili in obešalnil. Vse izredno v zakristiji. /zapisal 3. lo. 1948. Jankovič/.

2/LUSTRE V CERKVI DVIGNILI: Vse lustre v cerkvi so dvignili višje, dne 21. maja L. 1952 in isto so dvignili večno luč in napeljali električno žarnico vanjo 21. 5. 1952. /zapisal 2. VI. 1952.Jankovič/.

3/ STARI VELIKI OLTAR: Is knjge "Na Bregovih Bistrice" stran 156 beremo: Stari oltar jebil Jelovškov tudi v Mengšu, veliki oltar na Zalah v Kamniku odličen u letu 173o/Jelovič/. Ohranil pa se je oltar v Nevljah. /zapisal 29. 6. 1964. Jankovič/.

4/ PROCELJE MENGEŠKE CERKVE: Mengeška cerkev ima prav lepo pročelje, ki je bilo novo Leta 19o8, ki kaže klesana letnica nad glavnimi vrati zgoraj, na pročelju pod malim kamenitim je zelo okrašeno zgoraj pramide zelo visoke a prav na vrhu je postavljen kameniten visok križ. To pročelje je višje od cerkvene strehe, ki je tudi zelo visoka a ta prošelna stena je krita s plehom. /na tem mestu ugotovil 19.7.1964.J.J.

5/ PLESKANJE CERKVENIH VRAT: V mesecu decembru leta 1965. so dali prepleskati trojna zunanja vrata ker so bila že zelo obledela in onemačena predvsem okroh kluk, bila pa so pleskana temno in svetlo rujave barve in verjetno, da so bila nazadnje prepleskana leta 1932. ob beljenje cerkve v zunanjščini in notranjščini. Vsa trajna vrata /t.s.4./ so zelo visoka in kamenitni vratni podboji!

6/ KIP SV. MIHAELA V CERKVI: Kip sv. Mihaela je bil postavljen leta 1932. prav ob času beljenja cerkve in to na nasprotni stani prižnice pod slavolokom. Sedanja barva sv. Mihaela je ista kot preje, je zelo visok in prav lepo obnovljen. Preje pa je bil v glavnem oltarju!

7/ KIP SV. VINCENCIJA - ŠE PAR DRUGIH: Kip sv. Vincencija, ki je bil postavljen na pročelju Dom počitka v Mengšu in so ga po drugi vojni odstranili,/odstranili isto kapelico, ki je bila odnosno v sobi/in so ga postavili v cerkvi pri stranskem oltarju sv. Štefana in je bil vedno lepo okrašen s cvetlicami in po odstranitev par stranskih oltarjev v cerkvi so ga postavili pri krstnem kraju t.j. na severni strani. A/ Velike slike olje.,ki so v prezbiteriju to je pri oltarju in sicer na steni in v kapeli sv. Štefana in sv. Ane so od starih stranskih oltarjev, ki jih je bilo v prejšnjih časih več. Kip sv. Antona na lepem lesenem stojalu, ki je bil postavljen pri obnovitvi cerkve l. 1932, za časa gos. župnika Šušnika! /zapisal te tri 3o. 12.1965.Jankovič/

8/ DELNO ODKRITA SLIKA NA CERKVENI STENI: Ko je bila cerkev nazadnje zunaj prenovljena /beljena/ na južni steni zakristije zgoraj takoj pod kapom pri vzhodni strani tik na oglju se je delno pokazala slika/ker je odpadlo nekaj beleža/ malo glave s krogom naokoli ali se ni dalo ugotoviti od katerega svetnika. Bila je vsa slika prav temne rudeče barve. Kazalo se je kod da je vsa slika mogoče lm+lm velikosti in ko so cerkev zopet na zunanji strani obnovili so to sliko zopet vso prebelili. Vsa zunanjščina cerkve je zopet prenovljena rumene barve.

9/ KIP SV; JANEZA - PRESTAVLJEN: Na mestu, ki je sedaj stari kip sv. Mihaela je bil kip sv. Janeza na ravni steni torej tik polkrošne stene, ki je sv. Mihael. Kip sv. Janeza je v kapeli sv. Štefana na kamen južne stene pri zapadu. Lepi kip Matere božje, ki je bil v kapeli sv.Ane na visokem podstavku pri severni steni so ga iz vrha odstranili vsled prestavne spovednic, prenesli pod zvonik in novembra l. 1965 so gospod župnik Štefan Babič prenesli v veroučno sobo v župnišču in ga postavili na vzhodni /sredi/ steni. /zapisal te dve 3o. 12.1965.Jankovič/

lo/ OBNOVA ZUNAJ CERKVE SV; MIHAELA: Oznanjeno v župni cerkvi v Mengšu sledeče:

Začeli bomo z obnovo cerkvene zunanjščine in cerkvenega stolpa in znižanje prostora pred cerkvijo - obenem bomo uredili duhovniške grobo-

ve in njihove spomenike. Dovoljenje za to imamo od cerkvene in civilne oblasti. Kot prvi predpogoj je bilo treba napeljati vodovod v cerkev, mežnarijo in župnišče. Pri znižanju terena pred cerkvijo prosim Vašo pomoč - delavcev in voznikov - začeli bomo takoj jutri!

/nedelja, 12. julija 1964, prepisal Jankovič/

Dalje: Obnova zunaj cerkve! Oznanjeno zopet 26. 7. 64.L. v župni cerkvi v Mengšu/. Prostor pred cerkvijo je znižan - drugo leto ga bomo še popravili = vsem, kiso pomagali to neznajhno delo izvršili - prisrčna zahvala - zlazti Jaršanim so bili pridni - posebna zahvala gre še klučarju Gregorcu, ki je naredil načrt in dela vodil in Lojzetu Rožič-u, ki je vse natančno izvrševal!

Prvo delo: Znižanje cerkvenega prostora!

1.vi teden od 13-19. julija so se verniki odnavali in so znižala prostor in so z delom prišli skoraj polovico prostora, začeli so kopati pri vzhodu h cerkvi pri stopnicah, ki peljejo tudi na pokopališče, na zunanji strani stopnic ko so zmohli so precej dvignili prostor, zgoraj odvili precej tako, da je ustala samo ena stopnica. Te stopnice so iz prav močnega kamna! Prostor okrog nasajenih brez odnosno zemljo so pustili pri vseh in lepo zaokrožili!

2teden od 2o-26. julija 64.L. dodelali do konca. Torej so prišli z delom prav do konca cerkve - znižali sokakih 15-2ocm prostor in vozili proč tudi na poviljin cerkve znižali. Prostor med brezami in mežnarijo in med brezami in cerkvenim obzidjem t. j. na zapadni strani zvonika, pa jebil travnat, ki so tudi vso zemljo zvozili proč in posuli s tem poskom, ki so pred cerkvijo skopali in znižali in vozili tja. Bilo je veliko dela, ki so se tudi verniki odzvali kakor je pisano že v zahvali!

3teden od 27-julija do 2. avgusta 64.L. ni bilo nič posebnega, ker so čakali na materijal in razno.

4teden od 3-9.avgusta 64.L. priprava gradbenega materijala.

5teden od 1o-16.avgusta 64.L. postavili grušt - oder na pročelju cerkve, postavili lepo v vrsto, lepo vse zavarovali z deskami, da ne pride do nesreče ker je zelo visoko. Po gruštali prav do vrha do kamenitega križa!

6teden od 17-23.avgusta 64.l., postavili na vogalu pročelja grušt -oder in vsega dodelali in zavarovali!

7teden od 24-3o.avgusta 64.l., prav zgoraj na pročelju pri kamenitem križu že odstranili močno razjeden pleh, ki je pokrival steno in nadomestili z novim. Grušt zgoraj zelo dodelali zaradi varnosti!

8teden od 31.avgusta - 6. septembra 64.l., so odstranili pleh zelo razjeden od prve do druge piramide in že začeli beliti!

9teden od 7-13.septembra 64.l., pa so vsa dela na pročelju cerkve končano. Pročelje cerkve je vsa stena pobeljena na rumenkasto-rujavo barvo, vse samo z eno barvo pobeljeno, pobarvana mreža in okna, druga kamenerito je ostalo z naravni barvi. Ves grušt podrli - odstranili in zložili spredaj k zakristijski steni, vse batene in deske in plohe. Tudi na pokopališču na koncu zakristijske stene so začeli odkopavati nagrobne spomenike od umrlih duhovnikov!

Do praznika Vseh svetnikov t. j. l. 11. 64. L. paje bila prenovljena /pobeljena/ gornja stena nad streho na južni strani, tako tudi stena vsa za Velikem oltarjem in vsa stena na severni strani cerkve t. j. nad streho kapele in spodaj t. j. na pokopališčni strani!

Vsa barva cerkve je sedaj rumenkasto - rujave barve, prebarvali vsa okna in mreže na oknih in prav do tega dne so postavili - skupni nagrobni spomenik vsem mengeškim dušnim pastirjem iz mengeške fare na pokopališču za velikem oltarjem. V zidane spomenike, ki so bili dosedaj vzidani v cerkveno steno, prav na tem kraju so pustili vse v istem stanju v zidu, edino spodnji nagrobni oklep je iz klesanega kamenja, ki obsega vse umrle dušne - pastirje, edino grob, ki je skupno pokopan gospod župnik mengeški Ivan Sorec in Kušar Franc župnik mengeški je še ločeno in je zase. Prav v tem času od 8. oktobra dalje pa je močno deževalo tako, da je delo zelo zaostalo.

Po Vseh svetih so nehali z delom in še ni končano!

Po tem delu so prekrili vso streho na mežnariji na obeh straneh in

to v kolikor je bilo poškodovane strežne opeke in to so nadomestili z novo opeko in vsa je še ostala stara opeka mali format.

V tednu od ponedeljka 9 do sobote 14. novembra pa so se lotili dela pred cerkvijo, ki so spredaj to je od pokopališčne strani do konca cerkvene stene proti župnišču skopali za steno temelje globoko nekako 8o - 1oo cm in stari betonski temeljevi prividel so enega odstranili in ga kod betonske kore zopet porabili za prividen in ga veliko povišali in razšinili in od ponedeljka, dne 16. in do sobote, dne 21. že vse zabetonirali.

11/NOV VELIKI OLTAR KAMENITEN LETA 19o7: Leta 19o7. so si nabavili nov Veliki oltar iz marmorja, ki je krasno izdelan. Vsa oltarna kamnoseška dela je izvršil znani kamnosek Toman iz Ljubljane. V cerkvi pa staga postavila dva Liparjeva fanta kamnoseka, ki sta stanovala v Mengšu na Žnidarjevemu dvorišču! /to za veliki oltar izjavila Jenko Jožefa Mengeš, dne 3.septembra 1965.L.

12/VELIKI OLTAR: Kronika 1. župnika g. Kušarja nam je ohranila opis velikega oltarja , kakršnega je naredila Schifferjeva barokizacija za 174o. Na strani 43. ga takole opisuje:

Veliki oltar je bil nekako zidana stena, ki je stala za menzo in segala do stropa; poslikanoje bilo na presno, tabernakelj je bil lesen. V sredini je bila ta stena predrta, da je bilanotrina platnu slikana podoba sv. Mihaela,/za advent, maj in Marijine praznike slika Matere Božje/ zadaj ob oknu je bil pritrjen velik lesen kip sv. Mihaela, tako da je nanj bila rumena svetloba skozi okno; ob praznikih so odstavili sliko, da se je videl kip. O Božiču so postavljali notri slikane jaslice, sv. Trije Kralji so bili naslikani na lesno kuliso. z lepo zvezdo; veliki petek križ, za Verne duše na črnem platnu bel križ, ob njem 4. mrtvaške glave. - Pod kipom sv. Mihaela je bil črn "vrag" prava spaka. /ta vrag je bil L. 1935. oddan z drugimi kipi v shrambo Narodni galeriji, odtam pa je prišel po drugi svetovni vojni v muzej v cerkvico na blejskem otoku. Povedal je g. Tone Bitenc, arhitekt, Plečnikov azistent, ki je ta muzej uredil/.

/Stele/ O. c. 426 in Cevc/ O. c. 69/, da je oltarno steno naslikal iluzionistično arhitekturo Franc Jelovšek, ki je bil tedaj v polnem razmahu in razen tega mengeški rojak, sin mengeškega organista.

"Proti sredi 19. stoletja je naslikal novo kuliso velikega oltarja Matevž Langus" /Cevc, o. c. 7o/. Ali ni "Brezmadežna" velika slika, ki se je za advent, maj in Marijine praznike vstavljala na veliki oltar, tudi Langusova?

Janez Trdina, mengeški rojak, pravi /v 2. pismu Antonu Koblarju, objavljenem v Zborniku "8oo let Mengša"/, da so se ljudem zdele barve pretemne in dolgočasne.

Janez Trdina piše ravno tam o mengeški farni cerkvi v 19.stoletju. Mengeška cerkev, zidana je po nekakem gotskem slogu z raznimi pritiklinami in dodatki. Notranja oprava bila ji je okoli leta 184o. grozno borna. Polepševati jo je začel gos. župnik Janez Kuralt!

Zanimiva je sodba arhitekta Plečnika o sedanji mengeški cerkvi.Arhitektura se mu zelo dopade. Sloga sta sicer različna pa oba fino izdelana. Pravi "Kakor dva dobra človeka sicer različna, pa se vendar skup vzameta"

Oltarna menza je bila zelo velika. Dolga 2.42 m, široka 1.42 m.Glavna plošča je merila 184 cm, široka 8ocm in debela 14 cm. Ob tabernaklju,ki jebil lesen, jebil na asaki strani po en angelj. Po dva angela s svečkami v rokah sta bila tudi na vsaki strani oltarne slike sv. Mihaela. /Slika ni ohranjena/. Proti vrhu oltarne stene sta bila zopet dva angela s trakom v rokah, na vsaki strani po eden. Ta dva angela, naslikana na leseno kuliso sta še ohranjena. Napis na trakovih angelov je bil: eden: Svet, svet, svet, drugi: Vsegamogočni Bog. Delno so ohranjeni v zvoniku tudi še sv. Trije kralji, poslikane lesene huhse. Delo Langusa?

"Že leta in leta so ljudje govorili, od kar pomni sedanji rod; "piše Kušar gos. župnik v Kroniki prvi, stran 43", da mora veliki oltar biti nov" L. 19o1 so nov načrt naročili pri Janezu Vurniku, podobarju v Radovljici a ga ni naredil, ker je bil z delom preobložen. Načrte za nov gotski oltar je naredil Feliks Toman, kamnosek v Ljubljani.

16. X. 19o6. L.so začeli podirati oltarno steno, menzo pa 3.1X.19o7,

blagoslovljen je bil 29. IX. 19o7.

Oltarni nastanek je iz kararskegamarmorja. Kipe je modelirar J. Zajec ml. /takrat stanujuč v Parizu./ Menza je iz istrskega kamna, stopnice iz nabrežinskega, podstavek in polica za svečnike iz beljaškega. Pod menza "in fronte" črni kamen je iz Laškega /Cremona?/, tlak črni suppedaneo je belgijski granit, rudeča bordura okoli iz Garare; štirji stebriči pod menzo so iz Hotavelj nad Škofjo Loko, 2 stebriča nad tabernaKE keljnamblijskimi vratizami je vdelan mreksikanski oniks, pod kipi,rudečkasti, ki je vdelan, je iz Verone. /Tako Kronika/!

Tabernakeljska vratca so delo Leopolda Tratnika iz Ljubljane. Načrt Tomanov. Svečniki in večna luč so delo turdke Johanu Heindl iz Dunaja L. 19o7. Kipi na velikem oltarju: Sv. Mihael /155cm/. Na opiteljski strani: Sv. Alojzij in sv. Rok /12ocm/, na evangeljski strani: Sv. Neža / IN in sv. Apolonija 12ocm/. Nad tabernakeljem: dva angela /16ocm/. Kipi so iz kamna, lepi in natančno izdelani. Modelirarl jih je leta 19o7, Ivan Zajec ml. v Parizu,.

Vse kar je kovinskega na oltarju je bilo zadnjikrat pozlačeno leta 1952/53 Drnovšek iz Ljubljane!

13/STRANSKA OLTARJA V KAPELAH OB PREZBITERIJU:Oltar Srca Jezusovega na južni strani in Srca Marijinega na severni strani; oba iz iztega časa. Neprenosljiva - fixa - sta. Menza je preprosta obdana z lesom. Nastavek pri obeh je tudi lesen in polihroniran. Na oltarju južne kapele slika Sr. Jezusovega. /17o x 1o6/ naslikal joje z oljem na platno Matija Koželj 1883. Napis na sliki. Nastavek zadnjikrat poslikal iz kipe popravil J.Buh iz Vrhnike l. 1927. /Kronika 2. 82.L/. Na oltarju dva baročna kipa: Sv. Jožef z Jezuzom in sv. Anton z Jezuzom. Oba lesena belo pobarvana, velikost 127cm. Iz srede ali druge polovice 18.ga stoletja. /Stele/Na oltarju severne kapele slika Srca Marijinega /17o X 1o6/, slikal Matija Koželj 1883, platno, olje,. Dva lesena belo barvana kipa na na oltarju predstavljata Mojzeza in Arona 147cm "Dobra baročna kipa iz prve polovice 18.stoletja, kipar neznan./Stele: o. c. 428/

14/OLTARJA V STRANSKIH LADJAH: Oba sta premična, iz raznobarvnega trdegamarmorja, kipi pa iz mehkega kamna. Renesančni slog. Izdelal jih je Alojzij Vodnikžž iz Ljubljane L. 1894.

Oltar na južni strani je posvečen sv. Štefanu, kip kamenit /1o2cm/ na vsaki strani še po en kamenit kip sv. Martin /8ocm/in sv. Jurij /8ocm/. Oltar na severni strani je posvečen sv. Ani. Kip iz kamna, 1o2cm visok,ob straneh pa še kamenita kipa sv. Marjete in sv. Lucije /in ventarni zapisnik iz l. 1912./ Stele pa pravi, da sta to kipa sv. Barbare in sv. Lucije Kipi so vsi okorni obrtniškodelo.

15/OLTARJI: Kakšen je bil glavni oltar gotske cerkve, ni nobenega sledu. Tabernakelj /Sakramentshaushen/ je bil na severni ~~strani~~ steni;še danesje ohranjena vdolbinaz z gotskim kamenitim okvirom in melonastim zaključkom na vsločnem vtnihu; zapirajo jo stara kovinska vratica, okrašena s štiridelnimi sozetami./Stele o. c. 428/;

Kot je bilo že zgoraj omenjeno, je imela farna cerkev v drugi polovici 17. stol. 8 oltarjev, ki so ostali vse do leta 1879, ko so štiri stranke odstranili. Sedanja cerkev ima 5 oltarjev; glavnega, sv. Mihaela, in 4 stranske: Srce Jezusovo, Srca Marijinega, sv. Štefana in sv. Ane;

16/KRSTILNICA: Krstilnico ureja in opremlja od leta 1954. arhitekt Jože Plečnik.

Prezbiterij je poslikal Anton Jebačin iz Ljubljane l. 19o7

17/CERKEV SV. MIHAELA: Letnica prezidave 174o je ohranjena v kronogramu na prekladi nekdanjega portala, ki je sedaj vzidana v ozidju župnijskega dvorišča nasproti glavnemuvhodu v cerkev. Prezidava se je izvršila tako, da so ohranili gotski prezbiterij, katerega okna so modernizirali, na mestu stare ladje pa sezidali novo baročno dvorano z nizom kapeliček ob straneh mesto stranskih ladij po ozaru ljubljanske stolnice. /Stele 426/; Leta 19o7, ko so delali novo fasado so omet odlili, ker so predstavljali južno okno fasade bolj proti jugu in tam kjer se začno kapele so se pokazali vogalni "kvadravci/"Kronika 1. stran52/

Leta 1879. so odstranili zidove, ki so delili kapele, in na ta način ustvarili neke vrste stranske ladje - nekak nepretrgan hodnik. Ob tem so

odstranili 4 stranske oltarje, ki so bili obrnjeni vsi proti glavnemu oltarju./povedal Janez Škofic iz Vel. Mengša št. 39/. Ti odstranjeni oltarjiso bili posvečeni: sv. Andreju +, oltarna slika ohranjena v prezbiteriju na južni stani, sv. Janeza Nepomuka, oltarna slika ohranjena ravnotam, smrt sv. Jožefa, oltarna slika ohranjena v južni stranski ladji zraven kora in 14 pomočnikov v sili,/ Inventarni zapisnik L. 1912/

Leta 19o6 in 19o7je bila cerkev /za gos. župnika Kušarja zopet temeljito restavrirana. Dobila je novo fasado v moderno renesančnem slogu,delo arhitekta Vančasa, ki je tedaj prebival v Sarajevu. Na vso moč je podobna fasadi zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu. Štiri-oglata baročna okna v prezbiteriju so bila regotisirana, popravljeno rebrovje in napravljen nov gotski oltar po načrtu kamnoseka Feliksa Tomana iz Ljubljane!

18/VELIKOST: Ladja je 2o metrov doga in 8 metrov široka, s kapelami vred pa 17 m 45 cm. Prezbiterij, to je: vse, kar je gotskega pa 15m 45cm dolh in 7m 2ocm širok. Površina je torej 53o m^2.t. j. kvad.metrov.Slavolok, ki loži gotski prezbiterij od baročne ladje je 6m širok.

19/STAVBENIK: Stavbenik prezbiterija oziroma prejšnje gotske cerkve je iz sredine 15. stoletja, po imenu sedaj neznan, poznan pa po svojem mojsterskem znamenju Y in isti, ki je delal tudi župnijsko cerkev v Škofji Loki in Kranju, ter prezbiterij~~e~~ v Radovljici/ E. Cevc: "8oo let Mengša; stran 64/. Stavbenik, ki je izvršil baročno ladjo v 17. stoletju, je sedaj neznan; kdo bi bil dozidal kapele/ če je domneva župnika Kušarja pravilna, da so bile kasneje dozidane/tudi ni znano. Novo,moderno renesančno fasado je v letih 19o6 - 7 naredil Vanraš. Krstilnico meja in opremlja od l. 1954. arhitekt Jože Plečnik.

2o/SLIKE: Največja znamenitost so freske na severni strani v prezbiteriju. Odkrite so bile l. 1932. ob priliki zadnje prebelitve cerkve.Freske so bile na severni steni. / Cevc o. c. 65 in 66/. Prvo polje severne stene/bližje ladje/ je bilo poslikano v 16.stol.,toda od teh slikanj se je l. 1932. pokazalo le nekaj fragmentov: nizke dolbine s svetniki, nejasen prizor v pokrajini z griči in utrjenim krajem z gotsko cerkvijo in ženska postava z belo avbo, vidna do prsi. Te freske so zidarji uničili.

Najdragocenejše freske so bile odkrite v druggem in tretjem polju.Vse drugo polje je prekrivalea slika Zadnje sodbe, ki je zdaj sicer v zgornjem delu uničena /kako to, kaj so regotizirana okna l. 19o6 pršla nižje kot so bila prvotna?/vendar njena izkano grajska sestava jasno priča o ustavljenem vsebinskem konceptu nadstropne kompozicije: Zgornji pas je zavzemal Kristuz Sodnik med sodnik med apostoli./Ta del je sedaj deloma prebeljen/. V osrednjem pasu klečita Marija in Janez Krstnik kot priprošnjika; ~~OD TEH~~ ob teh dveh vidimo na levi vstajenje pravičnih, na desni pa pogubljenih. Prav spodaj v tretjem pasuje na levi nebeški Jeruzalem z zveličanimi dušami, na desni pa peklensko žrelo, kamor ženejo hudiči zavržene,pri čemer se je srednjeveška fantazija razživela z bogato pri povednostjo in grotesknostjo.

Vtretjem polju je še zdaj videti kamnit stenski tabernakelj, okoli katerega so bile freske simbolično razvrščene. Na vrhu je bila slika Marijinega kronanja, pod njo pana levi slika cerkvenega patrona sv. Mihaela, ki tehta dušo, v sredi dokolenska podoba Marije z Jezusom v naročju in pod to slikano krogovičje,na desni pa stoječi Kristus, odet le s prtom okoli ledij, ki mu iz keliha s hostijo poganjajo skozi rane na rokah trta in pšeniva - torej tip "trpečega Kristusa", ki pa je simbolično obogaten ter s stem spremenjen v podobo evharističnega "Kristusa", ki naj podari značaj tabernaklja. /Cevc o. c. stran 64 in 65/.

Freske je okoli leta 146o ustvaril eden učencev Janeza Ljubljanskega. To dotacijo potrjuje tudi dejstvo, da je leta 1462. Mengeš dobil novega, lastnika, namreč cistercijanski samostan v Dunajskem Novem mestu. Zato je čas nastanka mengeške fresk okoli leta 146odo62. zelo verjeten.

Velikost fresk, ki so ostale odkrite, je: poslednja sodba je 248X324, v tretjem polju pa 185X263.

Stilistično imama opraviti z značilno alpsko zakasnelo idealistično tradicijo mehkega sloga prve polovice 15. stol.", ki ohranja ljubki lepotni tip obrazov brez sence realizma, ter mehak le pri tleh zalomljen potek gub oblačil" /Cevc/.

Fresko Dobroga Pastirja je na zahodni steni župnišča 14. 8. 19o7. na-

slikal Anton Jabačin iz Ljubljane.

Brezmadežna iz starega velikega oltarja. Oljnata slika na platnu, velikost: 333X188. Naslikal Langus? Iz prve polovice 19. stoletja? Stele slike v svojem opisu ne omenja. Najdena je bila in hrani se še v zvoniku.

Slike v štirih odstranjenih stranskih oltarjev. Vse oljnate slike na platnu: a/ sv. Janez Nepomuk, sedaj na južni steni prezbiterija. Prvotno najbrž Valentin Metzinger, popolnoma pa jo je preslikal Mihael Kavka 1851. /napis na sliki /velikost 19o x 13o. b/ sv. Andrej, 19o x 13o, prvotno Metzinger /Stele/ preslikana. Kavka? c/ Smrt sv. Jožefa /ob koru na južni stranski ladji/ prvotno Metzinger, popolnoma preslikana. Kavka? 19o x 13o.

Sv. Terezika Deteta Jezusa trosi rože na Mengeš. Oljnata slika na platnu /158 X 1o3/ slikal Friderik Jerina l. 1938.

Brezmadežna , oljnata slika na lesonitni plošči /163 x 67/slikal Jerina

Srce Jezusovo oziroma Jezus dobri Pastir z ovčko med trnjem, olnata slika na lesonitu /2oo X 66/.Slikal Jerina?

Sv. Mihael /s starega bandera/ oljnata slika na platnu, /155 X 113/ na drugi strani. Marija z Jezusom v naročju. Jezus s križem preboda hudobnega duha . Slikar neznan!

Srce Jezusovo in /na drugi strani/ srce Marijino /s starega bandera/ oljnata slika na platnu, velikost 155X113.

Marijino Vnebovzetje, spodaj okoli groba apostoli. Na drugi strani sv. Ana z malo Marijo, ki drži lilijo, ob njej kleči še ena svetnica s krono na glavi. Sliki s starega bandera, olje, platno, velikost 126 X 96.

Sedanja velika bandera: Sv. Mihael izganja hudiča v pekel, na drugi strani Marija z Ježuškom v naročju, ki s križem prebada kači glavo.Platno, olje, napis M. K. /Koželj/ 188o. /147 X 93/.

Srce Jezusovo in srce Marijino, na drugi strani pa sv. Trojica krona Marijo. Olje, platno, M. K. 188o. /147 X 93/.

Kipi: Kipi na oltarjih so bili že omenjeni! Gotskega kipa ni nobenega omenjenega. Dalje -kipi;

Nadangel Mihael. Lesen polihromiran kip, velik 21o X 27o iz starega baročnega oltarja. Temperamentno rezbansko delo sredi 18. stoletja /Stele o. c. 435/. Sedaj nasproti prižnice na konzoli. Sem je prišel 1933,potem ko ga ~~le~~ je D. Hrovat iz Domžal renoviral in pozlatil.

Štirji evangelisti v prezbiteriju pod baldahinčki. Leseni, polihromirani baročni kipi, močno črvivi. Velikost 87cm.

Sv. Ciril in Metod za oltarjem sta pa novejše delo. Leta 19o9 ju je naredil Karel Hrovat iz Domžal. Polihromirana, lesena, 9o cm visoka.

Isti Karel Hrovat je leta 19o7. naredil dva angela: Gabriela in Rafaela, pod baldahinčki ob oltarju. Lesena, polihromirana, 88 cm vis.

V južno steno, blizu kora je bil 1932. leta vzidan na konzoli kip sv. Janeza Nepomuka, ki je stal prej nasproti prižnice. Kip je lesen polihromiran, 139 cm visok. "Skromno delo baročne dobe" /Stele o. c. 428/.

Šest angelov razne velikosti, lesenih, in osem svetnikov tri svetnice, dve Mariji, 2lesena svečnika in en hudič je bilo deponiranih v Narodni galeriji l. 1935.

Orglje: Dalje;

Orglje so iz leta 189o. Delo J. Goršiča opus LiV. Mehanične. Dva mar~~mora~~ mala: 1. man. ima 9 pojočih registrov, 2. man. 6, 4 pedali, torej skupaj 19 pojočih registrov, 4 zveze in 4 zbiralnike. Omara je iz svetlo rujavkastega lesa, okrožena z zlato ornamentiho. Leta 19o3 jih jena novo uglasil J. Milavec in jih za 15 cm na sredo postavil. /Kron. l. 15/.

Leta 1949. je Andrej Benda iz Loke, učenec Franca Jenka, ki je tudi iz mengeške fare iz Topol doma, vstavil 7 novih registrov /4 v 1. man. 3 v 2. man./ Na moči, po sodbi kolavdatorjev g. Matija Tomca in g. Slavkota kroja, stem orgle niso pridobile, pač pa je v mogočeno veliko lepše preludivanje in spremljava petja. Svetli glasovi.

Leta 1951. je bila suboktavna zveza 1. man. 2. man. spremenjena po nasvetu g. Kimovca v superoktavno zvezo v 1. man. Pridobitev na moči in svetlobi.

Za velikonoč leta 1952. pa je bila vstavljena v orglje še mehka trobenta. "Kehlkopf" teh jezičnikov je plačal pri tvrdki Laulehuff v Nemčiji tukajšnji domačin isseljenec v Kanadi g. Franc Levec iz Vel. Mengša 5.Sta-

lo ga je to okoli 8o dolarjev.
Tako imajo orglje 27 pojočih registrov.!
/Opomba! To so veliko spisali gos. župnik Kušar, veliko spisali tudi gos. Weider, nato spisali skupaj gos. župni upravitelj Čampa Franc in je v tej knjigi stran 19 pod tekočo štev. 12/Veliki oltar!/
/prepisal iz župnikove kronike, 1 junija leta 1956.Jožef Jankovič/.

13/NOVA KRSTILNICA - začetek del! Z delom so začeli meseca januarja leta 1954 in so oba vhodna prostora zaprli z deskami vsled dela krstilnice in na južni strani za vhod v ta prostor so služila skromna lesena vrata,ki so služila sama za delavce v kapeli, drugače je bila kapela zaprta vernikom vse do 15.avgusta l. 1954. Po tem datumu so kapelo odprli, ki se je pokazalo res nekaj lepega. Delo je izvršeno v živo fresko in v zimskem času v času dela so tukaj v cerkvi v tej kapelici kurili vsled mraza. Vsa dosedanja dela so plačana. /zapisal 5. septembra 1954. Jankovič/

14/PRVA IN SREDNJA VRATA - kamenitni podboji! Prva zunanja vrata,ki vodijo v vežico in dalje v cerkev, druga vrata odnosno srednja vrata, oboje kamenitni, zelo visoki vratni podboji in kameniti ksim lepo okrašeni v ponos cerkve, je delo mengšana odnosno je bil tržažki najdenček in je bil izučen za kamnoseka Tomaž Sirolli, ki je bil doma v Malem Mengšu pri Trdin in je imel tam delavnico, rojen je bil 2o. decembra l. 1814, umrl dne 27. maja l. 1892.

Pri obeh vratih je naredil "bangarje kamenite" Tomaž Sirolli iz Mengša se zagledal na nedeljo, dne 6. septembra l. 1964, na srednjih podbojih zgoraj desno pod kamenitim ksimzom njegov podpis Tomaž Sirola".

Iz tega bi se sklepalo, da je prav gotovo takrat bilo pokopališče pred cerkvijo opuščeno in prostor preurejen in nova oboja cerkvena vrata in ki se res letnice ujemale po izjavi gospod Feliksa Funtka za leto 1867.
/zapisal 13.septembra l. 1964.Jankovič/

15/OBNOVA CERKVE ZUNAJ - od 3 - 8. maja 1965. L. V dneh od 3. do 8. maja pa so postavili betonske stopnice pred cerkvenim pragom, prvo pred tako imenovano vežico. Tako so tudi v teh dneh postavili lepe betonske oklepe štiri ogle okoli vsajenih brez, ki so vsajene pred cerkvijo.
/zapisal 13.februarja l. 1966. Jankovič/

16/NOV BELI MAŠNI PLAŠČ - zelo velik, 18. aprila 1965. L. Dne 18. aprila 1965. pa so si nabavili tudi nov beli mašni plašč v drugi obliki kot so dosedanji-je krasno izdelan in so ga gospod župnik Čampa prvič uporabili na Velikonočno nedeljo, dne 18. aprila 1965. Dosedaj ga te vrste še ni bilo tukaj v cerkvi. /zapisal 13.februarja L. 1966. Jankovič/

17/OBLOGA MARMORNATA V PREZBITERIJU! Na Mihaelovo nedeljo, dne 29.septembra l. 1957 so oznanili v cerkvi za obnovo okoli Velikega oltarja za leto 1958. /zapisal 3o. januarja L. 1958. Jankovič/

18/NOVA KRSTILNICA - začetek in končano: Oznanjeno v cerkvi 1. januarj 1958. leta. Začetek del je bil 11. januarja 1954, končana ~~q~~ 2i. junija l. 1957. /zapisal 3o. januarja L. 1958. Jankovič/

19/NOVA SPOVEDNIŠKA KAPELA - začetek in končano: Oznanjeno v cerkvi 1. januarja leta 1956. Začetek del je bil 9. januarja 1956, kočano 28. septembra 1957.leta. /zapisal 3o. januarja 1. 1958. Jankovič/

2o/CERKEV V POTRESU LETA L-:!: V letu 1895 je tudi mengeška cerkrv trpela vsled potresa tako, da se je baje zrušil strop v prezbiteriju in je bila sv. maša pred pokopališčem in zatem v pokopališčni kapeli.
/izjavila Neža Dimnik iz Trzina,dne 21.3.6o.

21/MENGEŠ? MLADINSKO PETJE NA KORU! Dne 13 novembra leta 1955 je bilo zopet mladinsko petje pri lo. sv. maši! /zap.29.oktobra 1.1963.Jankovič/

22/SPOVEDNICA - ven vzeli iz cerkve: Spovednico, ki je stala pri srednjih vratih so dali ven iz cerkve odnosno jo na nedeljo, dne 26. oktobra 1. 1958 že ni bilo. Bila je velika, dobro ohranjena, lepo izdelana,les je bil hrastov! /zapisal 28. marca 1. 1959. Jankovič/

23/SEDEŽNE KLOPI - blago: Na vseh sedežnih klopeh so dali blago - debelo rudeče barve, ker dosedaj ni bilo tega ~~b~~blaga, a sedaj so naredili prav do nedelje Kristusa Kralja, dne 26. oktobra 1. 1969, ki so verniki prvič sedeli na njim, ki je sedaj zelo toplo!

24/NOV KRIŽEV POT - Mengeš: "Kronika Duhovnije Trzin" v knjgi stran

26 v 13. vrsti: Ker so dne 8. septembra 1875. dobili v župno cerkev nov križev pot, so Trzinci sprosili, da smejo dati prejšnji mengeški križev pot prenovit in ga prenest v trzinsko cerkev. Ta križev pot prenovljen, je v cerkvi sv. Florjana, dne 4. marca l. 188o. /četrtek 3. postni nedelji/ Blagoslovili so ga g. P. Fortunat Vidic?

/prepisal 23.februarja 1969Jankovič

25/MENGEŠ - POVEČANA CERKEV gos. Zorc: "Kronika Duhovnije Trzin", župnik Zorc je v svojega župnikovanja v Mengšu mnogo storil v čast božjo pri farni cerkvi /povečanje cerkve, ki je bila 15. avgusta l. 1893. povečana, prenovitev oltarjev /1876/ dva nova oltarja stranska /1894/, nov križev pot /1875/, pokopališče /1878/

/prepisal 23.februarja 1969Jankovič

26/CERKEV MENGEŠ - nov tlak: Iz "Kronike mengeškega župnika Kušarja 1.del" stran 58.: Šamotni tlak prav lep v Mengšu, delo prevzel zidarski majster Franc Tavčar iz Loke pri Mengšu leta 1898!

27/NOVA CERKVENA KURJAVA - prvič na novo!: Na pokopališču so kopali za napeljave za cerkveno kurjavo kar v enem tednu, to je do 14. septembra leta 1968. začeli šobati za beton. Ta graditev odnosno kopanje temeljev je na pokopališču za Velikem oltarjem t. j. na vzhodni strani. Za toploto ki pelje v cerkev, so zidali v zakriztiji od prejšnjega malega skromnega prostora, ki so postavili stroje in naredili steno. /Jankovič/

28/ODSTRANITEV DVEH OLTARJEV: Na Veliko nedeljo, 14. aprila l. 1968. je bil že prehod odprt za vernike, ki so šli prvič skozi stene in zgoraj vse spucane!

a/V tem času je bil nov božji grob!

b/Nebo!

c/Velikonočna sveča!

č/Klopi prestavljene na žensko stran, kip sv. Antona in spovednica!

V tem času meseca aprila 1968. leta so zidali nov cvinger za razširitev cerkvenega prostora proti kaplaniji za kake dobre 4m, v njega vzidali nagrobni spomenik dva odvzeli iz mrtvašnice tudi in vzidali tukaj.

Na pokopališču so na zahodni strani odstranili cvinger za novejšega, odnosno za razširjenje pokopališča.

29/PRESTAVITEV KIP SV. ANTONA: Kip sv. Antona, ki je bil preje pri srednjih vratih levo, nato so ga prestavili na desno vsled prestavitev spovednice, nato so ga zopet prestavili od tu v vežico vsled tega ker je kip sv. Antona, dne lo. novembra leta 1968. v to vežico?

3o/NOVO OKNO V ZAKRISTIJI: Meseca januarja l. 1969 so dali gos. župnik Babič v notranjosti zakristiji na obeh oknih v notranjosti nova okna lesena okvir in steklo, da se je zaprlo tudi v notranjosti t. j. v zakristiji ker dosedaj so bili samo zunaj! /zapisal 11.feb.69.Jankovič/

31/CERKEV MENGEŠ CENTRALNA KURJAVA - dalje: Dne 27. in 28. junija l. 1969. so v zakristiji pobelili in v ~~kapihl~~, ki so odstranili ~~V~~ v kapelih dva oltarja so tudi sedaj 27. in 28. junija 1969. pobelili. /zap.29.6.69/

a/dalje: Centralna kurjava! Dne 8. novembra t.j. petek 1968 pa je bila centralna kurjava dokončana, ki je v zakristiji, t.j.nov.1968.leta.

32/NOV KROPIVČEK - v cerkvi: Nov kropivček pred zakristijskimi vrati v vežici vzidan marca t. j. do 12. 3. 66., kameniti iz istega marmorja kot je obloga v stenah v prezbiteriju. /zapisal 15.3.66.Jankovič/

33/CERKEV - luč zunaj:Na novo so tudi napeljali javno luč zunaj pri cerkvi za prostor, dne 25.decembra l. 1966., ki je za ta Božič prvič posvetila.

34/NOVE JASLICE - v cerkvi: Tudi jaslice nove /prejšnje odstranjene/ za Božič 25. decembra leta 1966. Jaslice so sedaj pri stranskem oltarju Srca Jezusovega na stopnicah?

35/POSTAVITEV MARIJINEGA ZNAMENJA - na zahodni strani cerkve: Na nedeljo, dne 3o. julija leta 1967 so gospod župnik Babič v cerkvi pri sveti maši oznanili vernikom, da so dobili gradbeno dovoljenje od Prosvetne oblasti za postavitev Marijinega znamenja na cerkvenem prostoru na zahodni strani cerkve in zicer tukaj na južni strani, ki je cerkveni dohod v cerkev. Povabili so moške, da naj pridejo s prostovoljnim delom takoj v ponedeljek 31. julija 1967. dopoldan za kopanje temeljev Marijinega znamenja. Vsi deli od tega znamenja, ki je stal na glavnem trgu v Mengšu, ki je

sedaj spomenik iz N O V. so jo odstranili z dovoljenjem Prosvetne oblasti se odstranila Prosvetna oblast in vse te kamenita dela so svojih k župni cerkvi sv. Mihaela v Mengšu.

Na ponedeljek, dne 31. julija 1967.leta so se Mengšani takoj zjutraj prihiteli na pomoč s prenovljenim delom in skopali temelje, ki jih je bilo kar šest delavcev samo za kopanje veliko drugih delavcev in so materijal začeli važno na novo pokopališča poleg sedanjega.

Pri kopanju temeljev so naleteli okostja mrličev in par ker je bilo tudi tukaj pokopališče okroh cerkve! Bilo je lepo vreme?

V torek,dne 1.avgusta 1. 1967. so zabetonirali prav spodnje temelje v globino okroh 1.7o prav do notri temelje in zabetonirali so temelje do površine zemlje. Bilo je vreme.

Dne 19. avgusta 1967 pa so na tem temeljem postavili navse štiri strani prejšnje kamenite stopnice od "Marijinega znamenja",ki so jih montirali s cementompopoldan pred Ave Marijo zvonenjem in je bilo končano, bila je sobota! V torek ali sredo to je dne 22 ali23. avgusta 1967 pa so montirali kamenite stare stopnice, to so druge stopnice - zabetonirali?

36/CERKEV MENGEŠ -napeljave centralne kurjave: Na na novo prvič zidano v zakristiji napeljano v cerkvi odnosno v zakristiji in so bila razna dela, ki so delali julija in avgusta l. 1968.

37/Odstranitev stranskega oltarja sv. Ane: Na nedeljo, dne lo. marca leta 1968. so odstranili kamenite stopnice, ki vodijo na prižnico, na stopnišču je bil napis, kije bil nagrobni spomenik nekoč ni zunaj pri kaplaniji na vrtu to je med kaplanijo in cerkvijo so pri kopanjutemeljev za postavitev navegacvingerja so naleteli na človeške kosti v globino do pol metra a je verjetno, da je bilo s prstjo sem pripeljano, ki so nekoč pred cerkvijo pokopališčeodstranili in v cerkvipri oltarju, sv, Ana na ženski strani so bile še ohrenjene freske pri odstranitvi pri oltarnega materijala, ki se vidi da je bil preje grugi oltar, na tej severni strani, ki se je v tem delu poberal osek prehod v smeri proti obhajilni mizi! /13.3.68.J/

38/ODSTRANITEV OLTARJA SV. ŠTEFANA: Oltar sv. Štefana odstranili na petek, dne 17.februarja 1. 1968 in do nedelje oltar podrt!

39/CERKEV - CENTRALNA KURJAVA: Na soboto, dne 12. oktobra 1968 so dokončali centralno klet na pokopališču pri Velikem oltarju na glavni pokopališki steze, vrata v zakristiji za centralni prostor je tudi naredil železne plehnate! To Vahtar Vinko iz Mengša. Cerkev Mengeš-novo blago tepih tla: preje poden - sestaj pa novo iz rudečega blaga nabavili in položili po tleh, dne 17. 11. 1968 tako, da je bil prvič na nedeljo, dne 24. novembra leta 1968.

4o/NA NOVEM CVINGERJU - streha: Na novem cvingerju to je na severni srtani kaplanije /povečali prostor pred cerkvijo/ in so naredili lepe cementne plošče za streho novega cvingerja leta 1968.

41/PRIDIGA O VZDRŽEVANJE CERKVE IN - drugo poslopje: Pridiga gos.župnika Babiča na žegnansko nedeljo, dne 9.oktobra l. 1966! Na to žegnansko nedeljo so imeli gos. župnik v cerkvi pridigo o vzdrževanju in v povečanju mengeške cerkve! Med drugim pojasnilom so oznanili, da se namerava obnoviti mežnarija v prvotnem slogu, dalje elektrifikacija zvonov za zvonenje o povečanju električne rasvetljave v cerkvi, obnoviti in urediti prostor pred cerkvijo in dalje, da se postavi Marijino znamenje na kak prostor, ki je bila preje postavljena v Velikem Mengšu, ki je sedaj spomenik iz N.O.V. ker je pred cerkvijo ves materijal od Marijinega znamenja. Omenili so, da so bili dobri verniki naši pradedi, da so postavili tako lepo in veliko in lepo okrašeno cerkev in vzdrževana. Tako pa so pri drugi sv. maši oznanili, da je cerkev odnosno zvonik, da je še iz turške dobe in je stara zvonik 5oo - 6oo let.

/zapisal lo.lo.66.L.Jankovič/

42/CERKEV KAMENITNI VRATNI PODBOJI: Kameniti vratni stebri pri pokopališču je vse delo Tomaža Sirola podpisi na sfednjih vratih na kamenitih vratnih podbojih zgoraj desno.

/na terenu 27.11.1966.Jankovič/

43/POPRAVILO ELEKTRIČNE NAPELJAVE V CERKVI:Meseca decembra Leta 1956 se je po načrtu podjetja DES Domžalo izvršilo popravilo napeljave v cerkvi, ki je bilo dosedaj kar po vrhu sten /star način/ in popravilo priključka.

/zapisal 31. decembra 1956.Jankovič/

44/MENGEŠKA CERKEV ZA ČASA TURŠKIH NAPADOV: Turški napadi leta 1471.

taborni zid. Prepis iz šolskega zvezka iz Osnovne šole Mengeš od učenke Emice Jankovič, dne 5. marca l. 1957.

Prvič so bili Turki v Mengšu 1471., takrat ko so napadli tudi Ljubljana. Zaradi nevarnosti je moralo biti vse prebivalstvo Mengša v stalni pripravljenosti. Slovenci so morali vzdrževati vojsko, ki je stala mnogo denarja, zato so pobrali cerkvi denar, v župnišču pa se je naselila cesarska vojska, ki se je borila s Turki.

O turških napadih na Mengeš kroži mnogo pripovedk. Dalje sledi! Okroh cerkve in zvonika je bil širok jarek v katerega so napeljali vodo. Postavi se nova hiša, do nje je bil speljan iz zvonika rov. Na koncu hiše je bil pridvižni most. V poletju so otroci nabirali smolo, da so jo potem kuhali in metali skozi lino na Turke. Navozili so tudi skale, da so zagradili vhod v zvonik. V Mengšu se Turki nikdar niso dolgo zadrževali, ker je bil preveč utrjen. Prihod Turkov so oznanili kresovi na Limbarski in Šmarni gori, podnevi pa plat zvona. Vse svoje imetje so spravili v tabor. Najraje so prišli ponoči in jeseni.

Domovina jim je bila Azija. Od tam so prihrumeli kmalu v Srbijo. Bilo jih je kot listja in trave, zato so selili na vse strani. Naši narodi so zelo veliko pretrpeli pre njimi. K nam so pridrveli na majhnih hitrih konjičih. Po vaseh so pobrali vse kar se je dalo odnesti. Da se Mengeš obrani Turkov, je imela mengeška cerkev zid in kot neko trdnjavo. V tem zidu je še sedaj stoječ širok in močno zidan stolp. Mengeš so napadli Turki, Mengšanom pa so pomagali Trzinci in Homčani. Veliko so jih pobili in pregnali /Emica pisala, 5.3.1957.Leta/prepisal 29.1.1966.J.Jankovič/.

45/SVETI MIHAEL - stara podoba: Sveti Mihael stara podoba v Sadnikarjevem muzaju v Kamniku" Iz knjige "Kamniški Zbornik II; 1956. leta", stran 116 v 17. vrsti.

V vhodni veži bo lahko razen velike baročne plastike sv. Mihaela iz Mengša! /iz Kamniškega Zbornika prepisal 22.1.Leta 1966. Jankovič/

46/POPRAVILO STREHE NA CERKVI - prekrivanje: V tednu od 15. septembra t.j. od nedelje do sobote 21. septembra 63.L. so dostavli strešno opeko 12.ooo komadov/mali format/bobrovec, ki je bilo dobavljeno novo iz vasi ljubečna pri Celju. Zložili so jo spredaj pred cerkveno steno to je na cerkvenem prostoru, dalje za cerkveno obzidje na koncu župnišča to je med župniščem in cerkvenim pročeljem in za cerkveno steno na pokopališču.

Na nedeljo, dne 22. septembra 1963 pa so s prižnice vabili o potrebi strehe in da naj kdor le količkaj more in priti pomagati podlagati opeko na to visoko stavbo ker so to veliki stroški. In res so takoj na ponedeljek dne 23. septembra 1963 začeli s prekrivanjem cerkvene strehe, ki so začeli na zapadnem delu na južni strani glavne ladje in na strehi v kapeli sv.Stefana. Ljudje so se odzvali povabilu in ta dan je bilo lepo vreme, istodrugi dan na torek 24. sep. 63. prekrivali in bilo je zopet lepo vreme in ponoči in podnevi 25. sep. 63. Dne ¤ 27. septembra 63. so prekrivali na pokopališčni strani. Cerkveni prostor na koncu mežnarije so znižali za kake 35 - 4o cm in ves z betonom ograjen prostor, v zemljo so znožali in in beton odstranili in isto iz betona polstavec in na katerem je stal spomenik iz 1.svetovne vojne in prav v tem času, ko obnavljajo streho na cerkvi znižujejo cesto od Vidalija do Ceha isto koplejo po cesti kanalizacijo za vodovod, zato je ves promet tukaj začasa malo ukinjen in ponoči 27/28.je padal deš in čez dan je bilo lepo - hladno!

47/NABAVA DVEH LUSTROV - v prezbiteriju: Oba lustra sta bila nova ob nabavi novega Vel. oltarja katere je nekdo daroval - verjetno da mengeški graščak Stare in to nekako leta 19o7. Obešena sta ob straneh Vel. oltarja spredaj. Razvetljava po je električna. /to izjavil Jožef Ručigaj Loka 26, leta 1968/2.

48/POPRAVILO STREHE NA CERKVI - prekrivanje, končano! Končana dela s prekrivanjem strehe so že končali na kapeli sv. Ane to je na pokopališčni strani, tako sta obe kapeli tudi kapela sv. Štefana pokriti z novo opeko mali format, med tem ko so z obeh kapel še dobro opeko dali na glavno ladjo cerkve in tudi tukaj vso opeko preložili in je vsa ladja pokrita s staro opeko, obnovili so veliko tudi ostrešja. Torej ta dela končana, dne 1. oktobra l. 1963. Delo na strehi je vodil in delal tesar Krušnik Jože iz Loke štev. hiš. 9 stara. /osebno videl 1.lo.63.Jankovič/

449/RAZŠIRITEV V CERKVI - v stranskih kapelah: Iz pridige mengeškega gospoda župnika Franca Čampa, na nedeljo dne 16. avgusta leta 1959, da je njihov prednik Janez Zorec župnik mengeški dal podreti zid v kapele in stem so pridobili prostor za vernike ker v tistem času je bilo več oltarjev v stranskih kapelah. /Verjetno, da so takrat tudi odstranili dva stranska oltarja ?/ /izjavili na prižnici 16.8.1959.gos.Fr.Čampa/

50/STARI VELIKI OLTAR - podrli: Stari veliki oltar je bil zidan in spodnji del debel 60 - 70 cm, in ta zid /odstranili/ podrli in nazaj postavili sedanjega kamenitega. /izjavil Jožef Ručigaj iz Loke, 22.2.1962.

51/NOVE KLOPI V CERKVI: Prav v času novega Velikega oltarja /sedanjega/ ki je kameniten, so bile tudi nove klopi po vsej cerkvi katere je delal mizar Balont-a iz Trzina leta 1907. Za dobavo novih klopi so kupili hrasta. /izjavil Jožef Ručigaj iz Loke, 22.2.1962/

52/PRENOVITEV SVEČNIKOV NA VELIKEM OLTARJU - pozlačeni: Svečniki, ki so na Velikem oltarju so bili vsi pozlačeni zopet na novo ravno na Veliko soboto in nedeljo 4. aprla leta 1953, isto svečniki pred Svetim Rešnjim Telesom tudi sedaj. Križ nad oltarjem in za velikonočno nedeljo so bili sami nageljni in asparagusi in zelenje tako, da je bil oltar izredno lep in lepo okrašen. /zapisal 5. aprila 1953. Jankovič Jožef/

53/ODSTRANITEV CVINGERJA - za razširitev prostora: Ta cvinger to je od zvonika na zahodni strani pa do župnijskega u ta, ki je ta vrt pred župniščem so cvinger odstranili, dne 28. aprila leta 1968 in stem bo nastalo malo več cerkvenega prostora! A/in konc aprila 1968 ko so odstranili cvinger so posekali tudi par brez na tem cerkvenem prostoru.
/zapisal 29. marca 1970. Jankovič/

54/PREZBITERIJ JE BIL DO PRIŽNICE: Po izjavi gospoda župnika v pridigi meseca maja 1968, da je bil ta prezbiterij do prižnice.

53 A/ Dalje: postavili cvetlični park na sedanjem širšem prostoru: Ko so odstranili cvinger za širši prostor /postavili so novega/ so pri zvoniku na zahodni strani postavili mali lepi cvetlični park meseca maja 1968. Dalje: dva kipa na novem cvingerju na cerkvenem prostoru: Dne 3. aprila to je na petek 1970. so postavili na cvinger na vzhodni in na zahodni strani to je na vrhu cvingerja po en lep kip na vzhodni in na zahodni strani in ta oba kipa oltarja stranskega iz cerkve!

55/POBELJENJA CERKEV V NOTRANJOSTI: V tednu od 21 - 26. maja 1962 v kapeli sv. Ane že pobeljeno in v kapeli sv. Štefana pogruštano. Z grušta-njem so končali in v tednu od 21. maja l. 1962 dalje so začeli beliti v glavni ladji cerkve strop in stene in do 25. maja je bilo že prenovljeno do ksimzu in do prezbiterija in še grušt gornji del so vsega odstranili. Notranjščino cerkve je v glavnem pobeljena in grušt spravljen, dne 5.junija l. 1962. Pobeljena je sedaj na zelenkasto in je sedaj prav svetlo in prav lepa cerkev. /zapisal 4. oktobra l. 1963. Jankovič/

56/NOVE KLOPI V CERKVI: Nabava hrastovega lesa! Hrastov les dobavili pri posestnikih v Trzinu Navobela, od Smuka in od Hrleta. Vse hrasto je pa razžagal Franc Kralj iz Loke štev. 80, in ta gospodar je umrl 23. oktobra leta 1948. Imel je lastno žago v Loki a kmetje iz Trzina pa so bili zelo trdni. /izjavil Jožef Ručigaj iz Loke, 22.feb.1962/

57/KAMENITA OBLOGA V NOTRANJOSTI CERKVE: Z kamenito oblogo v notranjosti sten v cerkvi so začeli z delom pri koru, dne 6. marca leta 1961 da so sv. Štefana z obeh straneh in kočali 11. marca leta 1961.

Dalje! Kamenita obloga v notranjosti. Kamenita obloga ksimz je bilo v glavnem dodelano do nedelje 1. oktobra 1961.

Dalje! Kamenita obloga: V mesecu septembru leta 1961 so dali okoli zidanih na novo hrastovo oblogo, medtem ko so pri oltarju Srcu Jezusovem in pri oltarju Marijinem dali marmornato oblogo. Stem je postala prav krasna cerkev.

Dne 8. septembra leta 1959 so oznanili z prižnice da bodo dali oblogo po stenah do 2 m visoko in so povabili moške, da bi prišli pomagat s krampi kopat omet s sten in dekleta, da bi očistile cerkev, dne 8. septembra 1959. so že odstranili vse podobe križevega pota in druge podobe in znosili v zakristijo. Dne 9. septembra so odstranili omet do polovice cerkve na moški strani in dne 10. septembra so nadaljevali z delom z odstranitvijo ometa na ženski strani. Vsa lustra po cerkvi so zavili v blago ker se

je močno kadilo po cerkvi, dne 11. septembr 1959 so nadaljevali z delom in z odvažanje materijala iz cerkve, ki so posuli obe poti pri zvoniku do cerkve in čistili po cerkvi.

Začeli so s kamenito oblogo v prezbiteriju, dne 23. februarja L.1960 okoli Velikega oltarja in končali 28. februarja 1960. To je Hotaveljski marmor in so velike plošče - gladke.

Kameni obloga v cerkvi: Dne 12.septembra l. 1959. na soboto so ženske zopet čistile po cerkvi. Pod ometom, ki so ga razkopavali so se pokazale votlinice za časa oltarjev ko so bili pogosto postavljeni, ki so postavljali vrčke pri sveti maši in so bile še votle a spredaj so bile zazidane z opeko in spucano z ostalo steno. Bila je odkrita pri sv. Antonu na moški strani. K delu so se odzvali moški in ženske.

58/NOVA KAMENITA MIZICA - pri Velikem oltarju: Mizica za vrčke in drugo, ki se rabi pri sveti maši, je sedaj nova kamenita slična k oblogi v velikem tednu leta 1960, prejšnja je bila nova predčasom lesena a sedaj je bila v zakristiji. /Osebno videl v cerkvi Jankovič/.

59/GLAVNI LUSTER - padel v cerkvi: Na ponedeljek, dne 8. aprila leta 1963. dopoldan ob 9.uri ki je odpovedala vru nad stropom na kateri je visel glavni luster in k sreči ni priletel do podna a kljub temu se je močno poškodoval, ki je še obvisel na drotu, popravili so ga domači mengeški fantje in so ga nazaj obesili zvečer po cerkvenemu opravilu na soboto, dne 13. aprila l. 1963. Ker to se je zgodilo ravno v Velikem tednu. /zapisal 30.junija 1963.Jankovič/

60/OBNOVA ZUNANJŠČINE CERKVE: Dne 9. julija leta 1963 so začeli kopati omet /cokelj/ ker je prav v slabem stanju. Pri odkopavanju ometa se je pokazalo, da je bil narejen 3x v različnem načinu. Začeli so kopati pri pročelju cerkve na vogalu in sicer so šli z delom proti vzhodu na zvonikovi strani. Odkopali ves omet do žive skale, ki je živkaste barve. Zunanjščina cerkve je rumene barve že od leta 1932 ko je bila nazadnje pobeljena in zvonik. /zapisal 9.oktobra 1963.Jankovič/

61/DNE 19.MAJA L. 1963 POTRES: Poleg drugih krajev je potres tudi zajel Mengeš in sicer je največ občutila župna cerkev v Mengšu, ki so nastale rahle razpoke in sicer: na sredi slavoloka, v kapeli pri sv. Ani in nad kofom in nekaj manjših tako,da večje škode ni bilo! Močno je letel s stropa beleš in verniki, ki so bili ravno pri deseti sv. maši in so se močno prestrašili, ko se je zazibalo in k sreči je bilo opravilo ravno končano. Iz strehe je padlo par opek in zakristijska arata, ki so bila zaprta so se odprla in močno zabobnelo! /zapisal 30. junija 1967.Jankovič/

62/CVETLIČNI PARK - pred cerkvijo: Na tem malem cvetličnem parku /to je novi park/ sovsadili tri male breze meseca aprila leta 1970. Ta park je pri zvoniku na zahodni strani. /zapisal aprila leta 1970.Jankovič/

63/BELJENJE CERKVE - v notranjosti: Dne 8. maja leta 1962. so začeli z gruštanjem v glavni ladji od kora do prižnice, ki so položili od ksimza trame, ki so jih od tal gor podprli z uporniki in na trame položili cerkveni leseni podel, glavni luster so vzeli proč;/zapisal 18.okt.1963.Jankovič/

64/NOVI VELIKI OLTAR - delo: Izvedli so nabiralno akcijo za dobavo Velikega oltarja in so se obrnili tudi do Starinove mame in je odvrnila prošnjo za nabiranje z besedo "za Vel. oltar nebom nabirala" in čez 14dni je umrla. /izjavila Zarčnik iz Most,14.2.63./

65/NOVA KRSTILNICA V CERKVI:

1/Zidarska dela je izvršil povsem Šimenc Janez iz Pristave domačin in delno tudi Opalk iz Pristave domačin, freske - grafika. Ves omet je odkopan do živih skal, ki je z njimi zidana cerkvena stena in so sedaj lepo sfrigirane z mesnimi marmornatimi ploščami malimi. Oba okna sta še ostala od prejšnjega prostora.

2/Železna ograja odnosno arata klučavničar iz Domžal.

3/Pozlačena dela ali pasarstvo Pirnat Ljubljana.

4/Pozlačevanje vrat Rezbor iz Kamnika, ki je tudi posestnik.

5/Kamniška dela Vodnik - iz Utika.

6/Sv. Duh nad zakristilnico mizar iz Domžal.

7/Inženirja: Plečnik ideje, Bitenc rizbe.

/izpovedal gos.Mušič Anton iz Mengša, 14.novembra leta 1955/zap.15.1.56.J.

66/NOVA KRSTILNICA - začetek in končano:Oznanjeno v cerkvi 1. januarja leta 1958. Začetek del je bil ~~9. januarja~~ 11. januarja leta 1954. končano, 21. junija leta 1957. /zapisal 3o. januarja 1958. J/.

67/BLAGOSLOVITEV NOVE KRSTILNICE - v cerkvi: Razen malenkostih del že h končni izgotovitvi nove krstilnice se je pokazala v vsem sijaju in je bila že kljub temu slovesno blagoslovljena na praznik Celodnevnega češčenja v naši fari v petek, dne 18. novembra leta 1955. in sicer s sledečim spovedom. /Oznanjeno v cerkvi, dne 13.novembra leta 1955 - 24.nedelja po Bingoštih, - oznanili gospod župnik Campa/

V petek je v naši fari celodnevno češčenje Sv, Reš. Telesa ob pol petih zvečer bo začetek sklepa: najprej bo škofova sv. maša, potem pridiga, po pridigi ponovimo krstno obljubo, nato blagoslov nove krstilnice - potem pa pete litanije Presvetega Srca Jezusovega z zahvalno pesmijo in z blagoslovom. Tudi nekaj otrok bo krščenih. /zapisal 14.jan.1956.Jankovič/

68/BLAGOSLOVITEV NOVE KRSTILNICE - v cerkvi: Blagoslovili so jo sami gos. škof VOVK iz Ljubljane in sledeča duhovščina: 1. škofov tajnik gos. Snoj, 2. ravnatelj semenišča dr. Oražem. 3. Kamniški gos. župnik Kljun. 4. Dobski gos. župnik Tekavec. 5.-Homški gos. župnik Babnik. 6. Domžalski profesor. 7. Črnuški gos. župnik Zajec. 8. Gos. župnik Grubišič iz Lovrenca pri Raši v Istri /tja pojde stari krstilnih/, in Mengeški trije - t.s. -gos. župnik Campa Franc, gos. Funtek Feliks iz Mengša, ki opravljajo službo v pod Šinkovem turnu in gospod Mušič Anton domači, ki so na bolezenskem dopustu.

-Ob tej priliki so bili krščeni sledeči odnosno sledeči, ki so jih takoj po opravilu zvečer gos. škof vpričo ljudstva. Bila sta sledeča krščenca - otroka:Ime Franc p. d. Mlinarjev iz Topol in Sitar.Ida iz Malega Mengša.

Krstilnica je bila lepo okrašena s svečami s cvetlicami, lepo razsvetljena, isto lepo okrašena ostala cerkev in ne ravno oltarji..Vernikov je bilo zelo veliko v cerkvi, imeli so lepo in zelo dolgo pridigo o pomenu krsta in krstilnice o zgodovini mengeške fare z izrazom , da zelo radi prihajajo v Mengeš počastit farnega patrona sv. MIHAELA. Vreme je bilo lepo mrzlo. Vse je ostalo v redu! /izjavili navzoči gos. Mušič Anton,dne 2o. novembra leta 1955/

69/POPIS STARE KRSTILNICE: Popis stare krstilnice, ki je bila v cerkvi sv. Mihaela v Mengšu! .Stala je na istem kraju kod sedanja nova edino v toliko manjšem obsegu, da je bila na zapadni steni cerkve še župnikova spovednica, v kotu pa je bil krstni kamen in sicer je bil postavljen na vzhodni strani tega prostora na severni strani /ali bolje v severovzhodnem kotu/; Bil je lesen,spodaj krstni kamen, ki je bil verjetno že preje tukaj postavljen ker je videti, da ima vogale odklesane, na vrhu, ki je s kipom sv. Janeza, ki krsti segal malce do stropa. Ves krstni kamen pa je obdajala lično izdelano železno ogrjo, ki se je po potrebi odprla in tudi prehod je ostal prost za ljudi med tem ko je z novo krstilnico ostalo zaprto z novo zelo lično ograjo /arata na oba prehoda/ a je stalno zaprto saj je ves prostor sedaj odmerjen samo za "krstilnico"saj se je odmaknila tudi župnikova spovednica?

A/ Dalje popis stare krstilnice: - kamen, ki je izdelan iz kamenja kot je že zgoraj omenjeno in je kakor prosto stoječ propiv in je še v cerkvi sam zase pred novim krstnim kamenom v kotu na vzhodni strani z že vidnim črkam v kolikor niso odbite ker je še služil verjetno še pod starim kamnom ker so vogali videti odklesani ker ta je bil dosedaj okrogel še ohranjene črke! Ena stran krstega kamna - popis črke!

D .C
R. D. C. delno odbit
V. : P. M.
L A V S
D E O /pregled starega kamna v cerkvi, 14.nov.1955.Jankovič/

B/DELO NOVE KRSTILNICE - dalje: Dodelana meseca marca leta 1957, za pomanjkljivost za delavce krstilnice je bilo končano z dne 23. junija leta 1957. ko so veliki železni križ obesili na pozlačeno verigo.
/spisal 25. avgusta leta 1957.J./

7o/ZUNANJŠČINA MENGEŠKE CERKVE - prenovitev: Iz knjige "NA Bregovih Bistrice" leta 1938 na strani 148 v 11. vrsti pod drugim sledeče:

Zgovorne dokaze za značilne bledenje okusa na prehodu v 2o. stoletju imamo v prenovljenih zunanjščinah-cerkva v Kamniku, Mengšu in v Moravčah!

/prepisal 29.novembra 1953.Jankovič/

71/SVEČNIKI - pozlatitev: V pozlatitev so dali od Velikega oltarja vseh le svečnikov stranski in vseh 6 svečnikov pri Sv. Reš. Telesu, dalje pleh na katerem stojejo stranski svečniki to so od Vel. oltarja in KRIŽ, ki je na vrhu vel. oltarja. Vsi ti predmeti so iz kovine. V pozlatitev dali takoj v začetku meseca marca 1953. leta! /osebno videl 8/3.1953.Jankovič/

72/MARMORNATA OBLOGA - v prezbiteriju: Na Mihaelovo nedeljo , dne 29. septembra L. 1957 so oznanili v cerkvi za obnovo okoli Velikega oltarja za leto 1958.

Zapisal 3o. januarja 1958.Jankovič/

73/POTRES LETA 1895 - cerkev: V letu 1895 je tudi mengeška cerkev trpela vsled potresa tako, da se je baje zrušil strop v prezbiterij in je bila sv. maša pred pokopališčem in v začetku v pokopališčni kapeli.

/izjavila Neža Dimnik iz Trzina, dne 21. marca leta 1960/

74/ODKRITE FREZKE V PREZBITERIJU V - cerkvi: Iz knjige "Na Bregovih Bistrice" leta 1938. na strani 148 v 29. vrsti pod drugim sledeče!

"Iz okrog l. 1460. so frezke na Krtini in na Podzidu pri Trojanah, ki jih je izvršila izta, slikarju fresk na Mačah in Crnogrobskemun. Bolfgangu ozko sorodna delavnica. V Podzidu imamo ohranjeno eno najlepših križanj. Na Krtini se nam je ohranila najbogatejša kompazujte poslednje sodbe, velika slika pohoda sv. Treh kraljev in rojstvo. Nekako istočazne so v prezbiteriju župne cerkve v MENGŠU odkrite frezke iz delavnice slikarja Janeza Ljubljanskega. Predstavljajo nam važen odlomek Pozbeduje sodbe, Matere Božje, sv. Mihaela in Kriztusa - trpina kot simbol evhariztije.

/prepisal 1.decembra 1.53.Jankovič/.

75/STARI VELIKI OLTAR: Inkdo ga je naredil sledi! "Na Bregovih Bistrice" leta 1938. Na strani 156 v 17. vrsti novi odstavek!

"V baroku se je uvejavil tudi tip oltarjev, kjer je bil slikani dekar kombinivan s plastičnimi izdelki in izkano osvetljavo. Posebno sta ta način gojila v kamniškem okraju F. Jelovšek in Janez Potočnik. Odličen primer te vrste in najstarejši med njimi je veliki oltar na Zalah v Kamniku iz leta 1730./Jelovšek/;. Jelovškov je bil tak oltar v Mengšu ,ohranil pa se je v Nevljah!"

/prepisal 4.decembra 1.53. Jankovič/.

76/VAŽNO ZA STAROST MENGEŠKE CERKVE: IZ knjige "Na Bregovih Bistice"leta 1938. Na strani 138 v 27. vrsti pod drugim tole!

"Da gre za izrazito podružnico baročne Ljubljane se kaže v dejstvu, da so bile vse glavne župne cerkve kamniškega okraja v Razpovem času pozidane po vzoru baročnih cerkvenih dvoran, ki so njim takrat pripadale vse glavne ljubljanske cerkve, posebno stolmica. To velja predvsem za Kamnik, kjer kažeta novi tip župna in frančiškanska cerkev, dalje za Mengeš, Moravče in Komendo. Nositelj teh oblik je bil glavni ljubljanski stavbenik tega časa Gregor Maček čigar ime v arhivih kamniškega okraja neprestano srečujemo". /Maksimilijan Leopold Rasp je postiroval v Kamniku že od leta 1699, umrl je v sluhu svetosti leta 1762./prepisal 26.nov.1953.Jankovič/.

77/BREZOV NASAD - pred cerkvijo: Dne 7 in 8. aprila L. 1954 so zasadili na cerkvenem prostoru pred cerkvijo, to je v vse dolžini cerkve in še malo več in sicer na trati, ki so visoke že štiri metre, kiso jih vsadili deset. Ta nasat je po zamisli arhitekta Plečnika. Izto so zasadili 2 brezi na trati med mežnarijo in kaplanijo pri cezti. Imenovane breze je daroval posestnik Skok Franc iz Prizstave štev. 13, katere je sam izkopal v gozdu in pripeljal sem. Mengeška drevesnica jih ni imela. Vsadila sta jih mengeški gos. župnik Franc Campa in organist Anton Miklav!

78/NOVI VELIKI OLTAR NOVA OBLOGA - zadaj za svetniki: Prostor zadnjo steno za vsakimi svetnikom so pritrdili rudečo oblago, da se svetniki bolj vidijo od vsega kamenitega belega oltarja, ki je ves iz marmorja izdelan za plobo narejeno, dne 31. maja leta 1959 in je bilo mengšanom všeč in je ostalo!

/zapisal 14. junija l.1959. Jankovič/.

79/NOVA SPOVEDNICA - začetek in končano: Oznanjeno v cerkvi, 1.januarja 1958. Začetek del je bil 9.1.1956,končano 28.9.1957.

/zapisal 3o.januarja 1958. Jankovič/.

.A/ Dalje - stara spovednica-odstranjena iz cerkve: Spovednica, ki je stala pri srednjih aratih so jo:dali ven iz-cerkve/vsled nove/ odnesno na nedeljo, dne 26. oktobra 1958 ,jo že ni bilo v cerkvi. Bila je velika, dobro ohranjena, lepo izdelana. Bila je iz hrastovega lesa!
/zapisal 28. marca 1959. Jankovič/

8o/NOVA ELEKTRIČNA NAPELJAVA - v cerkvi: Meseca aprila leta 1959 so začeli s preureditvijo stare električne napeljave v notranjosti cerkve, kod ves ostali del v Vel. Mengšu, ki so že začeli s temeljito preureditvijo in obnovo! Novo obruženje bo prevzel Elektro Ljubljana - okolica obrat Domžale. V cerkvi so veliko razkopali in je bila zato vsa cerkev zaprašena, da so morale priti deleta na pomoč, da so počistile.
/zapisal 16.julija 1959. Jankovič/.

81/POPRAVILO CERKVENE STREHE - nad prezbiterijem:
Dne 9. julija leta 1958. so začeli z gruštanjem kar iz strehe ven z obešalniki /grušt/, ki so jih rabili v zvoniku! Isti krovci! Tudi tukaj je bila obojna streha iz opeke kot plehnata obroba, nujno potrebno. Vreme je bilo lepo!
Dne lo. lulija 1958. Delali na strehi. Tudi ta del strehe je bil neobhodno potreben za popraviti; Vreme je bilo lepo!
Dne 11. julija 1958. Prekrili streho liste nad Velikem oltarjem, pritrdili lepi umetni križ z živo prikljočko /petelinček/ ga pobarvali in isto strsho prebarvali nad zakriztijo in tukaj obnovili žlebove, Vreme je bilo lepo!
Dne 12. julija 1958. So delali! Vreme je bilo lepo!
Dne 14. julija 1958. So delali! Vreme je bilo lepo!
Dne 15. julija 1958. So delali! Vreme je bilo lepo!
Nekako 19. julija 1958. so bila vsa dela končana, ker so popravili še še žlebove pri mežnariji in pri župnišču.
/zapisal 16.avguzta 1959.Jankovič/

82/ASFALTIRANJE: Asfaltirali so na zahodni strani cerkve to je med cerkvijo in župniščem, dne 3o. junija leta 197o.

83/SNEMANJE FRESKE V ŽUPNI CERKVI: V mengeško župni cerkvi v prezbiteriju so se ohranile slike, odkrite l. 1932 ob priliki prenovitve cerkve /delo Janeza ljubljanskega in so stare točno 5oo let/. Te slike snemata dva Akademska slikarja za Narodno galerijo v Ljubljani in sta začela v cerkvi z delom 16. julija 196o do - ?

84/PREKRIVANJE CERKVENE STREHE NA OBEH STRANEH: Vso streho na cerkvi so prekrili 13. septembra leta 1952 in poštrihali plehnato streho nad zakriztijo in sicer en delavec iz Trzina in Tišlarju iz Mengša.
/zapisal 13. septembra 52.Jankovič/

85/POPRAVILO STREHE NAD PREZBITERIJEM - leta 1951: Streha nad prezbiterijem je pokazala za popravilo! Pri tej strehi je namreč v kapu na novo navihali pleh namesto opeko in gavter za zasipanje snega, da se ne vsuje na streho nad zakriztije, ki je nižja. Vse to je rja razžirla in stečavo so dobili pleh in so strarega odstranili in nadomestili z novim isto na pročelju cerkve na desni strani pri spodnji piramidi. To delo jedalo veliko gruštanja in skrbi,zidarska dela je izvršil Janez Šimenc iz Priztave in Golob Aloje izto iz Priztave a kleparska dela iz Domžal edeh in to delo je bilo končano, dne 18. avguzta leta 1951. /Jankovič/

86/VELIKI OLTAR, POZLATITEV - tabernakeljskih vrat: Tabernakeljska vradca in mali križ, ki je nad Velikem oltarjem so dali v pozlatitev, dne 1. decembra - 16. decembra leta 1952 in križ, ki je izpostavljeno SV. REŠ. Telesu. Vse so iz tabernakeljna prenesli k stranskemu oltarju k Marijinem Srcu v kapelo, ki so na novo zopet ponovno blagoslovili stari tabernakelj tukaj gos. župnik, a na Velikem oltarju pa je bil tabernakelj veliki teden zagrnjen z belim prtičkom in na nedeljo, dne 7. decembra Leta 1952 se je tabernakelj pokazal v vsej lepoti, ko je bil lepo okrašen in vsa cerkev v električni razsvetljavi. /izjavili mama Marija Jankovič, dne 5. decembra leta 1952/in osbno videl Jankovič/

87/KRSTNI KAMEN - postavitev: Dne od 11 do 17. julija leta 1955

so vzidali lepa nova železna vrata - lepo izdelana. /zap.15.8.1955.J/

88/KRSTNI KAMEN - poztavitev:Krstni kamen postavili v tednu od 27. junija do 2. julija /delali/ 1955, poztavili štiri visoke stebre vmesno preklado in šamot tlak /marmornovi tlak/ lepo delo. Na tem delu so dobili kosti v cerkvi ko so kopali temelje za novi krstni kamen. Te kosti so od umrlih mengeških župnikov. /izjavil gos. dr. Ivan Weider Loka štev.1 t.j. duhovnik, dne 26. julija 1955/

89/NOVA VRATA ZA VHOD - v zakristijo: ~~Predsnja~~ Prejšnja so bila zelo dobra in sedanja so bila nova januarja l. 1971 in ta arata so sedaj zelo večja kot prejšnja in stem je tudi okvir večji.

A/in pri zadnjih vratih to je na zahodni strani cerkve in tukaj so v cerkvi nova, da je stem dvakrat zaprto!

/izjavili gos. župnik Štefan Babič iz Mengša dne 21. februarja leta 1971/

9o/NOVA STRHA NA STREHI NA CERKVI: Nova streha na cerkvi za časa gospoda župnika Franca Kušarja v Mengšu, nekako takoj po prihodu v Mengeš ves grušt nov. Za cimparmanskega mojstra Kosec, drugi tesarji Dimc iz Trzina, Janez Trojanšku in Zalokar iz Vel. Mengša. Zidarska dela je izvršil Jelen Gregorc, takrat se je podrl prehod iz cerkve do farovža. Bilo je leseno ograjje pri zadnjih vratih. /izjavili Prinčku oče iz Trzina in to dne 21. decembra leta 1947/

91/NOVI KRSTNI KAMEN - izkopane kosti: Pri kopanju temeljev v mesecu juniju leta 1955 za novi krstni kamen v cerkvi so naleteli na kosti po umrlih! /izjaviligos.df. Weider/

92/CERKVENI VRATNI PODBOJI: Delal Sirola, ki je podpis na srednjih vratnih podbojih zgoraj. /videl leta 1952 Jankovič/

93/OBNOVA CERKVE ZUNAJ: V tednu od 5 do lo. aprila 1965! Vtem tednu so spucali ves zid. Nasljedni teden so belili in v četrtek 15. aprila 1965 pa so že ves gršt podrli in odstranili. Vreme je bilo vse dni lepo. Pobeljena je na rumenkasto - rujave barve.

A/Dne 28. aprila 1965 ko so odstranili staro kamenito stopnico pred pregom pri srednjih vratih so takoj položili novo lepobetonsko stopnico in zkozi nje je bil že prehod v cerkev na nedeljo, dne 2.maja 1965. /zapisal 28. aprila 1965. Jankovič/

94/PREKRIVANJE CERKVENE STREHE - na obeh straneh: Vso streho so prekrili 13. septembra leta 1952 in poštrihali streho nad zakriztijo, in sicer en delavec iz Trzina in Tišlarju iz Mengša. /zapisal 13.septembra 1952.Jankovič/.

95/POPRAVILO STREHE NAD PREZBITERJEM: Streha nad prezbiterijem je pokazala za popravilo. Pri tej strehi je namreč v kapu na novo naokoli pleh namesto opeko in gavter za zaviranje sneda, da se ne vsuje na zakriztijsko streho, ki je nižja. Vse to je rja že razšrla in s težavo so dobili pleh in so starega odstranili in nadomestili z novim isto na proče-ljji cerkve na desni strani pri spodnji piramidi. To delo je dalo veliko gruštanja in skrbi zidarska dela je izvršil Janez Šimenc iz Priztave in Golob Alojz izto iz Priztave a kleparska dela iz Domžal eden in to delo je bilo končano 18. avguzta 1951.

96/VELIKI OLTar POZLATITEV - tabernakeljskih vrat: Tabernakeljska ~~vadca~~ vradca in mali križ, ki je nad Velikem oltarjem so dali v pozlatitev, dne 1. decembra - 6. decembra 1952. leta in križ, ki je izpozstavljeno Sv. Rešnje Telo. Vse so iz tabernakelja prenesli k stranskemu oltarju k Marijinemu Srcu v kapelo, ki so na novo zopet ponovno blagoslovili stari tabernakelj tukaj gos. župnik a na Velikem oltarju pa je bil tabernakelj veliki teden zagrnjen z belim prtičkom in na nedeljo, dne 7. decembra 1952se je tabernakelj pokazal v vsej lepoti, ko je bil lepo okrašen in vsa cerkev v električni razsvetljavi.

/izjavili tudi mama Marija Jankovič - in osebno videl 5. decembra 1952. Jankovič/

97/STAROST MENGEŠKE CERKVE: Iz časopisa "Pod Grintovci" z dne 12. januarja 194o - štev. 2. V časopisu naslov: "Naši kulturni spomeniki" in takoj pod tem naslovom je sledeči: "Nadžupnijska cerkev v Mengšu"piše urednik!

Med župnijskimi cerkvami našega okraja prednjači tako po lepoti kot po prostornosti mengeška, ki jo po pravici prištevamo med najlepše cerkve v škofiji. Staroslovenski grobovi nam pričajo o prastari naselbini na kraju sedanje cerkve. Mengeš se prvič imenuje v l. 1154, prvi župnik pa Konrad v l. 1215. Prva mengeška cerkev je bila misijonsko središče za pokristjanjenje Slovencev med Karavankami in Savo tja do Štajerskega. Cerkveno je mengeš spadal pod oglejske patriarhe do l. 1255, ko je prišel pod oblast avstrijskih vojvod, ki so ga podelili cistercijanskemu samoztanu v Dunajskem Novem meztu. l. 1668 ga je prevzel stiški samostan. 12. oktobra 1733 pa je mengeško faro kupil od stiških menihov znani prošt Jožef pl. Šiferštajn. Potomci njegovih sorodnikov imajo še vedno pravico do mengeške fare.

Oglejmo si veličastno mengeško cerkev. Tu opazimo na prvi pogled dva njena sestavnadela: prezbiterij in ladjo ali prostor za vernike. Oba sta nastala v različni dobi. Najstarejši del je ladja, o kateri zmotno pišejo, da je nastala šele l. 174o. Nasprotno. Prav ladja je ostanek če ne prve, pa vsaj še predgotske cerkve. Le poglejmo cerkev od zunaj iz pokopališčne strani. Takoj zaslutimo v bistvu še odlično troladijsko romansko baziliko, ki bi mogla segati nazaj v konec 13. stoletja. Že zunanje stene nam kažejo starodavno zidavo. Prvotno je torej imela cerkev tri ladje, katerih srednja je še danes širša od stranskih in tudi višja. Zato imata stranski nižjo streho in puščata zunanji zid sredjne ladje prost. V tem zidu so bila prvotno mala polkrožna okenca, ki so razsvetljevala srednjo ladjo. Vsaka teh ladij se je v romanski dobi končala s polkrožno kapelico /apsida/ za oltar. V gotski dobi, kmalu po l. 14ooso odstranili omenjene tri abside in dogradili sedanji krasni prezbiterij. Zvonik je ostal kar romanski in je stal na strehi med prezbiterijem in ladjo. Zanimivo je, da se nam je ohranila celo slika cerkve v tej dobi in sicer na freski v prezbiteriju. To sliko poslednje sodbe in ostale gotske frezke je izgotovil Janez Ljubljanski okrog l. 145o. Koncem gotske dobe okoli l. 15oo so zgradili okrog cerkve tabor proti Turkom. Tedaj so postavili tudi sedanji prostostoječ zvonik in starega odstranili iz vrh strehe. V gotski dobi je stal tabernakelj ob levi steni pri Velikem oltarju, na kar spominjajo gotske frezke sv. Mihaela, Marije in evhariztičnega Kriztusa. L. 1686 je Valvazor naštel 8 oltarjev in kapelo sv. Ane. Taka je bila cerkev do leta 174o. Tedaj pa jo je omenjeni prošt~~Sch~~ Schifferstein temeljito predelal. V novem baročnem slogu. Mesto romanskih okenc v ladji je vstavil sedanje, gotske v prezbiteriju je zamenjal s štirioglatimi. Zavrgel je dotakratne zlate oltarčke in postavil nove. Veliki oltar je bil zidan in ga je naslikal domačin Ilovšek. V sredi je bil romeno razsvetljen tron s kipom sv. Mihaela, ki stoji sedaj nasproti prižnice. Obe stranki ladji pa je razdelil v kapelice s tem, da je stebre srednje ladje z zidom zvezal z zadnjo podolžno cerkveno steno. V vsako kapelo je postavil po en nov oltar z lepimi kipi in še lepšimi Metzingerjevimi slikami. Oltarji so bili sledeči: sv. Ana, Štefan, Smrt sv. Jožefa, Andrej, Jenez Nepomuk in 14 pomočnikov. Po cerkvi je bilo vse polno zanimivih nagrobnih plošč. Ta oprema se je ohranila do leta 1879. Tedaj so stranke ladje spet odprli v dolžino in odstranili omenjene oltarje. Tedaj so postavili sedanje stranske oltarje. Tedaj so postavili sedanje stranske oltarje in vložili nov tlak. V letu 19o6-7 so odstranili še Ilovškov veliki oltar in ga nadomestili s sedanjim, ki ga je iz kararskega marmorja napravil Toman, kipe pa Zajc. Znova so vpostavili v prezbiteriju gotska slikarna okna. Tudi monumentalna fasada izvira od takrat. Pred leti so cerkev znova vso prenovili. Ob tej priliki so odkrili prezanimive gotske freske v prezbiteriju, ki so mengeško cerkev napravile še bolj zanimive. Omenimo še, da je svetovna vojska pobrala zvonove, ki so jih nadomestili z novimi l. 1922, ki mogočno obaladajo bližnjo in dalno okolico. /prepisal 12. januarja 194o.Jankovič/

98/LETA 1952. odmetali sneg iz cerkvene strege: Vsled obilega snega, ki je dajal ogromno težo so izto spravili dol od visoke cerkvene strehe, dne 19. februarja l. 1952. Sneg so odmetali sledeči mengšani:Anton Kosec tesar iz Pristave, Urmaž Janez iz Pristave, Benda Peter tesar iz Mal. Mengša, Uraažmu Lojze iz Mal. Mengša nova hiša, Šklep Janez iz Mal. Mengša. Bili so gos. župnik Franc Campa! /zapisal 2.novembra 1952.Jankovič/

99/NOVE KLOPI - preje stare klopi: Iz pisave gos. župnika Franc-a Čampa9.

Klopi so hrastove iz leta 19o7. Naredil jih je Frderik Narobe /Balont/ iz Trzina. Načrt za končnico - stilizivane vrtnice je naredil Janez Vurnik, podobar iz Radovljice. /Arhiv/ Stare klopi so bile menda iz leta 175o.

A/Dalje še zanimivo - razno:

1/Omara v zakristiji je iz leta 1897. /zapisnik iz l. 1912/

2/Krstni kamen - /stari/ ima lesen nastavek iz druge polovice 19. stoletja. Kip Janez Krstnik, je iz 18. stol./Stele 428/

3/Božji grob - barvane lesene kulise, dva stražnika in Magdalena s skupino žen in angel; vse to je najbrž slikal Languz, Weider, kakor Tri Kralje pri starih jaslicah in dva angela s trakom na oltarju.

4/Jaslice je naredil leta 1935. Franc Ropret iz Pristave 3. Hlevček s sv. Drožino, skupino ovac in pastirje. Leta 1937. pa še skupino sv. Treh Kraljev. Pastirji in sv. Trije Kralji so prav lepi. Čim svetejše so osebe pa so tem manj lepo narejene.

5/Križev pot - po FUHRICHU iz 8. septembra 1875. Velikost slik 124 X 86. Leta 1932. ga je renoviral D. Hrovat iz Domžal./Kron.2.1o8/Stari križev pot so dali renovirati in ga potem postavili v trzinski cerkvi.

6/Obhajilna miza je kamenita, ima dvojna lepa kovana vratca z listno in trtno ornamentiko, iz prve polovice 18. stoletja.

7/Kameniti škropilniki za blagoslovljeno vodo imajo letnico 1844.

8/Tlak v cerkvi je iz pisanega šamota iz leta 1898, tlak v prezbiteriju je pa kamenit iz črnih in belih plošč.

9/Lavabo v zakriztiji je iz črnega kamna z zaokroženo vdolbino in školčnim vrhom.

1o/Misal /Weider/ iz leta 1872 vezan v rudeč žamet s srebrnim okovjem. Rafiel sv. Mihaela, ki prebada hudiča, na zadnji strani pa oval z gravizanim grbom, napisan: Q V I S V T D E V S, letnico 1668 in črkami: L. F. /+Lanrentius Friat, gen. vikar v Mengšu od leta 1648-1638.Cfr. Zapisnik mengeških dušnih pastirjev str. 5 - 8c/

11/Monstranca iz l. 1935 spomin na evharistični kongres, presavska dela je izvršil Ivan Kregar iz Ljubljane, emajli in kipci angelov izdelani na Dunaju, kipec Srca Jezusovega pa v Ljubljani /Kronika ~~11~~ 2.119/~~Weid~~

12/Majhen gotski kelih je pasar Kregar l. 1935 popravil tako, da je malo širši in malo višji. Prej je bil tako majhen, da je bil neraben in kupa je bila vsa "razdejena" prstanka. /Kronika 2. 119. Weider/

A/Steber Brezmadežne na trgu v Vel. Mengšu. Ves iz kamna. Na visokem podstavku stoji okrogel steber s kipom Brezmadežne na kapitelu. Na podstavku je relief: neverni Tomaž pred Kristusom. Napis: Moj Gospod in moj Bog. Spredaj pa napis: Marija brez madeža izvirnega grega spočeta, postavil Mengeš 1857". Kamnoseška dela je naredil mengeški kamnosek Tomaž Sirolli. /prepisal 29.februarja 1956,Jankovič

1oo/NIZKA BETONSKA ZAMEJITEV - cerkve pri mežnariji ograja: Na vzhodni strani mežnarije so bili še kaki 4 hrastovi koli, visoki do 8o cm in so bili še pred časom, da so naredili mejo iz betona in postavili na razdalje krogle iz betona. /zapisal 1. januarja 1957,Jankovič/.

1o1/NOVA KRSTILNICA - prvi krst: Prvi krst v novi krstilnici! 1.Dečck France Hribar iz Topol štev. 25 katerega so krstili Ljubljanski škof gospod Anton Vovk in so za spomin poslali sliko: Sv. Družina, sv. Peter 1734. slikar mengeški Franc Hovšeh. Napis škofovna hrbtu slike se glasi:

Franc Hribar katerega sem prvega krstil v novi mengeški krstilnici 18. novembra l. 1955. Sliko poslali 8. decembra 1955.Franc živi v miru.

Drugi krst v novi krstilnici: Deklica Sitar Ida Mali Mengeš druga krščena izto ob tej priliki od škofa in skupaj s Hribarjem iz Topol. /zapisal 25. avgusta 1957,Jankovič/.

1o2/STAROST MENGEŠKE FARE - obseg: Iz knjige Slovenskega naroda,Dr. Josip Gruden 1912, na strani beremo sledeče:

Onstran Save je stara in prostrana mengeška župnija obsegala vso pokrajino tja do Pogorja t. j. Karavank in Štajerske meje. Misijonsko o-

krožje župnije sv. Petra v Ljubljani se menmejeda prvo in najstarejša poleg Mengša na Kranjskem. /zapisal 25.avgusta 1957.Jankovič/.

1o3/STAROST MENGEŠKE FARE - obseg: Iz knjige Janeza Trdina: Zbrano delo 2.del, Spomini 1948. Pod naslovom:Dostavki in popravki na strani 4o7 beremo članek na strani 4o9. Tu je povzeto in popravljeno iz Janeza Trdina iz njegove knjige prve knjige a v tej drugi knjigi je sledeče popravljeno tako: stran 193, to je stran v prvi knjigi/. Mengeška fara je šla od Kamnika do Save: Trdinova trditev je le deloma pravilna. Mengeška fara je v starejši dobi pred Jožefom IIto je drugim. Res imela tolik obseg, a je bila leta 1848 že močno zmanjšana. Župnija Sv. Jakoba je bila ustanovljena že leta 1787; Črnuče /tu bi segala fara do Save/, so imele kot vikarijat svoje knjige že od leta 1764, a so bile vsaj formalno še pod mengeško faro /morda je mengeški župnik tizte leta za sili kako bero/ isto tudi velja za lokalijo Homec /lokalija od 1789/, po kateri bi segala mengeška fara do Kamnika. Ne velja trditev, da bi se bile te župnije osamosvojile v zvezi z dohudki leta 1848; Črnuče so fara od l. 1863, Homec od 1863, _76, i.t.d. /Semat. Ljubljanske škofije za leta 1935, stran 27o - 272, glej tudi Maks Miklavčič, Predjožefinske župnije na Kraanjskem, v odnosu do politične uprave 1945, zemljevid/. /To knjigo dobil pri Jančigaju iz Vel. Mengša, prepisal 2.feb. 1951, Jankovič/

1o4/SEDANJA NOVA KRSTILNICA: Nova krstilnica je bila dana vernikom na vpogled vernikom na nedeljo popoldan, dne 2. oktobra l. 1955 in verjetno, da bo do birme l 1956, ki bo v Mengšu končana a je še veliko dolga na njej. A je res nekaj lepega. /zapisal 2.oktobra 1955. Jankovič/.

1o5/DELO POD KOROM ZA NOV VHOD NA KOR - in spovedniška kapela: Prvi teden januarja leta 1956. so že dve dolgi klopi pod korom na moški strani odstranili in jih dali v kapelo Srca Jezusovega in oni dve v tej kapeli pa pod kor, ki sta krajši in ki bodo naredili vhod na kor in spovednico bodo preuredili slično kot novo krstilnico. To oznanili v cerkvi na dan, 1. januarja 1956.

1/Dne 8.februarja1956 je bilo že videti nekaj zidarskega dela pod korom.

Spovedniška kapela v cerkvi že odprta, da je vidna vernikom prvič pri polnočnici, dne 25. decembra l. 1956. Fresko v omet kot pri krstilnici! Prehod na kor vodijo betonske nove stopnice za zapadno steno naravnost odnosno v ravni črti brez ovinka kot so bile stare. Sedaj je lična železna barvana ograja. Zidarska dela je izvršil Janez Šimenc iz Pristave.

2/Spovedniška kapela! Za biserno sv. mašo, ki je bila v Mengšu, dne 28. julija l. 1957, so postavili še marmornate črne vogale in stem je ta kapela skoraj dodelana razen še nekaj malenkosti? /pobeliti/

/zapisal 1. avgusta l. 1957, Jankovič/

1o6/NOVA KRSTILNICA V CERKVI - začetek del:V mengšu v župni.cerkvi so začeli z delom novega krstnega kamna -krstilnica. Nova krstilnica bo stala na istem prostoru kot prejšnja, to je pod korom na severni strani ko je župnikova spovednica, dne 7. januarja l. 1954. Zidarska dela v kolikor jih je je prevzel Janez Šimenc iz Pristave. Tu so spovednico odvzeli in prestavili k srednjim vratom na mesto, ki je stal kip sv. Antona, pa so prestavili k misijonskemu križu k oknu. Stari krstni kamen pa so prestavili k Vahtarjevem-u oltarju, ki je v kapeli sv. Ane! Prostor, ki je bil stari krstni kamen je stal v kotu na severni strani proti vzhodu , medtem ko je stala tudi župnikova spovednica a nova krstilnica pa je zavzela ves prostor. /zapisal 2. maja l. 1954. Jankovič/

1o7/TABERNAKELJ V STENI: Iz knjige "Zgodovina mesta Kranja, l. 1939. Josip Žontar"

V knjigi stran 217 v 38. vrsti sledeče: Vžupni cerkvi je bil dotlej tabernakelj v omarici, ki je bla vdelana v zid na evangeljski strani poleg Velikega oltarja" /Takoj na naslednji strani 218 v prvi vrsti/. Med leti 1641 in 1656 so postavili lesen, znotraj pozlačen tabernakelj na Velikem oltarju in ga prefrivali z zagrinjalom liturgične bare. Sv. olja so pa prenesli v oznarico, ki je služila dotlej za tabernakelj.

/prepisal 24.decembra 1949.Jankovič/

108/POPRAVILO CERKVENE STREHE - 1951: Pokazala so se nujna dela v kapu strehe, ki je deloma krita v kapu s plehom, ki je še sedaj v popolnoma razzadajočem stanju, ki se je pokazalo še po zunanji strani stene, to je nad prezbiterijem na južni strani, to je proti mežnariji. Pogruštali so na strehi nad zakristijo in nad cerkveno. Z delom so začeli 3o. julija leta 1951. Poniklano pločenno so dobili iz Celja in od države, ki se stane 22.ooo Din. To delo je bilo zelo težavno in naporno. To delo je izpeljal Anton Benda mizar iz Mal. Mengša. /izjavil Anton Benda mizar iz Mal. Mengša, začeli 3o. junija 1951., zapisal Jankovič/.

109/NAPELJAVA VODOVODA? GRADNJA ZA CERKEV, župnišče in mežnarije: V tednu od 5. do 11. julija leta 1964 so kopali jarek za vodovod /od Vidalikev in mežnarije je glavni vod že speljan/ in to za župnišče za župno cerja do mežnarije in na nedelje, dne 19. julija 1964. leta je bil že vodovod v cerkvi v zakristiji končan in voda je že tekla, ki se rabi v cerkvi. V zakriztiji je vstala kamenita obloga od stare pipe povodaza vodo edino pipa je nova in cevi po katerih teče voda. Stari kameniti okras je iz črnega marmorja, ki je vzidan v steno. /zapisal, dne ~~19~~ 12. 9. 64. Jankovič/.

110/OBŽAGANJE BREZ PRED CERKVIJO:Vse breze, ki so vsajene na cerkvenem pfosteru so vse lepo obžagali v krono in žnižali, to so izvedli meseca februarja leta 1964. /zapisal 23.februarja leta 1964, Jankovič/

111/POD PODOM CERKVE V MENGŠU - radovednost odkrila krste: Iz časopisa "Dnevnik - torek, 29. avgusta 1972" stran 11. : Župnik meni, da je pod podom še več krst, zadnjo besedo o najdbi bodo imeli strokovnjaki:

MENGEŠ - Mengeškega župnika Štefana Babiča je vrsto let mučilo eno samo samcato vprašanje: kaj se skriva pod podom cerkve? "Bral sem kroniko naše fare, pa sem na nekaterih straneh zasledil vrstice, ki so pravile, da so ne vem katerega leta nekaj zakopali v cerkvi", nam je dejal, ko smo ga obiskali.

"Nekaj dni nazaj pa me je radovednost premagala, poklical sem delavce in tik pred oltarjem so skopali v pod veliko luknjo", je pojasnjeval, kaj je odkril. "Prikazali so se ostanki krst!"

"Koliko let naj bi bile stare?"

"Težko je reči, mislim pa, da vsaj tristo let, ali natančneje iz leta 1770. Pravzaprav, najstarejša krsta je nosila letnico 1761".

"Ste našli mnogo krst?"

"To, kar smo zdaj našli, ni kaj posebnega, pač zato ne, ker ni bogve kako ohranjeno. Mislim pa, da jih mora biti vsaj dvajsed. Ampak, veste, to še ni vse, kef bo treba še kaj prekopati";

"Rekli ste, da vam je do odkritja skrivnostnih krst pomagalo branje farne kronike. Kdaj pa je bilo pisano o temi,"

"Ja, letnica je bila 1906. Pisal pa jo je takratni farni kronist Franc Kušar".

"Kaj mislite, kdo naj bi bil tod pokopan?"

"Lahko, da so bili to duhovniki, lahko pa so bili tudi ljudje iz bližnjega gradu".

"Vam je morda to odkritje dalo odgovor še na kakšno nerasjasnjeno vprašanje?"

"Na eno vprašanje bi lahko odgovorilo. Pravijo namreč, da naj bi bil večji del naše cerkve narejen v gotskem stilu, jaz pa mislim, da bi bila prej romanska kot pa gotska".

"Rekli ste, da vsega še niste odkopali".

"Res je, še veliko bo treba odkopati in mislim, da mora biti pod podom naše cerkve še dosti krst".

Na konc tega pisanja v časopisu je bila slika iz Vel. oltarja in konam je kazal župnik Štefan Babič. - /Foto: N. Bizilj/

/prepisal 24.novembra 1972, Jankovič/

ga pri cerkljah na Gorenjskem znani strokovnjak na zvonikih, saj je pred dobrim letom isto prekril tudi zvenik pri Kamenski cerkvi s svojimi delavci.

3/Zidarska dela v koliker so bila nujno potrebna, pa je vse izvršil Janez Šimenc iz Pristave.

4/Razne stroke! Dne 3. maja l. 1958, so začeli z delom na zveniku in sicer so začeli na sobote in sicer z gruštanjem, ki so začeli v kapu strehe na vogalu proti kaplaniji in sicer so odprli streho! Vreme je bilo lepo sončno. Delal Kosec Anton iz Pristave s svojimi delavci!

Dne 5. maja 1958: Delali z gruštanjem v kapu strehe v vogalu proti župnišču in postavili varnostno - lesene ograje od mežnarije do kaplanije. Bilo je lepo vreme!

Dne 6. maja 1958: Delali z gruštanjem na vseh štirih straneh v vogalih zvenika v kapu. Vsa plehnata streha že razjedena posebno nad urami v polkrožni obliki in nova streha je iste oblike!

Dne 7. maja 1958: Delali z gruštanjem v kapu strehe vse naokoli na vseh štirih oglih, trgali pleh in trhle deske. Lepo vreme!

Dne 8. maja 1958: Delali z gruštanjem pri cingletu okezi lin. Lepo vreme!

Dne 9. maja 1958: Delali z gruštanjem na treh vogalih straneh in sicer od kapu do cingleta. Postavili so po dve lateni na treh vogalih in sicer proti mežnariji, zakriztiji in proti župnišču. Delaje Jože Krušnik tesar iz Loke. Lepo vreme!

Dne 1o. maja 1958: Delali z gruštanjem na dveh straneh od kapu strehe do cingleta z opažem pečez! Vreme lepo sončno - vetrovno./11.5.nedelja/

Dne 12. maja 1958: Delali z gruštanjem do malih lin. Vreme lepo sončno.

Dne 13. maja 1958: Delali z gruštanjem prečno in križno od kapu do malih ~~lin~~ lin. Gre za gruštanje veliko lesa, ki ga po škripen vlečeje po zunanji strani zvenika gor. Vreme lepo sončno - zelo vroče!

Dne 14. maja 1958: Delali z gruštanjem v kapu proti mežnariji in tukaj naredili viseči privezek za zidarja, ki je tačan tudi obnovil porušen omet pod zvenikove strehe! Bilo je vreme. /15. maja Vnebohod praznik/.

Dne 16. maja 1958: Delali z gruštanjem pri uri v smeri proti mežnariji. Vreme dobro, malce oblačno in dežja za prah!

Dne 17. maja 1958: Delali malo z gruštanjem z visečini za zidarja za zidanje v smeri proti zakriztiji, naenhlo padal dež, popoldan lepo vreme! 18~~t~~ majanedelja!

Dne 19. maja 1958: Delali z raznim gruštanjem okoli strehe predvsem zidarskiprivesek proti zakriztiji. Vreme lepo solnčno!

Dne 2o. maja 1958: Delali z gruštanjem! Lepo vreme.

Dne 21. maja 1958: Delo z gruštanjem, je zaenkrat kočano in čakajo na krovca Sodnika iz Žaloga a se je dne 19. maja 1958 nekje ponesrečil pri delu, ko je padel iz lestve, ki so ga pripeljali v bolnico.

Dne 22. maja 1958: Začeli pokrivali s plehom vogal v kapu strehe v smeri proti mežnariji. Lepo vreme!

Dne 23. maja 1958: Pokrivali s plehom proti uri v smeri proti mežnariji! Lepo vreme;

Dne 24, maja 1958: Pokrivali s plehom nad uro v smeri proti mežnariji. Bilo je lepo vreme! 25. maja nedelja Binkoštna!

Dne 27.maja 1958: S plehom pokrivali od kapu do pod malih lin od vogala do sredne strehe v smeri proti mežnariji, bili isto tudi tesarji in zidar Šimenc. Bilo je lepo vreme, sončno!

Dne 28. maja 1958: Pokrivali s plehom od sredine do vogala strehe zvenika do pod malih lin /cingleta/ v smeri proti zakristiji, isto tesarji in zidarji. Imajo vse varnostne pogruštane in obvarovane z ograjami! Vreme lepo sončno!

Dne 29. maja 1958: Pokrivali s plehom nad uro proti cerkvi, sneli obe plehnati vazi /kvaz zvenika/ in sicer je bila ena nad uro proti zakristiji in ena nad uro proti cerkvi. Vaze kot je že omenjeno so iz pleha skrbno narejene in olepšane na več načinov iz katere so iste plehnate /dolgi peresa/ visoke nad 1m. Vreme lepo - sončno!

Dne 3o, maja 1958: Pokrivali s plehom od ure do malih lin /cingleta/

ZGODOVINSKI PODATKI MENGEŠKEGA ZVONIKA

/Lepo oskrbljen/

1/ZVONOVI: Iz Kronike, prepisali ges. župnik Franc Campa.
Cerkev ima sedaj 4. zvenove in mrliški navček "cingel". Ob velikem požaru Mengša, l. 1834. je pogorel tudi zvenik, kar je bilo lesenega. Streha je bila krita s hrastovimi skedlami. /Kron. l. 22/ Zvenovi sose stopili. Dali so jih Samassu v Ljubljano. Tako je cerkev od leta 1834, imela 4 zvenove: l. A 2/8 težak 2752 kg. 2. cis 1428 kg, 3. e 683 kg, 4. gis321 kg. Letaa 19el se je 4. zven ubil, Maks Samassa ga je prelil in naredil težjega, 634 kg, z glasom F I S. Salve Regina zvenovi. Zelo lepo se se ujemali. /Kronika l. le/ 14. 2. 1917. je vojska odvzela l. 2. in 4. zven./Kronika l. 147/ Leta 1922. so strojne tovarne in livarne v Ljubljani vlile 2. 1492kg težki zven z glasom CIS IN 4. 653kg težki z glasom FIS. /Kronika 2. 34/. l. zven pa je cerkev nabavila 1932. Zven so vlile Strojne tovarne in livarne v Ljubljani 24.decembra 1931. /Slika v Kroniki/;. Težak je 28e6 kgin ima glas A / Kronika 2. le5/. Iztočasne so vlili tudi navčeh težak48 kg. Stari zven, 3., iz leta 1834 ima lepe girlande. "Izredno lep zven" /Stele/ Tudi novi zvenovi imajo glasove pesmi SALVE Regina.
/prepisal 29.februarja 1956,. Jankovič/

2/MENGEŠKI ZVONIK IZ - turške dobe: Iz knjige "Na Bregovih Bistrice" l. 1938 na strani 71 v 6. vrsti sledeče ostanke turškega taborskegu obzidja:

Na ostanke taborskega obzidja naletimo v Repnah pri Vodicah /sedanja zakristija/, v Komendi, na Križu, na Taborju pri Ihanu, v Goričici - Domžalah, v MENGŠU in Homcu /sedanja zvenika sta bila obrambna stolpa/, v Dobu, v Krtini in pri sv. Andreju pri Moravčah /taborja sta še ohranjena/, v Gradišču pri Lukovici /sedanji zvenik je bil taborski stolp/ in na Češnjicah nad Blagovico!
/prepisal 15.novembra 1953, Jankovič/.

3/NOVI VELIKI ZVON SEDANJI - je prvič zvonil mrliču: + Mani Traven, novi veliki zven mengeški, ki je bil dobavljen leta 1932, je kot prvič zapel, + umrli Mani Traven iz Velikega Mengša in njej zazstenjn;
/izjavila Marija Jankovič iz Loke št. 56/
/zapisal 31. decembra 1956, Jankovič/.

4/KRAJŠE ZVONENJE V MENGŠU - prepoved: Notranji odsek Ljubljane je omilil rabo zvenov /zvenenje/ in sicer tudi letni čas ne pred 6. uro zjutraj in ne po 8. uri zvečer, zimski čas ne pred 7. uro zjutraj in ne po 7. uri zvečer! Izdano, dne 16. septembra leta 1956.
/zapisal 31. decembra 1956, Jankovič/.

5/POŠKODBA VELIKEGA ZVONA -bat!: Pri nekem zvenenju se je poškodoval bat /kembelj/ ~~dne~~ dne 12. januarja 1964, pri velikem zvonu. Dne 8. februarja l. 1964 pa je bil že popravljen, to je na sobeto take, da se ob treh že pritrkavali večernice. Popravil ga je Zupan kovač iz Vel.Mengša.
/zapisal 8. novembra 1964, Jankovič/.

6/OBNOVA STRELOVODA -na zveniku: Strelovod na zveniku je bil ves prenovljen t. j. špica in perese na vse štiri strani na nove pritrjeni /dosedaj je bila same glavna špica/ ves križ pobronzirali in pri zemlji dali nove žice in leseni zavarovalni okin. Dne 15. junija 1954.leta.
/zapisal 4.julija 1954, Jankovič/.

7/NOVA STREHA NA ZVONIKU - dela na zveniku: Stara plehnata streha je že zelo prepuščala vodo, posebne v kapu strehe je bila že vsa mrežavasta in zarjavela, da je vsled zamakanja veliko ometa odpadlo in vsled tega se bila tudi zidarska dela nujno potrebna. Bila je prepleskana z rujave barve nekakoš leta 1932? ob priliki prebelitve cerkve nazob časa je razjedel pločevino in isto spodnje lesene podlage /deske na katere je bila pribita pločevina iz vsa streha z gruštom je bila nova nekako leta 1834, ko je Mengeš zopet obiskal ogenj!
A/Dela so prevzeli sledeči:
1/Za gruštanje, da se je moglo začeti in delati dalje - Kosec Anton iz Pristave s svojimi tesarji, to je bilo naporno in nevarno delo v taki visočini.
2/Za plehnata dela za nove strehe Sodnik Avgust Špenglar iz Zale-

sneli tri plehnati vazi, ki stoje isto na strehi na vogalih tik malih lin in te vaze so malo manjše kot spodnje nad urami. Vreme lepo sončno.

Dne 31. maja 1958: Pokrivali s plehom pri malih linah, spodaj v kapu pogruštali s priveskom na vogalu v smeri proti župnišču za zidarska dela. Pogruštali pred uro v smeri župnišča. Majster avgust Sodnik iz Zaloga za kritje strehe je še vedno v bolnici, delajo njegovi bratje - pomočniki. Vreme lepo!

Dne 1. junija 1958: Nedelja - lepo vreme!

Dne 2. junija 1958: Pokrivali s plehom in gruštali spodaj v smeri proti župnišču. Vreme lepo!

Dne 3. junija 1958: Pokrivali s plehom do polovice strehe navzgor od kapu do pod malih lin in to v smeri proti župnišču. Razdirali viseči grušt, ki je bil narejen na vogalu zvonika proti zakristiji in to so prenesli na drugo mesto! Vreme lepo!

Dne 4. junija 1958: Pokrivali s plehom razna manjša dela, predvsem pa vogal strehev v smeri proti župnišču!

/Dne 5.junija je bil praznik Sv. Reš. Telesa nič delali in ponoči je šel dež in zjutraj tudi/.

Dne 6. junija 1958: Pokrivali s plehom - vreme lepo!

Dne 7. junija 1958: Pokrivali s plehom še drugo polovico v smeri proti župnišču odnosno proti kaplaniji in v teh dneh dveh je bila ta polovica strehe pokrita. Vreme je bilo lepo a zvečer eno uro pred Ave Marijo je bil močan na liv dežja z vetrom in grmenjem!

Dne 8. junija nedelja, in dalje padal dež in zopet dalje dež!

Dne 13. junija 1958: Pokrivali s plehom na cestno stran do polovice. Oblačno in bolj deževno!

Dne 14. junija 1958: Pokrivali s plehom drugo polavico strehe med mežnarijo in kaplanijo. Vreme lepo!

Dne 16. junija .958: Odkrivanje strehe starega pleha okroh malih lin in razna dela. Lepo vreme!

Dne 17. junija 1958: Pokrivali s plehom vogal pri malih linah v smeri proti mežnariji in vogal proti proti muežnariji in vogal v speri proti kaplaniji! Ereme lik. lepo!

Dne 18. junija 1958: Tesarji popravljali okrog malih lin, ki so bile segnite deske in razna dela s plehom. Lepo vreme!

Dne 19. junija 1958: Tesarji popravljali okrog malih lin, ki so bile segnite deske in malo pokrivali s plehom in sicer nad malimi linami v smeRri na cesto. Lepo vreme!

Dne 2o. junija 1958: Pokrivali s plehom vogal okrog malih lin v smeri proti župnišču. Tu gor vse deske nove po istem starem načrtu! Lepo vreme!

Dne 21. junija 1958: Pokrivali s plehom okrog malih lin, isto kot 2o. junija 58.L. Vreme je bilo deževno in zvečer eno uro pred Ave Marijo, izredno močna ploha dežja in celo noč dež! /nedelja 22. 6.močno deževalo/

Dne 23. junija 1958: Ponoči in zjutraj deževalo, zvečer in ponoči lsto deževalo, zato niso delali.

Dne 24. junija 1958: Pokrivali s plehom streho nad malimi linami in trgali pleh stari raz čebuljaste strehe nad malimi linami. Bilo je oblačno in deževalo.

Dne 25. junija 1958: Pokrivali s plehom okroh malih lin. Lepo vreme!

Dne 26. junija 1958:Pokrivali s plehom okrog malih lin in trgali pleh stari raz čebuljaste strehe nad malimi linami! Lepo vreme!

Dne 27. junija 1958: Pokrivali s plehom okrog malih lin! Vreme slabo, močno padal dež celi dan a klub temu so delali pod streho z malih Linah!

Dne 28. junija 1958: Pokrivali s plehom okrog malih lin. Vreme zjutraj deževno! /nedelja 29. junija - vreme lepo/

Dne 1. julija 1958: Pokrivali s plehom vrat nad streho malih lin in kot zadnja runda je bila čebuljasta streha so pustili ker je bila prenovljena leta 1932, ki so jo danes prebarvali z rudeče barvo. Vreme lepo!

Dne 2. julija 1958: Čebuljasto streho pod križem so danes pobarvali na srebrno tako, da je enaka z ostalo novo streho, Delali še razna plehnata dela na strehi - likof odnosno dela končana zato so obesili smrekov vrh križa a zatem pribili smrekov vrh grušta pod križem. Vreme lepo!

Podiranje grušta - Ves grušt je bil narejen na zunanji strani zvoni-

kove strehe ker je vsa plehnata streha pribita na deske in vsled tega so vsa dela zunaj strehe.

Dne 3. julija 1958: Danes so začeli podirati grušt in sicer so začeli zgoraj, spravili so dol lestvo, ki je bila naslonjena na uzhodni strani zvonika pa do pod križem. Vreme lepo, a zvečer je bila močna nevihta z dežjem in vetrom!

Dne 5. julija 1958: Spravili vse gruštanje iz zvonikove strehe, ogromno tramov, desk in drugo in ko je bilo vse odstranjeno se je pokazala lepa nova kakor srebrna streha, ki se je močno zasvetila s sončnimi žarki. Stara je bila rujavo barvana a nova zaenkrat še nebo vsled maščobe na plehu. Ostale pa so še odprtine v kapu strehe, sedaj je to na novo za nadaljna popravila na strehi, zato so morali staro streho kar raztrgati, da so mogli začeti z delom z gruštanjem. Te štiri nove odprtine v velikosti trama - debeline je na vsaki strani ena. Stari pleh so odpeljali z avtom tovarnim. Vreme lepo! /zapisal 16.avgusta 1959, Jankovič/.

8/NACRT O POPRAVILU ZVONIKOVE STREHE: Na praznik na Novega leta 1. januarja 1958, so oznanili gos. župnik v cerkvi, da obnova okrog Velikega oltarja v cerkvi odpade v steni obnoviti a za enkrat pač pa popraviti zvonikovo streho. Po ogledu strokovnjakov te pločevinaste strehe zvonika so kar zmajali z glavami, ki je neobhodno potrebno obnoviti, ki je močno razjedena! /zapisal 3o. januarja 1958, Jankovič/.

9/ZVONIK MENGEŠ - letnica: Pri ogledu zvonika v notranjosti v drugem nadstropju v grobi malti na steni zvonika na severni strani to je pri cerkvi vrezano v rimsko letnico: M D C C C X X X I I V a na vzhodni steni začetne črke: P. A.
/zapisal 25. avgusta 1957, Jankovič/.

1o/ZVONIK MENGEŠ - iz turške dobe: Iz knjige; Na Bregovih Bistrice" leta 1938, na strani 71 v šesti vrsti sledeče:

Ostanke turškega taborskega obzidja. Na ostanke taborskega obzidja, naletimo v Reprah pri Vodicah /sedanja zakristija/? , v Komendi, na Križu, na Taborju pri Ihanu, v Goričici - Domžalah, v M E N G Š U in Homcu /sedanja zvonika sta bila obrambna stolpa/, v Dobu, v Krtini in pri sv. Andreju pri Moravčah /taborja sta še ohranjena/, v Gradišču pri Lukovici /sedanji zvonik je bil taborski stolp/ in na Češnjicah nad Blagovico!
/zapisal 15. novembra 1953, Jankovič/.

11/NABAVA VELIKEGA ZVONA - v Mengšu: Izjavila je gospa Marija Jenčič iz Vel. Mengša in gospod Avgust Šušteršič iz Malega Mengša, da naj se desetim Mengšanom zvoni zazton in je ostalo za mengšane in prvič se je oglasil novi veliki zvon po umrli Traven iz Vel. Mengša.
/sporočili so iz Mengša, zap. Jankovič/.

12/UČILNICA ZA VEROUK V ZVONIKU - izvršili eno sobo: Vzvoniku so iz prvega nadstropja preuredili v sobo - učilnico in so bila končana dela do nedelje, dne 1. oktobra leta 1961. Preje pa je bilo razno od starih oltarjev tukaj zloženo in so ves ta prostor to pospravili in očistili in izsredili za učilnico in sedaj je krasna soba za šolski verouk in kmalu zatem so ta prostor uporabljali za pevske vaje a učilnico za verouk so prenasli in uredili v spodnem delu župnišča.

A/Dalje! - Učilnica za verouk v zvoniku: V septembru l. 1961, so nadaljevali z delom v zvoniku in sicer v pritličju in v prvem nadstropju. Ta prostor so lepo uredili za lepo sobo, ki se bo rabila tudi za razne namene tako za verouk, tudi za pevce, ki se zbirajo tudi za petje, in je bilo nujno potrebno.

B/Dalje! - Vrvi: Vrvi, ki so bile doseđaj pri zvonikovih aretih so jih prestavili na južno stran. Bila pa so velika dela: tako tesarska - zidarska in mizarska i. t. d. /zapisal 18. oktobra l. 1963, Jankovič/.

C/Dalje! - Zvonik poblili: Zvonik so začeli beliti, dne 23. oktobra leta 1965 z beležem rumene - rujave barve. Dne 18. junija 1966 so pobelili zvonik zunaj do prvega nadstropja ker je v jeseni vsled zime veliko odpadlo malte! /zapisal 2o. junija l. 1966, Jankovič/.

13/ZVONOVI - velikost in teža: Veliki zvon premer 176cm - teža 2.8o6 kg t.j. verjetno prejžnji, srednji zvon premer 145cm - teža 1.492 kg, manjši zvon premer 115cm - teža 653 kg in prav mali zvon premer 1o9cm - teža? ?.

14/ZVONIK POBELILI ZUNAJ - končano: Vsa dela končana pekaj dni pred pfaznikom sv. Petra, t. j. 29. junija 1966!

15/ELEKTRIFIKACIJA ZVONOV - za zvonenje: Elektrifikacija zvonov v-seh štirih delali konc januarja 1. 1967, ki so delali 14. dni, ki so vsi elektrofirani, ki jih je priključil, da jih zvoni sedaj elektrika!

16/PLESKANJE ZVONIKOVE STREHE: Pleskanje zvonikove strehe, ki je iz pleha so začeli v drugič pleskati, dne 1o. septembra 1963 in 11. septembra 1963 so končali.

A/Obseg zvonikove strehe je 527 kv.m. so začeli štrihati plehnato streho.

B/Prvo pleskanje zvonikove strehe začeli 28. avgusta 1963 z minjum bruno a drugič prepleskano s temno rujave barve a v tem času pleskanje je močno deževalo in se je delo zavleklo. /zapisal 3. sep.63.Jankovič/.

17/OBNOVA ZVONIKA BELJENJE - zunanjščina leta 1965: Zdelom so začeli v torek, dne 21. septembra leta 1965 s postavitve grušta za beljenje zvonika. Sedaj je beljen rumenkasto bolj rujavkasto barve od vrha do tal a je že močno ošlesan, to je do leti preč barva in omet. Na cestno stran zvonika so začeli spodaj.

Dne 22. septembra 1965, so nadaljevali s postavitje grušta za okraj zvonika do prvega kamenitega robu okrog zunaj zvonika. Tudi to delo je prevzel Miha Perne zidarski majster iz Trzina od ges. župnika Štefana Babiča, ki so prišli v Mengeš! Bilo je lepo sončno vreme.

Dne 23. septembra 1965, so nadaljevali s šolengo odnosno z gruštanjem okrog zvonika spodaj in so že belili tudi zvonikove stene za obnovo razpadajoče malte. Tudi na vzhodni strani zvonika so bili med drugo vojno neki napisi, ki so jih, napisali ponoči /vojska/ .a so jih kmalu zatem sprahkali del.

Dne 24. septembra 1965, so nadaljevali z gruštanjem okrog zvonika.

Dne 25. septembra 1965, so nadaljevali z gruštanjem okrog zvonika in so še pogruštali do tretjega zvonikovega ksimza, ki je iz rumenkastega kameja. Grušt je prav-lično in lepo urejeno, ravno in zelo močno in gre ogromno lesa v ta namen!

Dne 27. septembra 1965, so nadaljevali z gruštanjem okrog zvonika.

Dne 28. septembra 1965. je celi dan deževalo!

Dne 29. septembra 1965, so nadaljevali z gruštanjem okrog zvonika in so že prišli do zvonikovih lin. Za to gruštanje je šlo zelo veliko lesa in drugega materijala!

Dne 3o. septembra 1965, pa že do ure-in zvonikove strehe.

Dne 1. oktobra 1965, so že dopolnjevali z gruštanjem.

Več dni zatem so bili delavci odsotni in zaposleni verjetno DRUGOT, in dne 23. oktobra 1965 pa so začeli z beljenjem v zgornjem delu zvonika pri linah.

Dne 27. oktobra 1965, pa so že pobelili do drugega kamenitega ksimza. Novo beljenje je bolj rujavkaste-barve. Čiztija ves stari bileš in odstrgajoči omet in so vse obnovili.

Dne 28. oktobra 1965, belili in na novo malto obnavljali omet.

Dne 29. oktobra 1965, delali isto.

Dne 3o. oktobra 1965, pa so uro obnovili - odnosno montirali vse številke nazaj vse pozlačene in pred par dnevi pa kazalce montirali isto vse pozlačene in to so uredili na vseh štirih straneh in gornji del grušta nekaj odstranili. Kovahe je obnovil Stanko Gregorec iz Mengša.

Dne 2. novembra 1965, so danes zopet podirali grušt, kar je že pobeljeno.

Dne 3. novembra 1965, so danes pucali stene t. j. nad ksimzom.

Dne 4. novembra 1965, je danes deževalo.

Dne 5. novembra 1965, je deževalo a kljub temu so malo delali!

Dne 6. novembra 1965, so delali!

Dne 8. novembra 1965, so nadaljevali z delom spodaj in v prvem nadstropju.

Dne 9. novembra 1965, so nadaljevali z delom spodaj in v prvem nadstropju.

Dne 1o. novembra 1965, je danes celi dan deževalo!

Dne 11. novembra 1965, so nadaljevali z delom spodaj omet in strganje starega ometa, bilo je vreme. To je prvo in drugo nadstropje.

Dne 12. novembra 1965, so nadaljevali z delom spodaj omet in strganje starega.
Dne 13. novembra 1965, so nadaljevali z delom spodaj omet in strganje starega.
Dne 14. novembra 1965, nedelje celo noč in celi dan zmerilo tako, da je malo pokril.
Dne 15. novembra 1965, so nadaljevali z delom spodaj - omet in strganje starega. Bilo je vreme.
Dne 16. novembra 1965, so nadaljevali z delom spodaj - omet in strganje starega. Bilo je vreme.
Dne 17. novembra 1965, je deževalo!
Dne 18. novembra 1965, so nadaljevali z delom spodaj - omet in strganje starega. Bilo je vreme.
Dne 19. novembra 1965, so nadaljevali z delom spodaj - omet in pucanje. Bilo je vreme.
Dne 2o. novembra 1965, so nadaljevali z delom spodaj. Dne 21. novembra ko je bila nedelja je deževalo!
Dne 22. novembra 1965, je znežilo in padlo za lo cm snega, spodaj malo čiztili.
Dne 23. novembra 1965, je bil mraz in sneg, ki zadržujeta to delo a kljub tem zvonil pritličje in prvo nadstropje spucano s fino malto.
Dne 24. novembra 1965, so delali razna dela pri zvoniku.
Dne 25. novembra 1965, čiščenje okrog zvonika, sejali stari material od zvonika. Bilo je vreme - mraz.

Dalje od tega dela pri zvoniku, zunaj: Bila je temeljita obnova zvonika v zunanjščini. V jeseni leta 1965 so obnovili zvonik /prebelili in odkrušili ves stari omet/ predvsem pa je ostalo še pritličje vsled prihoda zime. Ves pritličje na vse štiri strani zunaj do prvega ksimza za trometličje so bile v malto urezane vodoravne ozke črte od vogala do vogala in v presledkih kake pol metra in to za okraa zvonika, ker pa so sedaj ves ta omet popolnoma odztanili in obnovili in ~~brz~~ brez prejšnjih črt, tako da so sedanje stene sedaj popolnoma gladke. Na severni steni zvonika je še ostal nagrobni spomenik tik stene in od kamenitih vratnih podbojev so odvozili ves omet in tako so se pokazali kameniti podboji na ojder crne žilozti in nizki. Ves zunanji leseni grušt od tal do ure je imel lo hodnikov iz plehov in ves grušt lepo in močno in varno narejen in zvonik lepo pobeljen.

18/NOČNO PRITRKAVANJE - pretep pri zvoniku: Bilo je nekako pred 13o. leti ko so fantje pritrkavali v mengeškemu zvoniku in spodaj pri zvoniku so se stepli. Nekdo je enega moškega udaril, da je takoj umrl ali pa čez dva dni in je postal smrtna žrtev. /To so izjavili gospod Funtek Feliks iz Mengša a njim so izjavili stari občani ali pa njihovi starejši/. /izjavili gos., dne 6.septembra 1964.L./

19/NAGROBNI STARI SPOMENIK - pri zvoniku na steni: To je od staregа zapuščenega pokopališča! Edini nagrobni spomenik od pokopališča, ki je bil pre cerkvijo je še ohranjen, ki je vzidan pri zvonikovi steni pri zvonikovih vratih a nagrobna plošča z napisi je močno poškodovana, napis v nemščini a kolikor je še ohranjeno se glasi, ki je bilo napisano:

Tu počivata gospod
Andrej Terdinier
gostilničar tukaj,
umrl 8. aprila 1814
njegova soproga Marija
umrla 1838.
v starosti
mir njegovem smrti

---

posučeno od njenega
žalujočega
sina Trdiner!

Iz nagrobnega taga spomenika so prevedli iz nemščine v slovenski napis, in kolikor je bilo še ohranjeno v spomeniku, ki so prevedli gospod Funtek Feliks iz Mengša. /dne 19.julija 1964.

ŽUPNIŠČE IN KAPLANIJA MENGEŠ
/Hiša za stanevanje/

1/ŽUPNIŠČE MENGEŠ - z letnico 1733: Na sedanjem župnišču je na pročelju nad glavnimi vrati nad kamenitimi vratnimi podboji na steni vzidana kamenita plošča vzbežena in okrašena in nekaj pisano v latinici in letnica 1733. /zapisal 25. junija 1965, Jankovič/.

2/GOSPODARSKO POSLOPJE ZUNAJ - razna dela:Gospod župnik prejšnji, so dali vse streho nad hlevom prekriti meseca julija leta 1953, podrli zidane šupe, ki je stala pri poti, ki pelje čez Pšato! Stala je na vrtu na levi strani pota in dne 19. julija l. 1953 že podrta, bila je zidana s skalami in krita z opeko mali format - kdo so podirali? Dalje bodo podrli oba peda, ki stojita nasproti vrta - spodaj zidano do 2 m. Ta "pod", ki je velik za dva je zgoraj lesena stena, krit z opeko mali format. K spodnjim vratom je nasip udan s skalami. Na končni leseni steni je zgoraj letnica 1834. V hod na pod je na zahodni strani.
/zapisal 19. julija 1953, Jankovič/.

3/OBLASTVENO ODVZETO FAROVSKO ZEMLJIŠČE: Ves kompleks farovških njiv /farna zemlja zelo rodovitna/, to je od hiše Jakob-a Škofica Mali Mengeš, t. j. pri mali cesti in do glavne ceste /sedaj je Blejčeva glavna/, ki je asfaltirana vsa, kompleks njiv do Kurent Johana Mali Mengeš. Ves ta kompleks je bil glometrično odmerjen in razdeljen za stanovanjske parcele in z glavne ceste nove t. j. od male ceste do glavne ceste Mengeč - Trzin, to je 37 parcel za postavitev stranskih hiš. Pri tej odmeritvi pri inženirju je bila navzoča tudi občina Mengeš, dne 11. oktobra 1950. Svet za postavitev stanovanjskih hiš bodo dobili kuplačne stranke in v treh letih morajo biti hiše dozidane in stranke vseljene in ker je njih last za let življenja.

Ko je bilo zemljišče oddano je že začela voziti stranka zidno opeko a ni začel takej zidati. /zapisal 22. oktobra 1950, Jankovič

4/PRIPRAVA ŽUPNIJSKEGA SADNEGA VRTA - za razširitev pokop. 1966: V mesecu januarju 1966. leta so ves grmovje in vsa ostala drevesa odstranili to na obrežju Pšate tega sadnega vrta tako tudi za cvingerjem starega pokopališča na obrežju Pšate, to je na severnem delu sedanjega /to je starega pokopališča/, bilo je v jeseni vedno polno listja na grobovih. Na župnijskem sadnem vrtu na severnem delu gospodarskega poslopja je bilo prav malo sadnih dreves in še prav mladi.
/zapisal 3o. januarja 1966,Jankovič/.

5/POPRAVILO STREHE NA ŽUPNIŠČU: Na strehi župnišča so odstranili okrogle s plehom oddane korete, ki so gledale iznad strehe za lepotičje, dne 16. oktobra 1952, in so gladko pokrili z opeko mali format kot je ostala streha, bili sta na vsaki strani podve.
/Zapisal 2. novembra 1952,Jankovič/.

6/ZIDANJE SEDANJEGA ŽUPNIŠČA: Zidanje sedanjega župnišča nekako leta 1902, ki ga je zidal od Jankota Hočevarja oče iz Trzina.
/zapisal marca leta 1951, Jankovič/.

7/RAZMEJITEV ŽUPNIJSKE MEJE MENGEŠ: Po nalogu Škofijskega ordanirjata v Ljubljani je izšel odlok, da naj se oznani v vseh župnijskih cerkvah na prižnici in to dne 1. januarja 1962, da je dana možnost zase vse župnijske meje, da se verniki po novem času, to je v vseh ovirah za promet, obisk svete maše in druge, da se lahko odločije kam bi spadali. Tako so ta odlok prebrali v župni cerkvi v Mengšu.
/zapisal 3o. septembra 1963, Jankovič/.

KAPLANIJA - MEJA: Mogoče, da nekaj let pred letom 193o, da so nasproti kaplanije čez cesto na zahodni strani "nove šole" odstranili žive meje, ki je rastla trdo za cesto, ker leta 1925 prav nekako do 193o je še rastla in tudi sadno drevje, in ta sadni vrt je segal do Cehuvega vrta in med Cehuvemu vrtu tik meje in med vrtom kaplanije je bila oska steza /pot/ DO pošte, tik Zavrti tudi dalje na vzhodno stran, ki je bila Pošta.
/zapisal 2. januarja 1966, Jankovič/.

1/KAPLANIJA - sedaj druge stranke: Opis! Kaplanija je enonadstropna zelo velika, ki stoji tik ceste, to je na južni stani cerkve - to je na jugo - zahodni strani, kameniti vratni podboji zgoraj ravni, dvojna vrata in bres letnice. Krita z opeko in prav dobro ohranjena. Sedaj stanujejo tri druge stranke. /zapisal 14. januarja 1968, Jankovič/.

MEŽNARIJA MENGEŠ

/Za stanovanje/

1/MEŽNARIJA MENGEŠ - požar 1834. leta: Is Kronike! "Kronika Duhovnije Trzin" ~~STRAN~~ stran 169 vrsta 2o.

Mengeš - požar leta 1834 je v Megšu ogenj uničil kaplanijo in mežnarije.

2/MEŽNARIJA MENGEŠ - šola: Iz Kronike! "Kronika Duhovnije Trzin"stran 169 v 12sti vrsti sledečx:

Mengeš - šola s 1. novembrom 1884. leta je postala mengeška šola za tri razrede.

A/Šolski poduk se je prvotno vršil v sobi "des Draganuher Hanaes" /Mal. Mengeš 5/, oziroma v mežnariji. Iz Kronike Duhovnije Trzin, stran 169 v 19. vrsti. /zapisal 23. februarja 1969, Jankovič/.

3/MEŽNARIJA MENGEŠ - letnica: Na polknih na severni strani t. j. okno je bila vrezana letnica: 6.4 novembra 1893, K. J. /zapisal 22. maja 1967, Jankovič/.

4/MEŽNARIJA MENGEŠ ODVOD VODE - človeške kosti: Pri popravilu mežnarije, ki so naredili greznico za odvod vode, to je na severni strani mežnarije in nekaj metrov od zvonika na vzhodno stran so pri kopanju jame po Vseh svetih novembra leta 1967 so naleteli na človeške kosti - rebra, ki je bilo nekoč tukaj pokopališče. /zapisal 16. novembra 1967,Jankovič/.

5/PRI MEŽNARIJI NIZKA BETONSKA - ograja: Na vzhodni strani mežnarije so bili še kaki 4. hrastovi koli do 8o cmm in so bili že pred časom, da so naredili mejo iz betona in postavili na razdalje krogle iz betona. /zapisal 1. januarja 1957, Jankovič/.

6/MEŽNARIJA - popravilo: Speljali gos. župnik Babič in delavci začeli s kopanjem odmeta - malte od zidovja, ki so začeli na ponedeljek, dne 18. septembra 1967 odstranili kamenitne vratne podboje, ki so zgoraj ravni navadni brez letnice in napisa a so bili dobro ohranjeni, odstranili tudi kamenito stopnišče pred pragom. Pod ometom se je pokazalo, da je zidana s skalami. Krita z malo opeko. Zunaj pobeljena in končana, dne 3.maja leta 1968 in lepo izdelana odnosno pobelena. /zapisal 29. marca 197o, Jankovič/.

7/MEŽNARIJA - obnovljena: To mežnarije so vso zunaj pobelili do konc aprila l. 1968, lepo pobelili. /zapisal 11. junija 1968, Jankovič/.

F A R A M E N G E Š - P O K O P A L I Š Č E!

/Prejšnji in sedanji/

1/~~prejšnje~~PREJŠMJE POKOPALIŠČE - pred cerkvijo: To pokopališče je bilo od cerkve do mežnarije in prav do župnišče! Iz ene knjige stran 33!

Svoje mrliče so Slovenci pokopavali, deloma sežigali. Novejši čas so strokovnjaki našli in prekopali mnogo staro-slovenskih grobov,tako v Bohinju, na Bledu, v Komendi pri Kamniku, v MENGŠU, v Črnomlju, na Sveti gori pri Litiji, na Hajdini pri Ptuju! /zapisal lo. februarja 1949,Jankovič

2/NEKUČ TO POKOPALIŠČE - pred cerkvijo, delo za vodovod: Pri kopanju jarka za vodovod do župnišča v tednu od 5. do 11. julija leta 1964. Kopali gospod župnik in organist, ki sta naletela na grobove, na kosti. Sam organist je izkopal lo - 15. julija 1964, in je izkopal pri tem delu nekaj človeških lobanj in še nekatere prav trdno ohranjene in to od mežnarije do zvonika in od zvonika do župnišča, tudi gospod župnik Franc Campa ~~ENAKO~~ enako od lo - 15 kolen. Kopali so v globimo 1.3ocm in od zvonika do mešnarije je je 37 m za kopati. Opuščeno pokopališče /to je prostor pred cerkvijo/ pred cerkvijo je po izjavi organista po izjavi Cehuvega Joškota je 18o let kar so nazadnje pokopavali tukaj, to bi segalo nazaj potem do leta 1784. Našli so polno kosti to je poleg zobanj še spodnji čeljusti z zdravmi odnosno z vilimi zobmi, rebra, hrbtečni vretenci in cele kosti od nog in rok, tako je bilo vse polno kosti na metanih zunaj na kupih. Tukaj so bili grobovi obrnjeni od mežnarije proti cerkvi edino kake dva groba sta bila obrnjena od župnišča proti mežnariji. Na kak kamenit oklep ali spomenik pa niso nikjer naleteli, saj ta prestor je bil gotovo splaniran ko so pokopališče morali spredaj opustiti. V vso globino prav do trupelj pa je sama prst in brez vsakega šodra. Kosti tudi polno že od prekopanih grobov. Na nedeljo

dne 12. junija leta 1964 ko je bila sv. maša zjutraj in ob drugi sv.maši je bilo vse polno ljudi, ki so gledali in občudovali in marsikaterega je bilo groza in strah.

Ta vodovod teče mimo cerkvenih brez to je med nasejenimi brezami tik zraven in cerkvijo. Grobovi so bili prav do cerkve ko so postavljali bateńe za postavitev grušta ko nameravajo obnoviti zunanjščino cerkve na pročelju cerkve na vogalu cerkve proti župnišču za postavitev batene ko so skopali jamo so naleteli na kosti, torej je bil grob prav pri steni cerkve na vogalu. /zapisal 12.septembra 1964,Jankovič/.

3/OPUŠČENO POKOPALIŠČE - pred cerkvijo: Ko so pokopališče pred cerkvijo to je prostor med mežnarijo, grobovi prav skoraj pri steni mežnarije in cerkvijo dalje povsod med zvonikom in cerkvijo dalje med cerkvenim obzidjem in cerkvijo med župniščem in cerkvijo in na koncu pročelja cerkve.

A/In kedaj je bilo pokopališče opuščeno! Pojasnili so Čehu gospod Feliks Funteks in njihov stric Valentin Funtek rojen leta 1857, ki so jim pojasnili, ki so bili gospod v svoji starosti lo let in je bilo opuščeno prav nekako leta 1867, preurejeno v lep cerkveni prostor to pod župnikom Janezom Kuraltom.

B/Kajža stara loo let in stoji na farovškem svetu za šlibarja to je za Grega Kuralt brat od župnika Janeza Kuralta.

C/Duhovniški spomeniki, ki so vzidani v cerkveno obzidje, ki je na pročelju cerkve med župniščem in pokopališčem so bili gotovo vsi takrat vzidani skupaj in so še ohranjeni v obzidju.

/to so pojasnili gos.Feliks Funtek pred cerkvijo, dne 12. julija leta 1964./

4/NEKDANJE POKOPALIŠČE - pred cerkvijo: Pri obnovi zunanjščine cerkve so pri odstranitvi kamenite stopnice pred pragom in to pri srednjih vratih so pri nadaljnem kopanju v globino so naleteli na človeške kosti, dne 28. aprila leta 1965. /zapisal 28. aprila 1965, Jankovič/.

5/NAGROBNI SPOMENIK JANEZA TRDINA - prestavili: Ta nagrobni spomenik Janeza Trdina, ki je bila vzidana v zvonikovi steni pri vratih na vzhodni strani to je na severno-vzhodni strani in vzidali v cvinger to je med cerkvijo in kaplanijo; Osebno videl 2o. junija 1966. /Jankovič/.

A/Prav v ta cvinger so tudi vzidali nagrobni spomenik barona, ki je bil vzidan na pokopališču na severni strani in to na mrtvašnici in spodaj klesana letnica M D C ~~I I I~~ I X X I I I. /zapisal 2.oktobra 1949Jankovič/

6/STARI NAGROBNI SPOMENIKI - med cerkvijo in to na zidani meji pri župnišču proti pokopališču:

A/ R U H E S T A E T T E
des
Weltpriesters
HERRN
Johaim SALOKAR
gel. am 13.juni 18o5
gelt. am 18Des 185o

B/ D E N K M A H L
des
Hochecyrdigen Hern
Pninus Kuralt
Lokalpfarens zu Mana hizh
Gesterben in Pfavzhofe zu Mansburg
an 18. nov. 1828
in seimen 44, Lebeusjahl
Ruhe seiner Asche

C/Gesponius
g.Pavohus . . . . . .
et dekanus Menspurgi . . . . . .
X V. ANNUS.
Obilt VIII.april M. D. C C C; rojen v Žabnici 25. febr. 1787, umrl v Mengšu, 14. septembra 1867
meznoriam renovalt an 1843.

C/ Tukaj počiva
visoko častiti Mengeški gospod
fajmošter
J A N E S K U R A L T

Rahlo naj te zemlja krije
spavaj dragi brat sladko,
luč nebeška naj ti sije.
Mir in pokoj naj ti bo!

/zapisal 2o.novembra 1966, Jankovič/.

7/POKOPALIŠČE JAKOBA TERDINA - Tomaševca iz Topol: Rojen 2o mal.septembra 1776, umrl 19. pros. 1852, njegova žena Marija roj. Močnik, njegovega sina Jakob Terdina - . - Daj jim Jezus naš pastir, večni pokoj večni mir. Sedaj so v tem grobu pokopani gos. Plevnik. Zgornja plošča odnosno

spomenik je bil uzidan na zunanji steni prezbiterija na sredi velikega oltarja, bila je plošča z napisom in isto kamenita strežica.
/zapisal 28. julija 1951, Jankovič/.

8/NEKDANJE POKOPALIŠČE PRED CERKVIJO - izkop jam: Izkop jam za latene za grušt za obnove zvenika v jeseni 1965 naleteli kosti grobov. Pri postavljanju lesenih laten za grušt okrog zvenika, ki ga bodo v jeseni obnovili se pri kopanju jam za latene naleteli na človeške kosti in to na vogalu zvenika na zahodni strani proti cerkvi proč od vogala do enega metfra in tudi na vzhodni strani druga latena od mežnarije.

SEDANJE POKOPALIŠČE NA SEVERNI STRANI - cerkve: Naslov!

1/ POKOPALIŠČNI RED - pri farni cerkvi sv. Mihaela v Mengšu. Vsi merliči se po postavi pokopavajo redne v versti!

2/Le iz posebnih vzrokov se sme kdo zdoveljenjem izven verste pokopati.

3/Nobeni grob se ne sme pri pogrebih v versti preskočiti, ali pa pred pretečenim 9tim letom pfekopati.

4/Lastni pfostori za pogrebe svojih se morajo kupiti le ob pokopališčnim obzidju, in sicer 9 čevljev ali 285cm v dogosti, in 4. 8. 12 ali več čevljev - 127. ~~254~~ 254, 381cm ali več širjave, kakor so prostori ob pokopališčnimm obzidju odmerjeni.

5/Lesen križ v spomin svojih sme vsak postaviti na grob brez privolenja, samo da ni nedostojin.

6/Kamenite podlage križem iz kovin ne smejo presešt štirjaškega čevlja ali 32cm na vse štiri strani, in teže z križem vred 16o kil.

7/Grobi se smejo z leséno, železno, kamenito ali drugo ograjo oddati le na v last kupljenih prostorih, in sicer spodobno.

8/Večji spomeniki smejo le tisti ob pokopališnim obzidju postaviti, kteri imajo lastne prostore, pa so zavezani, da se nd postavi nepristojin spominek, vselej obrazec spomenika /Plan/ prošnji za privoljenje priložiti. Kdor nima lastnega prostora, ne sme takega spomenika postavitI.

9/Večji spominek ne sme v svoji širjavi nikdar kupljenega prostora preseči.

1o/Križi in drugi spominki morajo od lastnikov vedno v dobrem stanu ohranjeni biti. Ako se poškodovani spominki na opomin v polleta ne popravijo bodo odstranjeni in čez polleta v prid pokopališča obrnjeni.

11/Ko pride versta za prekopati grob, morajo lastniki spomenik prestaviti, in ob svojemu času v dobremu stanu nazaj postaviti.

12/Privolenje za lastni prostor, za izvanredni pokop, za prestop groba, za privolenje spominek postaviti iz kamena in kovine da, da se prepiram in potem pot zapre, vselej domači gospod fajmošter, po gori omenjenih prepisih, ker je tudi podpisani gospod fajmošter posebno skerbel za razširjenje pokopališča in za njegovo obširno obzidovanje, in torej kar je!

13/Pokopališče cerkvena lastnina, ima tudi višji cerkvena gosposka pravico rassoditi, ako bi kaki prepir vstal.

14/Pred dobljenem privolenjem in predeny se določene takse plačajo, se ne sme nobeno delo za postavlanje spomenika pričeti.

15/Davščine za omenjene izjeme in privolenja so naslednje:

A/Za štirjaski seženj, t. j. 9 čevljev - 285cm dolg, in 4 čevlje - 127cm širok prestor - f 15.-

B/Za pokop izven vrste. . . . . f 3.-

C/Za prestop groba . . . . . f 3.-

Č/Za vzidanje velikega spomenika ali v zidali k zidu . . . . . f 5.-

D/Za privolenje za lastno rabo. . . . . .f4o. -

prestor za rako se kupi po pv. h. /določeni ceni/.

16/Vsi dohodki se stekajo v denarnico farne cerkve sv. Mihaela, ktera je pokopališče dosdej ohranevala, sdej rasširila in ga bo naprej ohranevala, v kteri so tudi za mrtve najsvetejši daritev opravlja za domače farane žive in mrtve, in druge molitve opravljajo.

Posebni dobrotniki so bili pri rasširjenju pokopališča Staretovi iz gradu. - Še dalje od pokopališča iz knjige stran 9. pisali župnik Zorc iz Mengša!

Red pri pokopavanju mrličev na britofu v Mengšu pri farni cerkvi:

A/ Po postavi se mora vsak merlič, zunej samomorcev, za katere je posebni prostor odločen, v ~~verstve~~ versto pokopati.

Le iz posebnih vzrokov se sme izjemo dopustiti, kar določi v pervi vr-

sti fajmošter.

Če si izbirajo pri pogrebih /ni čitljiva beseda v klepaju/ plačajo cerkvi ktera je vedno za ohranjeni tudi raššširjenji britofa z velikimi stroškiskrbela, tri gold,/zopet beseda ni čitljiva/ Ravno tako tudi tisti, kteri žele, da se grob kterega svojcev pri pokopavanju prestopi./Tak, ki si izbere prostor mora napraviti vsaj lesen križ/.

Ob zideh britofa si more zamore tudi vsaki lastno pokopališče kupiti in plača za odmerjeni prostor 4. čevlje 1.26cm. širok, kteri seže do stranske steze, petnajst gold in ima pravico na ta prostor spominek, todaprimerni s primernim napisom postaviti. Zato je pa tudi vsaki zavezen obrazec spominka po pred. fajmaštru pokazat.

Dostojni leseni križ sme vsak brez planila na britof postaviti. Ne primerni leseni spomeniki se morajo odstraniti.

Kdor želi kamniti spominek na grob postaviti, mora to naznaniti gospodu fajmoštru, in nesme tehtati čez 3 nove cente ali visok 1.5om in plača cerkvi tri gold . . . to velja tudi za /oklep/ okvir okoli groba iz kamna ali cementa; 6 K plača /nadaljna beseda ni čitljiva/ kot 2ocm, do 3ocm /viši nikakor ne/ 1o K -. Prvi oklep iz cementa je bil na grobu:Korbar Janez /Veliki Mengeš 28/ +3o. aprila 19o1, v začetku niso nič plačevali od njih/.

Ravno tako ne smejo tehtati železni križ s kamenito podlago čez tri stote, in kamen ne čez en čevelj - 32cm širok in dolg biti. Taksa za te je tudi tri gld. Vsak teri je zavezan, kteri je postavil spominek, tistega v dobrim stanu ohraniti, in kadgr pride versta ondej za pokopavati, je zavezan sam skrbeti, da se za toliko časa% %če je grob prekopan in kedo drug /t. j. iz druge družine/ notri položen, se spominek sploh odstrani, ker ima naslednik pravico postaviti spominek/;

1/ V Kamniku je 7. / 7. 1923 povedal kamnosek Levec od 1 m sedaj 3oo.-/ spominek odstrani, doklerne bo mrlič njegove družine na tistem mestu pokopan.

Kdor tega ne stavi se bo spominek odstranil in po preteku 3 mesecev predal /namreč v korist cerkve/.

Ravno tako je vsak teri zavezan spomenek v dobrem stanu ohraniti in da se ne obesi na stran.

Poškodovani spomeniki bodo, ako se v preteku 3 mesecev ne popravijo od cerkvenega predstojništva odstranjen.

Če bi kdo hotel na pokopališču rakev postaviti za svojo rodovino plača kvadratni meter po 8gld. in za privoljenje k zidanju ali napravi železne ograje ali iz kamna - rake cerkvi 5ogld.

Posebnim dobrotnikom cerkve sme cerkveno predstojništvo do zadne tako za privolenje k zidanju znižati, ali celo odpustiti.

Po tem redu je zavezan, da se mir in red ohrani /. . . ? /, terej tisti, kteri želi kako izjemo, kakor tudi cerkveno predstojništvo. Le cerkveno predstojništvo zamore v posebnih okoliščinah kako izjemo od tega reda dovolili.

Prostori za lastne pokopališča bodo s številko zaznamovanjei, in kdor spominek postavi, je zavezani to številko na kamen vrezati, da ostane je številke vedno razvidne. Za zdaj je zaznamovanih 5o prostorov za lastne grobe.

Posestniki bodo kakor lastniki v teh bukvah zapisani, kakor sledi, in le samomorivci se ne smejo na te lastne prostore pokopati ampak le na zanje odločitveni prostor, dane bo britof eksekiran.

Ako rodovini odmerje nima pravice teh prostorov drugi rodovini odstopiti. /vse to sem prepisal iz spisanih podadkih pod naslovom "Pokopališčni red pri farni cerkvi sv. Mihaela v Mengšu, dne 22. februarja 1. 1879 Ivan ZOREC fajmoštr/.

9/DALJE IZ ENE KNJIGE - stran 13: Okrajno glavarstvo v Kamniku je red za pokopališče v Mengšu, dne 19. aprila 19o2 št. 2o5 potrdilo. Kako se glasi dobesedno ni znano. Administrator Fr. Fik, ki ga je poslal glavarstvu 2o/8. 19oo št. 193, je rekel:Škoda, da ga nisem prepisal in pridržal prepisa? - V bistvu se pač strinja s tu navedenim. / Cfr. Škof.List 19oo 2, 19, pag 38 in pol/;

DALJE IZ ENE KNJIGE - stran 13: Razširitev pokopališča 1878 !

Ko so leta 1 8 7 8. razširili pokopališče, so od cerkve, s strarega

pokopališča vozili prst na novo pokopališče. Svet ob cerkvi je bil poprej ca 5ocm viši; pozna se še pri vratih, ki peljejo na pokopališče iz cerkve, ker je "cokel" /zokel/ podaljšan za približno toliko/ 28/4. 1927. J. Janežič, V132/. /prepisal iz imenovane knjige, dne 5. februarja 1967, Jankovič, knjigo dobil v pisarni Kumonala Mengeš!

A/Dalje je v imenovani knjigi /Kumonala Mengeš/ vpisanih 5o grobov na vzhodni strani pokopališča, pokopališčno obzidje /cvinger/ ker so tukaj vzidane nagrobne plošče in vpisano, da so plačali prostor.

B/Dalje je v knjigi vpisanih 27 grobov do kapele, stran 21 od kapele dalje proti severu vpisanih 16 grobov.

C/Dalje iz imenovane knjige /Kumonala Mengeš/, da so plačani grobovi iz umrlih iz L O K E, da se ne prekopljejo v kolikor je vpisanih:

1/Janez Testen Loka, plačano 5. oktobra 19o1.
2/Marija Pavlič Loka /Nagmajni/ plačano za mater 6. avgusta 19o4.
3%Anton Stopar Loka 19, plačano 17.julija 19o7 na strani 62.
4/Galjot Loka 5o, plačano 28. septembra 1912 na strani63.
5/Anton Stopar Loka 19, plačano 2. novembra 192o.
6/Videmšek Anton Loka 37, plačano 19. julija 1921.
7/Bolte Janez Loka 52, plačano 19. julija 1921.
8/Češko/ Skok M. Loka 24, plačano 25. novembra 1921.
9/Lotrič Loka 74, plačano 25. novembra 1921.
1o/Jankovič Anton Loka 32, plačano 13. avgusta 1922, in hči plačala 28. januarja 1924.
11/Pirnat Jan. Loka 54, plaćano 15. februarja 1923.
12/Tavčar Jožef Loka 77, plačano 23. junija 1923.
13/Urbanc Franc Loka 9o, plačano 27. avgusta 1923.
14/Skok Katarina Loka 53, plačano 5. oktobra 1923.
15/Mušič Ignac Loka 17, plačano 6. januarja 1924.
16/Pirnat Peter Loka 2o, plačano 13. januarja 1924 iz leta 1899.
17/Pirnat Barbara Loka 2o, plačano 2. februarja 1924 iz leta 19oo.
18/Jankovič Anton Loka 32, plačano 28. januarja 1924.
19/Stopar Polona Loka 19, plačano 9. maja 1925.
2o/Skok Terezija Loka 5, plačano 1o. avguststa 1925.
21/Gorenc M. Loka 78, plačano 22. oktobra 1925.
22/Skok Helena Loka 35, plačano 29. novembra 1925.
23/Faletič Ant. Loka 7o, plačano 1. januarja 1926.
24/Bolte Janez Loka 1, plačano 7. januarja 1926.
25/Beravs Val. Loka 16, plačano 11. februarja 1926.
26/Urmaž Franc Loka 22, plačano 7. februarja 1926.
27/Mušič Eliz. Loka 21, plačano 17. marca 1926.
28/Podboršek Jože Loka, plačano 9. februarja 1926.
29/Podboršek Jože Loka, 11,oktobra 1926.
3o/Videmšek J. Loka 37, plačano 16. novembra 1926.
31/Mušič Elizabeta Loka 21, plačano 26. decembra 1926.
32/Kralj Franc Loka , plačano 9. maja 1927.
33/Kralj Terezija Loka, plačano 1927
34/Kralj Franc Loka plačano 1927.
35/Gregorš Andrej Loka 6, plačano 19. junija 1927.
36/Gregorš M. Loka 6, plačano 1927.
37/Češko Janez Loka 36, plačano 4. oktobra 1927.
38/Jankovič Jože Loka 75, plačano 25. oktobra 1928.
39/Grčar Jernej Loka 68, plačano 13. decembra 1928.
4o/Podboršek Katarina Loka 54, plačano 1. septembra 1929.
41/Pavlič Anton Loka 65, plačano 2. oktobra 1929.
42/Galjot Jožef Loka 5o, plačano 8. oktobra 1929.
43/Skok mali Loka 5, plačano 22. oktobra 1929.
44/Lagoja Loka 63, plačano 19. decembra 1929.
45/Sešek Anton Loka 85, plačano 16. februarja 193o.
46/Krušnik Ana Loka 45, plačano 27. aprila 193o.
47/Sršen Marija Loka 41, plačano 1o. avgusta 193o.
48/Češko Franc Loka 24, plačano 24. oktobra 193o.

/prepisal 5. februarja 1967,Jankovič/

10/NAGROBNI SPOMENIKI MENGEŠKIH ŽUPNIKOV: Na proče- lju cerkve se v obzidju, ki se drži župnišča in do pokopališčnega obzidja so vzidani nagrobni spomeniki mengeških župnikov, a tukaj ni pokopališče pač pa je cerkveni prostor sedaj. Prvi nagrobni spomenik je pisano v latinici na dolgi skali kar bi bilo v slovenski jezik prevedano; sv.Mihael ni propadel, je Lucifer, ki je bila vojska. Takoj zatem napisan je dalje spomenik grb stiškega samostana, dalje je osem spomenikov kamenitih ed mengeških župnikov in eden od homškega župnika v pokoju a povečinci so bili župniki Kuralti iz Mengša! /osebno na terenu, kiso pojasnili gospod župnik Franc Čampa, in sem zapisal 19/3. 1953/.

11/SMETIŠČE NA POKOPALIŠČU - odstranitev: Za časa okupacije l. 1941-45. je okupater naredil iz betona na severni strani velikega oltarja, da se je držalo cerkvene stene in so stranke zvozile iz svojih grobov odpadke rež in vencev. Pokopališne uprave je v tem času prevzela prosvetna oblast od cerkvenega predstojništva to je za oskrbo pokopališča. Dosedaj smeti so - odpadle stranke metale v Pšato, kar čes pokopališčno obzidje in tudi na kak zapuščeni kraj na pokopališču in še pred tem časom je na pokopališču rastla trava med grobovi, da je je grobar nakosil za dva voza a danes je vse posute odstranili so vse ceprese, ki so krasile grobove, sedaj so vsi kameniti oklepi razkošni, grobove so včasih oblagali tudi s travnatumi rušnami in oplatali z vrlenimi vejavnci in to še skoraj do okupacije. To smetišče, ki je zgoraj navedeno pa je Komunalno gospodarstvo Mengeš, ki je prevzelo pokopališče podrlo in odstranilo to betonske smetišče za oltarjem in prestavilo na severo vzhodni strani pokopališča in prebilo pokopališčno obzidje v tednu od 2o - 26 oktobra 1963 in uredili dohod iz cerkvenega prostora na pokopališču gl. t. j. glavni vhod s cerkvene strani kamenite stopnice. /zapisal 27. oktobra 1963, Jankovič/.

12/RAZŠIRITEV POKOPALIŠČA NA SEVERNEM DELU - nekako 1875: Nekako pred devedesetimi/9o/leti so sedanje pokopališče na severnem delu tik Pšate razširili in v istem času so postavili še kapelo in mrtvašnico, ki je zidane skupaj. Da so mogli razširiti pokopališče so morali Pšato prtismiti še bolj na severne stran. /izjavil na terenu Franc Skok Pristava 14/9.63/

13/RAZŠIRITEV POKOPALIŠČA , Vzidava nagrob. spomenikov 7.8.septembra 1965: Na zahodni strani cerkve, ki so vzhodna vrata na sedanje pokopališče so ta del te je nekaj metrev tega pokopalikega obzidja porušili a tukaj so bili zapuščene stari grobovi zato so bile vzidane nagrobne plošče v obzidje a so vse te tri nagrobne plošče in en železni križ, dne 7. in 8.sept. 1965 v stene župnijskega gospodarskega poslopja, ki je sedaj ta stena odprta na pokopališče. Vse te nagrobne plošče je vzidal Janez Šimenc iz Pristave z nekim delavcem pod vodstvom Komunale Mengeš. Zavrgli niso nobene nagrobne plošče. /zapisal 8. septembra 1965, Jankovič/.

14/RAZŠIRITEV SEDANJEGA POKOPALIŠČA 1965: Na zapadni strani pokopališča, ki je ograjen z obzidjem /cvinger/ je na sredi obzidja večja Staretova grobnica to je večja zidana stavba in na vsaki strani te grobnice so naredili prehod /prebili obzidje/ na razširjeno pokopališče. Ta prehod se prebili tam kjer so bili grobovi redki, tako da jih niso kaj porušili. Na tem novem prostoru /župnijski sadni vrt na katerem se kosi trava/ so odmerjene in zakoličena peta in že vozije šoder prav grob za spodaj. Ves ta novi prostor meji Pšata to je na severni in zapadni strani in ves breg Pšate zaraščen z grmovjem in z drugim visokem drevjem.
/zopet na terenu videl 19.septembra 1965, Jankovič/.

15/ŠE O RAZŠIRITVE SEDANJEGA POKOPALIŠČA - porušili cvinger 3o/8.65: V dneh od 3o. avgusta do 4, septembra 1965 so porušili cvinger in sicer par metrev pri župnijskemu gospodarskemu poslopju, ki je segal tik dovogala drugega. Tukaj so bili štirji grobi popolnoma zapuščeni a v cvingerju pa so bile še vzidane nagrobne plošče, ki so jih lepo odstranili prav velike nagrobne plošče so naslonili na tesarski stol in po rušenju tega cvingerja so vse štiri vzidali na stene gospodarskega poslopja, ki sedaj meji na pokopališče. /na terenu videl 5. septembra 1966, Jankovič./

16/ŠE O RAZŠIRITVE SEDANJEGA POKOPALIŠČA - na zahodni strani: Razširitev pokopališča v Mengšu t. j. za župniščem /sadni vrt/ tik sedanjega pokopališča se v tednu od ponedeljka, dne 3o. avgusta 1965 do sobote 4. septembra 1965 ko so podirali obzidje pokopališča v katerem so bili vzida-

ni nagrobni spomeniki prejšnjih grobov. To štiri spomenike nagrobne se jih za sile naslonili na stole in to vsled tega, ki jih bodo vzidali na župnijsko zidano steno gospodarskega poslopja, ki je stena tik tega pokopališča.

A/Razširitev sedanjega pokopališča - vratni podboji: Vratni podboji so začasno odstranjeni! Kamniti vratni podboji na pokopališču t. j. med cerkvijo in župniščem odstraniti, ker vozijo šoder na novo pokopališče, dne 8. marca 1968.

Cestni kanal začeli od Jurja do Cehs, dne 1. marca 1968 in je bila cesta vsled kopanja zaprta in od te ceste so vozili šoder na pokopališče, za cvingerjem začeli kopati in pri zveniku, dne 4. marca 1968.

B/Razširitev sedanjega pokopališča - pokosili: Novo razširjeno pokopališče so prvič pokosili trava v tednu do 18~~16~~. junija 1966 vse parcele, ki je urejeno za pokopališče in še ni noben tukaj pokopan. /Osebno videl 2o/6.66, Jankovič/.

C/Razširitev sedanjega pokopališča - delali butare: Meseca februarja 1. 1966 so prav na tem prostoru delali butare in marca prav v začetku se za obrežju Pšate zasadili ciprezne meje in redka drevesa /obsevije/ med Pšate in vsajene cipresovne meje. Na vogalu pota tega novega pokopališča so tudi sedaj usadili ciprese! /osebno videl 6/3. 1966, Jankovič/.

Č/Razširitev sedanjega pokopališča - 15. 8. 1965 rušenje cvingerja: Dne 15. 8. 1965. pa so že zagradili sicer so betonirali visoko obzidje za župnijskemu gospodarskemu poslopju in šolenga je bila tega dne še skoraj vsa odstranjena a na koncu je bilo še malo in Pšato so na koncu tudi posekali grmovje. Torej so nekaj dni pred 15. avgustom porušili nekaj metrov stalega pokopališkega obzidja pri župnijskemu gospodarskemu poslopju za prehod na novo razširjeno pokopališče. /osebno videl 15/8.1965, Jankovič/.

17/NA TEM RAZŠIRITVENEMU POKOPALIŠČU JE <u>PRVA POKOPANA</u> - žena: Pokopana žena iz Trzina, ki se piše Lampič stara okrog 7o let in je bila tik železniške postaje v Trzinu, doma je bila iz Topolj pri Mengšu in na te novo razširjeno pokopališče na zahodni strani od pokopališkega cvingerja do Pšate in je na tem pokopališču ta žena prva pokopana, ki je umrla nekako 15. a novembra 1969 in je pokopana tik cvingerja, ki je odstranjen od cerkve do pokopališile velike grobnice - pokopana tik Uzučuvega groba, ki se piše Temelj /iz Pristave/ in je pokopana v smeri z glave proti vzhodni strani in iste Nahtigal iz Loke, ki je umrla!

A/Umrla je tudi Cecilija Nahtigal iz Loke - žena pokopana: To je <u>sedaj drugi</u> novi grob, ki je bila pokopana Cecilija Nahtigal iz Loke prejšnja hiš. št. 79, ki se je pokopali 24. decembra 1969, to je bila nedelja, ki je bilo velike pogrebcev in ki je bilo snega nekako 2o cm. Pokopali so jo tik Temeljevega groba iz Pristave na zahodni strani tega groba ker so ob razširitvi tega pokopališča ves cvinger odstranili in to je od cerkve do velike grobnice /kakor kapelica lepa/ NEKAj čez sredine cvingerja v smer v severne stran in to obe te dve, ki je iz Trzina in iz Loke ki sta obe v tem razširjenemu pokopališču pokopane! /zapisal 1. januarja 197o, Jankovič/.

18/TELO BOGA NA CERKVENI STENI: Telo Boga se dali na prazno cerkveno steno, to je pri pokopališčni strani, ki je velik železni na steni in brez križa, na steni dne je že bil 1. nov. 1969, ki je lepo obnovljen!

A/In na tej steni sta še zidana dva nagrobna plošča, to je od prejšnih grobov, ki so bili verjetno tik te cerkvene stene t. j. od splošnega pokopališča? In to za spomin.

B/POKOPALIŠČE POPRAVILO STREHE NA MRTVAŠNICI: Obnovljena streha na mrtvašnici in ki sem videl na pokopališču 16. 8. 1965, ki mi je tudi iz Mengša nekde izjavil.

C/Pokopališče v Mengšu - prevzela Uprava: To je bilo razglašeno pred cerkvije v Mengšu, dne 3o. decembra 1951, ki je prevzela Kumšnala Mengeš, to velja za sledeče kraje: Mengeš, Loka, Trzin, Dobeno, Topole, Jarše in Radica.

K D O S O O P R A V L J A L I

S V. M A Š E!

Polog mengeške duhovščina so opravljali sv. maše /najeti tudi/, tudi iz Kamnika in iz Grebelj. Iz Šematizma Ljubljanske nadškofije iz l. 1788. Penatis l. 19o8 iz "Zgodovinskega Zbornika" Fr. Pokoren župnik:

Jožef Lever : prvi kaplan, star 43 let v mašnika posvečen leta 1769. Umrl na Črmučah 1821. leta.
Matija Pierz: drugi kaplan, roj. v Hrastju šentjurske župnije pri Kranju, star 43let. V mašnika posvečen leta 1768. Od l. 1798. je bil kaplan v Šent. Jurju pri Kranju, kjer je v Hrastju ustanovil benificij. Bil je velik asket in ljudstvu priljubljen. Potem je bil par let kurart v Mengšu, naposled v Voglah, tam umrl 19. aprila 1818. l.
Ignacij Zabret /Sabereth/ kurat rojen v Mengšu, star 56 let, svečen l. 17-58, zdaj je kurat v Mengšu, umrl leta 18oo.
Sebastijan Hrastar: navadni duhovnik, rojen v Mengšu star62let, posvečen l. 1751, živi tukaj v pokoju.
Silvester Mure Lečan: star 44 let, posvečen l. 1767 je bil v Mengšu za kaplana od l. 178o - 1783.
Jakob Strekl: roj. l. 1752, posvečen l. 1778 je bil 1Leto t. j. eno leto v Mengšu.
Janez Krstnik Slager: posvečen l. 1763 je bil tudi kaplan v Mengšu.
Andrej Marn: roj. l. 1735, posvečen l. 176o, več let kaplan v Mengšu. Umrl leta 18o8.
Štefan Mervin: roj. l. 1756. posvečen l. 1781. kaplan v Mengšu.
Nadalje mengeški kaplani, ki jih navaja, Anton Koblar: črtice iz mengeške zgodovine: Prepisal A. Vehovec 19o3. leta. Kaplani mengeški v drugi polovici 19. stoletja in dalje, č. g. g.
Krištefič Peter: okrog l. 1855, potem župnik na fari Vojsko, umrl tam.
Pec Ignac: okrog l. 1857, potem beneficijat na Goričici, umrl tam. /V bolnišnici v Ljubljani/.
Tavčar Ignac: okrog l. 1859, potem župnik v Želimlah, umrl tam.
Klemen Anton: od l. 1858 - 1863, potem župnik v Smledniku in v Kranju in umrl tam.
Prijatelj Štefan: okrog l. 1864. potem župnik pri sv. Katarini, umrl tam.
Jaklič Štefan: okrog l. 1865 - 187o. potem župnik v Št. Vidu na Dolj., in umrl tam.
Kmetič Mihael: okrog l. 1869, potem župnik v Stranjah, umrl tam.
Zupančič Anton: okrog l. 1873, sedaj profesor bogoslovja v Ljubljani. Dodatek: stopil v pokoj l. 19o9. Umrl 7. sept. 1915.
Drnovšek Jurij: okrog l. 1872. potem župnik v Zabnici. Dodatek: V pokoju v Zalogu, potem v Repnjah doma, umrl 22. novembra 1914.
Pečnik Valentin: okrog l. 1875, potem župnik na Vranji peči in Spitaliču umrl tam.
Špendal Franc: okrog l. 1876, potem župnik v Tržiču. Leta 19o9. postal kanonik v Novem mestu. Dodatek: umrl tam 3o. marca l. 1915.
Zupan Simon: okrog l. 1875, potem šupnik na Ježici.
Komljanec Janez: okrog l. 1876, potem profesor veronauka v Kočevju. Dodatek: stopil v stalni pokoj l. 19o7. Bivana BUČKI na Dolenjskem.
Mohar Peter: OKROG l. 1877, potem kaplan v Mošnjah. Dodatek: ekspoz. v Konjšici, umrl tam 29. junija 1917.
Belar Jože: okrog l. 1878 - 1879, potem župnik v Hotetevšici, umrl tam.
Cerne Karol: okrog l. 188o, potem župnik v Dobu, . Dodatek: v pokoju v Tržiču, umrl tam l. 19o9.
Turk Avgust: okrog l. 1881, potem župnik na Jančem, v Koreški Beli in v Ihanu. Umrl tam l. 19o3.
Dolenec Jožef: okrog l. 1883, potem profesor bogoslovja v Ljubljani.
Koblar Anton: od l. 1883 - 88, potem kurat v prisilni delavnici v Ljubljani, potem dekan v Kranju.
Zaletel Leopold: od l. 1888 - 1896, potem župnik v Goričah. Umrl l. 1898.
Kasebud Eduard: okrog l. 1894, potem kaplan v Velesovem. Dodatek: ustopil v Nemški viteški red. umrl pri svojih starših na Češkem l. 1914.
Slak Matija: od l. 1895 - 19oo, potem župnik na Brdu.
Režnik Tomaž: od l. 1896 - 1899?, potem župnik v Selcah. Dodatek: V Dobrničah, umrl tam 2o. lo. 1919. l.
Fik Frančišek: od l. 1899 do konec l. 19oo, potem duhovni voditelj nunskega samostana v Škofji Loki. Dodatek: Umrl v Leonišču v Ljubljani 13. 6. 19o5. l.
Golf Anton: prišel 13. junija 19oo, odšel 24. septembra 19o3. za kaplana v Dobre polje. Dodatek: potem župnik v Strugah, v Bohinjski Srednji

vasi l. 1913.
Baleh Ivan: prišel 25. septembra 19o3. Dodatek: odšel 1o. avgusta 19o6 kot kaplan v Dobrepolje. Potem kaplan v Stari Loki. Leta 1911. odšel za vikarja v. Zagorje na Krasu.
Merkun Anton: prišel 1o. avgusta 19o6. Odšel 25. novembra l. 19o9. za župnika na Homec.
Kajdiš Valentin: prišel 25. novembra 19o9. Odšel 18. julija 1913. kot župnik v Beravnico. Dodatek: zatem župnik v Lori.
Jerše Valentin: prišel 6. avgusta 1913. /iz Poljan/ odšel 8. maja 1916. l. kot vojaški kurat. Dodatek: zatem v Vrhpolju fara Meravče. - Nenadoma umrl 11. januarja l. 1947. Na Vrhpolju je služboval 28 let.
Klemenčič Ivan: prišel 2. avgusta 1916. /iz Starega trga pri Ložu do 1924/
Nadalje:
Demšar Anton od l. 1924 - 1926. l.
Gernik Anton od l. 1926 - 1929. l.
Škrbe Stanislav od l. 1929 - 1933. l.
Orehar Anton od l. 1933 - 1938. l. to 1o. 8.
Mikuš Metod od 12. 8. 1938 - 1939. l.
Petrič Anton od l. 1939 - 194o. l.
Čampa Franc od l. 194o - 1941. l.

Po okupatorju zasedeno Jugoslovanske ozemlje 1941 - 1945. l. je bila duhovščina večidel vsa pregnana, ravno tako iz naše Fare, ostal je samo g. Anton Plevnik kurat v Zavetišču sv. Vincencija v Mengšu. V tem vojnem času je opravljal poleg svoje fare še druge fare zelo daleč naokoli. Skrb za varstvo , versko življenje, za farne cerkve, za podružnice, povsod spovedovanje, krstovi . . . . .

ŽUPNIKI MENGEŠKE FARE!

Naj navedem župnike mengeške fare, ki so poleg svoje farne cerkve skrbeli tudi za podružnice, tako v verskem kot v gospodarskem vprašanju. Župnike tu navesti, da tembolj spoznamo imenitnost in veljavnost mengeške fare.

Mengeški župniki so se že od nekdaj imenovali nadžupniki. Tako jih naštevaje: Ges. Franc Bernik župnik "Zgodovina fare Domžale" ali z nekdanje Goričice drugi del 1925. leta". V knjigi stran 46 od Anton Koblar: "Letno poročilo 3 razv. ljudske šole v Mengšu" leta 1891/92 stran 4.

"Prvi mengeški župnik, ki ga nam omenija zgodovina, je bil Konrad. Na listini z dne 3. junija 1215, s katero se potrjuje, da je mnogo letni prepir med Admontskim samostanom in Lipniške fare na Štajerskem končan, je med pričami podpisan tudi "Chunradus plebanus de Meingezpurch". /Nadalje - G. Franc Bernik župnik; Zgodovina fare Domžale ali z nekdanje Goričice drugi del 1925. l." v knjigi stran 46 od Dr. Gruden: "Zgodovina slov. naroda"

Stran 191: /Za njim se iz leta 1238 omenja Weriand Kamenski, Weriandus de Stain, plebanus/, iz rodbine vitezov "gradu Kamnik", so ustanovitelj velesovskega samostana.

V Velesovem, se namreč v začetku 13-stoletja imeli mnogo posestva vitezi kamniškega gradu, podložniki mogočnih andeških grofov. Trije člani te viteške rodbine. Gerlach, Walther in Weriand so se l. 1238. zavezuh s pogodbo, da hočejo dati svoja zemljišča za samostan in skrbeti za zgradbo poslopja. Oglejski patrijarh Bertold je ustanovno pismo 11. decembra 1238 slovesno potrdil v cerkvi sv. Marjete ob navzočnosti mnogih cerkvenih in svetnih veljakov.

Nadalje: Franc Bernik župnik: Zgodovina fare Domžale ali z nekdanje Goričica drugi del 1925. l. V knjigi stran 47. Schumi: Urkunden und Regesten -. Buch ~~4~~t. j.drugi, stran 289./

Leta 1267 je bil župnik Peregrin, kateremu je 1o. junija istega leta podelil koreški vojvoda Ulrik vso sodno oblast nad podložniki, tudi pravice, k smrtni obsoditvi, samo na vislice ne.

Nadalje: Franc Bernik župnik; Zgodovina fare Domžale ali z nekdanje Goričice drugi del 1925 leta. V knjigi stran 47. od Anton Koblar: "Drobtinice iz furlauskih arhivov". Izvestja 3tja 1893 stran 65.

Leta 1325 je dobil Fare oglejski kanonik Franc della Turre, ki je dal nje dohodke za 3 leta v najem plemenitemu Friderik u de Varmo za letnih

6e mark solidev.

Nadalje: Franc Bernik župnik; Zgodovina fare Domžale ali z nekdanje Geričice drugi del 1925. l. V knjigi stran 47. 48 in 49.

"Leta 1327. je dobil faro od papeža Janeza ~~xxii.~~, ki je bil poprej oglejski patrijarh, papežev kapelan in modeciški nadduhovnik Lombardin della Turre. Umestil ga je 29. oktobra 1327 v Avignonu papežev Franc Grazic. Bil je tačas šele subdijakon. Zaverati se je moral, da bo po namestniku, vikariju, skrbel za dušne pastirstvo v Mengšu.

Leta 1335. je dobil faro patrijarhov kapelan Berengarij.

Leta 1337. je bil župnik magister Peter de Montepesullano, slovec zdravnik.

Leta 1341. je bil Otokar Blagoviški naddijakon zajedno tudi mengeški župnik.

Leta 1356. je bil župnik Ivan pl. Schever, ki je imel tudi kanonikad v Cedadu. Bil je tudi naddijakon in ket tak navzoč pri ustanovitvi klarisariškega samostana v Škofji Loki 3o. januarja 1358.

Leta 1537. se omenja župnik Andrej Schvvab, zajedno gorenjski naddijakon.

Leta 158o do 1591. je bil župnik Luka Stiški /a Sittich/, obenem kanonik ljubljanski.

Leta 1595 do 16o6. je bil župnik Jurij Velau, ki je po velikem trudu izposloval od nadvojvode Karola dne 11. oktobra 1597 odlok, da je graščak Nikolaj Benhemé desetine mengeške farè moral vrniti.

Leta 1639. je dobil faro ljubljanski kanonik Jurij Scharlichi.

Leta 1641. je bil župnik Baltazar Wuz de Glainiz apostolski protonotar, ki je bil za Geričico prav posebno zavzet.

Leta 1692 do 1699. je bil nadžupnik in zajedno naddijakon Jurij Andrej baron pl. Gallenfels, apostolski protonotar in bakalavrej bogoslovja.

Leta 17oo do 1732. je bil nadžupnik in naddijakon Ivan Andrej pl. Flachenfeld, doktor bogoslovja in apostolski protonotar, ustanovitelj Flachenfeldovega kanonikata pri ljubljanski stolnici.

Leta 1743 do 1756. je bil nadžupnik Volbenk Karol Schuffer, apostolski protonotar, /za časa tega župnika je bila cerkev v Loki restavrirana 1751. l. kronogram nad zakristijskimi vrati, op. pis. te knjige/.

Leta 1757 do 1782 je bil nadžupnik Mihael Evstahij pl. Ratern, ki je pripomogel, da se je l. 1768. na Črnučah ustanovil samostojni farni vikarijat. V ta namen je dal 1ooo gold. pod pogojem, da imajo črnuškega duhovnika odbrati /prezentirati/ mengeški župniki. Ker pa je bilo treba dati založiti 6ooo gold. glavnice, so dali še Črnučani 1.4oo gold. Nadgeričani 6oo gold. in prvi farni vikarij črnuški je bil Peter Jugovic 3ooo gold./Michael Evstahij roj. 172o v Ljub. umrl v Ljubljani 1797. l. iz šematizma Ljub. škof. 1788/.

Leta 1783 do 18oo. je bil nadžupnik Gašper Kuralt, ki je bil pa od leta 1785 tudi dekan v Mengšu. /Umrl 8. aprila 18oo star 59 let. Leta 1772. je bil kaplan na Krki. Iz šematizma Ljub. škof. 1788/.

Leta 18o1 do 18o5. je bil nadžupnik Jurij Slapnik, znan po svojem hudem nastopu zoper Berliča Mateja, takratnega beneficijata na Geričici, ki je začel delati na to, da tudi Geričica postane samostojna duhovnija. Umrl je 3. decembra 18o5, star šele 58 let.

Leta 18o7 do 1823 je vodil mengeško faro Atanazij Šlibar, ki je bil že 19 let prej kanonik v Ljubljani. /Rojen 1748, umrl 21. maja 1823. Iz šematizma Ljub. škof. 1788/.

Naddljni nadžupniki so bili še:

Leta 1823 do 1842: Gregor Kuralt. Umrl je 9. marca 1842, star 62 let.

Leta 1843 do 1867: Ivan Kuralt. Umrl je 14. septembra 1867, star 8o let. Za njegovega župnikovanja se je ustanovila trivijalna ljudska šola na Geričici.

Par let po njegovi smrti v Mengšu ni bilo župnika. Franc Fik, ki je faro dobil, iste sploh ni nastopil, ampak je manje resigniral.

Leta 187o do 19oo: Janez Zorec. Umrl je 19. februarja 19oo. star 74 let. Ob njegovem času je bila leta 1896. prizidana cerkev na Geričici.

Leta 19oo do 1931: Franc Kušar nadžupnik. Za časa njegovega službovanja je bila 25. septembra 19o8. ustanovljena fara v Domžalah.

O njegovi smrti poroča župnik Franc Bernik: Zgodovina fare Domžale leta 1939. /// del. V knjigi stran 36.

 Mengeški župnik Franc Kušar:

13. februarja se je v mengeškem župnišču izvršil strahovit v nebo vpijoč zločin:župnik Franc Kušar je bil zvečer v pisarni napaden, zaklan je bil v senca, lice in brado. Popolnema je izkrvavel. V mlaki krvi se ga dobili druge jutro ob pol 6. vsega razmesarjenega po obrazu in krvavega - - mrtvega. Ležal je vznak na tleh pisarne blizu vrat v kotu še oblečen in obut. Kot blisk se je razvedela ta grozna novica vsepovsod.

Pogreb se je vršil 16. februarja dopoldan. Vodil ga je ob navzočnosti nad 5o duhovnikov in ogromne ljudstva, knezoškof dr. Gregorij Rožman.

Morilec je hitro, že 18. februarja prišel v roke pravice. Bil je to šele 19 let star fant Ivan Lakner. Kot mladoletnik je bil obsojen na 2o letne ječe. Zaprt v Mariboru je hotel iz ječe pobegniti in je pri tem umoril jetniškega paznika, radi česar je bil 25. februarja 1935 obešen.

Župnik je umrl v 71. letu starosti, v 47. letu duhovstva v 31. letu župnikovanja v Mengšu.

Leta 1931 do 1941: Janko Sušnik, rojen v Škofji Loki, dne 28. avgusta 1891. l., v mašnika posvečen 22. junija 1915. l., umrl kot mengeški nadžupnik v Ljubljani, 16. novembra 1944. l. Pogreb se je vršil v Ljubljani.Za časa njegovega službovanja je bila prenovljena tukajšna podružnica, tudi farna cerkev in zvenik.

Nekaj župnikov, ki jih navaja Anton Koblar: Črtice iz Mengeške zgodovine od Valvazorja stran 763. // zvezek, prepisal A. Vehovec l. 1953.

Tukajšnji župniki so bili:

Leta ~~15~~ 1537. Andrej Šval /Schwal/ kateri je bil tudi naddijakon na Gorenjskem, imenovani je že vpisan tudi od Franc Bernik v tej knigi str.57.

Nato N. Šega /Schega/.

Baltazar Wutz protonotarius apostolicus.

Sigefridus Ster, Lavrentius Fried, Ivan Kern iz samostana Stiškega, in sedaj je gospod pater Dominikus Brignielti tudi iz tega samostana.

Nekaj duhovnov iz "Šematizma ljubljanske nadškofije l. 1788. Ponatis l. 1908. iz Zgod. zbor. Fr. Pokoren župnik.

Janez Krstn. de Romani župnikov vikar, roj. v Gorici, star 27 let. Službuje v Mengšu že 3 leta. Potem kaplan v Ložu, župnik v Begunjah, umrl tam l. 1806.

Jurij Lever, posvečen l. 1772, je bil v Mengšu kot župnikov vikar 6 mescev.

Maksimilijan Bregar, posvečen l. 1775, v Mengšu za vikarja 6 let in 9 mesecev.

Jurij Fik, župnik, Ločan, posvečen l. 1742. je živel v Mengšu v pokoju, tukaj umrl l. 1800.

Sedaj pa vodi faro Mengeš, g. Čampa France kot župni upravitelj od meseca julija l. 1945. kot prejšnji kaplan.

Dalje: Župniki mengeški iz srednjega veka to iz "Kamniškega Zbornika //. 1956.

Stran 9o. šesti odstavek: Wergandus de Stain - 1229, Weniand de Steine, župnik v Mengšu 1238, bratje: Gerleh, Walther, Bero, Henrik 1239,Weriand župnik v Mengšu 1243., Weriandus, župnik v Mengšu 1247.

/to iz Kamniškega Zbornika prepisal 26/1.1966./

Župnik gos. Franc Kušar - umorjen: Spisano v časopisu "Slovenec"dne 15. februarja 1931, stran 3" in prepisal iz tega časopisa Jankovič: V časopisu naslov: Zverinski reparski umor v župnišču v Mengšu: Župnik g.Franc Kušar umorjen! - Ljubljana 14. februarja 1931.

Davi se je z bliskovito naglico raznesla skoraj po vsej deželi vest, da je bil ponoči na zverinski način umorjen in oropan mengeški župnik, silovasi g. Franc Kušar. V zadnjem času se ljudje navajeni na vse mogoče kriminalne zločine, vendar je vest o tem strahovitem in za naše kraje po vsem nenavadnem zločinu presenetila prav vse. To kaže že to, da niso ljudje govorili danes na vlakih, v avtobusih in sploh povsod, kjer so se sestali, skoro o ničemer drugem, kakor samo o tem umoru. Čeprav še niso bile znane podrobnosti umora, vendar je vsakdo sklepal, da je pravi vzrok umora le grabežljivost za denarjem. Sedaj pokojnega župnika Franca K u š a r j a je poznala vsa Gorenjska in je vsakdo vedel, da nima ta blagi stari duhovnik nobenega sovražnika in da z nikomur na svetu ni sprt ter da je povsem izključene, da bi bil ta umor izvršen iz maščevanja ali pa iz kakšnega dru-

gega motiva, kakor pa izključno le iz reparskega. Sprva se se raznesle vesti, da je bil pokojni g. župnik predsednik ali blagajnik Hranilnice in posojilnice v Mengšu ter da so reparji odnesli tudi denar te hranilnice. Ta vest pa se ni izkazala za resnično, ker g. župnik ni bil vidne odločujoča oseba pri hranilnici ter tudi ni imel z blagajno pri hranilnici nič opraviti. Pač pa je v toliko resnična, da je g. župnik upravljal razne blagajne in zaupani mu denar. Tako je upravljal cerkvene blagajne in blagajne krajnega šolskega odbora. Povrh tega je imel tudi nekaj lastnega denarja, vsekakor je hranil pri sebi nekaj denarja, katerega je moral dosedaj še neznani morilec izvohati ali pa je že prej vedel zanj in zaradi tega denarja je moral dati g. župnik svoje življenje na strahovit in nečloveški način.

/takoj dalje - naslov/

TIHO ŽIVLJENJE IN DELOVANJE ŽUPNIKA KUŠARJA! Župnik:

Župnik Franc KUŠAR je bil že visoko v letih, star je bil 71 let, doma pa je bil iz Reteč pri Škofji Loki. Mengeške župnije je prevzel leta 19oo septembra meseca in je bilo lansko jesen ravno 3o let, odkar je neutrudljivo in zvesto deloval na enem in istem službenem mestu. V teku teh dolgih let je uspelo, da si je pokojnik pridobil splošno spoštovanje in ljubezen svojih faranov. Župnik je bil mirnega in tihega značaja in je odločnejše nastopil samo tam, kadar je šlo za interese v duševne ali materijalne korist njegovih faranov. Sam je bil zelo varčen mož, obenem je pa požrtvovalno skrbel za svoje sorednike, take za družino svojega brata in za svoje tri sestre. Te tri, Ivanka, Katra in Franca so živele pri njem v župnišču ter mu oskrbovale gospodinjstvo. Gospodarstvo župnišča je precej veliko, saj se skoraj tri kmetije pri njem. Župnik pa je vse zemljišče, razen nekaj malega oddal kmetom v najem, le v njegovem hlevu so stale tri krave. Hlapca ni imel, samo od časa do časa je prišel neki delavec pomagat pri gospodarstvu. Župnišče je lepa ponosna enonadstropna stavba tik ob cerkvi, v župnišču je stanoval župnik sam in njegove tri sestre, ostale sobe pa so bile pripravljene za slučaj, če prideje gostje. Kaplan stanuje v kaplaniji.

Mengeški župnik je bil daleč okoli znan kot debel mož blagega srca. V njegovo župnišče so se vsak dan zatekali berači in reveži ter prosili za vbogajme. Dasi je imel župnik sam precejšnje skrbi, vendar je silne nerad odrekel komu, čeprav so se s takimi prošnjami zatekali k njemu tudi razni nevredni ljudje, kakor delazržni potepuhi in suljivci. Po vseh znakih sodeč, je bil eden izmed teh prosjaških potepuhov najbrže tudi morilec pokojnega župnika.

Včeraj je bil petek, po deželi še vedno dan beračev. Umevno je, da so se v mengeško župnišče zatekali včeraj ves dan samo prosilci za male dareve in pokojnine. Neprestano so pritiskali kljuke na vratih župnišča, tako da je župnik ob 7 zvečer, ko je sedel s sestrami pri večerji, vzdihnil: "Danes je pa toliko teh beračev in brezposelnih, da me je kar strah. Eden med njimi je celo rekel, da bi tukaj spal. Pa mu nisem dovolil". Sestra Ivana je pripomnila: "Še tega manjka!"

Po večerji je župnik odšel v svoja pisarna na desni strani veže. Poleg pisarne je imel župnik tudi spalnico. Obe, tako pisarna kakor tudi spalnica, imata poseben vhod iz veže, iz pisarne v spalnico pa vodija vrata tudi neposredno. Kakor v vseh večjih farah, je bil tudi mengeški župnik izredno zaposlen z raznim uradnim delom, urejevanjem spisov, knjig in raznih dokumentov. Imel je navado, dnevno delati pozno zvečer, do desetih. Vstajal pa je ob 5 zjutraj ter šel nato maševat. Ko je župnik po večerji odšel v svoje pisarno na svoje redno delo, ga sestre niso videle prej, ko davi, tedaj pa žal že mrtvega.

/takoj dalje - naslov/

ZLOČINEC V HIŠI!

Župnikove sestre so nekaj časa še ostale skupaj, nato pa se je pa sestra Katra dvignila in odšla v svoje sobice v druge nadstropje. Čez nekaj minut pa je prišla doli in zaveljno dejala ostalima sestrama: "Spet sem okradena". Vedno sem sama jaz okradena". Sestri sta je pogledali in Katra jima je dejala, da ji je nekdo izmaknil iz predala nočne omarice tri kovače. Vse tri se takaj osumile enega od neštetih beračev, ki so čez dan trkali na vrata župnišča. Sestre so se zbale, da je tat še v hiši. Prijele se za luč in pričele preiskovati vso hišo ter posvetile v vsak kot. Tatu

pa niso mogle najti. Ko so prišle v podstrešje, so se v nekem katu za trenutek ustrašile. V katu so opazile nekaj temnega. Katra je že vzkliknila:"Aha tukaj je!" Ivana pa je pograbila za tisto temno reč in je dvignila k luči: bil je še dobro ohranjen moški vrhnji suknjič, ki ga je tat pustil v podstrešju, kamor se je skril.

Ta suknjič je ena najvažnejših sledi za tatom, roparjem in morilcem, če sta tat in morilec ena in ista oseba. Suknjič je pretežno lilaste barve, nekoliko rdečkast in rjavkast, tkan vzkrižema. Navpično ima zelene, ozke proge, povprek pa prav take oske, a rjavkaste. Sukmjič je iz grobega blaga, pozna pa se mu, da ga je lastnik nosil že nekaj časa ter je na solncu znatno obledela barva. Na iraku za obešanje pod vratom ima napis:Svetozar Koser, Ljubljana, Stari trg 8. Pri tem trgovcu je bil najbrže ta suknjič kupljen, morda v jeseni, morda paše spomladi.

Ko so sestre našle ta suknjič, so ga poležile tja, kjer so ga našle, pogledale še po podstrešju, če se v kakšnem katu še ne skriva tat. Potem so šle navzdol, vendar so železna vrata podstrešja zaklenile, da tat ne bi mogel pobegniti iz podstrešja, tudi če bi se res gori nahajal. Medtem ko so sestre ob prihodu na podstrešje našle podstrešna vrata skoraj napol odprta, so jih sedaj varno zaprle. Nato so pregledale še enkrat vsak kot in vsako sobo v hiši. Tatu niso mogle najti. Zakaj ta se je najbrže že splazil ali v župnikove spalnice, ali v pisarno. Sestre so nato zaklenile zadnja vrata župnišča in vzele ključ iz njih. Zaklenile so tudi prednja vrata vendar pa pustile ključ v vratih, kakor so to delale vsak večer. Ko so sestre šle po stopnicah, se v župnikovi pisarni zarepetala drva.

Nobeni od sester ni prišlo na um, da se v župnikovi sobi morda prav tedaj dogaja nekaj strašnega, .Sestre so nato legle k počitku, dve v pritličju, ena pa v drugem nadstropju.

/takoj dalje - naslov/.

ZLOČIN ODKRIT !

Zjutraj ob pol 6 se je sestri Ivani zdelo čudno, da brata župnika še ni pokoncu, kar ni bila njegova navada, da bi ležal do pol 6, saj je redno vstajal že ob petih. Stopila je v veže in se začudila ter dejala Katri: "Ti, arhiv /namreč pisarna/ pa ima odprta vrata". Katra pa je dejala:"Morebiti pa je gospod šel gori"! - "Ne, ni šel", je odvrnila Ivana, "ni nič luči"! Ivana se je odločila, da gre pogledat, kaj je z župnikom. Stopila je k postelji in vprašala:"Ja, kaj še spiš?2 Ali odgovora ni bilo nič. Nato je Ivana napravila luč. Videla je, da je postelja vsa razmetana. Velika Wertheimerjeva blagajna pa odprta. Župnika ni bilo v spalnici. Ivana je stopila iz spalnice v pisarno in tu se je zgrozila nad strašnim prizorom.

Na tleh je ležal župnik, ves okrvavljen, od nosa pa do prsi ga je pokrivala ena sama sraga krvi. Župnik je ležal vznak skoraj tik ob vhodu v pisarno, blizu vrat in peči v katu. Desno roko je imel skrčeno v boku, levo pa nekoliko stegnjeno nazaj. Bil je še povsem oblečen, tak, kakor bi prišel pravkar iz cerkve, in na nogah je tudi še imel zimske štebale. Od vrat pa do trupla sta bila le dva koraka. Pol koraka od vrat pa do trupla so bila tla polna krvavih lis, znamenje, da je morilec vlekel truplo od vrat nekoliko proti sredi sobe. Kup drv ob peči je bil podrt, drva pa so bila razmetana - to je bil oni ropot, ki so ga slišale prejšnji večer sestre. Ko je bil župnik napaden in umorjen, se je zgrudil najprej na ta kup drv, morda je bilo to tudi še poprej, ko je bojeval župnik smrtni boj z morilcem. Po tleh so bile velike, temne krvave lise.

/takoj dalje - naslov/.

OROŽNIKI NASTOPIJO !

Ko je sestra Ivana našla brata župnika v tako grozno poležaju, je izbruhnila v obupen jok in stekla ven. Prvi človek, ki ga je zunaj srečala, je bil cerkvenik Miha Kušar /ki pa ni z župnikom nič v soredu/ Cerkvenik Kušar je zunaj kidal sneg. Sestra Ivana mu je zaklicala; "Jezus, Marija, mežnar, naš gospod je zaklan"/ in mu nato v razburjenih besedah povedala, v kakšnem poležaju je našla svojega brata. Cerkvenik je hitro stekel k župnikom in kmalu nato je bil na kraju zločina že prvi orožnik. Ukazal je da ne sme nihče nobene stvari premakniti, da bodo oblasti ugotovile vse okolnosti, kako je bil zločin izvršen. Temu prvemu orožniku so že v zgodnjih jutranjih urah sledili drugi. Obenem pa so prihiteli pred župnišče med njimi. Orožniki so župnišče zastražili.

/takoj dalje - naslov/.
KAKO JE BIL ZLOČIN IZVRŠEN !

Neznani morilec se je moral prejšnji večer skriti v župnišču samem. Pozneje, ko so sestre preiskale zaradi tatvine vKatrini sobi vse župnišče in ga zaklenile, se gotovo ni mogel več splaziti v poslopje, ker so bila tudi vsa okna zaprta. Najbrže se je prej skril v podstrešju, kjer je pustil tudi suknjič. Ko so ga sestre iskale v podstrešju, je moral sunkniti nespaženo navzdol in se splaziti v župnikovo pisarno. Župnik je bil tedaj morda ravno v spalnici in je nato, ko je slišal neznanca v pisarni, stopil skozi vrata v pisarno ter hotel prižgati luč. Morilec pa ga je tedaj nagla sunil dvakrat z ostrim bodalom, najbrže z dolgim žepnim nožem, v grlo in mu preparal vrat. Župnik je morda še napravil nekaj obupnih krevtenj, hoteč se otresti napadalca. Kričati že ni mogel več na pomoč, zakaj obenem se mu je iz prerezane aorte vlila kri. Nato se je župnik zgrudil na tla. Morilec, ki je sprva mislil, damu bo župnikovo truplo na poti pri izhodu, je truplo zavlekel nekoliko proč od vrat. Zatem, ko je morilec župnika na tako nečloveški način umoril, si je v umivalniku v spalnici opral krvave roke, in si jih obrisal v brisače. In brisače je zatem zvil in je vrgel umorjeni žrtvi v obraz. Nato je prebrskal župnikove miznice in našel v njej ključ od Wertheimove blagajne v spalnici. Blagajno je odklenil in pričel iskati v njej denar. Odprl je pet kuvert, iz katerih je pobral ves denar, ki ga je župnik že odredil v določene namene. Koliko je bilo vsega denarja v blagajni in koliko ga je župnik sploh imel, ni znano. Govore od le do 2o tisoč Din. Raznih vrednostnih papirjev, predvsem hranilnih knjižic, ki jih je tudi župnik imel v blagajni, se morilec ni dotaknil. Pustil je pri miru tudi dva zvitka kovanega drobiža za Din. Ključ od blagajne je morilec vrgel nato v isti umivalnik, kjer si je prej umival, to je roke. Morilec je nato prebrskal še župnikove listnice, ki jo je vzel od trupla, in pobral iz nje prav ves denar. S plenom je nato odšel in je pozabil še zapahniti za sebej take vrata pisarne kakor tudi vežna vrata.

Nihče mu ni oviral izhoda. Obrniti mu je bilo treba le ključ v glavnih vežnih vratih in pot je imel prosto na vrt pred župniščem. V temi ga ni nihče opazil. Šel je čez vrt, skočil čez ograjo in je mimo župnijskega hleva zavil nekaj časa na desno, nato pa hitro obrnil navdol do vode Pšate. Šel je nekaj časa ob Pšati. Ta potok ni imel vode, ker so jo zaradi nekih popravil zaprli. Potok je prebredel in nekaj časa skoraj brez smisla taval ob vodi navzdol in navzgor, je vnovič prebredel, na to pa izginil na cesti. Pot, po kateri je morilec taval, je bila kljub svešemu snegu še precej vidna. Zakaj vremena še povsem jasni. Vlomilec je poznal razmere, vendar pa ni bil domačin iz Mengša, ker bi drugače ubral bolj ravno smer. Morda pa je morilec nalašč hodil tako zbegano ob vodi, da bi se na ta način izognil proti eventuelnemu zasledovanju s policijskim psom. V temi ni morilca nihče opazil, kako je begal po mengeškem polju.

/takoj dalje - naslov/.
SLEDOVI ZA ZLOČINCEM !

Poleg opisanega suknjiča, o katerem pa še ni točno znano, ali je bil res last morilca, in gazi v snegu je še nekaj drugih važnih sledi za morilcem. Predvsem so se na raznih predmetih v sobi še celo s prostim očesom videli mnogi prstni odtisi. V suknjiču je imel morilec še robček brez monograma, eno škatljico užigalic in pa star papir. Ta papir je odtrgan rogel prve strani "Trgovskega lista" z dne 12. februarja. V neki mengeški trgovini je v petek popoldne kupoval štrukelj sumljiv neznanec. Neka ženska pa mu je rekla:%Vi izgledate pa prav take, kakor da bi ušli iz arest%. Neznanec se je nasmehnil, spravil štrukelj v kos papirja in odšel. Morda je bil to prav oni papir, ki so ga našli v žepu najdenega suknjiča. Priče opisujejo, da je bil ta neznanec še precej visok in suh. Najdeni suknjič bi res pristojal odraslemu večjemu možu, vendar pa le širokoplečemu. Suknjič je bil tudi dobro batiran in črno podložen.

/takoj dalje - naslov/.
NA ZASLEDOVANJU !

Orožništvo je preiskalo že vse okolico. Iz Ljubljane je prihitel orožniški kapetan Meštrovvič, na pomoč pa so prišli tudi orožniki iz Domžal pod vodstvom orožniškega stražmojstra Skoka in orožniki iz Kamnika, pozneje pa tudi iz Vodic. Orožniki skrbno patruljirajo po vsej okolici, u-

stavljaje sumljive neznance in izprašujeje ljudi, kdo bi kaj mogel povedati o kakem sumljivcu, ki bi se klatil tam okoli. Nekaj sumljivcev se orožniki tudi aretirali, vendar je še veliko vprašanje, če je med njimi tudi res zločinec.

Zločin je vzbudil po vsej deželi, posebno pa v okolici Mengša in v Mengšu samem, veliko razburjenje. Tujcem, ki se iz tega ali onega vzroka prihiteli danes na kraj zločina, se domačini pokazali tudi na okno kaplanije. Tam ima pisarno namreč Hranilnica in posojilnica v Mengšu. Tja je bilo pred štirimi leti vlomljeno in so vlomilci razbili velik del zidu pod oknom. Iz Hranilnice in posojilnice so odnesli 13 tisočakov. Lisa še danes kaže, kje se vlomilci vdrli v kaplanije. Ljudstvo je prepričano, da je župnikov morilec kdo iz prav te telpe, ki je vlomila pred štirimi leti.

/takoj dalje - naslov/.

KOMISIJONALNI OGLED !

Ob 2. popoldne se je zbrla /zbrala/ na licu mesta urad. komisija pod vodstvom sodnika Grume iz Kamnika. Ogledu trupla so prisostvovali še kamniška zdravnika dr. Pelc in dr. Matjašić. Deželno sodišče v Ljubljani je nastopal sodnik dr. Bizjak. Uradnemu ogledu so prisostvovali še mengeški župan Peter Lipar, ki je s svojimi nasveti in nekaterimi važnimi podatki mnogo pripomogel k pospešitvi preizkave, dalje vodje orožnikov in pa sodni avskultant dr. Bajič, ki je tudi fotografiral vse predmete v obeh sobah. Te fotografije bodo potem služile za eventualne sodne obravnave.

Kljub vsestranskemu trudu in kljub temu, da so obveščene o zločinu vse važnejše orožniške postaje ter policije v deželi, pa se do sedaj oblastem še ni posrečilo, da bi prijele pravega zločinca. Pri zasledovanju morilca pa sodeluje velik aparat in se oblasti trudijo kar najvestneje, da bi morilca prijele.

Naša slika pokojnika je najbrže ena izmed tistih redkih fotografij, ko se je pokojni dal naslikati. Znano je, da pokojni župnik g. Fr. Kušar ni bil prijatelj zunanjosti in se je slikal le tedaj, kadar je bil na večjih zborovanjih duhovščine, ali pa, kadar je slike potreboval za razne osebne dokumente. Slike smo si preskrbeli prav z veliko težavo.

Pokojni g. župnik Franc Kušar se je rodil dne 2o. oktobra 186o v Retečah pri ŠKOFJI Loki. V mašnika je bil posvečen dne 19. julija 1884. Štiri leta je služil kot kaplan in pozneje kot administrator na Trati, nato je bil dve leti kaplan v Moravčah, deset let pa je upravljal ekspozituro v Begunjah nad Cerknico. Župnik v Mengšu je bil od l. 19oo dalje.

+ Pogreb pokojnega župnika g. Franca Kušarja bo v ponedeljek ob pol 1o. Blagemu človeku vrlemu duhovniku in žrtvi gnusnega zločina naj sveti večna luč!

/Opomba: in prav vse to sem prepisal iz časopisa "Slovenec"str.3. Prepisal 22.junija 1973Jankovič/

+ Pogreb

KATOLIŠKO PROSVETNO DRUŠTVO V MENGŠU naznanja vsemu svojemu članstvu, da je njega vneti član, prečastiti gospod

F R A N C K U Š A R

nadžupnik v Mengšu

za vedno zatisnil zenske oči v noči 13.februarja, zadet po kruti morilčevi roki. Nepozabnega pokojnika ohrani društvo v hvaležnem spominu.

V MENGŠU, dne 14. februarja 1931.

+ Pogreb

OBČINSKI ODBOR TRŠKE OBČINE Mengeš naznanila pretužno vest, da je danes ponoči od zločinske roke zadet, nenadoma izdihnil svoje blage duše bivši odbornik, velečastiti gospod

F R A N C K U Š A R

Nadžupnik v Mengšu

v 71. letu starosti.

Pogreb preblagega pokojnika bo v ponedeljek, 16. t. m. ob pol 1o. dopoldne.

Blagega pokojnika ohranimo v trajne hvaležnem spominu.

V MENGŠU, dne 14.februarja 1931.

/Oba pisana pogreba sem prepisal iz istega časopisa stran 18, štev.37 Jankovič/

+ Pogreb

Nepričakovano nagla nas je zapustil naš iskreno ljubljeni brat, velečastiti gospod

F R A N C K U Š·A·R·
nadžupnik v Mengšu

ki je kot žrtev zločinskega napada v noči 13.februarja izročil svojo blago dušo v roke Stvarnika. Pogreb nepozabnega brata bo v ponedeljek 16.februarja ob pol 10 dopoldne.

Svetila mu večna luč!

MENGEŠ, dne 14. februarja 1931.

ŽALUJOČE SESTRE.

/isti ta pogreb is istega časopisa ki so skupaj na strani 18. prepisal Jankovič/

Ges. župnik Franc Čampa - odšli: Po izjavi g. župnika Čampa.pa so bili za župnega upravitelja v fari mengeš 2o let . /Po izjavi Slevc p.d. Resču iz Mengša, sedanja Kidričeva cesta, da so bili v Mengšu kot kaplan in skupaj vse leta 27 let, ki so biliše pred drugo svetovno vojno/

+ Luka Stiški mengeški župnik + iz Koblarjeve knjižice: Župnik Stiški /a s Sittich/ je bil ob jednem kanonik ljubljanski. Umrl je v Mengšu leta 1592 in ima v cerkvi pod korom nagrobni spomenik, a sedaj ni več v cerkvi pod korom, pač pa je sedaj vzidan nagrobni spomenik na pokopališčni steni farevškega poslopja, ki so vzidali vse druge ko so pokopališče razširili.

Dalje iz Koblarjeve knjižice naslov"Iz Šematizma Ljub. nadškofije"

A/ Gašper Kuralt župnik roj. v Loki v Mengšu od leta 1785 +umrl je 8. aprila 18oo do svoje smrti.

B/ Silvester Mure ločan posvečen l. 1767 za duhovnika v Mengšu za kaplana od l. 178o - 1783.

C/ Jurij Fik, župnik Ločan posvečen za duhovnika leta 1742. /prepisal Jankovič/

Mengeški župnik ustanovitelj Vel. samostana-Iz Letopisa Matice Slovenske Ljubljana za leto 1872 in 1873: Na strani 18 sledeče, pod naslovom: Doneski k zgodovini samostana Velesavskega /Michelstein nabral Janez Parapet.

Pred 11. decembrom l. 1238 utrnelje gospodje s Kamna - Stein, pozneje Franenstein nad samostanom Velesavskim - Gerlah, njegova brata Verijant župnik Mengeški in Valter in vsa družina Gerlehova dominikansh samostan za ženske pri cerkvi sv. Marjete - sedaj podružnici farne cerkve v Velesovem. /prepisal Jankovič/

+Umrl mengeški nadžupnik Janko Sušnik kot mengeški nadžupnik v Ljubljani 16. novembra l. 1944. Rojen so bili v Škofji Loki, 28. avgusta 1891. /prepisal iz podobice 28.11.1962.J/.

+Umrl ges. Anton Plevnik, hišni duhovnik: Umrl, dne 2. januarja leta 195o v Zavetišču v Mengšu. Umrli a so za kopju v župnišču v Mengšu.Pogreb je krenil iz /Hiše žalosti/ iz župnišča na Vel. Mengeš mimo Marijinega znamenja nazaj na pokopališče in so pokopani za vel. oltarjem. Pogreba se je udeležile zelo velike ljudi. Duhovniške službe so izvršili nad druge svetovne vojne, ki so obiskali vse tukajžnje fare daleč naokrog, ki jih je voznik vozil s konjem z vozovali sankami v hudem mrazu odnosno v vsakem vremenu. Bili so ponižni in dobri in v tem času od l. 1941 - 1945 so imeli ogromne dela ker je bilo prav malo duhovnikov v Ljubljanski škofiji, ker so bili isseljeni in pregnani. /spisal28.novembra 1962. Jankovič/

+J. Kuralt umrl 17. 9. 1867 nato je bil umeščen na mengeški župniji Zorc Janez roj. 2. maja 1824. v Polhovem gradcu v Mengšu 2o/1. 187o - in + umrl19. februarja 19oo v Mengšu. /To iz Kronika Duhovnija Trzin str.29/.

A/ Ges. Zorc obnemogel: Na praznik sv. Trojice pri popoldanski službi božji v cerkvi, dne 28.maja 1899 je župnik Zorc obnemogel, zato je bil z 5. junijem 1899 postavljen za administraterja Slak Matija, tedaj mengeški kaplan, za čas od 5. junija 1899 do 1o. marca 19o7. l.

B/ Ges. Kušar Frančišek župnik nastopil, prevzel župnijo, dne 28. avgusta 19oo, do nesrečne smrti! /To A/B/iz Kronike Duhovnije Trzin stran 31/

+ Ges. Anton Petrič: "Iz Družine" 25. januarja l. 197e.Leta X/X št. 2, stran 6. - Pred božičem, 22. dec. je v bolnišnici na Golniku zatisnil svoje oči vsemu zemeljskemu Anton Petrič župnik in dekan na Breznici na Gorenjskem star 66 let . . . dalje osem let je bil kaplan v Mirni peči, ena leta pa v Mengšu.

A/takaj dalje iz iste "Družine"! Na isti strani: Isti dan kot dekan Petrič je v Domu Onemoglih na Bakalcah umrl v 77. letu Jožef Klemenčič skladatelj in župnik v pokoju, ... Nekaj mesecev je opravljal župnijo Mengeš. /prepisal iz Družine 1.febr.197e. Jankovič/

Ges. Petrič obiskali mengeške župne cerkev: Ges. Petrič pred leti službujoči kaplan v Mengšu, so obiskali Mengeš s svojim cerkvenim pevskim zborom na nedelje, dne 8. julija 1956 leta. Ob le dop. so imeli sv. maše s pridige in na koru je bil njihov pevski zbor iž župnije Breznica kjer so tam nastavljeni. Udeležba v Mengšu lepa, lepe vreme in na koru lepe pohvalne petje, močne - KORAJŽNO!

+ Franc Keželj na Rodici, rojen v Mengšu, so umrli dne 31. marca l. 1963. pokopali 2. aprila 1963 popoldan na pokopališče v Mengšu, bilo je v spremstvu 24 gospodov, bilo je ogromno ljudi in sprevod je krenil iz župnišča do Zelenčevega znamenja in nazaj na pokopališče, bilo je lepo solnčno vreme in par govorov na pokopališču na odprtem grobu!

Mengeški župniki - l. 1335: "Zgodovina Slovenskega naroda, Celje l. 1936 - Josip Mal" v knjigi stran 465 beremo med drugimi": Med župniki in benefiati opažamo po naših krajih poleg domačinov tudi dosti tujcev. Mnogokrat so dobivali dobe župnije Italijani in celo Francozi. Seveda niso sami izvrševali duhovskega pastirstva, ampak dobivali le dohodke in za oskrbovanje duhovskih poslov imeli nastavljene slabo plačane vikarje /namestnike/. Iz tega se je razvila navada, da župniki mnogokrat sploh niso bivali na kraju svoje službe, ampak drugot in prepuščali pastirovanje nejetin duhovnikom. - Nekaj izgledov: V Kamniku je bil leta 1391. župnik Manfreddella Terre: V Mengšu 1325. Franc Terec della kanonik akvilejski, ki je dal župnije za tri leta v najem plemenitemu Frideriku de Varno za letnih 6emark. t. j. 6e mark. /prepisal iz knjige 13, marca 1949.Jankovič/.

Mengeški župnik "Zgodovina Slovenskega naroda" V knjigi stran 181: Redbina kamniških gospodov je bila pobožna redbina. Nekatere sinove nahajamo v cerkveni službi, kot župnika v Kamniku in v Mengšu /Weriant/.

Mengeški župnik Weriant "Zgodovina Slovenskega naroda" V knjigi str. 191: /kedaj je bil mengeški župnik Weriant berem sledeče: Tembolj je skušalj dvigniti Bertold versko življenje z novimi samostani in redovnimi naselbami. Prva taka ustanova je bil samostan dominikank v Velesovem. Tu so imeli v začetku 13. stoletja mnogo posesti iz Kamnika, ki so bili podložni Andeškim grofom. Trije bratje Gerloch, Walther in Weriand, župnik mengeški so že letal238 zavezali s pogodbo, da hoče je dati zemljišča za samostan in skrbeti za zgradbo poslopja. Weriand je obljubil preskrbeti dva zidarska majstra in šest delavcev. Izdatno pomoč je obljubil tudi gornjegrajski opat Albert, ki je menda vzbudil zanimanje za te ustanove. Patriarh Bertold je ustanovno pismo slovesno potrdil 11. decembra 1238. v cerkvi sv. Marjete ob navzočnosti mnogih cerkvenih in svetnih veljakov.

/prepisal iz knjige 2e.februarja,1949.Jankovi

Mengeški župniki "Zgodovina Slovenskega naroda" V knjigi stran 465: Med srednjeveškimi duhovniki opažamo tudi mnogo plemičev iz najodličnejših rodbin in sicer ne le naškofijskih sedežih temveč tudi na župnijah po deželi. Artenburžani so bili župnik v Radovljici, gospodje Limbarski /de Lilienberg/ župniki v Mengšu in Moravčah.

/prepisal iz knjige 13.marca 1949. Jankovič/

Odhod gospoda župnika Franca Campa 25.julija 1965: Na nedelje, dne 25. julija leta 1965. so imeli zadnje službe božje v župni cerkvi sv. Mihaela v Mengšu ob šesti uri zjutraj, ki se se poslovili od svojih faranov.Kot župnik so bili v Mengšu že 2e let a prišli pase že pred vojno take, da so bili tukaj 27 let. /za 27 let je izjavil Slavc Julijan iz Mengša Kidričeva cesta, za 2e let pa po izjavi gospoda župnika/. Od svojih faranov se se poslovili s prižnice. Bili so veren skrben in dober gospodar, ki se vedno skrbeli za župne cerkev in za vsa poslopja, ki spadajo sem. Odšli se iz Mengša na četrtek 29. julija 1965. /zapisal 6.februarja 1966. Jankovič/.

Prihod novega gospoda župnika Štefan-a Babič-a 1. avgusta 1965. :

Na nedelje, dne 1. avgusta 1965 leta je bil slovesen sprejem novega gospeda župnika v cerkvi, Štefana Babiča /dosedaj so bili v Črnemlju/ Takoj po sprejemu pa so imeli svete maše in sicer ob šesti uri zjutraj. Bile je velike vernikov in vsi oltarji so bili lepo okrašeni.

A/ Prihod novega gos. župnika Babič-a , prvi pogreb: Dne 1o. avgusta 1965 je bil pogreb pokojnega Franca Grčarja iz Mengša, Glavni trg a takrat je posebno deževale take, da so bili vsi pogrebci mokri, tudi godba je vsled dežja morala nehati igrati. /navzoč 1o.avgusta 1965.Jankovič/.

+Umrl gos. duhoven Johan Weider - rojen v Mengšu: Dne 15. maja leta 1964. t. j. na petek ob 8. uri zjutraj je umrl v ljubljanski bolnici znani gospod Johan Weider /za zgodovino se se zanimali/; Na mrtvaškem odru je ležal v župnišču v Mengšu in pokopan v Mengšu. Iz župnišča je pogreb s krste pokojnega krenil na Mali Mengeš do Zelenčevega znamenja /lepa kapelica je/ naokoli in nazaj v cerkev katerega je pokopal gospod prelat Josip Šimenc ob spremljavi 34 duhovnikov in bogoslovcev. Bil je krasen pogreb saj so ga pokopali ravno na binkoštno nedeljo, 17. maja ob 4,uri popoldan 1964. Pogreba so se udeležili tudi farani iz Stare Loke iz Peč pri Moravčah in iz Ljubljane, torej povsod kjer je pokojni služboval duhovniško, ogromna pa je bila domačih faranov, t. j. iz Mengša in iz okolice, saj je pogreb trajal do 6 ure popoldan, bilo je krasno solnčno vreme. Vslove so mu zapeli v župnišču, dalje v cerkvi in pri odprtem grobu pa so mu zapeli žalostinko pevci iz Stare Loke. Bilo je pet govorov, med njimi tudi moravški dekan in trije govori. Umrli pokojni gos. Weider je bil eden največjih strokovnjakov za cerkveno umetnost,rojen je bil 28. maja leta 1896. v Mengšu, bil pa je povsem rahlega zdravja. /spisal takoj ob navzučnosti Jankovič/.

+Umrl gos. duhovnikAnton Zalokar,ki je bil rojen v Topolah: Dne 25. junija l. 1964 so Pred Dvorju pod Storžičem pokopali Mengeškega vojaka - duhovnik, bil je rojen v Topolah, ki si je sam želel, da ga tam pokopljejo. Zadela ga je kap in je umrl v 75. letu svoje starosti. Pokopali so ga gospod dekan. Pogreba se je udeležilo veliko vernikov in 24 število duhovščine z bogoslovci vred. Tega pogreba so se udeležili tudi vsi gospodji iz Mengša, tako gospod župnik Franc Čampa, gospod Anton Mušič in gospod Feliks Funtek p. d. Cehu gospod,ki so se držali v visoki starosti. Bili so trije govori. Zjutraj, ko so gospod Zalokar hoteli vstati iz postelje, da bi šli maševati jih je zadela kap. Bil je zlatomašnik in bi v letu 1964 bral zlate maše a smrt mu je prezgodaj pretrgala nit življenja. /to mi je izjavinjegova sestra, zap. 13/9.1964.Jankovič/

+Umrl gos. Rastern, to iz knjige Homec spisal Anton Mrkun, župnik: M. E. baron Rastern je bil rojen leta 172o. v Ljubljani. Kot župnik in dekan v Mengšu je bil od 25. aprila 1757. do 1. januarja 1785. Umrl je 3.novembra leta 1797 in pokopan v Črnučah, dne 6. novembra. /to v knjgi stran 37,in prepisal 18/7,1948.J/.

K A P L A N I M E N G E Š K E F A R E!

Naj navedem kaplane mengeške fare, ki so poleg svoje farne cerkve skrbeli tudi za podružne cerkve!

Iz knjige: "Kaplani Mengeški" Mengeška zgodovina, spisal Anton Koblar - prepisal g. A. Vehovec l. 1983, v Vehovecknjigi - Kaplani Mengeški, v drugi polovici 19. stoletja in dalje čas.gos.:

1/ Krištofič Peter okrog leta 1855, potem župnik na fari Vojsko. Umrl tam.

2/ Pec Ignac okrog leta 1857, potem beneficijat na Goričici, umrl tam. /V bolnišnici v Ljubljani/..

3/ Tavčar Ignac okrog leta 1859, potem župnik v Želimljah, umrl tam.

4/ Klemen Anton od leta 1858 - 63, potem župnik v Saledniku in v Šmartnu pri Kranju, umrl tam.

5/ Prijatelj Štefan okrog leta 1864, potem župnik pri sv. Katarini, umrl tam.

6/ Jaklič Štefan okrog leta 1865 - 7o, potem župnik v Št. Vidu na Dolenjskem, umrl tam.

7/ Kastič Mihael okrog leta 1869, potem župnik v Štranjah,umrl tam.

8/ Zupančič Anton okrog leta 1873, sedaj profesor bogoslovja v Ljubljani. Stopil v pokoj 19o9. Umrl 7. septembra 1915.leta.

9/Drnovšek Jurij okrog leta 1872, sedaj župnik v Žabnici. Upokoju v Zalogu, sedaj v Repnjah, dema umrl 22. novembra 1914.

1o/ Pečnik Valentin okrog leta 1875, potem župnik na Vranji Peči in Spitaliču, umrl tam.

11/ Špendal Franc okrog leta 1876, sedaj župnik v Tržiču. Leta 19o9. postal kanonik v Novem mestu tam 3o.marca leta 1915.

12/ Zupan Simon okrog leta 1875, sedaj župnik na Ježici.

13/ Kernljanec Janez okrog leta 1876, sedaj profesor veronavka v Kočevju. Stopil v stalni pokoj leta 19o7. Biva na Bučki na Dolenjskem.

14/ Mehar Peter okrog leta 1877, sedaj kaplan v Mošnjah. Ekspoz. v Konjšici, umrl tam 29. junija 1917. leta.

15/ Belar Jožef okrog leta 1878 - 79, potem župnik v Hotederšici, umrl tam.

16/ Ceme Karel okrog leta 188o, sedaj župnik v Delu. V pokoju v Tržiču, umrl 29.julija 19o9.

17/ Turk August okrog leta 1881, potem župnik na Jančem, v Koreški Beli v Ihanu, umrl tam leta 19o3.

18/ Dolenec Jožef okrog leta 1883, sedaj profesor bogoslovja v Ljubljani.

19/ Koblar Anton od leta 1883 - 88, potem kurat v prisilni delavnici v Ljubljani, sedaj dekan v Kranju.

2o/ Žaletel Leopold od leta 1888 - 96, potem župnik v Goričah, umrl leta 1898.

21/ Kosebud Ednard okrog leta 1894, sedaj kaplan v Velesovem. Vstopil v nemški viteški red. Umrl pri svojih starših na Češkem leta 1914.

22/ Slak Matija od leta 1895 - 19oo, sedaj župnik na Brdu.

23/ Režnik Tomaž od leta 1896 - 99, sedaj župnik v Selcah. V Doberničah umrl tam 2o. oktobra leta 1919.

24/ Fik Frančišek od leta 1899 - do konec leta 19oo, sedaj duhovni voditelj nunskega samostana v Škofji Loki. Umrl v Leonišču v Ljubljani dne 13. junija 19o5.

25/ Golf Anton prišel 13. junija 19oo. Odšel 24. septembra leta 19o3. za kaplana v Dobrepolje. Sedaj župnik v Strugah. V Boh srednji Vasi leta 1913

26/ Baloh Ivan prišel 25.septembra leta 19o3, odšel 1o. avgusta leta 19o6. kot kaplan v Dobrepolje. Potem kaplan v Stari Loki. Leta 1911. odšel za vikarija v Zagorje na Krasu.

27/ Merkun Ant. prišel 1o. avgusta 19o6. Odšel 25. novembra leta 19o9 za župnika na Homec.

28/ Kajdiž Valentin prišel 25. novembra leta 19o9. Odšel 18. julija leta 1913, kot župnik v Borovnico, sedaj župnik v Scn.

29/ Jerše Valentin prišel 6. avgusta leta 1913. /iz Poljan/, odšel 8. maja leta 1916. kot vojaški kurat, sedaj v Vrhpolju, fara Moravče.

3o/ Klemenčič Ivan prišel 2. avgusta leta ~~19~~ 1916. iz Starega trga p. Leč.

/prepisal to knjgo dobil 2o.marca 1951./

A/ kaplan v Mengšu, v tem "Dom in svet "uredil Frančišek Lampe X// letnik Ljubljana 1899, na strani 97, pod naslovom - Dr. Andrej Cebašek, spisal dr. Fr. L.: Is Stare Loke, ki je bil za kaplana je prišel v Mengeš /Mengišu/ meseca listopada l. 185o. A tukaj ni ostal dolgo. Dne 1. mal. travna l. 1852 je delal izkušnje in še istega leta je bil prestavljen v Ljubljano.

/prepisal iz Dom in svet leta 195o.Jankovič/

B/ Simon Ramovš je služboval v Mengšu, "iz knjige Homec, stran 56": Simon Ramovš je služboval v Mengšu kot vikar in nato na Homcu kot lokaist in ostal do svoje smrti, dne 13. maja 18o4. Umrl je na Homcu za prsno vodenico star 61 let. Leta 1767. je bil posvečen v mašnika.

/dalje - v isti knjigi stran 56: Lokalija Homec: Od septembra l. 18i2 do maja do 1814. je bila lokalija Homec prazna. Dušno pastirstvo se je vodilo v Mengšu.

/dalje iz iste knjige stran 57: Fr. Brenkuš: Od septembra 183o do maja 1852. je deloval tu Fr. Brenkuš. Rojen v Zg. Besnici 27. 4. 1794, je bil posvečen 23. nov. 1821 ter prišel semkaj iz Predoselj. Leta 1833 je pozidal tu novo župnišče. Leta 1852 meseca maja je šel v pokoj v Mengeš, kjer je umrl na št. 56 /Vel. Mengeš/ 27. 8. 1854.

/dalje iz iste knjige stran 58: Anton Mrkun: Rojen 4. julija 1876.na

Studencu /Ig/ št. 86. leta 19o6 je prišel za kaplana v Mengeš in je ostal do 15. novembra 19o9, zatem je odšel na Homec.

/dalje iz iste knjige stran 66: Služba božja: Druge božje službe so do leta 1853. oskrbovali mengeški kaplani, ki so tudi biro tu pobirali.

C/ Anton Koblar - zadnji kaplan - tekač ——, to so izjavili Janez Gregorč Loka 6 št. : Anton Koblar je bil zadnje mengeški kaplan, ki je po fari jezdil z belim konjem za upravljanje dušne pastirske dušne pastirske službe po obzežni mengeški Fari. Hlevi so za konja bila dva v sedanji mežnariji, oboja zapadna vrata, ki se danes uporablja za drvarnice strank.Bili so Koblar za kaplana pri ges. župniku g. Zercu. Koblar je bil poznejši kranjski dekan. Ges. Koblar ki so bili v mengeški fari so naševali tudi v podružnih cerkvah. Ta mežnarija je bila imenovana tudi takrat stara šola.

/Izjavil Gregorč, dne 2o. novembra 1955. l.

C/ Anton Kblar kaplan - zgodovinar : Anton Koblar kaplan mengeški od 1884 - 1888, Matija Slak 1894 - 19oo, Tomaž Režnik 1896 - 1899., ki je ustanovil "Prosvetno društvo v Mengšu.

/Izjavil ges. Anton Mušič iz Mengša, 31/1. leta 1965.

+ Biseromašnek Anton Golf kaplan: V Zalegu pri Cerkljah na Gorenjskem je umrl biseromašnik gospod Golf katerega so pokopali, dne 19. aprila leta 1958. na pokopališče v Cerkljah na Gorenjskem. Anton Golf je služboval kot kaplan v Mengšu v letih 19oo - 19o3.

/zapisal 16. avgusta leta 1959.Jankovič/.

Meted Mikuž kaplan: Meted Mikuž kaplan so bili v Mengšu samo eno t; t. j. samo eno leto, leta 1939 inse kmalu isselili. /Jankovič/

Ges. Zajec Srečko kaplan - premestitev: Bili so premeščeni iz Mengša na Črnuče za župnega upravitelja meseca Januarja leta 1953 in v nedeljo dne 4. januarja 1953 so se z lepimi poslovnemnimi besedami poslovili od svojih faranov. Podružna cerkev v Trzinu - duhovnija, še opravljaje in se vozije iz Črnuč in imaje vsako nedelje in praznik sv. maše v Trzinu.

/zapisal 1. Julija leta 1953. Jankovič/.

Anton Petrič kaplan: V Mengšu so bili leta 1939 in leta 194o in se isselili. + ges. PETRIČ je umrl dne 22. decembra l. 1969. in na dan predd Božičem, t. j. dne 24. decembra 1969, ki je bil pogreb v Žirovnici

/izjavili ges. Mušič iz Mengša, 4/1.197o. l.

Ges. Anton Dobrevelje kaplan - novomašnik prišel v Mengeš dne 1o. avgusta l. 1969, in leta 197o sošebili in nato kmalu isselili.

/zapisal Jankovič/

Ges. Anton Mušič - srebrna sv. maša: Ges. Anton Mušič duhoven iz Mengša, so imeli v nedelje, dne 16. julija 1967. Bilo je v cerkvi prav lepo in zelo veliko vernikov. /zapisal Jankovič/

Sprejem novomašnikov-v Mengšu: Na praznik sv. Petra in Pavla leta 1966 je bil zvečer ob tričetrt na 7 sprejem dveh novomašnikov v župni cerkvi sv. Mihaela v Mengšu. Bilo je zelo veliko vernikov in bilo je tudi levreme.

Novomašnik J. Krivec iz Jarš /Čelendru/: Na praznik sv. Petra in Pavla je bil v Ljubljanski stolnici posvečen za duhovnika iz Jarš. V Mengeški župni cerkvi je daroval prvo novo sv. mašo g. Janez Krivec na nedelje dne 6. julija leta 1958., ki je trajala do 1. ure popoldan, bilo je lepo sončno vreme, a zatem je začel dež. Bilo je 17. duhovnikov, ki se je začelo dopoldan. Navzoči so bili poleg drugih duhovnikov tudi gospod dekan iz Kamnika, gospod župnik iz Komenda, iz Domžal in od druget. V cerkvi je bilo ljudi polno, polno in vse pono zunaj cerkve. Pridigoval mu je gospod dr. Johan Veider iz Mengša. Cerkev lepo okrašena, tako z rožami in venci, lepo petje, pritrkavanje, Vse lepo in vesele, ker redke nove sv. maše, a se še kar.

/zapisal 22. marca 1959. Jankovič/.

A/ IN po 16. letih zopet en duhovnik iz mengeške fare, to je bil Franc Jagodic iz Loke št. 26. leta 1943. /zapisal 3o.marca 1959.Jankovič

Ges. Johan Weider - srebrna sv. maša: Johan Weiders so imeli srebrno sv. maše v srede dne 24. julija leta 1946, je daroval v Mengšu v farni cerkvi svoje srebrne sv. maše. Zato izredne prilike je bila cdrkev lepo okrašena in zelo lepa udeležba. Imenovani je Mengšan in je nastavljen v Ljubljani.

+ Anton Tomelj dolgoletni župnik - v Črnučah: Ges. Anton Tomelj v

v Črnučah umrl v Dravljah kot mengeški in rojen v Pristavi. Pokopali se ga v Mengšu. Umrl v Dravljah in prav dober duhoven. V Mengšu pa se ga pokopali, dne 21. maja leta 1956, ki ga je v pogrebu spremljale 8 duhovnev. Prepeljali se ga z avtom v Mengeš, ki je bil sprejem pri Zelenčevi kapelici popoldan ob četrti uri, tu se pevci za peli v slovo nato je sprevod krenil v cerkev ob veliki udeležbi vernikov, tako iz Mengša, iz bljižne okolice, nato iz Črnuč /tukaj se bili 27 let kot dober duhoven/in okolice, dalje iz Dravel in okolice. V cerkvi se imeli škofov odposlanec rasprižnice poslovilni govor, ki se ozirali njegove vrline. Njegove truple s krste se nesili od kapelice Mengšani odnosno iz Pristave štirji moški. Po prenosu iz cerkve in v cerkvi je pel pevski zbor iz njegove fare kjer je deloval pokojnik in mengeški je na pokopališču se isto od njega poslovil nakar je imel g. Srečko Zajec župni upravitelj iz Črnuč poslovilni govor v delu pokojnika za časa župnika na Črnučah koliko se je trudil za olepšave Črnuške cerkve preureditev pokopališča i. t. d. Vreme je bilo lepo, krasno, solnčno, ogromno pogrebcev. Položili se ga v grob za velikem oltarjem mengeške cerkve poleg mengeških dušnih pastirjev. Imel je veliko vencev. Naj v miru počiva v domači zemlji. Dočakali se velike starost.

S V. M A Š E, P R O C E S I J E S V. R E Š. T E L.

I N R A Z N O!

V gradu Stare lepa kapelica - odstranjena, sv. maše redke: Ta kapelica je bila v gradu, ki je tih grada kapelica, bila je znotraj prav na južni strani prav na koncu, bile se redke sv. maše in po drugi svetovni vojni se te kapelice znotraj leta 1945 vse odstranili in preuredili za sobe za grad za pisarne. /Spisal Jankovič/

Med sv. maše - pridiga: Dne 17. oktobra leta 1954. na nedelje o nekem svetniku, in o pobožnemu in poštenemu + Andreju Vehovcu iz Mengša, ki je stanoval v Vel. Mengšu na Zavrtih tam ko ima Štefan svoje mizarske delavnice, ki je bil ta Andrej po lastnosti njemu sličen.

/spisal 26.oktobra 1954. Jankovič/.

Med sv. maše - pridiga: Ges. župnik Franc Čampa se svojim vernikom obširne pridigovali v o farni cerkvi o cerkveni zgodovini in sicer nedelje: Dne 29. maja 1955, to je na Binkoštne nedelje pridiga o Ljubljanski škofiji. Dne 30. maja1955, to je na Binkoštni ponedeljek pridiga o mengeški fari. Dne 5. junija 1955, nedelja pridiga o zgodovini mengeške cerkve, stara 900 - 1000 let fara Mengeš cerkveno središče. Bilo je 32 prafar na Kranjskem.Fara Kamnik je prvotno spadala pod faro Mengeš in v 13. stol. se je izločila od mengeške ~~fare~~ fare. Podložna je bila mengeška fara Oglejskim patrijarhom. Leta 1215 prvi župnik Konrad. Leta 1238 in drugi dalje.

/zapisal 5.oktobra 1955. Jankovič/.

Biseromašnik Franc Koželj: Redka slovesnost v Mengeški fari, ki se je vršila na nedelje, dne 28. julija leta 1957: ob 9 uri dopoldan, ki je dareval v Mengeški župni cerkvi biserno sv. maše mengeški gospod Franc Koželj ob navzočnosti 10 duhovnikov, ki je obhajal 60 letnico mašništva.Pridigoval mu je stolni prošt kanonik Kimova. Navzoči se bili tudi komenski ges. župnik in drugi. Vsa slovesnost je trajala do pol enajste ure in kljub dežju in slabemu vremenu je bila cerkev nabito polna in je bila izredno lepo okrašena cerkev z venci iz žimzelena posebno v prezbiteriju, dalje v slavoloku in po cerkvi. Lepo okrašen je bil veliki oltar in vsi mali oltarji in čes cerkev je bil slavolok, ki je imel sledeče okraske: 60 letnice in kelih zgoraj. Ta slavolok je bil pri prvem lipu v prezbiteriju. Slovesno zvonenje se je začelo ob pol 9. uri dopoldan.

/zapisal 25.avgusta 1957.Jankovič/.

Spored misijona v Mengšu: Spored misijona v Mengšu, 30. 3. do 8.4. 1967. Nedelja 31. marca in ob 6 uri, ob 10 uri in ob 6 uri zvečer maša, zvečer maša in misijonski govor. Ob delavnikih ob pol 6 uri zjutraj in 7 uri ob 4 uri in ponedeljek ob 8 uri dop. in ob 4 uri pop. Dekleta sreda in četrtek ob 8 uri dop. in 4 uri pop. Možje torek ob 8 uri dop. in 4 uri pop. Fantje petek ob 8 uri dop. in ob 4 uri pop. - Reši svoje duše - /!

/prepisal Jankovič/.

Peta osmina je + arhitektu Jožetu Plečniku: Dne 13. januarja leta

1958. ob pol 7 uri zjutraj je bila osmina sv. maša po umrlem arhitektu Ježetu Plečniku iz Ljubljane, ki se je brala v mengeški cerkvi kot velikemu dobrotniku mengeške cerkve.
/zapisal 3o. januarja leta 1958. Jankovič/.

Sv. birma v mengeški cerkvi: Dne 3. junija leta 1946 /ponedeljek/ JE bila sv. birma v naši fari. Že prejšnji dan popoldan za škofov prihod slovesno zvonenje v Mengšu in v Loki. Birmoval je zagrebški pomožni škof dr. Lah. Za obred sv. birme je prišlo poleg domačega gos. župnika Fr. Campa še 16 drugih iz bližne in daljne okolice odnosno iz fare. Vseh birmancev je bilo 45. Bilo je zelo velike sv. obhajila. Ponoči je dež bil kot iz škafa t. j. zelo zelo deževale a okoli 8. ure dopoldan je dež nehal. Bilo je živahno razpoloženje in farna cerkev zelo lepo okrašena. V Mengeš so se dr. škof pripeljali z avtom iz Kamnika. /spisal Jankovič/.

Sv.maša o polnočnici leta 1947: O.Polnočnici ki je sv. maša v cerkvi je bilo nabito polno ljudi in v vseh teh praznikih je bilo zelo zelo veliko ljudi; in cerkev prav lepo okrašena. /spisal Jankovič/.

Sv. birma v mengeški cerkvi: Bila je sv. birma v mengeški cerkvi, dne 25. junija leta 195o. Prevzvišenega gospoda škofa ljubljanskega je že prejšnji dan /24. junija popoldan/ pripeljal z lepim prek vozom s konjem posestnik Franc iz Pristave p. d. Stefeljnu, ki so bili na birmovanju na Homcu! Gospoda škofa je pripeljal v Mengeš ob štirih popoldan, ki so bili sprejeti ob veliki udeležbi občinstva, vsa šolska mladina in vsi birmanci. Takoj po prihodu gospoda škofa je bilo spraševanje otrok v cerkvi. Vsi birmanci so lepo znali na vsa škofova vprašanja. Naslednji dan so jih v pridigi pohvalili raz prižnice?, zlazti gospoda župnika Fr. Campa za tolikšen trud in starše od otrok. Ker krščanski nauk še vedno ni v šoli se je isti moral vršiti v cerkvi popoldan pri krščanskemu nauku v Meng v Mengšu - otroci birmanci so bili iz sledečih krajev, tako: Mengeš, Loka, Trzin, Dobeno, Jarše, Rodica - Topole. Po nenadni smrti gos. Plevnika, so imeli vso skrb za pouk gospod župnik Franc Campa. Naslednji dan t. j. nedelja je bil ob 9. uri dopoldan slovesni vhod gospoda škofa iz župnišča iz in v cerkev sv. Mihaela, ko so podelili škofov blagoslov izpred velikega oltarja, nato pridiga po pridigi slovesna škofova sv. maša pred Neizpostavnljenim sv. Rešnjim Telesom a na koncu škofov blagoslov s sv. Rešnjim Telesom. Sledi birmovanje otrok v cerkvi. Vsa cerkev je bila nabito polna ogromna množica vernikov zunaj pred cerkvijo. Po končani sv. birmi zadnji škofov blagoslov nato v cerkvi molitve za umrle farane /pred obhajilno mizo rožni prt, križ in dve sveči / nato grede v procesiji s križem na čelu na pokopališče k kapeli molitve za rajne medtem ko so verniki pri grobovih svojcev, nakar je spored sv. birme ali škofova vizitacija končana in popoldan ob 4.uri so se gos. škof odpeljali v Ljubljano. Oba dneva slovesno zvonenje, vreme zelo lepo, solnčno, a zvečer je že padal dež. Niso pa verniki pozabili na ženkenge za gos. škofa. Vsa cerkev je bila lepo okrašena, prav veliki oltar je bil lepo okrašen /rudeči nageljni/. Zunaj na pročelju cerkve t. j. med cerkvijo in župniščem sta stala dva visoka mlaja /slavolok/ OKRAŠENA z venci. Še celo v zvoniku pri linah so viseli venci. Bila je velika udeležba duhovščine iz bljižnje in daljne okolice. Vseh birmancev je bilo 321. - Nasledno nedeljo, 2.julija pa je bila sv. birma v Domžalah ob lepi udeležbi vernikov pomembna škofova pridiga v lepo okrašeni cerkvi pa je bila v ta namen vsa prenovljena /pobeljena na rumeno barvo/ iste zvenik in ura. - Prav to nedeljo t. j. 2. julija pa je bila sv. birma v Vodicah ob 9. uri ob lepi udeležbi vernikov, pomembna škofova pridiga v lepo okrašeni cerkvi. Na koru pa so peli Marijine pesmi "Šmarnogorska Mati" lepa pesem za slovenski narod. Škofova pridiga kot sem že omenil pa je bila v dobri vzgoji in da bo zatem srečen naš slovenski narod. Povsod pa so bili ljubljanski škof gospod Anton Vovk lepo sprejeti in njih smehljaje se obnašanje do botrov in botric je bil lep vtis Birmancev pa je bilo v zgoraj navedenih farah: Mengeš 321, Domžale 268, Vodice 29o, ki je prinesel Oznanilo štev. 45 - 46 - 47, leto 195o eden za tri številke. Ves spored sv. birme je trajal v Mengšu od 9. ure do 12. ure točno, a v Domžalah do 11. ure 15 minut in tako nekako v Vodicah. Povsod pa je bilo lepo vreme in ki sem bil povsod osebno navzoč. /Jankovič/.

Novo mašnik gos. Janez Krivec iz Jarš: V Mengeški župni cerkvi je daroval prvo novo sv. mašo na nedelje, dne 6. julija leta 1958., ki je trajalo do 1. ure popoldan. Bilo je navzočih 17 duhovnikov, in novomašnik je za-

čel dopoldan ob 9. uri. Navzoči so bili poleg drugih duhovnikov tudi ges. dekan iz Kamnika. Cerkev prav lepo okrašena za tega nove mašnika Janeza Krivca. Bilo je lepo solnčno vreme a zatem je začel dež.
/spisal Jankovič/.

Polnočnica v Mengšu leta 1954: Sv. maša o polnočnici o Božiču 25.decembra leta 1954. je bilo v cerkvi nabito polno ljudi, zvonenje prepovedane o polnočnici in sploh vsako zvonenje poneči, in se je moralo Marijino zvonenje zvečer vedno ob določeni uri, in to pod ene oblasti določeno.Božični prazniki so bili lepi solnčni suhi in brez snega./spisal Jankovič/.

Obred Velikega tedna po novem cerkvenem zakonu: Ta obred je izdan od Svte. stolice l. 1956. in se je v Mengeški fari letos prvič obhajal odnosno je bil ta obred dosedaj zjutraj v velikem tednu in ker je navod zaposlen po tovarnah in drugot zate je čas to zahteval. Ta obred se je začel na Cvetno nedelje, dne 29. marca l. 1956. in je šla javna procesija ven iz cerkve in sicer je šla iz cerkve skozi vežica, mimo cerkve na levo do konca farovškega hleva,skozi župnikov vrt in čez vrtne vrata mimo prpčelja cerkve na pokopališče skozi vrata pokopališčna, ki so bila vedno zaklenjena, dalje zadaj za cerkvijo po pokopališču skozi glavna pokopališčna vrata zopet mimo cerkve in skozi srednjega vrata notri, v tej procesiji so šli tudi pevci! Dosedaj so šli samo gosped s pevci po cerkvi do zadnjih vrat z eljčnimi vejicami. - Procesija "Goriostajenje", ki se je vršila letos prvič na nedelje zjutraj ob pol 6.uri, ki je šla po Malem Mengšu ob lepem vremenu in ob zelo veliki udeležbi vernikov. To je bila prva Velika noč po obredu odnosno o prestavitvi od zjutraj na večer in celi veliki teden je bila lepa udeležba. Velika noč 1. aprila 1956.
/zapisal Jankovič/.

Sv. birma v Mengšu: Bilaje sv. birma dne 13. maja l. 1956. V mengeški župni cerkvi je bila sv. Birma pod vodstvom ljubljanskega škofa Antona Vovka ob navzočnosti kamniškega dekana in veliko duhovščine in mnogo vernikov. Vse se je lepo in mirno izvršilo,bilo je veliko birmancev, bilo je lepo solnčno vreme, lepi dan in za te prilike je bila sv. Marija na novo pozlačena, to je tista, ki je stala v Vel. Mengšu, dali so lep zastorzadaj, ki visi na karnizi in lepo okrašena in z dvanajsterimi žarnicami okrog glave, kija sedaj kras mengeške župne cerkve.
/zapisal Jankovič/.

Sv. birma v Mengšu: Sv. birma v mengeški župni cerkvi je bila 5.maja l. 1968. Cerkev prav lepo okrašena in veleko vernikov. - A/nov luster v glavni ladji pred korom! - B/pri novem cvingerju je nova mala kapelica v kateri je trpeči ges. Jezus Kristus iz Šubjuve podrte kapelice. - In to je bilo zdelano prav do te nedelje, ko se je v tej cerkvi vršila sv. birma za male birmance!

Sv. birma v Mengšu: Sv. birma, ki je bila v Mengšu leta 1962. so g. Anton škof nazadnje birmovali in taher v prezbiteriju sedaj take, da so morali iti mimo njih birmani s svojimi botri vsled škofove hude bolezni in v letu 1963. pa so umrli v Ljubljani in so šli v prerani grob!
/zapisal Jankovič/.

Sv. maša za + umrlega gospoda nadškofa Antona Vovka. Bila je dne 13. julija l. 1964. v mengeški župnicerkvi sv. Mihaela ob 5. uri zjutraj. Ges. nadškof Anton Vovk so se zanimali za mengeške fare.
/zapisal 12. septembra 1964,Jankovič/

Sv. birma v Mengšu - posebaj zanimive nekaj zapet: + Gregorij Rožman škof ljubljanski umrl,v Radiu sporočil, dne 17.novembra leta 1959. A/ birma v mengšu, ki so imeli prvič birmo v mengšu kot škof in na predvečer pri sprejemu v župnišču pri vsej gospodovih, v župnišču se je z njim spremila gospa Komatarjeva iz Vel. Mengša iz trgovine kot rejakinja in sošolka, ki sta hodila v šole skupaj v isti razred doma iz Koreškega in kot otrok prav beli in rudeči, dobri. /sporočila Komatarjeva meni,17/nov.59/.

Zlata maša ges. Funtka Feliksa iz Mal. Mengša p. d. Cehov gosped,ki se je imeli na nedelje dne 19+.julija leta 1959 ob 9,uri dopoldan, ob ugodnem vremenu. Spred z belo oblečenem deklicami in z narodni noši dekleta iz pod Šinkovega turna, ki je bil vhod izpred župnišča v cerkev, pred cerkvijo deklamacije gospodu na stopili na prižnico mengeški rojak Dr. Johan Weider, ji je imel govor zlatomašniku, bil je lep govor o sv. Vincenciju ki mu je po vseh plinah podoben današnji zlatomašnik, nato je bila slovesna sv. maša ob navzočnosti domačega gospoda župnika Franc Campa,gospoda Antona Mušiča iz Mengša, vodiškega gospoda župnika Feliksa Zajca in dva bo-

goslovca in ministranti, ljudstva je bilo velike edine zjutraj je deževale a je kmalu nehale. Cerkev za te redke prilike izredne lepo okrašena. ~~VSe~~ Venci spletimi lepo okrašeni vsi oltarji dalje so bile v lončih rože na vseh oknih,na spovednicah, na ksimzu, v ladji in vse naokoli, lepo petje in Marijino znamenje zunaj cerkve lepo okrašena. Pred glavnim vhodom zunaj je dal slavolok z napisom: Stopil bom k oltarju božjemu, lepo pritrkavanje, med sv. maše sv. obhajilo za domače in ostale vernike,po sv. maši zahvaljena pesem in stem je bila dopoldanska slovesnost končana do nekaj čez 11. ure in po vsem tem je bil ofer za zlatomašnika, ki so se verniki odzvali v velikem številu. Obhajali so 50 letnico duhovske službe, velika pa je bilo vernikov izpod Sinkovega turna, ki tam opravljajo službo božjo! /zapisal 25. julija 1959.Jankovič/.

Biserna maša gos. Funtka Feliksa iz Mal. Mengša p. d. Cehov gospod: Bila je na nedelje, dne 6. julija 1969 in prvo sv. mašo, dne 17. julija leta 1909 in ob tej biserni sv. maši so ~~bo~~ bili navzoči tudi gos. Campa, gos. Zajec, gos. iz Doba in vsi domači: gos. župnik Stefan Babič, gos. Anton Mušič in štirji begoslovci! Cerkev je bila prav lepo okrašena, narodna noša, pevci i. t. d. Vernikov pri tej sv. maši je bilo zelo veliko in bilo je lepo selnčno vreme. A/ Cerkev Mengeš - biserna sv. maša: Od gos. Funtka, ki imajo 60 let sv. maše in imaje biserno sv. mašo v domači župni cerkvi sv. Mihaela, dne 6. julija leta 1969. /zapisal Jankovič/.

Upeljana prvič zborna sv. maša: Na angeljsko nedelja, dne 6. septembra leta 1964. pa je bila zjutraj ob 6. uri prva "Zborna ljudska maša", ki so je imeli gospod župnik Franc Campa s starimi odraslimi strežniki /ministranti/ dva begoslovca. Cerkev lepo okrašena predvsem prav lepo veliki oltar. Cerkev lepo okrašena. Verniki lepo sodelovali, na koru lepo petje in tudi udeležba lepa. Sedaj je sveto Obhajilo med sv. maše zopet po novih pravilih a pred sv. maše ni pač pa na koncu sv. maše za tiste kateri takrat med sv. maše ne morejo ali ker so že pri spovedi! Dalje je bila na iste nedelje ob 9. uri katere so imeli gospod Mušič. To je po novem cerkvenem zakonu. /zapisal 13. septembra 1964.Jankovič/.

Udamov gospod iz Rodice so imeli sv. maše v Mengšu: Na nedelje, dne 11. julija 1965. leta so opravili v mengeški župni cerkvi svete maše mengeški rojak po domače Udamov gospod iz Rodice. Zato službe božje so bili vsi oltarji lepo okrašeni. /zapisal 6. februarja 1965.Jankovič/.

Nova sveta maša gos. Rudolfa Koncilja: Bila je na nedelje, dne 3. julija 1966, njegova prva sveta maša Rudolfa Koncilja iz Topol župnija Mengeš. To sv. maše je imel v Mengeški župni cerkvi sv. Mihaela, ki je bilo egromne ljudi, bila je tudi naredna noša incerkev prav lepo okrašena. Bilo je lepo vreme! /zapisal Jankovič/.

Nova sveta mašagos. Franca Zurzlikarja: Bila je na nedelje, dne 10. julija 1966, njegova prva sveta maša Franca Zurzlikarja iz Mengša župnija Mengeš. To sv. maše je imel v Mengeški župni cerkvi sv. Mihaela, ki je bilo egromne ljudi, bila je tudi naredna noša, cerkev prav lepo okrašena. Bilo je lepo vreme! /zapisal Jankovič/.

Nova sveta maša gos. Antona Mušiča v Ljubljani leta 1942, ki je bila vojska. Doma se iz Mengša in v Mengšu imaje sv. maše vedno pri Šestrah.Bili so posvečeni 5. julija 1942.leta! /zapisal Jankovič/.

Srebrna sveta maša gos. Antona Mušiča: Na nedelje leta 1967. so imeli srebrne svete maše v Mengeški župni cerkvi.Ljudji je bilo zelo zelo veliko in cerkev prav lepo okrašena. /zapisal Jankovič/.

Prva slovenska sveta maša na nedelje 7. marca 1965: Po izdanem cerkvenem zakonu se je po vseh cerkvah opravila prva Slovenska sveta maša, to je v slovenskem jeziku a dosedaj je bila v latinskem jeziku. Take se je tudi v cerkvi svetega Mihaela v Mengšu prvič opravila na nedelje, dne 7.marca leta 1965. ob veliki udeležbi vernikov, ki so je opravili gospod župnik Franc Campa. /zapisal 7. marca 1965. Jankovič/.

Svete maše po novem obredu - in slovesne: Po novem cerkvenem zakonu je bila v župni cerkvi sv. Mihaela v mengšu prva sv. maša po novem obredu, je v prezbiteriju na evangeljski strani v levi strani to je na severni strani med obhajilne mize in velikem oltarjem, ki je veliko ministrantov in so do darovanja na tej severni strani, dne 30.novembra 1969., to je na nedelje zjutraj ob 6.uri in ob 8.uri, ki so je imeli gos. župnik Štefan Babič in ob 10.uri gos. kaplan. /zapisal 2. januarja 1970. Jankovič/.

Svete maše - spremembe po urah: Po spremnbah urah se sedaj ob nedeljah in praznikih tri sv. maše, to je ob 6 uri zjutraj, ob 8 uri dopoldan in ob lo uri dopoldan in tudi zvečer ob 7 uri in iste ob zapovedanih in nezapovedanih praznikih in tudi zvečer ob 6 uri, v poletju ob 7 uri. Sv. maša ob 8. uri prvič bila na nedelje, dne 21. aprila leta 1968. in ta sprememba po nadškofu gospodu Pogačniku Ljubljanskemu!

/zapisal Jankovič/.

Sprememba sv. maše v Mengšu - ob uri: Do sedaj se je vršila služba božja v poletnem in zimskem času vedno ob lo. uri dopoldan in na želje vernikov se dali v cerkvi gospod župnik Franc Campa na glasovanje ali naj bo ob 9. uri ali ob lo. uri a verniki so povsem glasovali za 9. uri dopoldan in na nedelje, dne 3. maja l. 1964. pa je bila že služba božja ob 9 uri dopoldan in je lepa udeležby pri vseh svetih mašah. Vrtni red službe božje - a/v poletnem času ob 6 zjutraj in ob 9 uri. b/v zimskem času ob 7 zjutraj in ob lo uri, popoldan vedno ob 2 uri krščanski nauk.

/zapisal 12. novembra 1964. Jankovič/.

Prestavitev ofra v župni cerkvi: Dne l. januarja leta 1967, preje 6. januarja za moške, ženske so imele na Svečnice, sedaj pa naslednje nedelje. Prestavili ges. župnik Štefan Babič leta 1967. in so imeli januarja N. leta 1967 prvič in ženske februarja 1967 tudi prvič!

/zapisal lo. marca 1967. Jankovič/.

Prepoved za pobiranje v puščice: Vlada L. R. S. je prepovedala pobirati v puščice in cerkvenega ofra in puščice v cerkvi morajo biti tudi odprte. Razglašene s prižnice v Mengeški cerkvi na nedelje, dne lo. aprila leta 1949. a/ zopet dovoljeno pobirati v puščice. Odsek za notranje zadeve je dovolil pobiranja v puščice z ročne, dne 17. aprila leta 1949.do l. junija leta 1949 in v tem času do 6ooo.- Dinarjev.

/zapisal leta 1949. Jankovič/.

Obnovitev za pobiranje v puščice: V cerkvi v Mengšu se je začelo pobirati v puščice z dovoljenjem oblasti, z dne 7. junija leta 1953. Do sedaj se dalj časa ni pobiralo, ker ni bilo dovoljenja od Prosvetne oblasti.

/zapisal 12. julija 1953.Jankovič/.

Dovoljeno cerkveno darovanje /ofer/: Po zelo dolgem času pa je bilo dovoljeno od oblasti cerkveno darovanje za cerkvene potrebe in se je izvršilo za ofer na Mihaelove nedelje leta 1953, ki je bilo zelo obiskano faranov!

/zapisal leta 1953. Jankovič/.

Novi ges. kaplan Zajec Srečko - novomašnik: Oznanili v cerkvi to: Naznanim Vam veselo novico, da dobemo novega kaplana v Mengeš, to je letošnji novomašnik Zajec, ki je je pel v cerkvi pri Dolini Mariji v Polju.

/oznanili, 24. septembra leta 1950/.

Ges. kaplan Franc Turk isselili: Gospod kaplan Franc Turk se se dne 14. avgusta 1972.isselili v druge župnije. a/ in sem v župnije Mengeš se prišli novi ges. kaplan Alojzij Zapletnik na Marijin praznik 15. avgusta 1972, ki se imeli sv. maše ob lo uri dopoldan. So iz Kočevja, in v Kočevju se imeli nove sv. maše 2. julija ob lo uri, in kot novo mašnik so v starosti 24 let.

/zapisal Jankovič/.

Ges. Franc Zurzlikar novomašnik iz Mengša: Novomašnik Franc Zurzlikar je imel nove svete maše doma v Mengeški župni cerkvi, dne lo.julija leta 1968. Cerkev prav lepo okrašena in veliko velike vernikov. Novomašnik je že vseljen v druge župnije, po ljub. nad škofu.

Ges. Svete Andrej novomašnik iz Mengša: Novomašnik Svete Andrej je imel nove svete maše doma v Mengeški župni cerkvi, dne 4. julija in prav gotove leta 1971 in to ob lo uri dopoldan. Cerkev prav lepo okrašena in veliko vernikov. Novomašnik je že vseljen v druge župnije, po ljub. nad škofu.

Ges. Janez Kompare novomašnik iz Mengša: Novomašnik Janez Kompare je imel nove svete maše doma v Mengeški župni cerkvi, dne 2. julija leta 1972 in to ob 6 uri popoldan. Cerkev prav lepo okrašena in veliko vernikov. Novomašnik je že vseljen v druge župnije, po ljub. nad škofu. Novomašnik je v starosti 24 let.

Ges. Vinko Guna novomašnik iz Mengša: Novomašnik Vinko Guna je imel nove svete maše doma v Mengeški župni cerkvi, na nedelje l. julija leta 1973 in to ob lo. uri dopoldan. Cerkev prav lepo okrašena in veliko vernikov. Novomašnik bo vseljen v druge župnije, po ljub. nad škofu.

/vse štiri zapisal tukaj, Jankovič/.

Ges. nevemašnik Robert Jankovič rojak iz Mengeške fare: Oče njegov je od tukaj iz tega kraja, to je iz Mengeške fare, od očeta je njegova žena Eseninca. Torej sin očetov je nevemašnik Robert Jankovič, ki ga je posvetil kardinal Fellin, nadškof Pariški v torek 29. junija ob 8.3o v katedrali N O T R E D A M E. leta 1954. a/ trenutno se prišli iz Pariza in se imeli v Loki v podružni cerkvi sv. Primoža in Felicijana, dne 17. avgusta, 21.avgusta leta 1969. Takoj se se vrnili nazaj v svoj kraj.
/spisal takrat, 21. avgusta 1969. Jankovič/.

Ges. duhoven Franc Jagodic iz Loke pri Mengšu, ki spadajo pod fare Mengeš in so isseljeni in ob priliki dela se imeli tudi v Loki v podružni cerkvi sv. Primoža in Felicijana sv. maše: 18. avgusta, 19. avgusta, 16.oktobra, 17. oktobra in 18. oktobra in to leta 1967, poleg drugih cerkvah so imeli te svete maše v Loški podružnici.
/spisal takrat 18. oktobra 1967. Jankovič/.

PROCESIJE SV. REŠ. TELESA!

Procesija sv. Reš. Telesa - leta 1946: Na praznik sv. Rešnjega Telesa, to je 2o. junija leta 1946 ko je bila še vsa procesija pred cerkvijo v Mengšu se je odtrgala železna štanga pri velikem zvenu na katerem visi kembelj, ki je padel na tja prelomil deske a je ostal zgoraj. Človeške nesreče ni bilo a je padel od zvona /rabu/ kake pol metra, zatem je bilo slovesno zvenenje s srednjim zvonom. Po procesiji je začel padati dež.
/zapisal Jankovič/.

Procesija sv. Reš. Telesa - leta 1948:Na praznik sv. Rešnjega Telesa, to je 3o. maja leta 1948. se ni vršila procesija ker tudi vsi delavci delajo posebno v tovarnah, zato je bila preložena na prihodnje nedelje.To nedelje je pa nastal zelo shud naliv dežja z grmenjem, ki je v Trzinu strela udarila v eno hiše, ki je pogorela. Vsled neugodnega vremena procesija ni šla. V Mengšu so bili novi bandera odnosno same blage.
/zapisal Jankovič/.

Prepovedana procesija sv. Reš. Telesa - leta 1949: Vršila se je naslednji nedelje, dne 19. junija leta 1949. samo v cerkvi. Prvi evangelij pri velikem altarju, drugi pri sv. Štefanu, tretji šli mimo sv. Antona - pod kerem - mimo župnikove spovednice, pri sv. Ani in četrti pri altarju Matere Božje. Po procesiji pesem Povsod Bog in slovesno zvenenje. Vreme je bilo prav ugodne ako bi šla ven! V vseh drugih župnijah je šla procesija ven edino v Mengšu ni bila doveljena od oblasti! /zapisal Jankovič/.

Procesija sv. Reš. Telesa - leta 1951: Ta procesija sv. Rešnjega Telesa leta 1951. je krasno uspela pri cerkvi sv. Mihaela v Mengšu. Vila se je po stari poti, ki po nji ni šla že le let in t. j. po veliki cesti. Zato procesije so zelo lepo očistili pri vseh lužah, lepo okrašene vse štiri kapelice in očiščene. Flisova kapelica je bila zato procesije obnovljena, ker še ni bila pobeljena že veliko let. Med vojno so bile kje procesije in po vojni leta 1945 je bila procesija od oblasti doveljena na stranske ceste, da stem procesije niso ovirale promet. Ker na praznik sv. Rešnjega Telesa so bili zaposleni v TOVARNAH in drugot vsi delavci isto je bil šolski pouk, zato se je vršila na nedelje, ki je bilo zelo lepo vreme. Ob devetih je bila sv. maša in po sv. maši procesija in je trajala točno do dvanajste ure.
/zapisal Jankovič/.

Procesija sv. Reš. Telesa - leta 1953: Ta procesija, ki se je vršila, dne 15. junija leta 1953. je zelo izpadla,vse hiše zelo lepo okrašene s cvetlicami, kipi in svečami zelo lepo vse kapelice in je šla po stari poti, to je mimo Flisove kapelice, Letnarvega zhabenja, Jelenove kapelice najlepše okrašena in je tudi vedno lepo oskrbevana /dobri sosedi/ V procesiji vsi bandera, to je eba Mengeška, to je iz Vel. in Mal. Mengeš, iz Loke, Trzina, Grabeljski ni bil ker je cerkev zaprta. Procesije, ki par let niso šle ven je sedaj prosvetna oblast dovolila! Bila je velika udeležba!
/zapisal 12. julija 1953. Jankovič/.

Procesija sv. Reš. Telesa - leta 1954: Procesija sv. Rešnjega Telesa, dne 2o. junija leta 1954, /sedaj se vrši na nedelje je zelo lepo izpadla. Udeležba zelo lepa in ob lepem solnčnem vremenu, kljub temu, da je skoraj vsak dan dež in nalivi in vetrovne. Šla je po Malem Mengšu, ki je bil prvi blagoslov pri Zelenčevi kapelici za kar je bila letos vsa prenovljena, to je prebeljena v okna ustavljene vse nove šipe koliker je bilo pobitih! Prenovljen Marijin kip z Jezusom v naročju. Drugi blagoslov pri Jelenovi

kapelici, isto je bila tudi ta kapelica vsa lepo pripravljena za verski obred, vse lepo pokopane in posute ob straneh se pa pustili sedaj zelene tratice lepo pokošene, prenovljen Marijin kip z malim Jezuškom v naročju odnosno v narekah. Tretji blagoslov pri Dobračevi šterni, ki so namreč postavili oltarček s kipom Srca Jezusovega, bila je zelo mikavna pod pod zelenimi kostanji, četrti blagoslov pri cerkvi z lepo slike na cerkveni stemi, tudi ta oltarček je bil lepo pripravljen /stal je na vzhodni srtani srednjh vrat/. Bila je vsa mengeška duhovščina z Najsvetejšim, godba, slovesno zvonenje ves Mali Mengeš lepo okrašen in z zelenimi vejami obdan. Bandera oba Mengeška, oba mala loški in trzinski.

/zapisal Jankovič/.

Procesija sv. Reš. Telesa - leta 1956: Procesija sv. Rešnjega Telesa, ki se je vršila v Mengšu na nedeljo dopoldan, dne 3. junija leta 1956. je kljub slabemu vremenu celi teden, edina na nedelja je bilo lepo vreme, je zelo izpadla. Godba sedaj ni bila in iste ne gasilci. Vse kapelice po Malem Mengšu so bile lepo okrašene in popravljene za evangelije in blagoslove pri procesiji, zato prilike je bila Jelenova kapelica lepo okrašena in na nov prebarvana plehnata streha, ki je kupolasta katere se je že prijemala rja.

/zapisal Jankovič/.

Procesija sv. Reš. Telesa - leta 1957: Ta procesija, ki se je vršila na nedelje, dne 22. junija leta 1957. dopoldan ob ugodnem vremenu, je šla prvič zakrajem in sicer skozi brvi na Pristave in sicer je bil prvi oltarček postavljen za nedelje na vrtu pri hruški, drugi pri Mahačevemu t. j. poleg kamnoloma, ki je bil v ta namen ves obnovljen, prebarvan in lepo okrašen, tretji pri dbračevi šterni, lepo pripravljen, dalje mimo Sunkarjevega mlina in četrti pri cerkvi. Udeležba zelo lepa. Procesija je šla vsled prometa develjena od oblasti prav zakraj. Vreme pa je bilo lepo, ko je šla procesija ven v proste narave.

/zapisal Jankovič/.

Procesija sv. Reš. Telesa - leta 1958: Ta procesija, ki je šla po Malem Mengšu, bilo je lepo vse okrašeno in prav lepo izpadla, ki je bilo zelo lepo vreme.

/zapisal Jankovič/.

Procesija sv. Reš. Telesa - leta 1959: Bila je na nedelje, dne 31. maja leta 1959. je lepo izpadla in je šla mimo Zelenčeve in Jelenove kapelice, mimo Debrača, ki je bila tukaj postavljena pri vodnjaku kapelica v njej kip Srca Jezusovega in nazaj do cerkve, ki je bil tukaj postavljen zopet oltar pri cerkveni steni poleg zvonika. Pri vseh kapelicah so bili evangeliji in in blagoslovi, v procesiji so nosili tudi nove loške bandere, nosili so tudi grobeljskega, ki se ga priporočili na prižnici! Bilo je ugodno vreme!

/zapisal 16. julija 1959. Jankovič/.

Procesija sv. Reš. Telesa - leta 1960: Ta procesija je šla po farovškemu travniku, to je med Pšato in kozelcem in so morali vsa oltarja za branje evangelija postaviti na prostem. Dosedaj procesija tukaj po travniku ni šla. Vreme je bilo prav lepo in udeležba kar prav lepa. Po nalogu prosvetne oblasti!

/zapisal Jankovič/.

Procesija sv. Reš. Telesa - leta 1964: Ta procesija se je lepo izpadla, bilo je velika vernikov, vreme lepe, lepe petje, bandera iz Velikega in Malega Mengša in iz podružnice iz Loke in iz Trzina. Šla je po Malem Mengšu mimo Zelenčeve kapele, dalje Jelenove, mimo Dbrača in nazaj k cerkvi vsi ostali oltarji prav lepo pripravljeni in evangeliji in blagoslov. Zunaj vse kapelice prav lepo okrašene in tudi po hišah vsako leto za procesije tudi prav lepo, lepo okrašeno.

/zapisal Jankovič/.

Procesija sv. Reš. Telesa - leta 1965: Bila je na nedelje, dne 20. junija leta 1965, ki je bila prav lepa - lepo izpadla in vse kapelice lepo okrašene, vreme lepo solnčno in veliko ljudi. V mengšu pa se v tem letu še dela javni vodovod so tako naslednji dan tudi na tej cesti /ki je bila procesija/ začeli kopati jarek za vodovod, dne 21. junija leta 1965.

/zapisal Jankovič/.

PROCESIJE GORIOSTAJENJE!

Procesija Goriostajenja - leta 195o: Ta procesija Goriostajenja je šla na Mali Mengeš mimo Jelenovega znamenja mimo Trdinove hiše in mimo Zelenčevega znamenja nazaj v cerkev. Bilo je veliko vernikov.

/zapisal 7. maja leta 195o. Jankovič/.

Procesija Goriostajenja - leta 1951: Procesija Goriostajenja, dne 24. marca leta 1951. je zelo lepo uspela, kljub slabemu vremenu, ki je na-

rahlo resile a takoj po procesiji je začel močno deževati. Ta procesija je šla na Veliki Mengeš okoli Marijinega znamenja, sedaj že nekaj časa ni šla na Veliki Mengeš! /zapisal Jankovič/.

Procesija Geriestajenje - leta 1954: Ta procesija se je vršila potem doveljenja oblasti, ki je došlo prav zadnji dan. Vršila se je ob lepem številu vernikev na Mali Mengeš z Malim in Velikem Mengeškim Banderom in iz Loke in iz Trzina - Banderi. Vsa okna hiš se bila lepo okrašena. Ta procesija se je vršila na Vel. sobote, dne 17. aprila leta 1954. ob 6. uri zvečer. Celi dan je bil močan veter "gorenjc" tako da je s streh metal opeke a ob večeru se je pomiril, tako da je šla procesija ven, drugače ne bi šla. /zapisal 2. maja leta 1954.Jankovič/.

Procesija Geriestajenje - leta 1955: Ta procesija se je vršila na na Vel. sobote, dne 9. aprila leta 1955. Je zelo lepo izpadla, ljudi zelo veliko posebno moških, vreme lepo. Šla je po Malem Mengšu in sicer mimo šole neve, mimo Jelenove kapelice, mimo Debračeve "šterne", dalje mimo po tej cesti in dalje zopet mimo Zelenčeve kapelice po isti cesti nazaj v cerkev skozi zadnja vrata, bila je vsa duhovščina z Najsvetejšim, pevci, mengeška godba, v mes slovesno zvonenje. /zapisal Jankovič/.

Procesija Geriestajenje - leta 1957: Ta procesija Geriestajenje na Veliko nedelje dne 21. aprila ob 5 uri zjutraj leta 1957 a ni šla ven in to vsled dežja, pač pa je bilo to opravilo v cerkvi. Šla bi pa zakrajem okoli Pristave! A/ In to nedelje bi šla ta procesija skozi Pristave in to zjutraj, ki je bilo doveljeno od oblasti.

/zapisal 18. avgusta l. 1957.Jankovič/.

Procesija Geriestajenje - leta 1958: Ta procesija Geriestajenje na nedelje, dne 6. aprila leta 1958. pa je bilo bolj deževne vreme a kljub temu je šla procesija ven. /zapisal Jankovič/.

Procesija Geriestajenje - leta 1959: Ta procesija Geriestajenje na dne 29. marca leta 1959. ki se je vršila a kljub bolj deževnemu vremenu lepo izpadla. Šla je zjutraj ob 5. uri in sicer na Mali Mengeš t. j. mimo Zelenčevega znamenja /kapelice/ mimo Dbrača nazaj v cerkev, ljudi pa je bilo veliko. Šla je tukaj vsled prometa in je morala iti zgodaj zjutraj!

/zapisal 28.julija l. 1959.Jankovič/.

Procesija Geriestajenje - leta 1960: To se vse Velikonočne procesije Geriestajenje in ta je bila leta 1960. In kljub zjutraj slabemu vremenu, je prav lepo izpadla in je šla po Malem Mengšu ob zelo velikem številu vernikev. Vse hiše lepo okrašene in obe kapelici in druga lepo okrašene.

/zapisal Jankovič/.

ŠE DVE DRUGE PROCESIJE!

Procesija sv. Marka to je 25. aprila /ta dan je sv. Marko/ leta 1957. Ta procesija je bila v Mengšu , to je sedanja Partizanska cesta malo pred Hribarjem, zavila desno na polje zopet desno sedaj se hiše nove cesta Zadružnica in mimo Flisove hiše in Melodije nazaj v cerkev, ki je bila vsled tega baje nazadnje in to leta 1957. To je izjavila Mrharjeva n. h. Zadružnica, dne 27. aprila leta 1960.

Procesija sv. Marka: Markova procesija je šla vsako leto iz Mengša v Domžale in to do ustanovitve fare Domžale in zatem je bila ukinjena in je šla po mengeškem polju, okoli župnijskih njiv in pred Flisom na glavni cesti to je Blejčeva sedaj, in nazaj v župno cerkev in odkup mengeške fare so morali dati odkupnino a sedaj pa že par let pa gre ta procesija v Ložko podružni cerkev in od prav leta 1960 ni več to procesije v Loko, pač pa je v Loki na dan sv. Marka sv. maša samo.

/izjavil Franc Skok iz Pristave 25.sept. 1962/.

Procesija Križevega tedna - sprememba drugam Mengeš: Leta 1965. je že 9.let kar je bila nazadnje skozi Mengeš mimo "Melodije" mimo Temna, mimo Beberčeve Reske in pri Delinski zadnje na desno na polje, nato na desno stran čez poljske pot mimo prvega blega zelo dolg in pri Flis na glavne ceste nato v cerkev, ki gre mimo "Melodije.

/izjavila stranka Mrhar na Peščencu v bližini Delinška, dne 12. februarja leta 1966/.

DODATEK BOLJ OTEM OZIRU!

Celodnevne češčenje - leta 1954: Celodnevne češčenje Presv. Rešnjega Telesa v Mengšu leta 1954. je lepo izpadlo. Ob zaključku ob 6.uri zvečer je bilo ljudi polno, bil je govor in nato litanije Srca Jezusovega, ki je bilo navzočih pred altarjem sedem gospodov. /zapisal Jankovič/.

 HOMEC podružna cerkev pod mengeške nadžupnije: Homec je bila ševedne podružnica, zato se morali ljudje hoditi v Mengeš tudi k procesijam. To se je jenjale šele leta 1853. Tudi bire so imeli mengeški kaplani na Homcu in se zato ob shodih imeli te službe božje. Lokalija je bila povzdignjena v župnije šele leta 1876. in stem popolnoma ločena od mengeške nadžupnije. /is kjige "Homec spisal Anton Mrkun župnik" v knjigi stran 37,-prepisal 18. 7.1948.Jankovič/.

Dalje iz knjge Homec - služba božja v času francoske okupacije:Znamenito pa je, da se bile vse matične knjige za francoske okupacije na gradu Križ v komenski župniji a duhovska opravila so izvrševali na Homcu mengeški kaplani. /is knjige "Homec spisal Anton Mrkun župnik" v knjigi stran 38,-prepisal18.7.1948.Jankovič/.

Sv. Misijon v Mengšu - leta 1957: Spored: 1/ Otroci, sobota ob 3. uri popoldan gevor, nato speved. 2/ Otroci, nedelja ob 8. uri gevor, sv. maša darevanje listkev in sv. Obhajilo in naslednje nedelje iste! 3/Odrasli,se začne ob 6. uri zjutraj v nedelje! 4/ Odrasli, ob delavnikih splešni gevor ob 6. uri in ob 7. uri zvečer!

/zapisal 18. avgusta 1957. Jankovič/.

Postajanje zunaj cerkve - med službe božje: V vsaki župniji je pri župnemu uradu med drugimi knjigami tudi Kronika. Vte knjige se vpiše vse važne dohodke v župniji zalsti z ozirom na versko življenje. Poleg naprave in blagoslovitve vel. zvona bomo vpisali v knjigo tudi popravilo cerkve in zvenika. Na žalost pa moram ugotaviti, da celo zdaj ko je cerkev lepo prenovljena, ostajaje mnogi fantje pa tudi možje med pridige in sv. maše ob nedeljah in praznikih zunaj cerkve. Če tega nebo konec, se bo poskrbelo,da bode vsi ti zunaj cerkve fotografirani ko sami ne bode vedeli kedaj in bode njih slike z imeni preložene kroniki, da bode ljudje tudi že čez leo ali 2oo let zamogli občudevati te vzorne vernike, ki ostajaje zunaj cerkve.

/vse te so oznanili mengeški gos. župnik Sušnik ob prenovitvi cerkve, iz oznanil žap.Jankovič/.

Bratovščina Marijinega Srca - na Slovenskem: Bratovščina Marijinega Srca je bila ustanovljena na slovenskih tleh leta 1852. pri sv. Petru pri Mariboru in naslednje leto pri na Blejskem otoku, v Mengšu in Selcih.

/iz knjige iz "Šmarnične" knjige "Marija in Slovenci" ki so se brale v Mengšu meseca maja leta 1955 pri šmarnični pobožnosti, spisal Kovačič trzinski gospod, ki so že umrli, to so brali zadnji dan šmarnice, prepisal 1. junija leta 1955. Jankovič/.

Praznovanje 3o letnice Evharističnega kongresa v Ljubljani - tudi v Mengeški župni cerkvi: Leta 1935. se je vršil v Ljubljani Evharistični kongres , ki so v Ljubljano pripeljali Marije iz Brezij prav slovesno. Ta slovesna pot Matere Božje iz Brezij je šla je šla tudi skozi Mengeš, ki so je peljali. Na Brezjah je bila za tridesetletnice kongresa velika slovesnost na nedelje, dne 5. septembra leta 1965. Prav nato nedelje pa je bila tudi v Mengšu veje praznovanje, zato so pred veliki oltar na desni strani /pri obhajilni mizi/ sliko Matere Božje iz Brezijkot mali oltarček in okfesali s cvetlicami in postavili dva svečnika z gorečimi svečami. Slika Matere Božje iz Brezij je bila desedaj v kapeli svete Ane na stebru pri spovednici. Po tridestletnici kongresa pa so naslednje nedelje to sliko Matere Božje iz Brezij postavili na stanski oltar v kapeli svetega Štefana in v tem času so pred tem oltarjem odstranili večna luč.

/zapisal 6. februarjaleta,1966.Jankovič/

Verski shod škofa Hrena v Mengšu - kriva vera: Ljubljanski škof Tobarja. O tem so imeli pridige v Mengšu, dne 24. julija leta 1955.

/prepisal 15. avgusta leta 1955. Jankovič/.

Zidanje ljub. stolnice - prispevki od župne in podružne cerkve: Iz knjige tudi to! Iz knjige "Slovenskega naroda leta 1912" na strani 1o51 v 14.vrsti sledeče! Streške za zidave so prevzele vse župne cerkve in podružnice ljubljanske škofije pa tudi kneziškof., deželni stanovi, kapitelj, plemstvo in meste Ljubljana. / Cerkev sezidana na spomin svete leta 17oo stare podrli, dne 5. aprila leta 17o1. so začeli z zidave/.

/prepisal 13. marca leta 1949. Jankovič/.

Obisk v Mengeški župni cerkvi - leta 1955: Obisk v nedelje, dne 22. maja leta 1955. se prišli v Mengeš ges. pater Roman Tominec iz Ljubljane znani duhoven s svojim mladim pevskim zborom, t. j. šolska mladina nekako šezdeset po številu. Ob 10.uri so imeli sv. maše, prideže in med sv. maše je na koru pel njihov pevski zbor. Udeležba vernikev je bila zelo lepa. /zapisal Jankovič/.

Obisk begeslovcev v cerkev - leta 1970: Obisk begeslovcev v Mengeške cerkev v sobote ob 6 uri sv. maša nato po sv. maši pred vel. oltarjem njihove petje begeslovcev v cerkvi 21. februarja l. 1970. Bilo je veliko ljudi v cerkvi in vreme je bilo lepo! /zapisal Jankovič/.

Pesem sv. Mihaela - zabavljica mengšanev: Po potresu obnovljena cerkev v Vedicah leta 1895. je bilo veliko mengšanev - zidarjev, ki se zidali in se peli ob sobotah. /izjavila Jeraj Valerija iz Vedic, Vedice, dne 1. oktobra leta 1956/.

Mladinske petje v Mengšu v cerkvi - na koru: Z nekaterim dvomesečnim vežbanjem za petje so otroci prvič zapeli na koru v Mengšu na nedeljo dne 18. septembra leta 1955. /zapisal, 2. oktobra leta 1955.Jankovič/.

Mladinske petje v Mengšu v cerkvi - na koru: Po enomesečnem vežbanju, ki ga je vodil mengeški organist Anton Meklav, te je priprava za drugo petje z novimi pesmi je mladinskizbor drugič zopet pri leti sv.maši, dne 16. oktobra leta 1955. na nedelje. Bilo je lepo petje. /zapisal, 31. oktobra leta 1955.Jankovič/.

Mladinske petje v Mengšu v cerkvi - na koru: Dne 13. novembra leta 1955. je bilo zopet mladinske petje pri le ti sv. maši! /zapisal,29.oktobra leta 1960.Jankovič/.

Mladinske petje v Mengšu v cerkvi na - koru: Pri le. sv. maši na nedelje, dne 4. decembra leta 1955. je bil zopet mladinski petje v Mengšu na koru, zopet ob letih /t. j. ob desetih/ na nedelje 8. januarja leta 1956. To petje se ljudem kar dopade! /zap.le.januarja leta 1956,Jankovič/.

UMRLI SO SLEDEČI!

+Umrl Tomaž Sirelli - leta 1892: Tomaž Sirella zelo znani kamnosek iz Mengša, je umrl leta 1892 star 73 let in pokopan na mengeškem pokopališču. Njegova žena Lucija Sirella rej. Pevž, umrla v starosti 71 let in to leta +1888 umrla in je tudi tukaj pokopana. /prepis iz nagrobnega pokopališča v Mengšu, dne 27. novembra leta 1966.Jankovič/.

Napadeni ges. nadškof Anton Vovk - ljubljanski: Na poti v Nove meste z vlakom v spremstvu mengeškega ges. župnika Franca Campa, dne 20. januarja leta 1952. k blagoslovljenju novih cerkvenih orgelj in na postaji v Novem mestu so bili napadeni z tekočine in zašgani, dobili so opekline in so bili v bolnici. /zapisal 27.januarja leta 1952. Jankovič/.

+Umrli so homški ges. župnik - leta 1952: Na Homcu so dne 4.decembra leta 1952, umrli gospod župnik v visoki starosti, ki jih je zadel mrtvoud, pokopali so jih na homške pokopališče, dne 6. decembra 1952. ob zelo ojstri burji. Začasnega upravitelja Homške fare pa je imenovan mengeški ges. kaplan Srečko Zajec, ki še oskrbuje mengeške te je trzinska cerkev, ki spada pod mengeške fare. To so potrdili kamniški gospod dekan. /izjavila žena organista iz Mengša, dne 9. decembra leta 1952/.

+Arhitekt ges. Jože Plečnik - iz Ljubljane: Dne 7. januarja leta 1957. je umrl v Ljubljani svetovno znani arhitekt Jože Plečnik pošten in globoko veren državljan. Pokopala sta ga dva škofa in naslednje nedelje je bila v mengeški cerkvi tudi pridiga o tem dobrem možu, saj je on naredil načrt za mengeške nove krstilnice in nove spovedniške spovednice. /zapisal 18. avgusta leta 1957. Jankovič/.

+Ignacij Gorenc veren katoličan - umrl leta 1958: Je umrl in so ga pokopali, dne 22. marca lata 1958. V Velikem Mengšu je umrl ta ugledni mož Ignacij Gorenc, katerega so pokopali na mengeške pokopališče, dne 22.marca 1958, ob 4. uri popoldan. Pogreba se je udeležilo zelo veliko vernikev, tako mengeška godba, gasilci - vezili so ga s črnim vezom a iz cerkve na pokopališče pa so krste pokojnega nosili planinci, saj je bil član planinskega društva v Mengšu in še v pozni starosti se je rad povspel na naši lepi Kamniški planini. Pokojnega so imenovali po domače Gorenčev Nace in je umrl v 88 tém letu starosti. Bil je veren, pošten in ugleden mož mengšanu, da ga je vse spoštovalo in cenilo saj je bil on povsod tam kjer je bilo

kaj lepega. Bil je lepe postave in blaga duša.
/zapisal 3o. julija leta 1958.Jankovič/.

F K R A M E N G E Š - Š E D O D A T E K!

/razno/

Staredt mengeške fare: Iz revije "Mengšan izdana ob sto letnici rojstva pisatelja Janeza" Mengeš 193o" stran 5 v 31. vrsti sledeče -; Nadalje zanimiva tudi zgodovina mengeške župnije je fara Mengeš je prastara sv. Mihaela. V župniji trdijo naši zgodovinarji in ki pišeje trdije,: Da spada - če ne v rimske dobo - gotovo pa v dobo pokristjanjevanja Slovencev. Bila je misijonsko središče za vse pokrajine med Slovanskami in Save. V njenem okrožju se nastale tri samostojne župnije, Kamnik /Nevlje/, Moravče in Dob. Pryi znani župnik je omenjen 3. junija l. 1215, z imenom Konrad in leta 1226, pa Henrik. Patronat nad župnijo je imel oglejski očak, ki ga je pa leta 1225. prepustil Avstrijskim vojvodom.
/prepisal 12. oktobra leta 1964. Jankovič/.

Starost mengeške fare - župniki:Iz knjige "Slovenskega naroda" na strani 465 berem med drugim sledeče -; Med srednjeveškimi duhovniki opažamo tudi mnoge plemičev iz najodlinajšil rodbin in sicer na ljub. škofijskih sedežih, temveč tudi na župnijah po dežel. Artenburžani so bili župniki v Radovljici, gospodje Limbarski /de Slienberg/, župniki v Mengšu in v Moravčah. Ahacij pl. Scbriach, župnik v Laškem Albert Astrovrhav, župnik v Konjicah /1319/, Boltežar Turjaški, župnik v Skerjanu pri Turjaku /128o/, Jakob Turjaški, župnik v Šent. Rupertu /149o/. In te zglede, bi še lahke pomnežili z mnogimi drugimi. /prepisal 13.marca leta 1949. Jankovič/.

Župnija sv. Petra v Ljubljani: Gotove najstarejša na Kranjskem.Patronstvo te župnije se pridobili avstrijski vojvodi leta 1366. Friderik ///. je je leta 1444. s priveljenjem bazelskega zbora in patriarha Aleksandra vtelesil cistevcijanskemu samostanu v Dunajskem Novem Mestu. V ustanovnem pismuje bila prideljena ljubljanski škofiji. Zato je cesar z odlokom,dne 7. decembra 1461. na mesto nje podaril samostanu župnije mengeš . Opat in konvent sta pritrdila tej zameni 27. decembra 1461, papež Pij // .. pa le. septembra leta 1462. Župniji sta pripadala vikaviata: I g n Vreniha, ustanovljena koncem X///. steletja. /prepisal 19. marca leta 1957 Jankovič/.

Kapela sv. Petra na Pšati: Kapela sv. Petra na Pšati je bila podružnica župnije mengeške. Leta 1393. / 8. februarja./ je Vid s Pšate /Weiti von Pegschat/ ustanovil pri tej kapeli beneficij 26. Tudi gornje grajska opatija je imela tu nekaj posestva 27. Vse to se je menda porabilo za dotacije kanonikata "ad baculum". Ker je k njej delema prispevala gornje grajska opatija, zato je škof dobil pravico imenovati kanonika.
/tudi to sem prepisal prav iz iste knjige,ki piše "Župnija sv. Petra v Ljubljani" prepisal 31. marca leta 1957. Jankovič/.iz pisane Kronike o. Fajdiga v ljub arhivu/

Protenstantizem v Mengeški fari - kriva vera: Močno se je živila protestanska kriva vera katere so oznanjevali duhovin in za časa ljub.škofa Hrena pa je bila vztrebljena prav do hocenin ker ljub. škof Hren so zelo verjetno in odločno na stopili proti duhovnom, ki so oznanjevali to krivo vero in vsem vernikom, ki so jo sprejeli. Take ,se isledili gospod Anton Mušič duhoven v Mengšu in izjavili še: A/ Škof Hren je imel verski ushod v Mengšu /pouk/v prav Sestanskih zmotah leta 16o1. B/ Škof Hren je ukazal, da se mora kapela sv. Lovrenca na Pečini nad mengeškim gradom obnoviti ker se je protestantje porušili a se ni obnovila in se še danes razvaline. - S Hemskega hriba je Hrenova skupina ustreljala na hrižbe protestanske kapele, da bi je porušila in v tem času je bila podružna cerkev sv. Nikolaja v Podgorju še pod faro Mengeš!
/Izjavili ges. Anton Mušić, Mengeš dne 18. septembra leta 196o/

Starost in pripadnost mengeške Fare: Po zmagi Karla Velikega nad Obri so akvilejski misijonarji vneto delevali v naših krajih /Od leta 18oo. - 19oo/. Takrat najbrž nastanek župnije - Mengeš misijonske središče. Sveti Mihael simbol boja proti satanu in poganztvu. A/ Leta 9oo. - 955. so Madžari pustošili v Sloveniji. Ogromne cerkvá je bile uničenih. Možne da Kamnik spadal pod mengeške fare. Postal je samostojna župnija šele leta

12a7. /prvi župnik Friderik/. Deb samostojen leta 1323. Župnik Nikolaj. B/ Cesar Friderik III. je 5. aprila 1444. podaril šentpeterske fare v Ljubljani cistercijanskemu samostanu v Dunajskem Novem mestu. Te potrdil Deželski cerkveni zbor le. oktobra leta ~~19444~~ 1444. C/ Ko je bila pa ustanovljena Ljubljanska škofija, je te fare dal škofiji. Vzamene pa je samostanu dal mengeške župnije, potrdil papež Pij II. le. septembra 1462. C/ Župnija je segala do Zagorja. Leta 1668. je župnije kupil Stiški samostan za 16.ooo gold. /poizvedeli ges.Anton Mušič, poslali so dne 31. januarja leta 1965./.

Oddaja cerkvenih dragocenosti? Izmed farnih cerkva so dale: /opomba - te iz turške dobe okrog leta 1525/. To is knjige: Franc Bernik, "Iz Nekdanje Goričice, l. 1925 stran 131" spisali ges. Bernik iz Dežžal:

1/ V Mengšu 5 ven. gold 5o kr., 1. srebrno monštrance; 2. srebrna pozlačena kvirca, 6. kelihov, /pustili so ji 1. srebrn in 2. bakrena kelicha/. 2/ V Kamniku 1. srebrno pozlačeno monštrance, 1. srebrn pozlačen križ s16 kamni, 1. srebrna pozlačena križec s 4. kamni, 3. kelihe.

3/ V Dobu 1. srebrno monštrance, 1. srebrn pozlačen križ,1.kelih.

4/ V Ihanu 2. ren. gold., 1. srebrno monštrance, 1 kelih.

5/ V Komendi 1. srebrno monštrance 4 križce, 4. srebrne kelihe, 1. srebrne pušice za sv. Rešnje Telo in 1. zlat gold.

6/ V VODICAH 3.kelihe, 1. srebrn križec, 1. bakreno monštrance in 2. gold.

7/ V ZG; Tuhinju 1. srebrno monštrance in 5. kelihev.

8/ V Sp. Tuhinju le. ren. gold. 4o. kr. 2. keliha.

Iz celega kamniškega sodišča se je skupno dobilo: 75 kelihov; 8 monštranc, 6 križev, 2 čaši, 417 ren. gold, 4o kr. za 2 marhi in 13 lotov starih, grašičev in 13o vgvzhih gold v zlatu.

Od podružnice so dale:

1/ Cerkev v Grobljah 2 ren. gold. 27. kr. in 1 kelih.

2/ v Trzinu 2. keliha.

3/ V Loki 1 kelih v teži 18 lotu.

4/ Kapela sv. Pavla pri Dragomlju 1 ren. golg, 2o. kr. in 2. keliha.

5/ Na Črnučah 1. kelih.

6/ Na Rovih 2. cekina v zlatu. enajst ren. golg, 1. kelih.

7/ V Tunicah 2. cekina v zlatu.

8/ Na Gozdu 5. ren. gold. 1. kelih.

9/ V Stranjah 9. ren. gold. 45. kr.

1o/ Sv. Jakob ob Savi 2. keliha.

11/ Na Pešati 1. cekin v zlatu. 1. kelih.

12/ Na Vranji Peči 1. kelih in 2. ren. gold.

13/ V Špitaliču 1. kelih.

14/ Na Šelih nič ker je imela same 1. bakren kelih, ki so ga ji pustili. /in to v knjigi je pisano: 1/Kranjski deželni arhiv, stanovski oddelek, zv. 48 b/. /vse to prepisal 6. aprila leta 1947.Jankovič

Župnija Ihan - pod prafare Mengeš: To iz ene knjige na strani 184 berem med drugimi: Župna cerkev sv. Jurija muč. je postavljena na vsviženi rel. vasi pod apneno z jelovljem porazbo pobožje Tabra. Prvotna cerkev je stala že v le. stol. Sedanja je stara nad 6oo let. L. 1744. se je restavrirali. Bila je podružna mengeške prafare a se je osamosvojila že pred 1296. leta. Patronatske pravice nad župnije so dobili pred 1485 avstrijski aladarji. Pripadala je do l. 1751 oglejskim patrijarhom, do 1787. goriški nadškofiji, poslej ljubljanski škofiji.

/prepisal 2o. februarja l.196o,Jankovič/

Podgorje podružna cerkev - spadala pod prafare Mengeš: Podružna cerkev sv. Nikolaja pod prafare Mengeš, iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine v Ljubljani" dne 3o. aprila 1937, na strani 191 med drugimi v 17. vrsti! Cerkev prvič omenja zapisnik cerkvenih dragocenosti 1526. Sprva je bila podružnica mengeške prafare. V 18. stol. so jo priključili kamniški župniji. V refarmacijski dobi so se cerkve polastih protestanti. V njej so se zbirali kljub večkratnim /1576, 1577, 158o/ prepoved min in zahtevam nadvojvode Karla, naj to mengeški župnik prepreči to shajanje.

/prepisal 28.februarja 196o,Jankovič/.

Stran 76 Razvaline cerkvice sv. Lovrenca - nad mengeškim gradom: To "Literatura" A. Koblar, o. c. 5.-" Leži na hribu nad novim mengeškim gradom v bližini temeljev starega gradu. Stoji še zaključek prezbiterija s tremi stranicami običajnega zakljčka in njemu na zunanjih oglih prizidane radialne stene, ki utegnejo biti ostanki nekdanjih opornikov, med katerimi se je event. nahajal zunanji vlbavšek, ako je pravilna domneva A. Koblarja /o. c. 75/. Domneva o opornikih se sklada tudi s Hrenovim poročilom vojvodi v Gradec leta 1661, kjer pravi, da je bil prezbiterij /kor/ obokan in da je bila stavba približno tako velika kakor tedanja cerkev sv. Krištofa v Ljubljani. Okrog l. 1586. jo je dal podreti mengeški graščak Nikolaj Benhome. /prepisal 3. aprila leta 1955. Jankovič/.

Mengeška fara - enkrat predana: To iz ene knjge! Opat Matej je prodal l. 1668. mengeško faro in njene vikarijate: Vače, Čemšenik, Zagorje in Del za 16.000 gld. Stiškemu opatu Maksimilijanu kar je cesar Leopold potrdil 30. junija l. 1669. /to iz knjige fare Domžale, prepisal 14. oktobra leta 1964. Jankovič/.

Župnija Homec: Cerkev rojstva Preblažene Device Marije je bila prvotno podružnica mengeške prafare. Iz nje se je izležila l. 1788, kot vikarijat, ki je bil povzdignjen v župnijo 1876.
/prepisal 16. februarja leta 1960, Jankovič/.

Župnija Komenda: Kot cerkev je stara tudi Komenska župnija. L. 1147 in 1154 se omenja prvi znani župnik Altrin, leta 1163 pa Ulrik.
/prepisal 21. februarja leta 1960, Jankovič/.

Število prebivalcev - v župniji Mengeš l. 1754: Iz knige stran 49 v 29. vrsti. Župnija Mengeš prebivalcev leta 1835 - 1844 je število prebivalcev 5.668, stran 56 v 27. vrsti.
/prepisal 5. marca leta 1964, Jankovič/.

Prva "Matična knjiga" iz leta 1584: - Krstna knjiga Mengeš: To iz knjige Kamniški zbornik-V. leto 1958, stran 42, /drugi odstavek/. V škofijskem arhivu se krstne knjige naslednjih župnij in vikarijatov /v oklepaju začetne letnice najstarejše krstne knjige/: Dob /1606/, Del /1628/, Ihan /1755/, Kamnik /1622/, Krašnja /1621/, Mengeš /1584/, Moravče /1621/ Nevlje /1668/, Šmartin v Tuhinju /1664/, Špitalič /1711/, Vodice /1638/ in Zgornji Tuhinj /1678/.
/prepisal Jankovič/.

Beneficij sv. Ane v Mengšu: Fr. Josip graf Lamberg, baron vrtnaški in ottenstinski, gosped v Števn, dedni konjušnik na Kranjskem in v Slovenski Krajini i. t. d., patron beneficijev M. B. v župni cerkvi na Vačah, M. B. na Homcu, M. B. ali sv. Ana v župni cerkvi v Mengšu, istotam sv. Andreja apostola, sv. Barbare v Starem trgu pri Ložu, in sv. Andreja v Konjicah, je 24. 4. 1708 ustanovil kanonikat v Ljubljani stem, da je združil imenovanih 6 beneficijev. Zato mora Lamberger kanonik že sedaj opraviti vsako leto po 26 sv. maš za beneficij na Vačah, na Homcu in za vsakega mengeškega. /Carniola 1915, str. 87/. /to iz Knjige Homec, prepisal 25. julija leta 1948. Jankovič/.

Dekanat Mengeš: Koncem 18. stoletja je bil mengeški župnik tudi dekan. Pod dekanat Mengeš so spadale župnije: Mengeš, Šmartno pod Šmarno goro, Vodice, SMLEDNIK?, Trbeje, Zapoge, Homec, Šent Jajob ob Savi, Del, Št. Helena, Črnuče. Iz cerkvenih računov je razvidno, da je leta 1806 spadal Homec v dekanat Šmartno pod Šmarno goro. /to v knjigi stran 70, to iz Knjige Homec, prepisal 25. julija 1948. Jankovič/.

Naddijakonski sedež v Mengšu: Iz knjige Kamnik! Zemljepisno - zgodovinski opis sestavil Ljuderit Stiasn V v Ljubljani 1894. V tej knjigi bereme pod naslovom, III. Zgodovina fare in cerkve, na strani 65, in na strani 71 v četrti vrsti: Naddijakoni so morali vsaj jedenkrat v letu obiskati in pregledati vse podrejene fare ter poročati o njihovem stanju. To častno mesto se je oddajalo le "ad perzonam". Bival je oglejski naddijakon včasih v Ljubljani, se časih druget, kakor v Kamniku, v Mengšu, v Vodicah in v Radovljici. Pod Gorenjski naddijakonat oglejske škofije so spadale fare: Kamnik, Nevlje, Sp. Tuhinj, Komenda, Cerklje, Velesovo, Šenčur, Kranj z vikarjati: Podbrežje, Križe, Kovor in Predvor, dalje Tržič, Razpi. Loka, Selca, Poljane, Žeri, beneficij na Holmcu, Mengeš z vikarijati: Vače, Cemšenik, Zagorje in Dob, fara Moravče, kapelunija Mekine, fara Cerknica z vikarjatoma, Planina in Preserje: Devje in slednjič trije samostani, leški, velesovski in sehinski. /prepisal meseca marca leta 1951, Jankovič/.

Vizitacija župne cerkve: Dne 7. maja l. 1958. je bila dekanijska vizitacija župne cerkve sv. Mihaela v Mengšu, od 8. do 3. ure popoldan - vizitacije izvršili gospod dekan Viktor Čadež kamniški.
/zapisal 16. avgusta leta 1958.Jankovič/.

Veliki oltar - svetniki: Prestor zadne stene za vsakim svetnikom so pritrdili rudeče barve, da se svetniki bolj odvažajo od vsega kamenitega belega oltarja, ki je ves iz marmorja izdelan. Za plebe narejene, dne 31. maja l. 1959, in je bile vsem všeč, in je ostale.
/zapisal 14. junija leta 1959.Jankovič/.

Nova električna napeljava - v cerkvi: Meseca aprila l. 1959 so začeli s preureditvijo stare električne napeljave v notranjosti cerkve kot ves ostali del Mengša predvsem Velikega Mengša, ki so že začeli s temeljito preureditvijo in obnovo! Novo omrežje bo prevzel Elektro Ljubljana okolica obrat Domžale. V cerkvi so veliko razkopali in je bila zato vsa cerkev zaprašena, da so morale priti dekleta na pomoč, da so počistile.
/zapisal 16. julija leta 1959.Jankovič/.

Zupnišče - vrt letnica: Na župnijskem vrtu na stebru vrezana letnica 1874.
/zapisal 13. julija leta 1966.Jankovič./

Župnišče - kozolec: Župniški kozolec ima 2o in 11 oken skupaj 31 oken ker je tudi teplar.
/zapisal 11. junija leta 1968. Jankovič/.

Župnišče -gospodarsko poslopje: Na koncu poda nad vratmi je izrezana letnica 1834 kar pomeni skoraj gotovo za novi pod gotovo pa še tudi za vrtalo gospodarskega poslopja.
/zapisal 6. februarja leta 195o.Jankovič/.

Zupnišče - kozolec: Letnica na tem teplarju 1912, stoji na vrtu proti Pšati in je okrog 2o oken krit z opeko.
/zapisal Jankovič/.

Župnišče - stanovanjska hiša-: Nova strešna opeka veliki Format pokrili vse oktobra prav do konca leta 1969 in veliko zdelano do Vseh svetih. Prejšnjo opeko vso odvzeli iz strehe, ki je bila že bolj slaba.
/zapisal Jankovič/.

Nov poden v zakristiji - lesene pred omare: Pred omare v zakristiji so nabavili nov poden in na njem lesenit, dne 1o. junija l. 195o. Prejšnji iste lesen bil je že izrabljen in v isti velikosti.
/zapisal meseca junija leta 195o.Jankovič/.

Izlet na župnije Rake Čateške Toplice - in na Sveto Gore: Izlet so izvedli upokojenci iz Mengša in okolice, to je Loka in Topole, na sobote, dne 28. avgusta l. 1965. zjutraj ob 5. uri na avtobus in v dveh urah smo se že pripeljali v župnije Rake. Kraji in vasi skozi katere smo sepeljali in sicer; Mengeš. Loka, Ljubljana, Trebnju, Crnomelj in sicer je tukaj skalnatisvet skalnati bregovi ob cesti. Ob pol 7 Otočec, Smartinsko, Toplice, Bela Cerkev, Sent. Jernej, Skocjan, Kostanjevica in od tukaj je še 3 km in sedaj je kraj župnija Raka, bili smo v cerkvi sv. Lovrencu, cerkev lepa notranjščina prenovljena pred kakimi dvemi leti, nekako ob pol 9 uri so imeli naš gospod župnik Campa svete maše. Po sveti maši smo sepob pol 1o uri odpeljali iz Rake dalje Kostanjevica - Krške, Čateške Toplice in sicer smo bili tukaj ob 1o uri odmor tukaj do 2 ur ob 2.15 uri v Brežicah, tukaj reka Krka, Bizeljsko ob 3 uri, Sveta Gora ob pol 4, bili smo v tej romarski cerkvi, ki je gričku bila večja nevihta z dežjem, zvonili pod zvonikom z enim zvonom, cerkev lepo poslikana, lep Marijin kip na sredi cerkve, na vratnih podbojih je letnica 1732, ob 4 Bistrica na Sotli, Imeno, Podčetrtek, Sodna vas in sicer ob tričetrt na 6. Pristava, Meslinje, Smarje pri Jelšah, Grobeljno, Šent Jur pri Celju, Vrbno, Prošinska vas, Otere, koladvor Celje ob tričetrtma 7 ura, Šent Peter ob 7 uri, v Trojanah malo oddiha za eno uro in lepnjt pred 9 uro smo odšli tukaj domov skozi Domžale, Trzin in Mengeš. Bil je zelo lep izlet. Bilo nas je okrog pedeset.
/zapisal 28. avgusta leta 1965.Jankovič/.

Pokopališče - železna vrata: Velika železna vrata v Staretovi kapeli so izdelal Tones Ljubljana letnica 1882. kaker kaže letnica in tvrke na vratih.
/zapisal 2. junija leta 1952. Jankovič/.

Neve stopnice - pred pokopališčem: Občina Mengeš je dala preurediti vhod na pokopališče, polovili so tri kamenite stopnice in obzidje na desni in na levi strani in od čenarije sem proti pokopališču v ljudem posebno starim, bile stopnice všeč ker poten tu hodije. To delo je bilo končano, dne 31. oktobra leta 1963.
/zapisal Jankovič/.

Kapelica v Zavetišču spremenjena - v druh namen uporabe: Vse kar se nahajalo se odstranili take oltar s tabernakeljnem vred, vse podobe križe-

vega peta vse ostale pedobe, klepi sploh vse kar kaže za kapelico. To so izvršili v dneh 13. in 14. novembra l. 1952. in še nahe kasneje tako, da so vse popravili. Lepi altar leseni s kipom Srca Jezusovem so prenesli v župno cerkev sv. Mihaela v Mengeš ga postavili na ženskno stran k vratom ki peljejo na pokopališče in sicer na kraj ki je stal lepi kip Matere Božje, tega so prestavili tik krstnega in nato niso postavili sem altar imenovani. Po smrti ges. Plevnika so opravljali tu sv. maše v Zavetišču ges. Funtek Feliks iz Menkša. Bilo je zelo pripravno za bolnike in za sestre, ki so imeli svoje kapelice. Kmalu po letu 1945. torej ko je Zavetišče prešlo pod državne oskrbo so dali novi naslov in stem odstranili na pročelju hiše viseki kip sv. Vincencija in ga iste prenesli v župno cerkev in ga postavili k Oltarju sv. Stefana na listni strani. Zgoraj omenjeni altar, ki je bil stal prvič v nedelje na prve adventne je bil lepo okrašen v mengeški cerkvi, dne 30. novembra leta 1952. kmantemi.

/zapisal Jankovič/.

P O D R U Ž N E C E R K V E - ki so spadale pod praf. Mengeš.

1/ Dob pod prafaro Mengeš: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 180. Dob ima prebivalcev 557, hiš 108, dalje v 25 vrsti 1/; stolpec. Župna cerkev sv. Martina je bila prvotno podružnica mengeške prafare. Iz nje se je izločila pred 1296, ko je kot župnije omenja desetinski seznam oglejske dieceze. Iz 1323. je znan prvi župnik Nikolaj, 1345. Weigand. Večkrat so bili dobski župniki celo arhidiakoni za vso Gorenjsko. Patronatske pravice so dobili pred 1485. avstrijski vladarji.L. 1518. je bila prafara inkorporirana ljubljanskemu stalnemu kapitlu, ki izvršuje še danes nad župnije patronadski pravici. Obseg prvotne župnije je bil velik, dobska veležupnija je znati sledečih sedanjih župnij: Brda, Krašnje, Zlatega polja, Blagovice, St. Ožbalta in Češnjic. Pripadala je oglejskim patriarhom do 1518, ko je prešla s podrejenimi vikariati in podružnicami pod ljubljanske škofije. Prvotna cerkev je bila zidana že v 12. stol. Sedanje so zgradili 1757 do 1762.

/prepisal 13. aprila leta 1952. Jankovič/.

2/ Domžale pod prafaro Mengeš: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 181. Domžale imajo prebivalcev 2.818, hiš 496, dalje v naslednji strani - stran 182, prvi stolpec v 45 vrsti: Župnija Domžale ima 2.556 duš. Župna cerkev Vnebovzetja D. Marije na Gorici je bila prvotna podružnica mengeške prafare. Iz nje se je izločila kot vikariat l.8el sredi žive tedanje trgovine, ki je šla skozi Domžale, da bi vezniki imeli priložnost biti pri sv. maši ob nedeljah in praznikih. V samostojne župnije od sedaj imenovane Domžale+, bila je povzdignjena leta 1908. Prvič je omenja šele 1526 zapisnik cerkvenih dragocenosti. Prvotna cerkev je bila najbrž konec 14. ali v začetku 15. stol. v dobi prvih turških napadov.

/prepisal 15. aprila leta 1952. Jankovič/.

3/ Župnija Domžale, St. Pavel podružnica stran 182. // .stolpec: Št. Pavel 42 preb. 9 hiš - 5 - 4 - o. Podružna cerkev sv. Pavla je stala že 1469. ko se kraj prvič omenja. Cerkev prvič navaja 1526 zapisnik cerkvenih dragocenosti. Bila je podružnica mengeške prafare. L. 1787. je bila podrejena nove ustanovljeni župniji pri sv. Jakobu ob Savi. V 17. stol. so je temeljito prezidali, kaže pa še v tlorisu in del zidovju značilnosti podželjske cerkvice iz poznega sr. veka. Preprosta bančna oprava iz 17. do 18. stol. Po tradiciji je nekdaj stal pri cerkvi samostan, "belih nun", o čemer bi pričale še preostale zidovje.

/prepisal 16. aprila leta 1952. Jankovič/.

4/ Homec pod prafaro Mengeš: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 182. Homec ima prebivalcev 245, hiš 55 - 20 - 26 - 7. Stran 183 dalje: Ob vznožju hriba med Homcem in Nožicami je nekdaj stal Skrpinov grad, kjer so imeli mengeški graščaki Lambergi ustanovljen beneficij za grajskega duhovnika. Danes spominja nanj samo še ohranjena klet ob pobežju hriba -. Župnija Homec ima 1150 duš. Pokopališče; Cerkev, Rojstva prebl. Dev. Marije je bila prvotno podr. mengeške prafare. Iz nje se je izločila 1788 kot vikariat, ki je bil povzdignjen v župnijo 1876. Homška cerkev je dolgo slovela kot najznamenitejša slovenska božja pot, dokler je niso zatemnch Brezje in Veleseve. Zato zasledimo veliko pred ustanovitvijo vikariata, že 1585 in 1620, homška beneficiate ali kapelane. Žup. cerkev je po legendi zgrajena okoli 1419 na mestu prejšnje

grajske kapele ez. gradu, ki ga sicer zgodovina ne omenja, pač pa navaja znamenite in ugledne Hemške gospode /1238 Markard Hemški/. Prvič omenja cerkev seznam cerkv. dragocenosti /1526/. Okrog cerkve je bil v dobi turških napadov zgrajen utrjen tabor. Slikoviti dasleč vidni šilasti zvonik je nekdanji taborski obrambni stolp. Stare cerkev so l. 1722. do 1728. podrli in zgradili novo z visoko kupolo v baročnem slogu. Po potresu l. 1895 so močno poškodovano cerkev podrli in zgradili sedanjo stavbo. Ta je v tlorisu kvadrat s posnetimi oglI in podaljški ter polkrožno, 17 m visoko kupolo na 8 listov. Stenske slikanje v ladji je slikal M. Koželj 1913 zvečine po tujih vzorih. Umetniško pomembnejša je slika hemške Marije v glavnem oltarju, ki je je poleg glavnih slik v stranskih olt. naslikal L. Langer. Čedna soba kojska delo je prižnica in seliefni križev pot. /prepisal 17. aprila leta 1952. Jankovič/.

Župnija Mengeš: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine"Ljubljana 1937" stran 195, 11. stolpec: Župnija Mengeš, /dek. Kamnik, škof. Ljublj./ ima 3.790 duš. Pokopališče. Prastara župnija, ena najstarejših na Slovenskem. Prvi znani župnik Konrad se omenja šele 1215. Njen prvotni obseg je bil ogromen. Župnija je segala do Štajerske meje in je sledečih sedanjih župnij: Cemšenika, Črnuč, Doba, Domžale, Homec, Hotiča, Ihana, Kolovrata, Save, Sv. Gore, Sv. Helena, Sv. Jakoba ob Savi, Sv. Planine, St. Gotarda, St. Lamberta, Vač in Zagorja. Pripadala je do 1751 Ogleju, nato do 1787 Gorici, od 1787 ljubljanski škofiji. Oglejski patriarhi so bili njeni cerkveni patroni do 1355, ko je patriarh Nikolaj izročil patronat avstrijskemu vojvodi Albrehtu II. in 1448 papež Nikolaj V. cesarju Friderihu III. Cesar je potrdil 1462 župnije s tedanjimi vikariati cistercijanom v Dunajskem Novem mestu, ki so od tedaj pošiljali sem svoje vikarje. V zameno je pa dobil od tega samostana župnije Sv. Petra v Ljubljani, katere so priključili novi Ljubljanski škofiji. L. 1668. je kupil župnije stiški samostan. Ta je je 1731 prodal Jožefu pl. Schiffersteina, župniku v Laa na Avstrijskem. Ko je izumrla rodbina Schiffersteinov, so patronatske pravice prešle na verski sklad. Mengeški župniki so večkrat vršili posle gorenjskih arhidiakonov. O prvotni župni cerkvi sv. Mihaela nadang. nimamo podatkov. Od poznogotske stavbe zidane okoli 15. stol. sta ohranjena prezbiterij in masivni, zase stoječ zvonik, ki je imel tudi obramben pomen v nekdanjem taboru, ki je danes poučen. Sodeč po prostornem in arhitektonsko uspelem stilu prezbiterija, je bila v baročni slog 1740 v dobi Schiffersteina preziđana cerkev lepa in mogočna. Iz nje je ohranjen kip sv. Mihaela /18.stol./, danes na konzolu na desni strani. Baročna dvorana je imela do požara 1834 eno ladjo z vencem kapelic, od 1879 pa napravlja predstranitvi v mesnih zidov, otis treladijski stavbe. L. 1906. - 1908 je bila zgrajena nova renesančna fasada /Arh Vamčaš/, prezbiteriji regotiriran in poslikan /I. Jebačin/, postavljen nov oltar /kipi Al. Tomana/. Zadnja prenovitev 1933. Ladja in kapele imajo križne svode nad štirikotnatimi slopi visoke ogradje; pazliterij ima 3 svode in triogelni zaključek, močna rebra, oprta na služnike z lijakastimi kapiteli, nova gotska slikana okna. Oprava je iz 18. stol., deloma nova, z umetniške cene /kor, krstni kamen, prižnica/. V prezbiterij stara goska vdelbavina, zaprta z lepimi vratci, in ostanki znamenitih fresk Janeza Ljubljanskega /okoli 1450 odkrit dr. Stele/. Župnišče hrani več umetnin, zlasti slik J. S.Schifferja in L. A. Schliberja iz 18. stol. Razvaline cerkvice ob starem gradu daje sklepati na obrise gotske zgradbe, ki j je dal okoli 1886 podreti mengeški graščak N. Benhema. - Steber Marije Brezmadežne na razhodu ceste v Kamnik in Kranj je postavil Mengeš 1857. v spomin na prestane težave, kuge in poveduji. Spominska plošča pisatelju Janezu Trdini na pročelju slamnikarske tovarne Stemberger - Mehtner /od 1930/, spomenik padlim vojakom na razpotju cest v Vel. Mengšu /od 1927/. /prepisal 4. maja leta 1952. Jankovič/.

Loka pod prafare Mengeš: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 194. Podružna cerkev sv. Primoža in Felicijana je omenjena na prostem na desni breg Pšate. Loka pri Mengšu duš 433 - 93 - 43 - 35 - 16. Podružna cerkev sv. Primoža in Felicijana mučenca prvič omenja 1526 zapisnik cerkvenih dragocenosti. Cerkev ima vidne ostanke prvotne gotske arhitekture v z. steni; baročno predelana je bila l. 1751, prenovljena pa 1895. V zveniku s kerenasto streho je srednji, z reliefi okrašen zven še iz gotske dobe. Na južni steni Koželjeva freska sv. Krištofa

in grb Lichtenbergov. Oprava iz 17.in 18. stol. delema prav lična /omara v zakristiji/. /prepisal 4. maja leta 1952. Jankovič/.

Župnija Čemšenik : Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 2o4. Župnija Čemšenik /dek. Moravče, škof. Ljubljanska/ima 75o duš. Župna cerkev Vnebovzetja D. M. Prvotno prastaro cerkev so v 16. stol. predelali. Večji del ladje so ji prizidali po 18oo. Najstarejši del ladje so ji prizidali. Najstarejši del je prabiterij, ki ima pozneje zazidana gotska okna. Sedanji baročni zvonik datira iz 1841. Oltarji, kipi in slike J. Šulica, M. Koželj, so večinoma iz 2. pol. 19.stol. slika sv. Dominika v desnem oltarju je iz 1767 /Vergant/., Janeza Nep. v levem pa iz 1839 /Goldestein/. Cerkev je bila najprej podr. mengeške prafare, iz katere se je izločila kot vikariat že pred 1262. Samostojna župnija pred 1596. Že pred ustanovitvijo vikariata nahajamo v Čemšeniku grajske kaplane v Gamberhu /1248/. Od 1462 - 1668 je bil vikariat z mengeške prafare vred in korporiran cisterciánskemu samostanu v Dunajskem Novem mestu in nato do 1784 stiškemu samostanu. Ko je bil ta 1784 razpuščen, je prešel patronat na verski sklad. Čemšeniška župnija je nati župnije v St. Gotardu. Cerkveno je spadala župnija do 1751 pod oglejski patriarhat, do 1787 pod goriške nadškofije, slednjič pod Ljubljanske škofije.
/prepisal 4. maja leta 1952. Jankovič/.

Rašica je spadala nekoč pod prafaro Mengeš: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 2o5. Rašica duš 99 - 19 - 14 - 2 - 2. žup. Mengeš. Podr. cerkev sv. Križa znana od 1526 iz seznanca cerkvenih dragocenosti. Prezidava v 17. in 18. stol. je močno zaztrla gotske oblike. Prestor je skromen, enake oprava v baročnem slogu. Srednji zvon spada med najlepše zakokajske izdelke /1778/. Cerkev leži skrito med hišami. /prepisal 4. maja leta 1952. Jankovič/.

Podružna cerkev Trzin pod prafaro Mengeš: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 2o6. Trzin ima prebivalcev, 732 - 156 - 1o5 - 41 - 28. Dimež: V Trzinu je 1862 zgorel glasoviti rokovnjač Dimež /Fr. Sicherl/ s svojim tovarišem. Podružna cerkev sv. Florijana je bila zgrajena v sredi 14. stol., omenjajo 1526. seznam cerkvenih dragocenosti. V sredi 18. stol. so je temeljito predelali, po potresu 1895 restavrilali. 1899 - 19oo je je arh. Rupnik podaljšalj in nanove faradiral. Zvenik ima nenavadno lego za prezbiterijem. Vanj je veidan kip sv. Henrika iz srede 14. stol. Med oprave nekaj spretno izrezljanih kipov, lepa baročna omara v zakristiji. Od 1888. je ustanovljen pri cerkvi beneficij za dušne pastirske službe. /prepisal 4. maja leta 1952. Jankovič/.

Adergas - samostan mengeški župnik: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 251. Adergas ima prebivalcev, 142 - 32 - 6 - 26 - 2. Samostan so ustanovili pred 1238. velesavski graščaki, Kamniški gospodje Veriand, Župnik Mengeški, Valter in Gerloh, skupno z vdovo Rihco, s sinom ter garnjegrajskim opatom Albertom. Ustanovna listina je bila izdana 11. decembra 1238. v cerkvi sv. Marjete na Trati. /še dodatek - kratko: Alševek ima prebivalcev, 253 - 54 - 26 - 21 - 7. stran 251. Leta 1238, je tu mengeški župnik Weriand podaril 5 zemljišč novemu valeřarskemu samostanu. /prepisal 6. maja leta 1952. Jankovič/.

Vaše pod prafaro Mengeš: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 327. Vaše trg, srez Litija, Vaše ima prebivalcev 226 - 51 - 36 - 15 - 11. Vaše župnija, /dek Moravče, škof. ljublj./ima 14oo duš. Pokopališče;. Župna cerkev sv. Andreja. Prvotna prastara cerkev, ki je bila zidana najbrš že v 13. stol. je 1834 pogorela. Sedanje stavbe so zgradili 1845. Od oltarne slike sv. M. Laugusova, križev pot iz 18ol najbrž Potočnikov. Vaše so bile sprva podr. mengeške prafare, iz katere so se izložile kot vikariat že pred 1262. Župnija je bila ustanovljena 1392. Od 1462 - 1668 je bila župnija inkorporirana cistercijanskemu samostanu v Dunajskem Novem mestu in nato do 1784 stiškemu samostanu. Iz nje so izšle sedanje župnije: St. Lambert, Kolovrat, Hotič, Sava in Sv.Gora. Cerkveno je prafara pripadala do 1751 oglejskim patriarhom, nato do 1787 goriški in poslej ljubljanski škofiji.
/prepisal 9. maja leta 1952. Jankovič/.

Zagorje ob Savi pod prafaro Mengeš: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 333. Zagorje ob Savi ima prebivalcev 1227 - 166 - 132 - 16 - 8. Župnija Zagorje ob Savi /dek. Litija, škof.

ljublj./ ima duš 6846. Pokopališče. Župna cerkev sv. Petra in Pavla ap. Po ustni izročilu je na mestu sedanje cerkve prvotne stala "ravberska kapela". L. 1445. se zazidali prave cerkev, nato 164o. druge in 1786. zopet nove stavbe. Te so 1872. podrli in zgradili sedanje stavbe. Cerkev je bila prvotne podr. mengeške prafare, kot vikariat se omenja že pred 1296. v dajatrenem zeznamu oglejske diacere. Od 1462 - 1668. je bila župnija in korporirana cisterciankemu samostanu v Dunajskem Novem mestu, od 1668. pa samostanu v Stični. Župnijske matrike so že od iz 1648. Cerkveno je župnija pripadala do 1751. oglejskim patriarhom, nato do 1787. goriški nadškofiji in poslej ljubljanski škofiji.

/prepisal 11. maja leta 1952. Jankovič/.

Del pod prafaro Mengeš: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 342. Del ima prevalcev 15o - 25 - 25 - 0 3. Župnija Del /dek. Ljub. okol., škof Ljub./ ima 12o5 duš. Župna cerkev sv. Marjete se omenja že 1262. kot vikariatna cerkev, spadajoča pod župnijo Mengeš. Verjetno je stala na mestu sedanje ter je bila zidana v gotskem slogu, kakor kaže še prezbiterij. Ostali del cerkve v baročnem slogu je bil prizidan pozneje, najbrže pred 1754. ko je goriški nadškof graf Attems posvetil cerkev /napis na kamnu cerkvenega prezbiterija/. Župnija se je 1627. konČno izločila iz mengeške prafare. Farne matrike zašenjajo od tega leta. Iz nje se je 1788. izločila župnija Sv. Helene.

/prepisal 11. maja leta 1952. Jankovič/.

Petelinje pod prafaro Mengeš: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 343. Petelinje ima prebivalcev 125 - 3o - 21 - 9 - 3. Župnija Sv. Helena /dek. Ljublj. okolica, škof. ljublj./ ima 98o duš. Župna cerkev sv. Helene je bila zidana 1495. Omenja se o zeznamu cerkv. drag. iz l. 1526. L. 1788. so jo prezidali. Sedanja stavba je iz l. 1794. - 1797. Cerkev je bila sprva podr. mengeške prafare in od 1682. delske župnije. Iz slednje se je 1788. izločila kot samostojna lokalija in 1875. kot župnija. Kapela sv. Agate na farnem pokopališču je bila zidana 15oo.

/prepisal 11. maja leta 1952. Jankovič/.

Pešata pod prafaro Mengeš: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 343. Pešata ima prebivalcev 2o9 - 46 - 4o - 6 - 4. Kapelo sv. Petra je 1461. podaril cesar Friderik /// tedaj ustanovljeni ljubljanski škofiji za izdrževanja enega kanonika. Že 1393. je pri kapeli obstajal beneficij za stalne duhovnika. Nove sene sončne cerkev so zgradili pred 1752. Bila je mengeška podružnica.

/prepisal 11. maja leta 1952. Jankovič/.

Sv. Jakob ob Savi pod prafaro Mengeš: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 343. Sv. Jakob ob Savi ima prebivalcev 114 - 23 - 22 - 1 - 0. Župnija St. Jakob /dek Ljubljana okolica, škof ljubljanski/ ima 1o24 duš. Pokopališče. Župna cerkev sv. Jakoba je bila v dobi turških napadov obdana z močnim obzidjem. Staro cerkev je podrl potres 1895, na kar so 1899 zgradili sedanje stavbe. Zvonik je ostal stari. Prvotno je bila cerkev podr. mengeške prafare, samostojna duhovnija je postala 1787. V župnišču se hrani župna župna kronika, ki datira iz najstarejših časov in je sestavljena 1886. deloma od zgodovinarja Koblarja, deloma po njegovem navedilu.

/prepisal 11. maja leta 1952. Jankovič/.

Črnuče pod prafaro Mengeš: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 348. Črnuče ima prebivalcev 582 - 1o3 - 47 - 21 - o. Po župniji Črnuče /dek. Ljublj. okol., Skof.Ljubljana/. ima 1136 duš. Pokopališče. Župna cerkev sv. Simona in Juda je bila prvotno podr. mengeške prafare. Samostojna lokalija je bila ustanovljena 1768 in in povzdignjena v župnijo 1875. Patronatske pravice še vedno izvršuje mengeški župnik.

/prepisal 11. maja leta 1952. Jankovič/.

Menggan Hallerstein - slavni kitajski misijonar: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937". Dne 18. avgusta 17o3. je bil v mengeškem Zgornjem gradu roj. Avgust Hallerstein baron. Stopil je v jezuitski red in odšel v Peking za misijonarja v letu 1739. Bil je izredno izobražen in se je počal zlasti z zvezdoznanatvom. Tem se je na cesarskem dvoru v Pekingu tako priljubil, da je bil povišan za mandarina. "29. oktobra 1774. je umrl za kapjo menda vsled žalosti, ker je bil jezuitski red razpuščen". Zanimivo je, da so sedaj po 2oo letih našli v Pekingu slovenske knjige Ahacija Steržinarja iz l. 1729., ki obsega slovenske verske po-

smi. Vsi se smejo, da je moral te knjige na kitajske prinesti naš mengeški rojak misijonar baron Hallerstein!
/prepisal 22. maja leta 1952. Jankovič/.

Marija v naši umetnosti: Iz knjige "Pod Grintovci leta 1940"stran 2. Že enkrat smo poudarili, da v umetnosti našega okraja zavzema Marija kaj častno mesto. Oglejmo danes nekaj važnejših naših Marijinih slik in kipov. - Precej imamo gotskih fresk, ki nam predstavljajo Marije. Med najbolj lepe in ljubke moramo šteti doprsno Marijino podobo v mengeški cerkvi, ki izvira iz srede 15. stoletja in je delo Janeza Ljubljanskega.Marija drži v rokah svoje Dete, ki prijazno steguje ročice proti gledalcu. Marija je naslikana na odličnem mestu v cerkvi in sicer nad nekdanjim gotskim tabernakljem, ki je stal po takratnem običaju ob levi steni pri oltarju. Takoj nad te slike je poslednja sodba. Tu spet vidimo Mater božjo kot pripešnjico pred strogim sodnikom. Iste slike iz istega časa in iz iste delavnice imamo tudi na Krtini. /prepisal 22.maja leta 1952.Jankovič/.

M E N G E Š K I S L I K A R - J E L O V Š E K F R A N C.

Jelovšek Franc slikar: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 114 - 115. V prvi vrsti, da je župna cerkev sv. Daniela v Celju sledeče -. Obsido glavne ladje je poslikal /1742/Franc Jelovšek. /prepisal 3o.januarja leta 196o.Jankovič/.

Jelovšek Franc slikar: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 186 sledeče: Lutrna cerkev v Kamniku , po novem velika iluzionistična kompozicija Franca Jelovška, te in druge slike /Kuvz v Goldestein/ je mestoma preveč restavriral in dopolnil M. Koželj.
/prepisal 21.februarja leta 196oJankovič/.

Jelovšek Franc slikar: Iz knjige."Krajevni Leksikon Dravske.banovine" Ljubljana 1937" stran 186. O podružni cerkvi sv. Ježefa na Žalah v Kamniku med drugim - Učinkovite Jelovškove slike na oltarni steni druge drugi slikarji. /prepisal 21.februarja leta 196o.Jankovič/.

Jelovšek Franc slikar: Iz knjige "Krajevni Leksikon Dravske banovine" Ljubljana 1937" stran 19o, med drugim o župni cerkvi v Kamendi. A/ Notranjščino je dosegla sedanje harmonične dovršitev z opremo po skicah Fr. Jelovška 2. pol. 18.stol. B/Nekdanja. Glavarjeva Beneficivatna s kmenuni kamenitim portalom in s 3 Jelovškomni freskami.
/prepisal 21.februarja leta 196o.Jankovič/.

Jelovšek Franc slikar: Iz knjige, Varstvo spomenikov leto I. št.1. Ljubljana v avgustu 1948. Pod naslovom „ Kostanjeviški samostan" stran 13, pisano na naslednji strani 14, da je cerkev s freskami okrasil Franc Jelovšek vrsta 24. /prepisal 3. oktobra leta 1948. Jankovič/.

Jelovšek franc slikar: Iz one knjige.stran 6o je slika priobčena. Jelovšek Franc "Kitajski motiv"/tapeta iz gradu Jable, zdaj v muzeju na Bledu, - cerkvene blazine iz baročne dobe iz 18. stol. ulibe piše v cerkvenih paramentih/ plašči in druge na strani64.

Jelovšek Franc slikar: Freska na Sladki.gori, to je krasna slika, ki mu je dalo ogromno dela /pod št. 29/. Jelovšek, Franc, Jeahin in Ana z Marijine krasne slike. Jelovšek Franc freska v Lescah,krasna slika št.32. Jelovšek Svęta Družina pod št. 1. Jelovšek freska na Zalostni gori pri Mokronogu, krasna slika, pod št.34. Jelovšek sv. Avguštin /baknores/v tej knjigi na veliki strani 39 je priobčena slika sv. Avguština rdečega.Jelovšek: Oltuteh za oltar v c. sv. Petra v Ljubljani, lav. pererizba, 34 - 24.5cm, siguni, last c. sv. Petra v Ljubljani. Marija na prestolu, lav. pererizba, 16 x 9cm, siguni. - To iz Semeniške knjišnice Ljubljana;
/prepisal 28. junija leta 1964.Jankovič/.

Jelovšek, slikar: Freska na Sladki gori. V knjigi stran 27. Jelovšek /Kavšek, Menschegg/? V tej knjigi na strani26 med drugimi freskanti tudi Jelovšku - mengšan sledeče: Rodil se je 4. oktobra leta 17oo v Mengšu - oče je bil iz Maribora in umrl, dne 31. maja 1764. v Ljubljani, kamer se je preselil leta 1729. in dobil leto kasneje meščanstvo. Prvi slikarski pouk mu je posredoval verjetno slikar Reinvaldt, ki mu je bil tudi za poviršne priče, med leti 1721 - 1723. pa se je uznanil z delom Giulia Onaglia, ki je tedaj slikal freske v stolnici in v semeniški knjžnici, verjetno je poteval z njim v Italijo. Risal je predloge za oltarne arhitekture in prižnice, slikal oljne podobe in freske za cerkve, grajske in meš-

čanske stavbe in se uveljavil kot naš naji vabnejši slikar ibuzionist. Sprva je pompazne monumen take in barvne nevzvarit, kmalu je desegel zreli izras, ki se vedno bolj usmerja reahtične pripovednost. Kot iluzivnist je z izrednim posluhom zbil arhitektivne dekanije s prostorom. Med nariimi beročnimi mojstri je znal najpopolneje združiti vse likvrne vrste v enato: slikarstvo, arhitekturo in plastibo. Ni dvoma, da je dobro poznal italijanski zburi v nizem, toda bliže mu je bilo njegova avstrijska varianta, ki je je prikrojil domačemu umetnostnemu razpoloženju in take sestavil slovenski koncept monumentalnega slikarstva. Jelovšek je uplival na libeja. Potočnih in Turška, delno na Lavarju. Med redkimi vljunimi slikami je najstarejša na Grebenu v Tuninjski dolini iz leta 1724; "Sveta družina" iz ljubljanskega sv. Petra /1734/, "Sv. Ana v Beštanju", dve sliki v Komendi 1758. i. t. d.

Jelovšek, slikar: Lit: Sv. Mikuž, Ilovšek Franc, beročni slikar, Z U Z 1959-4o, str. 1-6o; isti freske Franca Jelovška na Sladki gori, l.194o; S. Mikuž, Slogvahi razvoj umetnosti Franca Jelovška, Dis 1942; A. Klepca - Levc, rizbe Franca Jelovška v Laverjevi zapuščini. Z U Z 1951, Nr. v./. 156 - 175, /s sterejše litevature/; ista mengeški zbornik 1956.

Sveta družina - o., pl. 269 x 15o cm, zigu. d. sp., Fr. Menscheg Pinxit 1734, inv. št. Mlj 118. - Rest. 1955. Iz ž. c. sv. Petra v Ljubljani. /prepisal 19. junija leta 1964. Jankovič/.

Jelovšek, slikar: Iz knjige; Na Bregovih Bistrice uredila Jože Vamberger in Škafic France l. 1938, stran 111: Jelovšek je bil dvakrat poročen in da je bil slabotnega zdravja in da ga je zadela kap, ko je delal pri diskalceatih. Bil je zelo priden slikar največ v bavies freskami. /prepisal 29. junija leta 1964. Jankovič/.

Jelovšek, slikar: Gradišče, iz neke knjige na strani 2o7 - Gradišče! Glavni oltar z Metzingerjeva slike sv. M., stranska sta slikala Potočnik in Jelovšek. /prepisal leta 1962. Jankovič/.

Jelovšek Franc slikar iz Mengša: Iz knjige, Zged. slov. naroda, Josip Mal, 1928. List št. 3.: /V tej knjigi našteva tudi velike slikarje te dobe. Pod naslovom, Sedba tujcev - ostali tvarci naše kulture" na strani 172. Omenja jih na strani 176 v šesti vrsti. Pa tudi slikarstvo te dobe je stopile krepko na plan. Ugodno se uplivale na razvej naših domačih umetnikov slike Italijana Julija Onaglia, ki jih je izvršil na neker omet v geriški in ljubljanski stolnici. Veliki slikarji te dobe, kakor so Valentin Mencinger /iz Bohinja, 17o2 - 1759/, Fr. Jelovšek iz Mengša 17oo - 1764. Tart Bergant /iz Mekinj 172i - 1769/ in Anton Cebej, roj. l. 1722 v Ajdovščini/ pri nas delujoči tujec Kunser - Schmidt /1718 - 18o1/, dalje gluhonemci Janez Potočnik /iz Krope/, 1752 - 1834/, Leopold Layer LaWer iz Kranja, 1752 - 1828/ ustanovitelj ljubljanske visarske šole Andrej Herlein /iz Bavorskega iz 1739 - 1817/ ter njegov naslednik Derfmaister, so s svojim umotveri ali kot učitelji beročne umetnost našemu naredu približali in pribujili, da se le težko navaja na druge manj živahne umetnostne oblike. /prepisal 25. novembra l. 1949. Jankevič/

Jelovšek Franc slikar: Iz ene knjige na strani 2o1: V Nevlje je slika sv. Jurija, prvotno napravil Jelovšek. /prepisal leta 1962. Jankovič/.

Jelovšek Franc slikar: Iz knjige "Občinski poročevalec" Domžale, 15. marca 1966. Leto V. št. 3.: Slikar Franc jelovšek. Ob obletnici smrti največjega slovenskega slikarja, mengeškega rojaka Franca Jelovška je prav, da naš list posveti nekaj besed pomeni slikarja za slovenske slikaske umetnost. O slikarjevem življenju vemo pravzaprav malo. Rodil se je 4. oktobra 17oo v Mengšu kot drugi otrok tamkajšnjega cerkovnika in organista Andreja Jelovška. O njegovi mladosti in slikarskem izobraževanju ne vemo nič določenega. V poročni knjigi stolne župnije v Ljubljani beremo, da se je Franc Jelovšek 11. aprila 1723 v ljubljanski stolnici poročil v Marije Vidmaver. Za priče mu je bil tiste čase cenjeni in priznani slikar Jeanes Michael Rainbalt. Iz tega podatka sklepamo, da je naš slikar preživel svoja mladostna leta v Ljubljani., kjer se je po vsej verjetnosti učil slikarstva pri omenjenem Rainbaltu, nekolike morda tudi pri Juliju Quagliu, ki je tiste čase kot znamenit italijanski freskant delal v Ljubljani pri poslikovanju stolnice /17o3-6, 172o-1723./ Že Jelovškova mladostna dela kažejo, da se je zgledoval pri italijanskih barokistih. Kasnu po poreki se

je Jelevšek umaknil+ iz Ljubljane v Mengeš, kjer sta se mu
rodili obe hčerki in sicer 1724 Marija Ana, 1727 pa Jožefa Katarina. Pra-
vi razlog, zakaj se je umaknil iz Ljubljane v svoj rojstni kraj, mi znan.
Morda je vladala v Ljubljani prehuda konkurenca med tamkajšnjimi slikarji,
pa je Jelevšek mislil, da bo na deželi bolj uspel. Med bivanjem v rojst-
nem kraju je verjetno za dalj časa odpotoval v Italijo zaradi nadaljega
slikarskega izpopolnjevanja, nogoče pri Quaglio v njegovi lainški slikar-
ski šoli. To sklepamo iz tega, ker je vidna razlika med mladostnimi Jelev-
škovimi deli in deli iz njegove zrelejše dobe /višek se Jelevškove freske
v cerkvi sv. Petra v Ljubljani iz leta 1731 - 1734/, ki se po kvaliteti
že lahko merije z deli priznanih italijanskih baročnih mojstrov. L. 1729.
se je Jelevšek iz Mengša spet preselil v Ljubljano, kjer se mu je konec
novembra tega leta rodil sin Krištof Andrej, naslednik očetove slikarske
delavnice. L. 173o. je Franc Jelevšek postal ljubljanski meščan. Poslej
je mirno in v dobrih gmotnih razmerah živel v Ljubljani do svoje smrti. V
Rožni ulici je postal lastnik dveh hiš: prvo je kupil l. 174o. drugo pa l.
1756. L. 1749 mu je umrla prva žena, še isto leto se je znova poročil, in
sicer z vdovo kiparja Jakoba Gabra. Umrl je 31. maja 1764 v Ljubljani.
Takšen je zunanji okvir Jelevškovega življenja, ki ga je pa dopolnjeval s
svojim obsežnim slikarskim delom. Jelevšek je bil predvsem slikar fresk
/slik na svež omet/, največji slovenski freskant. Ne prav neznatno je šte-
vilo njegovih oljnatih podob /najbolj znana je oltarna podoba sv. Druživ-
ne v cerkvi sv. Petra v Ljubljani. Nemogoče je v pričujočem kratkem član-
ku zajeti in opisati vse njegovo delo. Delal je več na podeželju /dve tre-
~~Če~~tjini naročil/ kot pa v Ljubljani /le ena tretjina naročil/. V njegovem
delu zaznamujemo dva ustvarjalna viška: največji razcvet je njegov ume-
tnosti talent dosegel v freskah cerkve sv. Petra v Ljubljni, ker je v le-
tih 1731 do 1734 poslikal kupole, obok srednje ladje in oboka nad glavnim
oltarjem: s tremi freskami se je pridružil umetnostnemu merilu, ki je bi-
lo tedaj merodajno tudi v sosednih deželah, zlasti v Italiji. K temu u-
stvarjalnemu višku moramo prištevati še freske v grajski kapeli Codelli-
jeve graščine v Ljubljani, ki jih je prav tako dovršil leta 1734. Drugi
višek Jelevškovega ustvarjanja pomeni poslikanje cerkve Matere božje na
Sladki gori na Stajerskem leta 1753. Tu je poslikal prezbiterijske kupole,
obočni pas ob slavoloku, ladijske kupole in oboka severne in južne kapele,
dva obočna pasova nad pevskim korom, korovske balustrade, korov obok in
delomo zakristijski ter oraterijski strop. Izmed večjih Jelevškovih del
naj omenimo le še poslikanje cerkve na Zalah v Kamniku, na Zalestni gori
pri Mokronogu, v Kamniku, v Lescah, v Nevljah pri Kamniku, v Celju, v
Štepanji vasi pri Ljubljani, v Senčurju pri Kranju, na Skaručni, freske
v samostanski cerkvi v Kostanjevici na Dolenjskem, v diskalceatskem sama-
stanu in cerkvi v Ljubljani, v gradu Goričane in loretski kapeli v Nazar-
jih.

In končno nas seveda zanima, kaj je Jelevšek kot naš rojak ustva-
ril na območju današnje domžalske občine oziroma kaj smo mi podedovali iz
njegove umetniške zakladnice. Prav na našem območju lahko zasledujemo nje-
gov umetniški razvoj od prvih mladostnih del preko moške dobe~~dr~~ do posle-
dnje njegove večje ustvaritve /freske v Grobljah/, Leta ~~195~~ 1725. je s fre-
skami poslikal gosposke sobe v gradu Zalog pri Moravčah /grad je bil v
zadnji vojni uničen/ in kapelice gradu Tuštanj /ta je še ohranjena/. Na-
čin kompozicije, pojmovanje prostora, obdelava teles in pa predvsem kole-
rit so še očitne v stadiju prvega razvoja. Leta 174o je ob barokiziranje
župne cerkve v Mengšu - po vseh znakih sodeč - Jelevšek naslikal veliki
oltar preko vsega vzhodne prezbiterijske stene. Ta freska je bila ob po-
znejši predelavi altarja uničena. Leta 1745 je s freskami okrasil pet pro-
storev v gradu Jablje pri Trzinu, in sicer knjižnico, drugo sobo v jugovz-
hodnem traktu, tretjo sobo, "kitajsko sobo" s prizori iz kitajskega živ-
ljenja, jedilnico z imitacijami gobelinov. To je bilo po mladostni dobi
/freska v gostilni +Pri vitezu+ v Ljubljani/ prvo večje profano naročilo,
kajti vsebina fresk v Jablah ni nabožna, marveč prikazuje prizore iz pos-
vetnega življenja. Leta 1761 je končal svoje zadnje večje delo, namreč
freske v cerkvi v Grobljah. Poslikal je prezbiterijskokupolo, ladijske ku-
pole, oboka zahodne in vzhodne kapele, obočne pasove in stene na koru.
Od Jelevška imamo ohranjen tudi njegov avtoportret, ki nam kaže
njegove zunanje podobe. Upodobil se je dvakrat: na balustradi kora cerkve

na Sladki gori /1753/ in na kupolni freski v Grebljah /1761/. Nekateri menijo, da predstavlja njegov avtoportret tudi podoba slepca na Skarušni,. Avtoportretnetev drugih naših baročnih slikarjev nimamo.

Vsebina Jelevškovih fresk je predvsem nabožna /svetopisemski prizori in prizori iz življenja svetnikov/, ker je razumljivo, saj je največ naročil dobival za cerkve. Prav na teh freskah je pokazal tudi svoje največje mojstrstvo. Toda zlasti v zadnjem obdobju kaže slikar nekakšne naturalistične nagnjenje tudi v teh freskah. Osebe so se z oblakov in iz svoje nadzemske veličastnosti preselile na zemljo. Značilna je zanj tudi barvna živahnost. V grebeljskih freskah pa se že odpoveduje desednjemu iluzumizmu. Težišče figuralnekompozicije se prenese na rob okvira slikarske arhitekture, gibanje se umiri. Poleg fresk nabožne vsebine pa je Jelovšek vendarle upodabljal tudi prizore iz posvetnega življenja: freske v gradu Goričane zajemajo prizore iz antične zgodovine, v gradu Jablje gledamo galantne plemiške figure /npr. slika plemiška vrtne zabave/, pa tudi osebe iz vsakdanjega življenja /debelužna ženska, ribič ob vodi dekle v sodobni noši/, vse pa živi v realni pokrajini.

Z izrazom %barok% označujemo umetnost 17. in 18. stoletja. Ta umetniška struja se je razvila najprej v Italiji /že konec 16. stol./, nato pa se je razširila po vsej Evropi in svoj največji razmah doživljala zlasti v Španiji in na Nizozemskem. Za baročne umetnost so značilne razgibane oblike, slikovita obdelava, živahne linije, obilica okraskov, razkošje in bogastve gradiva, prizadevanje po učinkovitosti in ustvaritvi celotne stne umetnine, ki naj povezuje arhitekture s kiparstvom in slikarstvom v celoti. Za stenske slikarsstvo /freske/ v dobi baroka je bilo zlasti značilne take imenovane iluzionistične slikarstva, ki je odpirale skozi arhitekturne zaključene oboke navidezne poglede v nebo in je resnični arhitekturi dodajale še naslikane arhitekture do vrteglavih višin, kjer se se mate v oblakih in mehki senčni svetlobi godili razni prizori z množicami figur. Takšem način slikanja želi zbuditi gledalcu vtis, iluzije nadzemske presternosti.

Smer iluzionističnemu slikarstvu pri nas je nakazal severni Italijan Julij Quaglio s svojim delom v ljubljanski stolnici, od domačinov pa mu je zlasti uspešne sledil Franc Jelovšek. Za Jelovškom se ta način krašenja stropov prevzeli še drugi domači umetniki /npr. še Lawer/; baročni iluzionizem je odzrl šele sredi 19. stoletja z Matevžem Langusom.

Da je baročna umetnost pri nas dokončana zmagala, je zasluga Academiae operosorum /prve znanstvene društve v Ljubljani, delevale od 1693 do 1725/. Njen nastop in uveljavljenje njenega baročnega umetnostnega nazora pomeni prelomnico v umetnostnem razvoju slovenskih dežel. Skoraj do konca 17. stol. se je pri nas še uveljavljal umetnostni vpliv s severa.Toda ljubljanske umetnostna središče se je začelo postopna, pač vzporedno z naraščanjem splošnih italijanskih vplivov v kulturnem življenju opirati na Benetke. V Gradcu, ki je umetnostno vplival na slovensko Stajersko je v zadnjih desetletjih, 17.stoletje tudi prodrla baročna umetnost, delno pod italijanskimi, delema pa pod južnenemškimi in nizozemskimi vplivi. Tako sta se srečali na Slovenskem ob prelomu 17. in 18. stoletja dve smeri baročne umetnosti: ljubljanska, ki je zrasla ob neposredni operi italijanske umetnosti, in graška, ki je nastala ob razveju baroka v Srednji Evropi. Vendar je ljubljanske umetnostne središče postale odločilne.

/prepisal iz imenovanega časopisa dne 2. oktobra leta 1973. Jankovič/

K A Z A L O

N A S L O V I	S T R A N
1/; Zgodovina Fare Mengeš - opis Fare.	3
2/. Župnija Mengeš cerkev in cerkvene - znamenitosti.	4
3/. Farna cerkev sv. Mihaela.	4
4/. Starost.	4
5/.Cerkve in cerkvene znamenitosti "Župnije Mengeš.	5
6/. Starost mengeške fare.	5
7/. Fara Mengeš - opis fare.	5
8/. Fara Mengeš pod dekanije.	6
9/. Fara Mengeš - od kot ime Mengeš. /po g. Weiderju/	6
1o/. Starost mengeške fare - prvi župnik leta 1215.	6
11/. Starost mengeške fare - fara Dob pod fare Mengeš.	6
12/. Ustanovitev župnij Mengeš in druge.	6
13/. Župnija Mengeš.	
14/. Duhovniška bratovščina sv. Mihaela v Mengšu /od l. 1667-1799/7	
15/. Duhovniška bratovščina sv. Mihaela v Mengšu /od l. 1667-1779/8	9 11
16/. Fara Mengeš - obseg.	11
17/. Pripadnost mengeške fare - velikost mengeške fare.	12
18/. Cerkve in cerkvene znamenitosti - župnija Mengeš.	12
19/. Odkod ime Mengeš.	12
2o/. Nadžupnijska cerkev v Mengšu.	14
21/. Župnije in podružnice.	16
22/. Podružna cerkev v Podgorju. Spadala pod fare Mengeš.	17
23/. Zgodovinski podatki farne cerkve sv. Mihaela v Mengšu.	37
24/. Zgodovinski podatki mengeškega zvenika - lepo oskrbljen.	43
25/. Župnišče in kaplanija Mengeš - hiša za stanevanje.	44
26/. Mežnarija Mengeš - za stanevanje.	44
27/. Fara Mengeš - pokopališče /prejšnji in sedanji/.	5o
28/. Kdo so opravljali sv. maše.	52
29/. Župniki mengeške fare.	61
3o/. Kaplani mengeške fare.	64.
31/. Sv. maše. Procesije sv. Reš. Telesa in razne.	74
32/. Fara Mengeš - še dodatek.	78
33/. Podružne cerkve - ki so spadale pod prafaro Mengeš.	82
34/. Mengeški slikar - Jelevšek Franc.	